

04.64

น 4287

8.3

17

พฤติกรรมจริยธรรมในระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตของนักศึกษาระดับอุดมศึกษา

19 พ.ค. 2543

บทคัดย่อ
ของ
นารีรัตน์ สุวรรณวารี

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษาดุขบัณฑิต วิชาเอกเทคโนโลยีการศึกษา

มีนาคม 2543

136050

นาริรัตน์ สุวรรณวาริ. (2543), พฤติกรรมในระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตของนักศึกษาระดับอุดมศึกษา.ปริญญาโท กศ.ด. (เทคโนโลยีการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.คณะกรรมการควบคุม : รองศาสตราจารย์ ดร. อรพันธุ์ ประสิทธิ์รัตน์, รองศาสตราจารย์ ดร. วารินทร์ รัตมีพรหม, ดร. ชูศักดิ์ ชัมภลชีต

การวิจัยเรื่อง พฤติกรรมจริยธรรมในระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตของนักศึกษาระดับอุดมศึกษา มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาพฤติกรรมจริยธรรมในการใช้ระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตของนักศึกษาระดับอุดมศึกษา และความคิดเห็นที่มีต่อระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตของสถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษา โดยศึกษาพฤติกรรมจริยธรรม ด้านการละเมิดความเป็นส่วนตัวของผู้ใช้ ด้านการรบกวนความปลอดภัยของเครือข่าย ด้านการใช้ทางด่วนข้อมูลในทางมิชอบด้วยกฎหมายและศีลธรรม ด้านการก่ออาชญากรรม ด้านการเล่นการพนัน ด้านภาพอนาจารบนเครือข่าย และด้านการเอื้อประโยชน์ต่อบุคคลอื่น ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจง และสโรว์บอลเทคนิคคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างซึ่งประกอบด้วย นักวิชาการที่มีหน้าที่เกี่ยวข้องกับระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต จำนวน 20 คน นักศึกษาระดับอุดมศึกษา จำนวน 400 คน และนักศึกษาที่เป็นผู้ให้ข้อมูลหลัก จำนวน 107 คน จาก 10 สถาบัน เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสัมภาษณ์ แบบสังเกต และแบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติ t - และ F - test และค่าสหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน

ผลการศึกษาพบว่า นักศึกษามีพฤติกรรมจริยธรรมด้านการเอื้อประโยชน์ในระดับมาก ส่วนพฤติกรรมจริยธรรมด้านการละเมิดความเป็นส่วนตัวของผู้ใช้ ด้านการใช้ระบบในทางมิชอบด้วยกฎหมายและศีลธรรม ด้านการเล่นการพนันและด้านภาพอนาจารบนระบบเครือข่ายอยู่ในระดับน้อย ไม่มีพฤติกรรมจริยธรรมด้านการรบกวนความปลอดภัยของเครือข่าย และด้านการก่ออาชญากรรม นักศึกษาส่วนใหญ่ใช้ระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตเพื่อความบันเทิง และการติดต่อสื่อสาร ตัวแปร เพศ สถานศึกษา คณะ สาขาวิชา ประสบการณ์ในการใช้ การเป็นสมาชิกของระบบเครือข่าย และการมีโฮมเพจมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมจริยธรรมในการใช้ระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต นักศึกษาชาย และนักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ มีพฤติกรรมจริยธรรมในการใช้ระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตแตกต่างกัน สถานศึกษาที่แตกต่างกันทำให้พฤติกรรมจริยธรรมในการใช้ระบบเครือข่าย และความคิดเห็นที่มีต่อระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ พฤติกรรมจริยธรรมที่พบคือการลักลอบดูข้อมูลส่วนตัว การนำรหัสผ่านของผู้อื่นไปใช้ การใช้คำไม่สุภาพในห้องสนทนา การเล่นการพนัน และภาพอนาจาร และมีข้อเสนอแนะในการดำเนินการออกกฎหมาย ส่งเสริมจริยธรรมในการใช้ระบบเครือข่าย สร้างความร่วมมือระหว่างสถานศึกษา หน่วยงานและผู้ปกครองที่มีหน้าที่รับผิดชอบ เพื่อป้องกันปัญหาที่เกิดจากพฤติกรรมจริยธรรมในการใช้ระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตอันไม่เหมาะสม

MORAL BEHAVIOR OF GRADUATE STUDENTS ON INTERNET NETWORK

AN ABSTRACT

BY

NAREERAT SUWANVAREE

Presented in partial fulfillment of the requirements
For the Doctor of Education degree in Educational Technology
at Srinakharinwirot University

March 2000

Nareerat Suwanvaree. (2000). *Moral behavior of graduate students on Internet network.*

Dissertation, Ed.D. (Educational Technology). Bangkok : Graduate School,
Srinakharinwirot University. Advisor Committee : Assoc. Prof. Dr.Orrapun
Prasittirat, Assoc. Prof. Dr. Varin Rusmeprome, Dr.Choosak Khampalikit.

The objective of this study was to study the graduate students' moral behavior and opinion on using Internet network. The study focused on moral behavior in private violation, security disturbance, illegal, crime, gamble, pornography and prosocial from the use of Internet network. The purposive sampling and snowball techniques were used to obtain 20 resource persons on education, computer professional, web master and system operator, 400 students and 107 key informants from 10 institutes. A self - constructed questionnaire as well as an interview was used for data collecting. The data were then analyzed by the t - test, F - test and a Pearson product moment correlation.

The results revealed that the moral behavior on Internet network of students in prosocial was higher than those in private violation, illegal, gamble and pornography. The least moral behavior yielded to security disturbance and crime. Most of graduate students used Internet network for entertainment and communication. Those variables correlated with the moral behavior were gender, institute, faculty, field of study, experience, Internet account and homepage. There were significant different between male and female as well as the institutes and their opinion on moral behavior. Hacking access, privacy, offensive language, gamble and pornography founded in using Internet network were serious problems.

The results finding suggested that there should have Computer Abuse Act in Thailand. The immoral behavior on Internet network should be prevented cooperatively among parents, networks administrators and the institutes.

พฤติกรรมจริยธรรมในระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตของนักศึกษาระดับอุดมศึกษา

ปริญาพนธ์

ของ

นารีรัตน์ สุวรรณวารี

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษาดุขฎิบัณฑิต วิชาเอกเทคโนโลยีการศึกษา

มีนาคม 2543

ลิขสิทธิ์เป็นของ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ปริญญานิพนธ์

เรื่อง

พฤติกรรมจริยธรรมในระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตของนักศึกษาระดับอุดมศึกษา

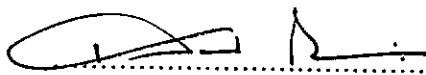
ของ

นางสาวนารีรัตน์ สุวรรณวารี

ได้รับอนุมัติจากบัณฑิตวิทยาลัยให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร

ปริญญาการศึกษาดุขบัณฑิต วิชาเอกเทคโนโลยีการศึกษา

ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

(ศาสตราจารย์ ดร.เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์)

วันที่ 6 มีนาคม พ.ศ. 2543

คณะกรรมการสอบปริญญานิพนธ์

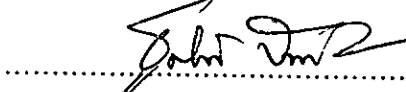
ประธาน

(รองศาสตราจารย์ ดร.อรพันธ์ ประสิทธิ์รัตน์)

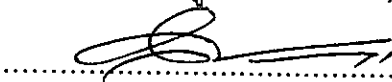
กรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ดร.วารินทร์ รัตมีพรหม)

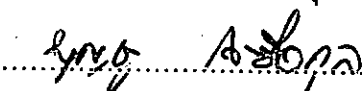
กรรมการ

(อาจารย์ ดร.สุศักดิ์ ชุ่มชลิต)

กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม

(รองศาสตราจารย์ ดร.ชาร์งค์ อุดมไพจิตรกุล)

กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม

(อาจารย์ พันตรี ดร.บุญชู ใจเชื้อกุล)

ประกาศคุณูปการ

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จได้ด้วยความกรุณาอย่างยิ่งจากประธานกรรมการควบคุม ปริญญานิพนธ์ รศ.ดร.อรพันท์ ประสิทธิ์รัตน์ ผู้ให้คำแนะนำแก้ไขข้อมูลในการทำวิจัยโดยตลอด ทั้งในและนอกเวลาราชการ รศ.ดร.วารินทร์ รัตมีพรหม และ อ.ดร.ชูศักดิ์ ชัมภลิจิต คณะ กรรมการควบคุมปริญญานิพนธ์ รศ.ดร.ธำรงค์ อุดมไพจิตรกุล และ พ.ต.ดร.บุญชู ใจเชื้อกุล ที่ได้กรุณาร่วมเป็นกรรมการการสอบ และให้คำแนะนำที่เป็นประโยชน์ในการแก้ไขปริญญานิพนธ์ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณอย่างสูงมา ณ ที่นี้

ขอกราบขอบพระคุณ พ.ต.อ.ญาณพล ยั่งยืน ผู้กำกับการ 3 ศูนย์ข้อมูลข้อสนเทศ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ ผศ.ดร.อ้อมเดือน สดมณี จากสถาบันวิจัยพฤกษศาสตร์ อ.วัลลภ ปิยะมโนธรรม หัวหน้าศูนย์ให้คำปรึกษาภาควิชาจิตวิทยาแนะแนว คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ รศ.ดร.มนต์ชัย เทียนทอง หัวหน้าภาควิชาคอมพิวเตอร์ศึกษา และ ผศ.ดร. พัลลภ พิริยะสุวงศ์ หัวหน้าภาควิชาเทคโนโลยีเทคนิคศึกษา จากคณะครุศาสตร์ อุดสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ ที่กรุณาตรวจสอบและให้คำแนะนำ ในการปรับปรุงเครื่องมือในการวิจัย

ขอกราบขอบพระคุณผู้ให้ข้อมูลหลักทุกท่าน คุณวันฉัตร ผดุงรัตน์ เจ้าของเว็บไซต์ พันธุ์ทิพย์ดอทคอม นักวิชาการคอมพิวเตอร์ ผู้อำนวยการสำนักคอมพิวเตอร์ ผู้ให้บริการระบบ เครือข่ายอินเทอร์เน็ต ผู้ดูแลระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตจากมหาวิทยาลัยของรัฐและเอกชน ที่ ให้ความกรุณาอำนวยความสะดวกในการใช้สถานที่ในการทำวิจัย และให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ อย่างยิ่งในการวิจัย อ.ดร.ปัทมา แสงจันทร์ สำหรับคำแนะนำทางจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ จาก รัฐโอเรกอน แมซีคันสันนีย เสดียรสุด ที่เป็นผู้จุดประกายแนวความคิดในการทำ วิจัย และ เสดียรธรรมสถานชุมชนแห่งการเรียนรู้เพื่อสานติ รายการธรรมะร่วมสมัยทางสถานีวิทยุเอฟเอ็ม 100.5 เวลา 24 นาฬิกา ถึง 2 นาฬิกา ชุมชนทางอากาศที่เสริมสร้างความเข้าใจที่ถูกต้องทาง ศาสนา และความเอื้ออาทรต่อผู้คนในสังคม ดร.วิโรติ ปานศิลา โจนathan ลิฟวิงตัน รวมทั้งนิสิต ปริญญาเอกเทคโนโลยีการศึกษา รุ่นที่ 3 ทุกๆ ท่าน ที่ให้ความช่วยเหลือในการทำวิจัย

ขอกราบขอบพระคุณครูบาอาจารย์ คุณสนั่น สุวรรณวาริ คุณสำรอง สุวรรณวาริ คุณพงศ์เทพ สุวรรณวาริ ครอบครัวของผู้วิจัย น.อ.ภิรมย์ สุวรรณวาริ ผู้อนุเคราะห์ที่พักในการ ทำวิจัย คุณสลักจิต ธรรมเกษร สำหรับเครื่องมือในการติดต่อสื่อสาร และญาติมิตร ทุกๆ ท่าน ที่ให้ความช่วยเหลือ และเป็นกำลังใจให้ทำปริญญานิพนธ์เสร็จโดยสมบูรณ์

นารีรัตน์ สุวรรณวาริ

สารบัญ

บทที่		หน้า
1	บทนำ.....	1
	ภูมิหลัง.....	1
	ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	9
	ความสำคัญของการวิจัย	9
	ขอบเขตของการวิจัย.....	9
	ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย	10
	ตัวแปรที่ศึกษา	11
	นิยามศัพท์เฉพาะ	11
2	เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	14
	สภาพสังคมยุคสารสนเทศ.....	14
	อิทธิพลของเทคโนโลยีสารสนเทศกับการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม	16
	ทฤษฎีทางจริยธรรม.....	18
	ความหมายของจริยธรรม.....	18
	องค์ประกอบของจริยธรรม	19
	ทฤษฎีพัฒนาการทางจริยธรรม	21
	ระดับและขั้นตอนของการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรม	25
	ปัจจัยที่มีความสำคัญต่อพัฒนาการทางการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรม.....	26
	การให้เหตุผลเชิงจริยธรรมกับการวัดระดับการให้เหตุผลเชิงจริยธรรม.....	28
	การวัดระดับการให้เหตุผลเชิงจริยธรรม.....	28
	ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต	31
	ระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต.....	31
	วิวัฒนาการของระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต	32
	พัฒนาการของระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตในประเทศไทย.....	34
	สถานการณ์การใช้ระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตในทวีปเอเชีย.....	36
	การให้บริการในระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต.....	38
	การใช้ระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตเพื่อการศึกษา.....	40
	การขอใช้บริการอินเทอร์เน็ต	41
	ทฤษฎีการสื่อสารผ่านระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต	42

สารบัญ(ต่อ)

บทที่

หน้า

2(ต่อ) พฤติกรรมและปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการสื่อสาร	
ในระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต.....	53
ปัจจัยสำคัญที่มีอิทธิพลต่อพัฒนาการพฤติกรรม	54
การจูงใจให้เกิดพฤติกรรม.....	55
แนวทางในการกำหนดพฤติกรรมจริยธรรมในการใช้อินเทอร์เน็ต	56
จรรยาบรรณสำหรับผู้ใช้อินเทอร์เน็ต	57
ประเภทของอาชญากรรมบนระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต.....	62
ระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต ผลกระทบต่อสังคมกฎหมาย และการพัฒนา	68
ประเทศไทยกับกฎหมายอินเทอร์เน็ต.....	68
นโยบายในการออกกฎหมายสำหรับบริการอินเทอร์เน็ต	
ในประเทศไทย	73
การสังเคราะห์เอกสาร ปัญหา เกี่ยวกับอินเทอร์เน็ตในประเทศไทย.....	76
งานวิจัยต่างประเทศและภายในประเทศที่เกี่ยวข้องกับอินเทอร์เน็ต	81
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	86
3 วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า.....	88
ระยะที่ 1 กำหนดประเด็นพฤติกรรมจริยธรรม	90
ขั้นที่ 1. ศึกษาข้อมูลพื้นฐานที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมจริยธรรม.....	90
ขั้นที่ 2. ศึกษาความคิดเห็นจากนักวิชาการ	91
ระยะที่ 2 ศึกษาพฤติกรรมจริยธรรมในการใช้เครือข่ายอินเทอร์เน็ต	
ของนักศึกษาระดับอุดมศึกษา	92
ขั้นที่ 1. ดำเนินการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	92
ขั้นที่ 2. ดำเนินการเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย	95
ขั้นที่ 3. วิเคราะห์ข้อมูล.....	96
ขั้นที่ 4. สรุปผลที่ได้จากการวิเคราะห์ข้อมูล.....	97
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	98
การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล	98

สารบัญ(ต่อ)

บทที่	หน้า
5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	130
จุดมุ่งหมายของการศึกษา	130
วิธีดำเนินการวิจัย	130
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	131
สรุปผลการวิจัย.....	131
อภิปรายผล	135
ข้อเสนอแนะ.....	141
 บรรณานุกรม	 143
 ภาคผนวก	
ภาคผนวก ก รายชื่อผู้เชี่ยวชาญในการตรวจแบบสอบถาม และ รายชื่อนักวิชาการผู้ให้บริการระบบผู้ที่มีหน้าที่เกี่ยวข้อง และผู้ดูแลระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต.....	154
ภาคผนวก ข แบบสอบถาม.....	159
ภาคผนวก ค แบบสัมภาษณ์นักศึกษา และ แบบสัมภาษณ์นักวิชาการ.....	171
ภาคผนวก ง แบบสังเกต	176
ภาคผนวก จ ตารางแสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสหสัมพันธ์ และ ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม	179
ภาคผนวก ฉ ตัวอย่างข้อมูลการสนทนากับกระดานข่าว.....	193
 ประวัติย่อของผู้วิจัย.....	 202

บัญชีตาราง

ตาราง	หน้า
1 แสดงการเปรียบเทียบการสื่อสารระหว่างบุคคล การสื่อสารมวลชน และการสื่อสารผ่านบรรยากาศตัวกลางคอมพิวเตอร์	50
2 จำนวนนักศึกษาระดับอุดมศึกษาจำแนกตาม เพศ และอายุ	99
3 แสดงจำนวนนักศึกษาระดับอุดมศึกษาจำแนกตาม คณะ และสาขาวิชา	100
4 แสดงจำนวนนักศึกษาระดับอุดมศึกษาจำแนกตาม สถานภาพ และสภาพการให้บริการระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต	104
5 แสดงความถี่ และสภาพการให้บริการระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต ของนักศึกษา	105
6 แสดงจำนวนนักศึกษาจำแนกตามภูมิภาค และสภาพการให้บริการ ระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต	106
7 แสดงลักษณะการให้บริการระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตของนักศึกษา	107
8 แสดงคำร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน จำแนกตามพฤติกรรม จริยธรรม และความคิดเห็นในการใช้ระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตของ นักศึกษาระดับอุดมศึกษา	108
9 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรด้านต่างๆกับพฤติกรรมจริยธรรมในการใช้ ระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตของนักศึกษาระดับอุดมศึกษา	110
10 เปรียบเทียบความแตกต่างของพฤติกรรมจริยธรรมของนักศึกษา ระดับอุดมศึกษา ชาย และ หญิงในการใช้ระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต	111
11 วิเคราะห์ความแปรปรวนของพฤติกรรมจริยธรรมในการใช้ระบบเครือข่าย อินเทอร์เน็ตของนักศึกษาระดับอุดมศึกษา จำแนกตามอายุ	112
12 วิเคราะห์ความแปรปรวนของพฤติกรรมจริยธรรมในการใช้ระบบเครือข่าย อินเทอร์เน็ตของนักศึกษาระดับอุดมศึกษา จำแนกตามสถานศึกษา	112
13 วิเคราะห์ความแปรปรวนของพฤติกรรมจริยธรรมในการใช้ระบบเครือข่าย อินเทอร์เน็ตของนักศึกษาระดับอุดมศึกษา จำแนกตามชั้นปี	113
14 วิเคราะห์ความแปรปรวนของพฤติกรรมจริยธรรมในการใช้ระบบเครือข่าย อินเทอร์เน็ตของนักศึกษาระดับอุดมศึกษา จำแนกตามสาขาวิชาที่ศึกษา	113
15 เปรียบเทียบความคิดเห็นของนักศึกษาระดับอุดมศึกษา ชาย และ หญิง ที่มีต่อระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต	114

บัญชีตาราง(ต่อ)

ตาราง	หน้า
16 วิเคราะห์ความแปรปรวนของความคิดเห็นในการใช้ระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต ของนักศึกษาระดับอุดมศึกษา จำแนกตามอายุ	114
17 วิเคราะห์ความแปรปรวนของความคิดเห็นในการใช้ระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต ของนักศึกษาระดับอุดมศึกษา จำแนกตามสถานศึกษา	115
18 วิเคราะห์ความแปรปรวนของความคิดเห็นในการใช้ระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต ของนักศึกษาระดับอุดมศึกษา จำแนกตามชั้นปี	115
19 วิเคราะห์ความแปรปรวนของความคิดเห็นในการใช้ระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต ของนักศึกษาระดับอุดมศึกษา จำแนกตามคณะที่ศึกษา	116
20 แสดงค่าเฉลี่ย และ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของพฤติกรรมจริยธรรม ด้านการละเมิดความเป็นส่วนตัวของผู้ใช้	180
21 แสดงค่าเฉลี่ย และ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของพฤติกรรมจริยธรรม ด้านการรบกวนความปลอดภัยของเครือข่าย	180
22 แสดงค่าเฉลี่ย และ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของพฤติกรรมจริยธรรม ด้านใช้ในทางมิชอบด้วยกฎหมายและศีลธรรม	181
23 แสดงค่าเฉลี่ย และ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของพฤติกรรมจริยธรรม ด้านการก่ออาชญากรรม	182
24 แสดงค่าเฉลี่ย และ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของพฤติกรรมจริยธรรม ด้านการเล่นการพนัน	182
25 แสดงค่าเฉลี่ย และ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของพฤติกรรมจริยธรรม ด้านภาพอนาจารบนเครือข่าย	183
26 แสดงค่าเฉลี่ย และ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของพฤติกรรมจริยธรรม ด้านการเอื้อประโยชน์ต่อบุคคลอื่นของนักศึกษาระดับอุดมศึกษา	183
27 แสดงค่าเฉลี่ย และ ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานจำแนกตามพฤติกรรมจริยธรรม ในการใช้ระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต	184
28 แสดงค่าเฉลี่ย และ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นของนักศึกษา ระดับอุดมศึกษาที่มีต่อระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต	185
29 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรด้านต่างๆกับพฤติกรรมจริยธรรมในการใช้ ระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตของนักศึกษาระดับอุดมศึกษา	187

บัญชีตาราง(ต่อ)

ตาราง	หน้า
30 แสดงค่าความเชื่อมั่นรายข้อของแบบสอบถาม ตอนที่ 2	191
31 แสดงค่าความเชื่อมั่นรายข้อของแบบสอบถาม ตอนที่ 3	192

บัญชีภาพประกอบ

ภาพประกอบ	หน้า
1 ปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมของมนุษย์.....	30
2 องค์ประกอบของพฤติกรรมจริยธรรมในการใช้ระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต.....	30
3 แสดงการเชื่อมต่อระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตผ่านไทยสาร.....	36
4 แบบจำลองแสดงการสื่อสารผ่านสื่อสารมวลชน.....	43
5 แบบจำลองแสดงการสื่อสารแบบ One – To – Many Communication Model for Mass Media	44
6 แบบจำลองแสดงการสื่อสารระหว่างบุคคล	46
7 แบบจำลองแสดงการสื่อสารแบบ Many – To – Many Communication in Computer – Mediated Environment.....	48
8 แบบจำลองแสดงการสื่อสารผ่านระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต	49
9 แสดงรูปแบบโครงสร้างของระบบสื่อ.....	53
10 แสดงรูปแบบความสัมพันธ์ของอิทธิพลของสื่อต่อการแสดงพฤติกรรม.....	55
11 แผนภูมิแสดงวิธีดำเนินการวิจัย.....	89

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

ความเจริญก้าวหน้าทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี รวมถึงบทบาทที่สำคัญ ทาง การเมือง และทางเศรษฐกิจในสังคมโลก ส่งผลต่อทิศทางการจัดการศึกษาของแต่ละประเทศ ยุค ของสังคมข่าวสาร (Information society) ทำให้ทุกประเทศต่างปรับปรุงการศึกษาของตน เพื่อ พัฒนาทรัพยากรบุคคล ให้พร้อมรับความเปลี่ยนแปลงทางสังคม ตามกระแสโลกาภิวัตน์ (Globalization) การจัดการศึกษาของไทยเพื่อเตรียมคนให้มุ่ง ก้าวมัน รู้ทันโลก จำเป็นอย่างยิ่ง ต้องพิจารณาจากบริบทของสังคมโลกและสังคมไทยในอนาคต มิฉะนั้นแล้วการศึกษาของไทย จะไม่สอดคล้องกับการพัฒนาคนได้ทันกับความต้องการ และการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น ด้วย ความเจริญก้าวหน้าทางวิทยาการ ด้านการสื่อสารโทรคมนาคม และเทคโนโลยีสารสนเทศ (Information Technology) ที่มีเครือข่ายโยงใยไปทั่วโลก เช่น ทางด่วนข่าวสารข้อมูล (Information superhighway) รวมทั้งระบบเครือข่ายคอมพิวเตอร์ที่เรียกว่า " อินเทอร์เน็ต " ทำให้สังคมเป็นสังคมแห่งข่าวสารข้อมูล โลกถูกหลอมเป็นหนึ่งเดียวไร้ซึ่งพรมแดน เปรียบประหนึ่ง เป็นหมู่บ้านโลก (Global villages) การแพร่กระจายดังกล่าวส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงชีวิต สังคม และสิ่งแวดล้อมทั่วโลก (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2540)

ระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต คือเครือข่ายคอมพิวเตอร์ที่มีขนาดใหญ่ที่สุดในโลก โดย การเชื่อมโยงระหว่างเครือข่าย (Network) จำนวนมหาศาลจากทั่วโลกเข้าด้วยกัน ใช้มาตรฐาน การรับส่งข้อมูลระหว่างกันคือ โปรโตคอล ทีซีพี / ไอพี (Transmission Control Protocol / Internet Protocol : TCP/IP) ซึ่งคอมพิวเตอร์แต่ละเครื่องสามารถรับส่งข้อมูลในรูปแบบต่างๆ เช่นตัวอักษร เสียง ภาพกราฟิก ภาพเคลื่อนไหวที่เรียกว่ามัลติมีเดีย (Multimedia) และมี ประโยชน์ในการให้บริการสื่อสารข้อมูล เช่นส่งข้อความผ่านทางไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ (Electronics mail : E - mail) การถ่ายโอนแฟ้มข้อมูล (File Transfer Protocol : FTP) การเข้า ใช้เครื่องระยะไกล (Telnet) การแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารบนระบบเครือข่ายยูสเน็ต (USENET) ที่เรียกว่ากลุ่มข่าวสาร (News groups) การสนทนาออนไลน์ (On - Line Conversation) การ สนทนาระหว่างบุคคลสองคน เช่น Talk ,Internet Relay Chat (IRC) หรือ I Seek You (ICQ) เป็นการสนทนางroup ซึ่งสามารถรายงานสถานะว่าผู้ใช้คนนั้นๆกำลังออนไลน์อยู่หรือไม่ ทำให้ สามารถติดต่อไปยังบุคคลที่กำลังใช้อินเทอร์เน็ตได้ง่ายขึ้น การบริการค้นหาข้อมูลต่างๆที่เรียก ว่าโกเฟอร์ (Gopher) ,อาชี (Archie) เวส (Wais) , เวิลด์ไวด์เว็บ (World Wild Web : WWW) โทรศัพท์ผ่านระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต (Internet phone) การอภิปราย และการประชุม ทางไกล (Discussion and teleconference) (กิดานันท์ มลิทอง. 2540 ; ถนอมพร เลหาจรัสแสง.

2540 ; อธิปัตย์ คลีสุนทร. 2540) อินเทอร์เน็ตมีพัฒนาการมาจากเครือข่ายคอมพิวเตอร์ ในยุคสงครามเย็น ระหว่างกลุ่มประเทศในค่ายคอมมิวนิสต์กับค่ายเสรีประชาธิปไตยในปี พ.ศ. 2512 โดยกระทรวงกลาโหมของสหรัฐอเมริกาเรียกว่า ARPANet (Advanced Research Project Agency Network) สำหรับประเทศไทยเริ่มเมื่อปี พ.ศ. 2530 มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ และมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีแห่งเอเชีย (Asian Institute of technology หรือ AIT) รับส่งจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ กับมหาวิทยาลัยเมลเบิร์น ประเทศออสเตรเลีย วันละ 2 ครั้ง ต่อมาจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยได้เชื่อมต่อ และรับส่งข้อมูลกับเครือข่ายอินเทอร์เน็ต แบบออนไลน์เป็นครั้งแรกกับยูนิเน็ต (UUNET Technologies) ตลอด 24 ชั่วโมงหลังจากนั้นศูนย์เทคโนโลยีอิเล็กทรอนิกส์ และคอมพิวเตอร์แห่งชาติ หรือเนคเทค (National Electronic and Technology Center : NECTEC) ได้เชื่อมต่อคอมพิวเตอร์ของสถาบันการศึกษาภายในประเทศจำนวน 6 แห่ง เข้าด้วยกัน ประกอบด้วย เนคเทค จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย สถาบันเทคโนโลยีแห่งเอเชีย มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ และมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ โดยเรียกเครือข่ายนี้ว่า ไทยสาร (Thai social / scientific Academic and research Network : Thai Sarn) (ตัน ดันท์สุทธีวงศ์ , สุพจน์ ปุณณชัยยะ และสุวัฒน์ ปุณณชัยยะ. 2539)

ในระยะแรกมีการนำอินเทอร์เน็ตมาใช้เพื่อประโยชน์ทางการศึกษา การให้บริการเชิงพาณิชย์ เริ่มเมื่อวันที่ 1 มีนาคม 2538 ปัจจุบันมีผู้ให้บริการอินเทอร์เน็ตเชิงพาณิชย์ (Internet Service Provider : ISP) ครอบคลุมทั่วภูมิภาคของประเทศ สถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษา หน่วยงานราชการทุกแห่งเชื่อมต่อระบบอินเทอร์เน็ต (ไพรัช รัชยพงษ์. 2541 : 10 - 24) มีสมาชิกเครือข่าย School Net รวม 446 โรงเรียน และมีเป้าหมายดำเนินการให้ครบ 2,500 แห่งทั่วประเทศรวมถึงโรงเรียนประถมและวิทยาลัยอาชีวศึกษา 5000 แห่ง ("เนคเทครุกตั้งอาสาสมัครจุดจุดบอดเครือข่ายคอมฯ". 2541 : 7) จากรายงานของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ เรื่อง "ความสามารถในการแข่งขันระดับนานาชาติ พ.ศ. 2541" โดยวิเคราะห์ข้อมูลจากเอกสารเรื่อง "The World Competitiveness Year book 1998 " ของสถาบันพัฒนาการบริหารจัดการระหว่างประเทศ (International Institute for Management Development : IMD, URL <http://www.imd.ch/wey.html>) โดยจัดอันดับประเทศที่มีศักยภาพในการแข่งขันทั่วโลก จำนวน 46 ประเทศใช้เกณฑ์ชี้วัด 259 เกณฑ์ จำแนกเป็น 8 กลุ่ม ได้แก่ เศรษฐกิจภายในประเทศ ความเป็นนานาชาติ รัฐบาล การเงินการคลัง โครงสร้างพื้นฐาน การจัดการ วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี และด้านประชากร (" เทียบฟอร์มความสามารถคนไทยบนเวทีโลก". 2541 : 4) ผลปรากฏว่าประเทศไทยมีสัดส่วนการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ข้อมูลคอมพิวเตอร์เพียงร้อยละ 0.5 สัดส่วนคอมพิวเตอร์ 28 เครื่องต่อประชากรพันคน โดยไม่ได้รับการสนับสนุนทางกฎหมายด้านการพัฒนา และประยุกต์ใช้เทคโนโลยี รวมถึงการวิจัยพื้นฐานไม่สามารถสนับสนุนต่อการพัฒนาเศรษฐกิจ และเทคโนโลยีในระยะยาว ค่าดัชนีการพัฒนามนุษย์ของ ยูเอ็นดีพี (UNDP) มีค่า 0.833 ถือว่าอยู่ในระดับต่ำ และ ภาพรวมอยู่ในภาวะที่เสื่อมถอย

จากปรากฏการณ์ดังกล่าวทำให้มีการทบทวนทิศทาง และบทบาทการพัฒนาประเทศ โดยมีแนวคิดเป็นสองฝ่ายในด้านการรับวัฒนธรรมโลกาภิวัตน์ โลกจะเข้าสู่กระแสของระบบเครือข่ายทางวัฒนธรรม (พิทยา ว่องกุล. 2541 ; ณกมล ชาวปลายนา. 2541 ; Maddux & Johnson. 1997) ฝ่ายหนึ่งมีแนวคิดที่ว่า โลกจะพัฒนาไปสู่ลักษณะการครอบงำของวัฒนธรรมเดียว อีกฝ่ายเสนอว่าจะเกิดความหลากหลาย ของวัฒนธรรมประชาชาติและชนชาติ ซึ่งสามารถแสดง และสื่อสารผ่านคลื่นโทรทัศน์ วิทยุ เครือข่ายอินเทอร์เน็ต หรือสื่อมวลชนอื่นใดที่ทำให้เกิดวัฒนธรรมทางเลือกที่หลากหลาย โดยใช้เครือข่ายอินเทอร์เน็ต เป็นเครื่องมือสำคัญในการศึกษาหาความรู้ ทุกคนสามารถจะเข้าไปสืบค้น ข้อมูลการวิจัยทางการศึกษา รวมทั้งสามารถแลกเปลี่ยนความรู้กับผู้อื่น หรือสอบถามผู้เชี่ยวชาญในสาขาต่างๆ แทบทุกสาขาในเรื่องที่ตนมีความสนใจ โดยไม่จำเป็นต้องอยู่ในสถาบัน องค์กร ประเทศเดียวกันหรือรู้จักกันมาก่อน (ณอมพร เลาหงัสแสง. 2540) นอกจากนี้ยังสามารถใช้ เครือข่ายอินเทอร์เน็ต ในการประมวลผล การทำงานโดยใช้เครื่องอื่น หรือของผู้อื่นที่อนุญาตให้ใช้ได้ สามารถเล่นเกมเพื่อฝึกความคิด และสามารถศึกษางานทางศิลปวัฒนธรรม (อริปัตย์ คลี่สุนทร. 2540) และทบวงมหาวิทยาลัยได้สนับสนุนให้มีการนำเทคโนโลยีสารสนเทศ มาประยุกต์ใช้ในการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษา เพื่อเพิ่มขีดความสามารถของอาจารย์ และนิสิตนักศึกษาในการรับรู้ข่าวสารข้อมูล ให้มีโอกาเข้าถึงแหล่งทรัพยากรทางปัญญาในมหาวิทยาลัย และสถาบันโดยไม่มีขอบเขตจำกัด ก่อให้เกิดการเรียนรู้ตลอดชีวิต และยกระดับความสามารถของประเทศในการแข่งขันระดับนานาชาติ (กมล ศรีประสาธน์. 2540) โดยมีเป้าหมายสำคัญคือ สร้างระบบเครือข่ายสารสนเทศความเร็วสูงเชื่อมโยงมหาวิทยาลัย และสถาบันวิทยาเขตทุกแห่งทั่วประเทศ พัฒนาศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเอง โดยพัฒนาให้เชื่อมโยงเป็นระบบ พัฒนาให้เกิดสังคมการเรียนรู้ และการศึกษาตลอดชีวิต พัฒนาบุคลากร พัฒนาเทคนิคการออกแบบ และการผลิตต้นแบบ (Courseware) วิจัยและพัฒนากระบวนการจัดการเรียนการสอนสมัยใหม่

เนื่องจากระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต เป็นแหล่งข้อมูลข่าวสารมีขนาดใหญ่เชื่อมโยงจากทั่วโลก ทำให้ยากต่อการควบคุมดูแล การใช้ประโยชน์จากอินเทอร์เน็ตจึงขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์ในการใช้งานของแต่ละบุคคล จากการศึกษาค้นคว้าเอกสารและงานวิจัย ที่เกี่ยวข้องกับ การใช้อินเทอร์เน็ตในต่างประเทศนั้น ฮันท์ และ คุยเปอร์ (Hunt & Kuiper. 1996) ได้ศึกษาพฤติกรรมการใช้อินเทอร์เน็ต ของนักเรียนชาวมาเลเซีย ที่เข้าร่วมโครงการแลกเปลี่ยนนักเรียน ที่นิวซีแลนด์ ในด้านการใช้อินเทอร์เน็ต การปรับตัว ทักษะคิด โดยรวมถึงการคัดเลือกข้อมูลที่ไม่เหมาะสม เช่นข้อมูลเกี่ยวกับด้านเพศ ปรากฏว่า นักเรียนชาวมาเลเซียสามารถปรับตัวเข้ากับสารสนเทศได้เป็นอย่างดี แม้จะไม่เห็นด้วยกับการเข้าถึงแหล่งข้อมูลทางเพศอย่างอิสระ เฟสเมเยอร์ (Facemyer. 1996) และมาแดน (Madan. 1996) ได้ศึกษาผลกระทบด้านวัฒนธรรม และอิทธิพลของอินเทอร์เน็ตในบริบททางสังคม เสนอว่าในอนาคต สังคมเทคโนโลยีสารสนเทศ จะทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงวิถีชีวิตของคนในสังคม โดยเกิดการเปลี่ยนแปลงบทบาทของ

สื่อและวัฒนธรรม สังคมการสื่อสารจะเข้ามามีบทบาทในการติดต่อและการถ่ายโอนวัฒนธรรมจากสังคมหนึ่งไปยังสังคมหนึ่ง ส่วน แมกเคนซี (Mckenzie. 1998) ได้นำเสนอแนวทางการจัดชั้นเรียน โดยใช้อินเทอร์เน็ตเป็นแหล่งข้อมูลให้นักเรียนศึกษาค้นคว้า และเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้คิดวิเคราะห์ในการนำเสนอเนื้อหา หรือเลือกค้นคว้าจากประเด็นปัญหา ที่ครูผู้สอนตั้งขึ้น โดยมีครูผู้สอนเป็นผู้คอยแนะนำในการเข้าถึงแหล่งข้อมูล สำหรับ กูลเลอร์ และสเต็กแมน (Gooler & Stegman. 1994) ได้นำเสนออนาคตภาพของการจัดการศึกษาในชุมชนไซเบอร์ (Cyber city) ว่าเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ตลอดเวลา โดยเปิดโอกาสให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ ดังนั้นการจัดการศึกษาจึงไม่จำกัดอยู่ในโรงเรียน ต้องคำนึงถึงการเรียนรู้ตลอดชีวิต การวางพื้นฐานทางการเรียน สิทธิและหน้าที่รวมถึงศักยภาพของผู้เรียน บทบาทและหน้าที่ของสถานศึกษา ในกระบวนการจัดการศึกษา

การศึกษาวิจัยด้านอินเทอร์เน็ต ที่มีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของผู้ใช้นั้น มีการศึกษาทางจิตวิทยาไซเบอร์สเปซ (The Psychology of Cyberspace : Cyberpsychology) โดยตรงที่มหาวิทยาลัยไรเดอร์ โดยเริ่มตั้งแต่ปี 1996 ในระบบออนไลน์ที่ URL <http://www.rider.edu/users/suler/psycyber/psycyber.html> ผลการศึกษาทางจิตวิทยาพบว่า ความแตกต่างระหว่างบุคคล ส่งผลต่อพฤติกรรมการใช้อินเทอร์เน็ตในลักษณะแตกต่างกัน สอดคล้องกับผลงานวิจัยของ ฮอลแลนด์ และ คิง (Holland. 1996 ; King. 1995) รวมถึงปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้ใช้อินเทอร์เน็ตไม่ได้เป็นไปในลักษณะปฏิสัมพันธ์ทางกายภาพ เช่นการพบปะพูดคุยกันจริงๆ สอดคล้องกับงานวิจัย ของ ซูลเลอร์ (Suler. 1998) โดยเป็นการสื่อสารผ่านสื่อมัลติมีเดีย โรเบิร์ต คราวด์ นักจิตวิทยาสังคมจากมหาวิทยาลัยคาร์เนกีเมลลอน พบว่าอินเทอร์เน็ตทำให้ผู้ใช้มีเวลาในการสร้างความสัมพันธ์อันดีกับครอบครัว และเพื่อนน้อยลง แต่ไปใช้เวลาอยู่กับสังคมที่จำกัดเฉพาะผู้ที่มีความสนใจในเรื่องเดียวกัน ส่งผลให้สังคมแคบลง จากการเก็บรวบรวมข้อมูล 93 ครอบครัว โดยใช้เวลา 2 ปี สรุปว่าผู้ใช้เวลาไปกับอินเทอร์เน็ตมากจะมีเพื่อนสนิทย่อยลง อีกทั้งยังมีปัญหาทางด้านอารมณ์มีความเก็บกด และเกิดความขัดแย้งกับผู้อื่นมากขึ้น (" พบว่าอินเทอร์เน็ตเป็นสาเหตุเกิดความเก็บกดโดดเดี่ยว ". 2541 : 11) และโกรเบล (Groebel. 1998) พบว่าสื่อมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมของเด็ก โดยเด็กจะยึดต้นแบบหรือมีพฤติกรรมก้าวร้าวเลียนแบบตัวแบบที่ตนเองชื่นชอบ

จากการสังเคราะห์งานวิจัย ที่เกี่ยวกับการนำอินเทอร์เน็ตมาใช้ในประเทศไทย โดยสรุปพบว่า มีการสำรวจความคิดเห็น ความคาดหวังและความพึงพอใจในการใช้บริการอินเทอร์เน็ตของผู้ใช้ในสถาบันอุดมศึกษา (สุนิสา เหลืองสมบูรณ์. 2537 ; สุวรรณ มาศเมฆ. 2540) การศึกษาสภาพปัญหา และความต้องการ การใช้บริการของผู้ใช้อินเทอร์เน็ตในการเรียนการสอน (มัทธพล อรุณสวัสดิ์. 2539; พจนารถ ทองคำเจริญ .2539) การศึกษาพฤติกรรม的开ปิดรับข้อมูลข่าวสาร และปัจจัยบางประการที่มีผลต่อการยอมรับการสื่อสารเครือข่ายคอมพิวเตอร์ และระบบอินเทอร์เน็ต (อรัญญา ม้าลายทอง. 2539 ; อำไพศรี โสประทุม. 2539 ; สุธิภา แสนทอง.

2540 ; เพ็ญทิพย์ จิรพินฺสุสรณ์. 2539) การศึกษาพฤติกรรมการสื่อสารผ่านระบบอินเทอร์เน็ต (องอาจ ฤทธิ์ทองพิทักษ์. 2539) การศึกษาการใช้ระบบอินเทอร์เน็ต (เรวดี คงสุภาพกุล. 2539) การวิเคราะห์การรับรู้ของประชาชน ที่อยู่ภายในเขตกรุงเทพมหานคร ด้านจริยธรรมที่เกี่ยวข้องกับคอมพิวเตอร์ และสารสนเทศ (ปทีป เมธาคณาภูมิ. 2539) การศึกษาพฤติกรรมการใช้อินเทอร์เน็ตในระดับมัธยมศึกษา (คมกริช ทักษิพา. 2540) ผลการวิจัยโดยสรุปพบว่า บริการไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์เป็นบริการที่นิยมใช้มากที่สุด ปัญหาที่พบคือ การสื่อสารผ่านระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตมีความเร็วต่ำ และขาดการสนับสนุน ด้านงบประมาณ ด้านบุคลากรเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการใช้ระบบเครือข่าย และตัวแปรที่สัมพันธ์กับการยอมรับ ระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต ได้แก่ อายุ ระดับการศึกษา ระยะเวลาที่ใช้ รวมทั้งสภาพทางเศรษฐกิจและสังคม สื่อบุคคลมีอิทธิพลต่อการยอมรับเครือข่ายอินเทอร์เน็ต ทั้งนี้ นักเรียนนักศึกษาใช้อินเทอร์เน็ตเพื่อความบันเทิงมากที่สุด และนิยมใช้บริการสนทนาออนไลน์ติดต่อสื่อสาร เพศ และ สาขาวิชา ส่งผลต่อพฤติกรรมการใช้อินเทอร์เน็ต โดยผู้ใช้มีการรับรู้และการให้เหตุผลทางจริยธรรมในการใช้อินเทอร์เน็ต ส่วนผลการสำรวจพฤติกรรมการใช้อินเทอร์เน็ตเชิงพาณิชย์ในประเทศไทย ระหว่างวันที่ 10 กรกฎาคม - 15 สิงหาคม 2541 (สอนง ฉ่ำชื่น. 2541) พบว่าผู้ใช้อินเทอร์เน็ตทั้งหมดมีประมาณ 130,000 - 200,000 คน ผู้ที่ใช้บริการผ่านผู้ให้บริการ (ISP) มีประมาณ 50,000 คน จำแนกเป็น กลุ่มนักเรียนนักศึกษา กลุ่มลูกจ้าง หรือพนักงานบริษัทเอกชน กลุ่มข้าราชการพนักงานรัฐวิสาหกิจ กลุ่มผู้บริหาร ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย อายุน้อยกว่า 25 ปี เป็นลูกจ้างบริษัทเอกชน งานที่ทำงานเกี่ยวข้องกับการศึกษา ส่วนใหญ่จบการศึกษา ระดับปริญญาตรี มีรายได้น้อยกว่า 10,000 บาทต่อเดือน สถานภาพโสด อาศัยในเขตกรุงเทพมหานคร และใช้อินเทอร์เน็ตมากกว่า 20 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ มีปัญหาการขาดกฎหมายรับรองการทำธุรกรรมบนระบบอินเทอร์เน็ต

ระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตเป็นระบบการสื่อสาร ที่สามารถส่งผ่านไปยังผู้รับได้หลายลักษณะ ทั้งการสื่อสารทางเดียว (One - way communication ; web page) การสื่อสารสองทาง (Two-way communication ; private E-mail) การจัดการสื่อสารจากผู้ส่งไปยังผู้รับจำนวนมากๆ (One-to-many communication ; E - mail ,listserve,discussion groups,computer conference) การจัดการสื่อสารจากผู้ส่งจำนวนมากไปยังผู้รับจำนวนมากๆ (Many-to-many communication ; group projects submitted to a computer conference)(Doherty. 1998 : 61-63 ;Trentin & Benigno. 1997) รวมถึงความสามารถในการพูดคุย และโต้ตอบกันได้ทันที เช่น ไออาซี ไอซีคิว และ ทอล์ค ซึ่งมีข้อได้เปรียบการติดต่อผ่านโทรศัพท์ คือไม่ต้องเสียค่าบริการราคาแพง และสามารถใช้งานสนทนาโต้ตอบกับผู้รับหลายๆคนในเวลาเดียวกัน โครงสร้างของเครือข่ายอินเทอร์เน็ตที่ไม่มีศูนย์กลาง หรือหน่วยงานที่ชัดเจนในการกำกับดูแล ทำให้ยากต่อการตรวจสอบการกระทำผิดใดๆหรือแม้กระทั่งการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารที่ไม่เหมาะสม การแพร่กระจายข้อมูลข่าวสารอาจส่งผลต่อพฤติกรรมจริยธรรมของผู้ใช้ระบบอินเทอร์เน็ต เช่นภาพลามกอนาจาร

(Pornography) ภาพการล่วงละเมิดทางเพศกับเด็ก ปัจจุบันพบว่ามีภาพเด็กอายุเพียง 2 ปี ภาพเด็กส่วนใหญ่เป็นเด็กเอเชีย และครึ่งหนึ่งของทั้งหมดเป็นเด็กไทย มีการเผยแพร่ข้อมูล แสดงความคิดเห็นในการทำลายล้างบุคคล การต่อสู้ทางการเมือง การศาสนา การเล่นการพนัน การนำเสนอภาพ และข้อมูลที่แสดงถึงการทำลายล้าง ความรุนแรง หรือการแสดงออกทางเพศ ในลักษณะต่างๆ (โชตวิรัช สุวงศ์. 2541 : 149 -153 ; จิราภรณ์ แจ่มชัดใจ . 2541 : 42 - 47) จากการสำรวจข้อมูลการสืบค้นสารสนเทศผ่านเครื่องมือช่วยสืบค้น จากผู้ให้บริการการสืบค้น (Search Engines) เช่น URL <http://www.yahoo.com> พบว่าเว็บไซต์ที่มีผู้เข้าไปชมมากที่สุด เป็น เว็บไซต์ที่เกี่ยวกับเรื่องทางเพศ มีการจัดหมวดหมู่การสืบค้นอย่างชัดเจน เช่น คำว่า sex เมื่อสืบค้นจะเข้าถึงแหล่งข้อมูลจำนวนมาก ในการเข้าถึงแหล่งข้อมูลในระดับลึกส่วนใหญ่ต้อง เสียค่าเข้าชม แต่ปัจจุบันสามารถสืบค้นโดยใช้คำที่ใกล้เคียง เช่น women, pretty , girl เป็นต้น ซึ่งโปรแกรมป้องกันที่อาศัยการสุ่มคำไม่สามารถป้องกันได้ ในบางครั้งในเว็บไซต์ปรกติจำพวก ข้อมูลข่าวสารก็อาจเสนอรายละเอียดที่ไม่เหมาะสม และนำเสนอความรุนแรง เช่น ตัวอย่างกรณี การเผยแพร่ข้อมูลการสอบสวนคดีพฤติกรรมทางเพศ ของประธานาธิบดีสหรัฐทางเว็บไซต์ สำนักข่าวต่างๆ ทำให้เกิดกระแสวิพากษ์วิจารณ์เป็นอย่างมากในแง่ความเหมาะสม ถึงแม้จะมี ข้อความระบุว่าไม่เหมาะสำหรับเด็ก แต่อาจกลายเป็นการยั่วเย้าให้เกิดความสนใจมากขึ้น และ ล่าสุดการถ่ายทอดสดผ่านระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต การปฏิบัติการ " จิ้งจอกทะเลทราย " (Operation Desert Fox) ซึ่งเป็นความร่วมมือระหว่างกองทัพอเมริกา และกองทัพอังกฤษ เพื่อทำลายพื้นที่ทางยุทธศาสตร์ในประเทศอิรัก ในระหว่างวันที่ 17-19 ธันวาคม 2541 การ เสนอภาพการโจมตีด้วยขีปนาวุธโทมาฮอว์ก (Tomahawk) และเครื่องบินทิ้งระเบิด ทอร์นาโด (Tornado) กลางกรุงแบกแดด เห็นภาพการระเบิด ท่ามกลางเสียงสวดมนต์ในการเริ่มต้นเทศกาลรอมฎอนของศาสนาอิสลาม ไปยังผู้ชมทั่วโลกเสมือนหนึ่งกำลังนั่งเล่นเกมคอมพิวเตอร์ หรือ วิดีโอเกมประเภท ซิมูเลชัน (Simulation) ก่อให้เกิดความรู้สึกสะเทือนใจ ทำให้เกิดปฏิกิริยา ทั้งเห็นด้วย และไม่เห็นด้วย ในเหตุการณ์ครั้งนี้มีผู้เข้าชมผ่านเว็บไซต์ของสำนักข่าวซีเอ็นเอ็น (URL <http://www.cnn.com>) ถึง 475,000 ครั้งต่อ 1 นาที

จากกรณีดังกล่าว ทำให้เกิดความพยายามที่จะป้องกันเด็กและเยาวชน ในการเข้าถึง ข้อมูลที่ไม่เหมาะสม ซึ่งแต่เดิมมีการใช้ซอฟต์แวร์ป้องกัน เช่น Net Nanny, Safe Surf และ Cyber Snoop เป็นต้น อันตรายที่เกิดจากการเข้าถึงข้อมูลเหล่านี้ นอกจากจะทำให้พบเห็นสิ่งที่ไม่เหมาะสมแล้วอาจเกิดการถูกรบกวน และถูกคุกคาม ดังนั้นผู้ปกครองจึงต้องทำความเข้าใจ หรือชี้แจงการใช้อินเทอร์เน็ตให้ถูกต้อง เช่น ไม่ให้ชื่อที่อยู่ เบอร์โทรศัพท์ ภาพถ่ายหรือข้อมูล ส่วนตัวใดๆ กับผู้อื่น ไม่ควรรับการนัดหมายเพื่อพบกับบุคคลที่รู้จักกันผ่านการติดต่อทาง อินเทอร์เน็ต (Magid. 1998) ดังมีกรณีตำรวจปลอมตัวเข้าไปในห้องสนทนา โดยบอกว่าตนเอง เป็นเด็กผู้หญิง อายุ 14 ปี ปรากฏว่ามีคนเข้ามาสนทนาด้วย ประมาณ 23 คน และสามารถ ตรวจสอบภายหลังว่า เป็นผู้ชายอายุเกิน 50 ปีทุกคน (โชตวิรัช สุวงศ์. 2541 : 149 - 153)

ประเทศสหรัฐอเมริกา มีหน่วยงานคอยตรวจสอบ พร้อมทั้งมีกฎหมายในการลงโทษผู้กระทำความผิดโดยออกกฎหมายเพื่อควบคุมสื่อลามก และข้อความรุนแรงบนอินเทอร์เน็ต (Communications Decency Act : CDA) ในปี 1996 สำหรับกรณีที่เกิดขึ้นในสังคมไทยนั้นผู้ปกครองส่วนใหญ่ขาดความรู้ความเข้าใจด้านคอมพิวเตอร์และอินเทอร์เน็ต จึงยากแก่การควบคุมดูแล ในปัจจุบันมีการสร้าง และเผยแพร่เว็บไซต์ภาษาไทยเพิ่มมากขึ้น ตามแหล่งบริการฟรีโฮมเพจ ทั้งจากเว็บไซต์ในต่างประเทศ และภายในประเทศ ส่วนใหญ่มีเนื้อหาที่มีคุณภาพ แต่มีบางส่วนเป็นเว็บไซต์ที่เผยแพร่ความเชื่อทางศาสนา และตั้งกระทู้สนทนาในหัวข้อต่างๆ บางส่วนมีเจตนาแอบแฝง การค้าที่ละเมิดลิขสิทธิ์ เช่น ซีดี เพลง (ไฟล์ MP 3) การติดต่อภาพ หรือเผยแพร่ภาพถ่าย ทำให้ผู้อื่นเสื่อมเสีย การเข้าไปก่อความเสียหาย ภายในองค์กรอื่นๆ การขโมยเว็บไซต์ของผู้อื่น โดยใช้วิธีเข้าไปเปลี่ยนแปลง การจดทะเบียนชื่อที่อยู่ทางอินเทอร์เน็ต หรือโดเมนเนมที่ลงท้ายโดเมนเนมว่า ".com" ซึ่งทำการจดทะเบียนโดเมนเนมกับ " อินเทอร์เน็ต " (internic) สำนักงานในประเทศสหรัฐอเมริกาดังเช่น กรณีเว็บไซต์ Thailand.com, sanook.com และ thairat.com เป็นต้น (ไอ้แหลมเว็บไซต์กวนหนัก. 2542 : 13) โดยไม่สามารถดำเนินการกับผู้กระทำความผิด เนื่องจากประเทศไทยไม่มีกฎหมายที่ชัดเจน นอกจากนี้การเผยแพร่ไวรัสคอมพิวเตอร์ รวมทั้งใช้ข้อความไม่สุภาพในการการสนทนาผ่านกลุ่มสนทนามีเพิ่มมากขึ้น เนื่องจากข้อจำกัดในด้านอักษรภาษาไทย ซึ่งยากแก่การใช้โปรแกรมตรวจสอบ เว็บไซต์ที่ให้บริการห้องสนทนาที่มีชื่อเสียง เช่น พันทิปดอทคอม (URL <http://www.pantip.com>) และสนุกดอทคอม (URL <http://www.sanook.com>) ต่างประสบปัญหาในการควบคุมข้อความที่ไม่เหมาะสม ผลการสำรวจของเอเบคโพลที่ศึกษาเรื่อง " วัยรุ่นไทยกับการใช้ห้องสนทนาบนอินเทอร์เน็ต " พบว่านักศึกษาส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 19 - 20 ปี ใช้ห้องสนทนาดังกล่าวเพื่อหาเพื่อน เพื่อพูดคุยในประเด็นที่สนใจ รวมถึงใช้ห้องสนทนาที่สื่อไปในทางที่เกี่ยวกับเพศสัมพันธ์ เช่น ห้องอยากลอง ห้องเช็กชู้หมู (" วัยรุ่นไทยคลั่งเจ้าจะออนไลน์หาเพื่อนแฟนยันคุยเรื่องเช็กชู้ ". 2542 : 7) ปัญหาสำคัญอีกประการหนึ่งที่เกิดขึ้นในประเทศไทย คือการโจรกรรมข้อมูลผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต จากกลุ่มบุคคลที่เรียกว่า " แฮกเกอร์ " (Hacker) โดยใช้ประเทศไทยเป็นฐานในปฏิบัติการเชื่อมต่อในการเจาะระบบ และทำลายข้อมูล ของฐานทัพอากาศเคลลี ในรัฐเท็กซัส ระหว่างวันที่ 12-19 พฤศจิกายน 2541 ใช้ช่องทางผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต ของบริษัทสามารถอินโฟเน็ตจำกัด ซึ่งเปิดให้บริการในศูนย์กีฬาวรรณศาสตร์รังสิต ระหว่างที่ประเทศไทยจัดการแข่งขันกีฬาเอเชียนเกมส์ (" สหรัฐส่งผู้เชี่ยวชาญมาไทยตามแกะรอยแฮกเกอร์ ". 2542 : 21) ผลกระทบที่เกิดจากการใช้ระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต ที่เกิดขึ้นกับประเทศอื่นๆ ทั่วโลก กำลังปรากฏ เพิ่มขึ้นในประเทศไทย ดังนั้นคณะรัฐมนตรีจึงมีมติเห็นชอบนโยบายเทคโนโลยีสารสนเทศแห่งชาติ โดยศูนย์เทคโนโลยีอิเล็กทรอนิกส์และคอมพิวเตอร์แห่งชาติ ได้รับมอบหมายให้ศึกษา และจัดเตรียมยกร่างกฎหมาย ที่เกี่ยวข้องกับอาชญากรรมคอมพิวเตอร์ จำนวน 6 ฉบับ ได้แก่ กฎหมายคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล กฎหมายอาชญากรรมทาง

คอมพิวเตอร์ กฎหมายพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ กฎหมายลายมือชื่อทางอิเล็กทรอนิกส์ กฎหมาย การโอนเงินทางอิเล็กทรอนิกส์ และกฎหมายโทรคมนาคม (www.police.co.th/law.htm) และ จากรายงานผลการวิจัยเรื่อง " ทางด่วนข้อมูล : ข้อเสนอเพื่อการพัฒนาประเทศ " โดยสมาคม นักวิชาชีพไทยในญี่ปุ่นร่วมกับสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สวก.) ประจำปี 2538 และ ผลการวิจัยใน " โครงการวิจัยเพื่อหากรอบและข้อเสนอแนะกฎหมายสำหรับบริการอินเทอร์เน็ต ในประเทศไทย " ดำเนินการโดยสำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ ปี 2539 ผลการวิจัยได้ ข้อสรุปว่า พฤติกรรมจริยธรรมที่ปรากฏในระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต มีดังต่อไปนี้คือ ด้านการ รักษาความเป็นส่วนตัวของผู้ใช้ การรักษาความปลอดภัยของเครือข่าย การใช้ทางด่วนข้อมูล ในทางมิชอบด้วยกฎหมายและศีลธรรม การก่ออาชญากรรม การเล่นการพนัน ภาพอนาจาร บนเครือข่าย (เลอสรร ธนสุกาญจน์, จิตตภัทร เครือวรรณ และ สุธรรม อยู่ในธรรม. 2541 ; สมเกียรติ ตั้งกิจวานิชย์. 2540)

จากการสังเคราะห์เอกสารรวมทั้งงานวิจัยภายในประเทศ และต่างประเทศ พบว่าโดย ส่วนใหญ่เป็นการวิจัยเกี่ยวข้องกับทัศนคติ สภาพปัญหา และความต้องการในการใช้ พฤติกรรมการใช้อินเทอร์เน็ตในสภาพแวดล้อม และปัญหาที่แตกต่างกันไป ปรากฏผลการวิจัย ใกล้เคียงกันว่า อิทธิพลของระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต สามารถส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลง พฤติกรรมในด้านต่างๆ และมีความพยายามดำเนินการแก้ไขปัญหที่เกิดขึ้น โดยเฉพาะในกรณี อิทธิพลที่ส่งผลต่อเด็กและเยาวชน รวมถึงการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมทางด้านจริยธรรม ที่มีผล มาจากการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารที่ไม่เหมาะสมในระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต และการนำระบบ เครือข่ายอินเทอร์เน็ตไปใช้ในทางที่ผิด ทั้งก่อให้เกิดปัญหาทางสังคมขึ้นในหลายๆ ประเทศ เนื่องจากระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต เป็นแหล่งข้อมูลข่าวสารขนาดใหญ่ การเข้าถึงแหล่งข้อมูล ข่าวสารสามารถทำได้โดยไม่จำกัด โดยเฉพาะประเทศไทยไม่มีระบบป้องกันความปลอดภัย และกฎหมายที่สามารถควบคุมข้อมูลที่ขัดต่อหลักจริยธรรมของสังคมไทย ดังนั้นผู้วิจัยจึงมี ความสนใจที่จะศึกษา พฤติกรรมจริยธรรมการใช้ระบบอินเทอร์เน็ต และความคิดเห็นที่มีต่อ ระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตของ นักศึกษาระดับอุดมศึกษา ความคิดเห็นของผู้ให้บริการอินเทอร์เน็ตที่มีต่อพฤติกรรมจริยธรรมในการใช้อินเทอร์เน็ตของนักศึกษาระดับอุดมศึกษา ความคิดเห็น ของนักวิชาการ และนักการศึกษาที่ปฏิบัติงานในหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการใช้อินเทอร์เน็ต ที่ มีต่อพฤติกรรมจริยธรรมในการใช้อินเทอร์เน็ตของนักศึกษาระดับอุดมศึกษา โดยกำหนดแนว ทางในการศึกษาวิจัยเฉพาะพฤติกรรมจริยธรรมในการใช้ระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต ด้านการ ละเมิดความเป็นส่วนตัวของผู้ใช้ ด้านการรบกวนความปลอดภัยของเครือข่าย ด้านการใช้ระบบ เครือข่ายอินเทอร์เน็ตในทางมิชอบด้วยกฎหมายและศีลธรรม ด้านการก่ออาชญากรรม ด้านการ เล่นการพนัน และด้านภาพอนาจารบนเครือข่าย

ความมุ่งหมายของการวิจัย

เพื่อศึกษาพฤติกรรมจริยธรรมในการใช้ระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตของนักศึกษาระดับอุดมศึกษา และความคิดเห็นที่มีต่อระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตของสถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษา

ความสำคัญของการวิจัย

1. ได้ข้อมูลเป็นประโยชน์ในการออกกฎระเบียบการใช้บริการระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตในสถาบันอุดมศึกษา
2. ทำให้ทราบพฤติกรรมจริยธรรมในการใช้ระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต ของนักศึกษาระดับอุดมศึกษา
3. ได้ข้อมูลที่น่าไปเป็นแนวทางนำเสนอ การจัดเนื้อหาด้านจริยธรรมในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ให้กับวงการเทคโนโลยีการศึกษาต่อไป
4. เป็นแนวทางอภิปรายปรากฏการณ์ทางสังคม (Contextual)
5. เป็นแนวทางในการเสนอแนะเชิงนโยบาย ในการดำเนินงาน ด้านการให้บริการระบบเครือข่ายสารสนเทศ อื่นๆ ต่อหน่วยงานของรัฐในระดับนโยบาย

ขอบเขตของการวิจัย

ขอบเขตของการวิจัย มุ่งศึกษาพฤติกรรมจริยธรรม (Moral Behavior) ในการใช้ระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตของนักศึกษาระดับอุดมศึกษา โดยอาศัยนโยบายเทคโนโลยีสารสนเทศแห่งชาติที่ผ่านความเห็นชอบจากมติคณะรัฐมนตรี ร่างกฎหมายเกี่ยวกับอาชญากรรมคอมพิวเตอร์จำนวน 6 ฉบับ ได้แก่ กฎหมายคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล กฎหมายอาชญากรรมทางคอมพิวเตอร์ กฎหมายพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ กฎหมายลายมือชื่อทางอิเล็กทรอนิกส์ กฎหมายการโอนเงินทางอิเล็กทรอนิกส์ กฎหมายโทรคมนาคม จากรายงานผลการวิจัย เรื่อง “ ทางด่วนข้อมูล : ข้อเสนอเพื่อการพัฒนาประเทศ ” โดยสมาคมนักวิชาชีพไทยในญี่ปุ่นร่วมกับสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สวก.) และผลการวิจัยใน “ โครงการวิจัยเพื่อหากรอบและข้อเสนอแนะกฎหมายสำหรับบริการอินเทอร์เน็ตในประเทศไทย ” ดำเนินการโดยสำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ มากำหนดเป็นกรอบแนวคิดในการศึกษาวิจัยพฤติกรรมจริยธรรมในการใช้อินเทอร์เน็ตของนักศึกษาระดับอุดมศึกษา ในด้านการละเมิดความเป็นส่วนตัวของผู้ใช้ ด้านการรบกวนความปลอดภัยของเครือข่าย ด้านการใช้ระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตในทางมิชอบด้วยกฎหมายและศีลธรรม ด้านการก่ออาชญากรรม ด้านการเล่นการพนัน ด้านภาพอนาจารบนเครือข่าย และด้านการเอื้อประโยชน์ต่อบุคคลอื่น นำกรอบแนวคิดที่ได้จากการศึกษาค้นคว้าไปศึกษาความคิดเห็นจากบุคลากรทางคอมพิวเตอร์ นักการศึกษา และผู้ปฏิบัติงานที่มี

หน้าที่เกี่ยวข้องกับการออกกฎหมาย ผู้มีหน้าที่บังคับใช้กฎหมายในการควบคุมดูแล การใช้ระบบอินเทอร์เน็ต ผู้ทำหน้าที่ให้บริการอินเทอร์เน็ต (ISP) ผู้ดูแลและให้บริการข้อมูลข่าวสารบนระบบอินเทอร์เน็ต (web master) นำข้อสรุปที่ได้กำหนดเป็นองค์ประกอบในการสร้างเครื่องมือในการวิจัย และดำเนินการศึกษาพฤติกรรมจริยธรรมในการใช้ระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตของนักศึกษาระดับอุดมศึกษา

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยกำหนดประชากร และกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการดำเนินการวิจัยดังต่อไปนี้

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ นักศึกษาในระดับอุดมศึกษาสังกัดทบวงมหาวิทยาลัย ที่ใช้บริการอินเทอร์เน็ตผ่านระบบเครือข่ายของมหาวิทยาลัย ในปีการศึกษา 2542 และ กลุ่มนักวิชาการที่ปฏิบัติงานในหน่วยงานที่มีหน้าที่เกี่ยวข้องกับระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่

1. กลุ่มนักวิชาการที่ปฏิบัติงานในหน่วยงานที่มีหน้าที่เกี่ยวข้องกับระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต โดยพิจารณาจากผู้ปฏิบัติงานในหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการออกกฎหมายการใช้ระบบอินเทอร์เน็ต ผู้ที่มีหน้าที่บังคับใช้กฎหมาย ในการควบคุมดูแลการใช้งานในระบบอินเทอร์เน็ต ผู้ให้บริการอินเทอร์เน็ต (ISP) ผู้ดูแลการให้บริการข้อมูลข่าวสารบนระบบอินเทอร์เน็ต (web master) ผู้ให้บริการระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตในสถาบันอุดมศึกษา ที่ทำหน้าที่ควบคุมดูแลแผนและนโยบาย รวมทั้งผู้ปฏิบัติงานในการควบคุมดูแลการใช้ระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต (system operator) ของสถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษาจำนวน 20 คน

2. นักศึกษาจากสถาบันอุดมศึกษาสังกัดทบวงมหาวิทยาลัยของรัฐ และของเอกชนที่มีบริการระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตให้แก่นักศึกษา ในเขตกรุงเทพมหานคร จำนวน 10 แห่ง คือ 1) จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2) มหาวิทยาลัยกรุงเทพ 3) มหาวิทยาลัยศรีปทุม 4) มหาวิทยาลัยรังสิต 5) มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย 6) มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ 7) มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ 8) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร 9) มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ 10) สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ โดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจง และใช้วิธีสโนว์บอลเทคนิค (Snowball technique) คัดเลือกกลุ่มตัวอย่างจำนวน 400 คน เป็นนักศึกษาชาย 228 คน นักศึกษาหญิง 172 คน และคัดเลือกนักศึกษาที่เป็นกลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลัก (key informant) จำนวน 107 คน เป็นนักศึกษาชาย 67 คน และ นักศึกษาหญิง 40 คน

ตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษาได้แก่

1. ตัวแปรนักศึกษาระดับอุดมศึกษา โดยสำรวจข้อมูลเชิงคุณลักษณะ สถานภาพ เพศ อายุ สาขาวิชา สถานภาพครอบครัว ความถี่ในการใช้บริการอินเทอร์เน็ต ของนักศึกษาในระดับอุดมศึกษาสังกัดทบวงมหาวิทยาลัยที่ใช้บริการอินเทอร์เน็ตผ่านระบบเครือข่ายของมหาวิทยาลัย ปีการศึกษา 2542
2. ตัวแปรพฤติกรรมจริยธรรมในการใช้อินเทอร์เน็ตของนักศึกษาระดับอุดมศึกษา ตามแนวคิด และองค์ประกอบทางด้านพฤติกรรมจริยธรรมที่กำหนดไว้

นิยามศัพท์เฉพาะ

จริยธรรม (Ethic)

หมายถึงหลักเกณฑ์การตัดสินความถูกผิดของพฤติกรรม หลักเกณฑ์การประเมินผลดี ผลเสีย ของพฤติกรรมและปฏิกิริยาต่อพฤติกรรมต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นพฤติกรรมทางบวกหรือทางลบ

พฤติกรรมจริยธรรม (Moral Behavior)

หมายถึงการที่บุคคลเลือกแสดงพฤติกรรม ที่สังคมนิยมชมชอบ หรืองดเว้นการแสดงพฤติกรรมที่ฝ่าฝืนกฎเกณฑ์ของสังคม

พฤติกรรมจริยธรรมในการใช้อินเทอร์เน็ต

หมายถึงพฤติกรรมทางเลือกที่จะรับข้อมูลข่าวสารผ่านระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต โดยใช้วิจารณ์ญาณของแต่ละบุคคลในการแสดงออกถึงพฤติกรรม การใช้ระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต ดังนี้

1. ด้านการละเมิดความเป็นส่วนตัวของผู้ใช้ (Private Violation) การละเมิดสิทธิส่วนบุคคล การเข้าถึงฐานข้อมูลของบุคคลอื่นโดยไม่ได้รับอนุญาต เช่น ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ ข้อมูลด้านการเงินการธนาคาร หมายเลขบัตรเครดิต
2. ด้านการรบกวนความปลอดภัยของเครือข่าย (Security Disturbance) เช่น การเผยแพร่ไวรัสทำลายระบบเครือข่าย การล้วงความลับของเครือข่าย การก่อวินาศกรรม และการสร้างความเสียหายของฐานข้อมูล
3. ด้านการใช้ระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตในทางมิชอบด้วยกฎหมาย และศีลธรรม (Illegal) เช่น การละเมิดลิขสิทธิ์ การข่มขู่คุกคาม การใช้ถ้อยคำหยาบโลน ใส่ร้ายเสียชื่อเสียง (Offensive language) การหมิ่นประมาทสร้างความเสียหาย และความเข้าใจผิดให้เกิดกับบุคคลอื่น การเผยแพร่ ข้อมูลข่าวสารด้านยาเสพติด การเผยแพร่ภาพนิ่ง ภาพวิดีโอแสดงความรุนแรง และการกระทำผิดกฎหมาย

4. ด้านการก่ออาชญากรรม (Crime) เช่น การลบข้อมูล การปล่อยข้อมูลขยะ เข้าไปรบกวน การต่อสู้ทางการเมือง การก่อวินาศกรรม การลักลอบ (Hacking) และการ บ่อนทำลายความสงบเรียบร้อยของประเทศ โดยการล้วงความลับทางทหาร หรือทางด้านความ มั่นคงของประเทศ ต่าง ๆ

5. ด้านการเล่นการพนัน (Gamble) เช่น การเล่นการพนันผ่านระบบเครือข่าย อินเทอร์เน็ต

✓ 6. ด้านภาพอนาจารบนเครือข่าย (Pornography) เช่น การเผยแพร่ภาพโป๊ ภาพอนาจาร ภาพการล่วงละเมิดทางเพศ และภาพการแสดงออกทางเพศในลักษณะ ต่าง ๆ

7. ด้านการเอื้อประโยชน์ต่อบุคคลอื่น (Prosocial) เช่นการแลกเปลี่ยนข้อมูล ข่าวสาร การเผยแพร่ข่าวสารผ่านโฮมเพจ (Home page) ของตนเองและผู้อื่น ให้ความช่วยเหลือตอบคำถามกระทำการสนทนากับกระดานข่าว ในห้องสนทนา และคอยสอดส่องดูแลความ ปลอดภัยบนเครือข่าย โดยการเข้าร่วมโครงการสมาชิกแจ้งข่าวอาชญากรรมบนอินเทอร์เน็ต

✓ อินเทอร์เน็ต (Internet)

หมายถึงระบบเครือข่ายคอมพิวเตอร์ของเครือข่ายคอมพิวเตอร์ย่อยๆ (a network of network) ซึ่งติดต่อด้วยคอมพิวเตอร์ชนิดต่างๆ กระจายอยู่ทั่วโลก กิจกรรม พื้นฐานที่จัดให้ บริการทางอินเทอร์เน็ต ประกอบด้วย การรับส่งไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ (Electronic mail) การ ส่งข้อความ การถ่ายโอนแฟ้มข้อมูลระหว่างเครื่องคอมพิวเตอร์ การเชื่อมต่อเข้าไปใช้งานกับ ระบบคอมพิวเตอร์ อื่น ๆ (Telnet) การสนทนาแบบโต้ตอบ (Talk, IRC และ ICQ) การอภิปราย และการประชุมทางไกล (Discussion and teleconference) การค้นหาข้อมูลจากฐานข้อมูล ต่างๆ

เวิลด์ไวด์เว็บ (World Wide Web : WWW)

หมายถึงระบบการเผยแพร่ข่าวสาร ข้อมูลที่เชื่อมโยงคอมพิวเตอร์ต่างๆ บนเครือ ข่ายอินเทอร์เน็ตทั่วโลกเข้าด้วยกัน แบบโยงแมงมุมที่สามารถเชื่อมข้อมูลชุดหนึ่งไปยังข้อมูลอีก ชุดหนึ่ง โดยสามารถนำเสนอข้อมูลทั้งตัวอักษร ภาพกราฟิก เสียง และภาพเคลื่อนไหว

นักศึกษา

หมายถึงนักศึกษาที่ศึกษาอยู่ในระดับอุดมศึกษา สังกัดทบวงมหาวิทยาลัยของรัฐ และเอกชน ที่ใช้บริการอินเทอร์เน็ต ผ่านระบบเครือข่ายของมหาวิทยาลัยทั้งจากที่บ้าน และผ่าน ศูนย์บริการในมหาวิทยาลัย

๗/๖/๖๕

กลุ่มนักวิชาการที่ปฏิบัติงานในหน่วยงานที่มีหน้าที่เกี่ยวข้องกับระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต

หมายถึง ผู้ปฏิบัติงานในหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการใช้อินเทอร์เน็ตของนักศึกษา ผู้ปฏิบัติงานในหน่วยงาน ที่มีหน้าที่เกี่ยวข้องกับการออกกฎหมายการใช้ระบบอินเทอร์เน็ต ผู้ที่มีหน้าที่บังคับใช้กฎหมาย ในการควบคุมดูแลการใช้ระบบอินเทอร์เน็ต ผู้ให้บริการอินเทอร์เน็ต (ISP) ผู้ดูแลการให้บริการข้อมูลข่าวสารบนระบบอินเทอร์เน็ต (web master) ผู้ให้บริการระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตในสถาบันอุดมศึกษา ที่ทำหน้าที่ควบคุมดูแลแผนและนโยบาย รวมทั้งผู้ปฏิบัติงานในการควบคุมดูแลการใช้ระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต (system operator) ของสถานบันการศึกษาระดับอุดมศึกษา

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และได้นำเสนอตามลำดับต่อไปนี้

1. สภาพสังคมยุคสารสนเทศ
2. ทฤษฎีทางจริยธรรม
3. ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต
4. ทฤษฎีการสื่อสารผ่านระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต
5. พฤติกรรมและปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการสื่อสารในระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต
6. แนวทางในการกำหนดพฤติกรรมจริยธรรมในการใช้อินเทอร์เน็ต
7. ประเภทของอาชญากรรมบนระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต
8. ระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต ผลกระทบต่อสังคม กฎหมาย และการพัฒนา
9. นโยบายในการออกกฎหมายสำหรับบริการอินเทอร์เน็ตในประเทศไทย
10. การสังเคราะห์เอกสารปัญหาเกี่ยวกับอินเทอร์เน็ตในประเทศไทย
11. งานวิจัยต่างประเทศและภายในประเทศที่เกี่ยวข้องกับอินเทอร์เน็ต
12. กรอบแนวคิดในการดำเนินการวิจัย

สภาพสังคมยุคสารสนเทศ (Information Society Age)

ในปัจจุบันเป็นยุคของสังคมสารสนเทศ สภาพสังคมได้เปลี่ยนจากสังคมที่มีพื้นฐานทางเศรษฐกิจ ในด้านอุตสาหกรรม มาเป็นสังคมที่มีความรู้เป็นฐาน ที่ให้ความสำคัญกับข้อมูลข่าวสาร ข้อมูลข่าวสารได้ก่อให้เกิดระบบเศรษฐกิจแห่งความรู้ ปริมาณข้อมูลข่าวสารจะหลั่งไหลมาสู่บุคคล โดยผ่านเครื่องมือสื่อสารชนิดใหม่หลายชนิด ดังนั้นมนุษย์จึงต้องพยายามปรับตัวให้ทันความก้าวหน้าเหล่านี้อยู่เสมอ ในโลกยุคสังคมสารสนเทศ เปิดโอกาสให้มีการสื่อสารแบบมีส่วนร่วม และการสื่อสารสองทาง มีการโต้ตอบซึ่งกันและกันโดยใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัย เกิดเป็นชุมชนในลักษณะที่เรียกว่า ไซเบอร์สเปซเชื่อมโยงและติดต่อสื่อสารกัน ผ่านระบบเครือข่ายสารสนเทศ (Schuler. 1996)

ทอฟเฟเลอร์ (Toffler.1990) ได้ศึกษาลักษณะของสังคมด้วยวิธีการเปรียบเทียบ การเปลี่ยนแปลงลักษณะของสังคมเหมือนกับคลื่นที่ติดต่อกันมา ในปัจจุบันสังคมเปรียบเสมือนคลื่นลูกที่สาม คืออารยธรรมยุคเทคโนโลยีระดับสูง และยุคปฏิเสธอุตสาหกรรม (Highly Technological and Anti - Industrial Civilization) เริ่มตั้งแต่ปีคริสต์ศักราช 1950 เป็นต้นมา

เทคโนโลยีได้นำมนุษย์ เข้าสู่ยุคอิเล็กทรอนิกส์ และคอมพิวเตอร์ มีวงจรไฟฟ้าเป็นปัจจัยสำคัญ อุตสาหกรรมทางด้านอิเล็กทรอนิกส์ ขยายตัวอย่างรวดเร็ว จนกลายเป็นอุตสาหกรรมที่มีความสำคัญเป็นอันดับที่สี่ของโลก รองจากเหล็ก รถยนต์ และเคมีภัณฑ์ มีการพัฒนาคอมพิวเตอร์ ให้มีขนาดเล็กลงเป็นขนาดกระเป๋า (Notebook computer) ราคาถูกจนสามารถนำคอมพิวเตอร์ มาประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์มากขึ้น ตั้งแต่ในระดับอุตสาหกรรมจนถึงระดับบุคคล มีการใช้ คอมพิวเตอร์ส่วนบุคคลเชื่อมติดต่อกับศูนย์คอมพิวเตอร์ของธนาคาร ร้านค้า หน่วยราชการ หรือที่บ้าน ทำให้การติดต่อสื่อสารเป็นไปอย่างรวดเร็ว ระบบโทรศัพท์เปลี่ยนเป็นระบบใยแก้ว นำแสง (Fiber optic) ที่มีขนาดเท่าเส้นผม โดยนำมาใช้แทนระบบเส้นลวดทองแดง และระบบ ใยแก้วนำแสงนี้สามารถนำข้อมูลข่าวสารที่เข้ารหัสในรูปพลังงานแสง ถ่ายทอดไปยังผู้รับได้ อย่างรวดเร็วยิ่งขึ้น และภายในบรรจุนำข้อมูลข่าวสารได้อย่างมากมาย

การเปลี่ยนแปลงและพัฒนาในโลกของเทคโนโลยี (Techno - sphere) ส่งผลกระทบ ถึงโลกของการสื่อสาร (Info - sphere) เช่นเดียวกัน เครื่องมือสื่อสารใหม่ๆ ทำให้ผู้รับสาร สามารถที่จะเลือกสื่อที่ตนพอใจเป็นช่องทางการเปิดรับข้อมูลข่าวสารได้มากขึ้น การสื่อสารผ่าน สื่อมวลชนไม่ใช่ทางเลือกเดียว ของผู้แสวงหาข้อมูลข่าวสารอีกต่อไป ปัจจุบันนี้มีการนำ เทคโนโลยีที่ทันสมัยเข้ามาใช้ เพื่อช่วยในการนำข้อมูลข่าวสารไปสู่ผู้รับจำนวนมากได้สะดวก และรวดเร็วยิ่งขึ้น เทคโนโลยีสารสนเทศที่สำคัญในขณะนี้คือ อินเทอร์เน็ต ประเทศสหรัฐอเมริกา ได้แถลงนโยบาย การส่งเสริมด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเมื่อปี ค.ศ.1997 ว่า ใน 4 ปีข้างหน้า ประเทศสหรัฐอเมริกา จะเป็นประเทศที่มีการจัดการศึกษาดีที่สุดในโลกโดยมีเป้าหมาย 3 ประการคือ ประชากรอายุ 8 ปีทุกคนต้องอ่านหนังสือได้ ประชากรอายุ 12 ปีทุกคนสามารถใช้อินเทอร์เน็ตได้ ประชากรอายุ 18 ปีทุกคนจะได้เข้าเรียนต่อระดับวิทยาลัย และผู้ใหญ่ทุกคน สามารถเรียนรู้ได้ตลอดเวลา (Reeves. 1998 : 49) ในขณะเดียวกัน ประเทศสิงคโปร์กำหนด เป้าหมายเป็น “ เกาะอัจฉริยะ ” (Intelligent Island) ในปีค.ศ. 2000 ประเทศมาเลเซีย ได้ กำหนด “ วิสัยทัศน์ 2020 ” (Vision 2020) เพื่อก้าวไปสู่ความเป็นประเทศพัฒนาแล้ว ส่วน ประเทศไทยมีการประกาศให้ พ.ศ. 2538 เป็นปีเทคโนโลยีสารสนเทศ (IT Year)

ไซซาฟ (Sheizaf. 1985) กล่าวว่า การใช้ระบบอินเทอร์เน็ต โดยมีคอมพิวเตอร์เป็นสื่อ หรือช่องทางเช่นเดียวกับวิทยุโทรทัศน์ โดยมีพาหะหรือตัวนำสาร คือเคเบิลใยแก้วหรือคลื่นวิทยุ ในกรณีที่คอมพิวเตอร์คือ ช่องสาร อะไร คือ ข่าวสาร คงไม่ใช่รูปแบบการสื่อสารแบบเข้ารหัส และถอดรหัสแต่เพียงอย่างเดียว แต่ผู้ส่งสารคงต้องอาศัยองค์ความรู้เพิ่มขึ้นจากเดิม เพราะข้อมูลข่าวสารเป็นจำนวนมาก ที่เกิดจากการเชื่อมต่อระบบ และส่งถึงผู้รับสารในงานบริการของ ระบบ อาจเป็นรูปแบบการสื่อสารระหว่างบุคคล หรือสื่อมวลชนเป็นสัญญาณอิเล็กทรอนิกส์ ที่ เกิดจากความสามารถทางโทรคมนาคม ดังนั้น อิเล็กทรอนิกส์กับคอมพิวเตอร์ จะเป็นระบบการ สื่อสารที่มีประสิทธิภาพในด้านความรวดเร็วและในการรับส่งข้อมูลข่าวสาร

สิ่งที่ทำให้อินเทอร์เน็ต มีความสามารถเหนือบริการสื่อสารข้อมูลในลักษณะอื่นๆ คือ ความสามารถในการรับส่งข้อมูลข่าวสารได้หลายประเภท ไม่ว่าจะเป็นการรับส่งข้อมูลตัวอักษร ภาพ กราฟิค รวมทั้งข้อมูลที่เป็นเสียงหรือภาพเคลื่อนไหว เช่น เทคโนโลยีการรับส่งข้อมูลผ่าน โมเด็ม และเทคโนโลยีของการบีบขนาดข้อมูลของภาพ และเสียง จากการขยายตัวอย่างรวดเร็ว และประโยชน์มหาศาลของบริการต่างๆที่มีอยู่ทำให้อินเทอร์เน็ต มีความสำคัญอย่างยิ่งในการ ปฏิวัติสังคมยุคข้อมูลข่าวสารของมนุษย์ในอนาคต ผู้ที่ใช้คอมพิวเตอร์ไม่เป็น และไม่ได้เชื่อมต่อ เข้ากับอินเทอร์เน็ต จะเปรียบเสมือนกับคนที่อ่านหนังสือไม่ออก หรือถูกแยกตัวโดดเดี่ยวจาก ข้อมูลข่าวสาร และติดต่อสื่อสารกับผู้อื่นได้ไม่ทันเหตุการณ์ (ตัน ดันท์สุทธีวงศ์, สุพจน์ ปุณณชัยยะ และ สุวัฒน์ ปุณณชัยยะ. 2539 : 28 - 29)

จากการสำรวจของวารสารอุตสาหกรรมคอมพิวเตอร์ พบว่า ผู้ใช้อินเทอร์เน็ตทั่วโลก เพิ่มขึ้น 174 ล้านคน จากเดิมในปี 2540 มีผู้ใช้อินเทอร์เน็ตจำนวน 61 ล้านคน ผู้ใช้กลุ่มใหญ่ อยู่ในประเทศแถบสแกนดิเนเวีย โดยใช้ในธุรกิจนำเข้าและส่งออก สำหรับสหรัฐอเมริกา มีการ คาดหมายว่าผู้ใช้บริการอินเทอร์เน็ตจะเพิ่มขึ้นเป็น 207 ล้านคนในปี 2548 (" ชาวโลกอินเทอร์เน็ต 174 ล้าน". 2542 : 7) ระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต จึงเป็นระบบการสื่อสารข้อมูล ที่มีการ เติบโตอย่างรวดเร็วยิ่งกว่าการแพร่หลายของการเขียน การพิมพ์ ความนิยมในการใช้โทรศัพท์ โทรทัศน์หรือแม้แต่เครื่องโทรสาร อินเทอร์เน็ตไม่ได้เติบโตด้านจำนวนเครื่องคอมพิวเตอร์ที่ เชื่อมต่อมากขึ้นและจำนวนผู้คนที่ใช้งานเท่านั้น การเพิ่มจำนวนของบริการฐานข้อมูล และ เอกสารต่างๆ จำนวนมากมายมหาศาลนับเป็นแหล่งข่าวสารที่ขนาดใหญ่ที่สุด การสืบค้นข้อมูล ในอินเทอร์เน็ตนั้นผู้ใช้สามารถนั่งอยู่ที่หน้าจอคอมพิวเตอร์ และสามารถรับรู้ข้อมูลข่าวสาร และ เหตุการณ์ต่างๆได้ทั่วโลกในเวลาสั้น อินเทอร์เน็ตได้ทำให้สังคมโลกเสมือนคนอยู่ในหมู่บ้าน เดียวกันที่สามารถติดต่อ และแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารซึ่งกันและกัน โดยผ่านหน้าจอ คอมพิวเตอร์ เป็นสภาพสังคมสมัยใหม่ที่เกิดขึ้นจากความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยี สารสนเทศ ระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงสภาพสังคม เศรษฐกิจ และ การเมือง ทุกประเทศจะต้องปรับแผนพัฒนาประเทศให้เหมาะสมกับยุคสมัย

อิทธิพลของเทคโนโลยีสารสนเทศกับการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม

ในแง่ผลกระทบของทางด่วนข้อมูล และเทคโนโลยีสารสนเทศต่อมนุษย์ ชีรยุทธ บุญมี (2538) ได้วิเคราะห์ วิฤติการณ์มนุษย์ยุคโลกาภิวัตน์ โดยกล่าวถึงการเกิดขึ้นของโลกสองแบบ คือ โลกแบบกายภาพปกติ (Normal space) และโลกอภิมิติ (cyberspace) ซึ่งเป็นโลกทาง นามธรรม ที่เกิดจากการเชื่อมต่อกันด้วยเครือข่ายการสื่อสาร และทำนายว่าจะเกิดความขัดแย้ง ระหว่างโลกทั้งสอง และจะทำให้จิตใจของมนุษย์ทำงานหนักต่อการกระตุ้นของสิ่งเร้า แต่จะขาด ความสนใจที่ลึกซึ้งต่อเนื่องและละเอียดต่อการใช้เหตุผล นอกจากนี้ความขัดแย้งระหว่างโลก ปกติ และโลกอภิมิตียังจะสะท้อนออกมาเป็นความขัดแย้งระหว่างกายกับจิตใจมนุษย์ และ

จะกลายเป็น “ ปัจเจกชนเทียม ” ที่เสพสุขทางร่างกาย แต่ขาดความมุ่งมั่นทางจิตใจ จนเกิดเป็นวิกฤตการณ์ของมนุษยชาติในศตวรรษหน้า

พระไพศาล วิสาโล (2537) กล่าวถึงผลกระทบของเทคโนโลยีสารสนเทศที่มีต่อสังคมว่า ความก้าวหน้าของเทคโนโลยีสารสนเทศอาจช่วยลดช่องว่างทางอำนาจ ระหว่างรัฐกับประชาชน และลดโอกาสที่รัฐจะใช้อำนาจที่ไม่ชอบธรรมแก่ประชาชน แต่ในแง่เศรษฐกิจแล้ว เทคโนโลยีสารสนเทศและทางด่วนข้อมูล จะทำให้ช่องว่างระหว่างคนมั่งมีและคนยากจนขยายเพิ่มขึ้น ทั้งนี้เพราะคนมั่งมีสามารถครอบครอง และมีความสามารถในการใช้เทคโนโลยีนี้ได้มากกว่า นอกจากนี้เทคโนโลยีบางอย่างยังมีความโน้มเอียงโดยธรรมชาติ ที่จะเป็นประโยชน์แก่คนกลุ่มที่ได้เปรียบอยู่แล้ว เทคโนโลยีสารสนเทศมีแนวโน้มที่จะมีประโยชน์ ต่อการสร้างมูลค่าเพิ่มของสินค้าอุตสาหกรรม มากกว่าสินค้าเกษตรกรรม

นิธิ เอียวศรีวงศ์ (สมเกียรติ ตั้งกิจวานิชย์, 2540 ; อ้างอิงจาก นิธิ เอียวศรีวงศ์, 2538. มหาวิทยาลัยไซเบอร์) กล่าวถึงการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีการสื่อสาร ในการศึกษาในระดับอุดมศึกษาในบทความ “ มหาวิทยาลัยไซเบอร์ ” ว่าการใช้เทคโนโลยีดังกล่าว จะช่วยปฏิวัติระบบอุดมศึกษาแบบเดิมซึ่งใช้วิธีการผลิตกำลังคนเพิ่มจากการเปิดมหาวิทยาลัยใหม่ และให้การศึกษาด้วยการสอนในชั้นเรียน มาสู่การกระจายการศึกษาไปยังจุดต่างๆ ทั้งนี้ไม่ควรจะทำหน้าที่ป้อนข้อมูลแก่นักศึกษา เพราะจะถือว่า ความสามารถในการเก็บข้อมูลมาจากที่ต่างๆ เป็นสิ่งจำเป็นที่นักศึกษาต้องฝึกหัด นอกจากนี้การเรียนการสอนแบบเดิมจะเป็นไปไม่ได้ เพราะจะมีความรู้และสารสนเทศมากมายเกินกว่าที่ครูจะสอนแก่นักเรียนได้หมด โดยมีข้อดีที่สำคัญคือไม่มีข้อจำกัดในการรับนักศึกษา และช่วยให้เราหลุดพ้นจากระบบการศึกษาแบบยึดติดกับปริญญาดัชนี อย่างไรก็ตามความสำคัญของการเรียนรู้ อยู่ที่ทัศนคติของผู้เรียนเป็นหลัก เทคโนโลยีเพียงมีส่วนช่วยให้การเรียนรู้เป็นไปได้ง่ายขึ้น ดังนั้นเราจึงควรมองที่คนก่อนเทคโนโลยี

เนโกรพอนเต (Negroponte, 1995) ผู้ก่อตั้งมีเดียแล็บ (Media Lab) แห่งสถาบันเทคโนโลยีเสนอแนวคิดที่ว่า สารสนเทศและทางด่วนข้อมูลมีศักยภาพที่จะเปลี่ยนทุกอย่างไปในทางดี ส่วนกูดแมน (Goodman, 1994) มีความเห็นว่าทางด่วนข้อมูลจะนำมาทั้งประโยชน์และความเสี่ยงนานาชนิดแก่มนุษยชาติในขณะที่ ริฟกิน (Rifkin, 1995) ประทานมูลนิธิดำด้วยแนวโน้มเศรษฐกิจ (Foundation on Economic Trends) กล่าวว่าเทคโนโลยีสารสนเทศและทางด่วนข้อมูลจะทำให้โลกแบ่งออกเป็นสองส่วนคือ โลกของชนชั้นนำที่ครอบครองสารสนเทศ และโลกของชนชั้นล่าง ซึ่งไม่มีสารสนเทศและไม่มียานพาหนะ อย่างไรก็ตาม สโตลล์ (Stoll, 1995) ซึ่งเป็นนักคอมพิวเตอร์ที่มีชื่อเสียง และมีประสบการณ์การใช้เครือข่ายอินเทอร์เน็ตเป็นเวลานาน มีความเห็นว่าทางด่วนข้อมูล และเทคโนโลยีสารสนเทศไม่ได้เป็น “ยาครอบจักรวาล” สำหรับมนุษยชาติอย่างที่หลายคนเข้าใจกัน ตรงกันข้าม ทางด่วนข้อมูลคือ “ยาหมอเถื่อน” (snake oil) ซึ่งจะนำผลเสียมาสู่ระบบการศึกษา โดยเสนอว่า แทนที่จะทุ่มเททุนทรัพย์เพื่อใช้เทคโนโลยี

สารสนเทศในการศึกษา เราควรแก้ปัญหาการศึกษาให้ตรงจุด ด้วยการผลิตหนังสือที่มีคุณภาพ และฝึกหัดครูที่มีความสามารถมากขึ้น การสื่อสารโดยใช้เครือข่ายคอมพิวเตอร์จะไม่สามารถทดแทนการพบปะโดยตรงของมนุษย์ได้ ปัญหาด้านจริยธรรมในการใช้อินเทอร์เน็ตเป็นเรื่องละเอียดอ่อน และยังไม่เป็นที่เข้าใจกันดีนัก เนื่องจากเป็นปัญหาใหม่ที่เพิ่งเกิดขึ้นในยุคสังคมสารสนเทศ ปัญหาดังกล่าวส่วนใหญ่จึงไม่มีวิธีการป้องกันแก้ไขที่ตายตัว ปัญหาที่มีการพูดถึงมากได้แก่ปัญหาการรักษาความเป็นส่วนตัวของผู้ใช้ ปัญหาการรักษาความปลอดภัยของเครือข่าย ปัญหาการใช้อินเทอร์เน็ตในทางมิชอบด้วยกฎหมายและศีลธรรม การโจรกรรมข้อมูล ตลอดจนการก่ออาชญากรรมทางคอมพิวเตอร์ ในหลายๆลักษณะ (Poole. 1998)

จากการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วไปสู่ยุคเทคโนโลยีสารสนเทศ เป็นยุคที่ข้อมูลข่าวสารมีอิทธิพลต่อการดำเนินชีวิตของมนุษย์ การรับวัฒนธรรมที่แฝงเข้ามาพร้อมกับข่าวสารข้อมูล โดยเฉพาะจากระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต ซึ่งเป็นเครือข่ายที่เชื่อมโยงไปทุกมุมโลก โดยไม่มีหน่วยงานใดหรือประเทศใดมีอำนาจควบคุมดูแลได้โดยตรง การเปิดรับข่าวสารที่มาจากแหล่งข้อมูลดังกล่าวจึงขึ้นอยู่กับการตัดสินใจ และทัศนคติส่วนบุคคล การรับข้อมูลข่าวสารที่ไม่เหมาะสม อาจส่งผลกระทบต่อการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของคนในชุมชน และมีแนวโน้มทำให้เกิดปัญหาทางสังคม โดยเฉพาะการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมทางจริยธรรม

ทฤษฎีทางจริยธรรม

ความหมายของจริยธรรม

เพียเจต์ (Piaget. 1960 : 1) ให้คำอธิบายว่า จริยธรรม คือองค์ประกอบของกฎเกณฑ์ที่บุคคลยอมรับว่าถูก ว่าดี ว่าควร เพื่อให้ได้การยอมรับจากสังคม

โคลเบอร์ก (Kohlberg. 1976 : 34) ได้ให้ความหมายของจริยธรรมว่า จริยธรรม คือความรู้สึกผิดชอบชั่วดี เป็นกฎเกณฑ์และมาตรฐานของความประพฤติปฏิบัติในสังคม ซึ่งบุคคลจะพัฒนาขึ้นจนกระทั่งมีจริยธรรมของตนเองโดยอาศัยเกณฑ์จากสังคม เป็นเครื่องตัดสินว่าการกระทำนั้นถูกหรือผิด นอกจากนั้นจริยธรรมไม่ได้หมายถึงแต่เพียงการกระทำสิ่งที่สังคม เห็นว่าถูกต้องเท่านั้น แต่รวมถึงสิ่งที่ทุกคนควรเลือกการกระทำในการตัดสินใจความขัดแย้งที่เกิดขึ้น

แบนดูรา (Bandura. 1977 : 24) กล่าวว่า จริยธรรมเป็นกฎสำหรับการประเมินพฤติกรรม และถือว่าการตัดสินใจทางจริยธรรม เป็นกระบวนการตัดสินใจเกี่ยวกับความถูกผิดของการกระทำตามกฎเกณฑ์ กฎเกณฑ์เหล่านี้เกิดจากการเรียนรู้ทั้งจากการสังเกต จากการบอกเล่า จากประสบการณ์ต่างๆ แล้วนำมาคิดไตร่ตรอง

เรสท์ (Rest. 1977 : 73) กล่าวว่า จริยธรรมเป็นสิ่งที่เกี่ยวข้องกับความยุติธรรมในสังคม จะเกิดขึ้นในขณะที่บุคคลในสังคมมีปฏิสัมพันธ์กัน แต่ไม่เกี่ยวข้องกับคุณค่าส่วนตัวของบุคคลแต่ละคนซึ่งส่งผลไปกระทบต่อผู้อื่น

ดวงเดือน พันธุมนาวิน (2524 : 2) มีความเห็นว่าจริยธรรมหมายถึงลักษณะทางสังคม หลายลักษณะของมนุษย์ และมีขอบเขตรวมถึงพฤติกรรมทางสังคมประเภทต่างๆ ด้วยลักษณะ และพฤติกรรมที่เกี่ยวข้องกับจริยธรรมจะมีคุณสมบัติประเภทใดประเภทหนึ่งใน 2 ประเภท คือ เป็นลักษณะที่สังคมต้องการให้มีอยู่ในสมาชิกในสังคมนั้น เป็นพฤติกรรมที่สังคมนิยมชมชอบให้การสนับสนุน และผู้กระทำส่วนมากเกิดความพอใจว่าการกระทำนั้นเป็นสิ่งถูกต้องเหมาะสม ส่วนอีกประเภทหนึ่งคือลักษณะที่สังคมไม่ต้องการให้มีอยู่ในสมาชิกในสังคม เป็นการกระทำที่สังคมลงโทษหรือพยายามกำจัด และผู้กระทำพฤติกรรมนั้นส่วนมากรู้สึกว่าเป็นสิ่งที่ไม่ถูกต้อง และไม่สมควร ดังนั้นผู้มีจริยธรรมสูงคือผู้ที่มีลักษณะพฤติกรรมประเภทแรก แต่มีพฤติกรรมประเภทหลังน้อย

พนัส หันนาคินทร์ (2523 : 48) กล่าวว่า จริยธรรม หมายถึงความประพฤติอันพึงปฏิบัติต่อตนเอง ต่อผู้อื่นและต่อสังคม ทั้งนี้เพื่อก่อให้เกิดความเจริญรุ่งเรืองเกษมสุขขึ้นในสังคม และสมาชิกในสังคม การที่จะปฏิบัติให้เป็นไปเช่นนี้ได้ผู้ปฏิบัติต้องรู้จักว่าสิ่งใดถูกต้อง สิ่งใดผิด ดังนั้นการปฏิบัติตามจริยธรรมจึงต้องประกอบกันทั้งความรู้สึกทางใจ และการปฏิบัติทางกาย อันสอดคล้องกับความรู้สึกทางจิต

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถานพุทธศักราช 2525 (2530 : 217) ให้ความหมายของคำว่า จริยธรรมคือ ธรรมที่เป็นข้อประพฤติปฏิบัติ ศีลธรรม กฎศีลธรรม

พระเทพเวที (2532 : 65-66) อธิบายว่า จริยธรรม มาจากคำว่า จริยะ หรือจร แปลว่า การดำเนินไป เทียบไป และคำว่า ธรรมคือหลักหรือระบบหรือแนวทางของการปฏิบัติรวมกัน หมายถึงหลักหรือระบบการดำเนินชีวิตที่ถูกต้องดีงาม การดำเนินชีวิตที่ประเสริฐ การนำความรู้ในความจริงหรือกฎธรรมชาติมาใช้เป็นประโยชน์ ต่อการดำเนินชีวิตเกิดประโยชน์ต่อตนเองและสังคมซึ่งจริยธรรมต้องอาศัยปัญญาไตร่ตรอง

จากความคิดเห็นดังกล่าว สามารถสรุปสาระสำคัญของจริยธรรมได้ว่า เป็นแนวทางหรือกฎเกณฑ์ความประพฤติของมนุษย์ซึ่งเกี่ยวข้องกับระบบของสังคม วิถีดำเนินชีวิตเพื่อความสงบสุขและดีงาม เกี่ยวข้องกับกฎระเบียบและบรรทัดฐานของสังคมและเป็นผู้ที่มีเหตุผล ซึ่งทำให้มนุษย์สามารถพิจารณาไตร่ตรองว่าสิ่งใดควรกระทำ สิ่งใดไม่ควรกระทำเพราะเหตุใด รวมตลอดไปถึงวิธีการที่จะพัฒนาจริยธรรมของตนให้ดียิ่งขึ้น

องค์ประกอบของจริยธรรม

พระราชวรมนู (ประยูรค์ ปยุตโต. 2523 : 9 -12) แบ่งจริยธรรมของบุคคล ออกเป็น 2 ส่วนคือ

1. จริยธรรมภายใน เป็นจริยธรรมที่เกี่ยวข้องกับความรู้สึกลึกซึ้ง หรือทัศนคติของบุคคล ซึ่งเป็นรากฐานทำให้เกิดจริยธรรมภายนอก
2. จริยธรรมภายนอก เป็นจริยธรรมที่บุคคลแสดงออกมาเป็นพฤติกรรมภายนอก สามารถสังเกตเห็นได้ เช่น ความรับผิดชอบความมีระเบียบวินัยเป็นต้น และจริยธรรมที่แท้จริง

ของบุคคลนั้นจะต้องอยู่บนพื้นฐานของธรรมฉันทะ คือมีความเป็นอิสระในความคิด และ พฤติกรรมที่แสดงออกโดยไม่ตกอยู่ภายใต้เงื่อนไขใด ๆ

ดวงเดือน พันธุมนาวิน (2524 : 23) กล่าวถึงลักษณะต่างๆ ของมนุษย์ที่เกี่ยวข้อง กับจริยธรรมนั้น แบ่งออกได้เป็น 4 องค์ประกอบได้แก่

1. องค์ประกอบด้านความรู้เชิงจริยธรรม หมายถึง การมีความรู้ในสังคมของตน นั้นถือว่าการกระทำชนิดใดดีควรกระทำ และการกระทำชนิดใดควรงดเว้น ปริมาณความรู้ใน เชิงจริยธรรมขึ้นอยู่กับอายุ ระดับการศึกษา และพัฒนาการทางสติปัญญาของบุคคล

2. องค์ประกอบด้านทัศนคติเชิงจริยธรรม หมายถึง ความรู้สึกของบุคคลเกี่ยวกับ ลักษณะหรือพฤติกรรมเชิงจริยธรรมต่างๆ ว่าตนชอบหรือไม่ชอบลักษณะนั้นๆ เพียงใด ซึ่งส่วน มากจะสอดคล้องกับค่านิยมในสังคมนั้น ทัศนคติเชิงจริยธรรมมีคุณสมบัติที่สำคัญ ใช้ทำนาย พฤติกรรมจริยธรรมได้แม่นยำกว่าการใช้ความรู้เกี่ยวกับค่านิยมทางสังคม ของบุคคลแต่เพียง อย่างเดียว นอกจากนี้ทัศนคติอาจเปลี่ยนแปลงได้เมื่อเวลาเปลี่ยนไป

3. องค์ประกอบด้านเหตุผลเชิงจริยธรรม หมายถึง การที่บุคคลใช้เหตุผลในการ เลือกที่จะกระทำหรือไม่กระทำพฤติกรรมอย่างใดอย่างหนึ่ง เหตุผลที่กล่าวถึงนี้จะแสดงให้เห็น เหตุจูงใจ หรือแรงจูงใจที่อยู่เบื้องหลังการกระทำต่างๆของบุคคล ซึ่งนักทฤษฎีพัฒนาการทาง จริยธรรมได้แก่เพียเจท์ และโคลเบอร์ก ได้ใช้การอ้างเหตุผลเชิงจริยธรรมของบุคคล เป็นเครื่อง แสดงถึงพัฒนาการทางจริยธรรมของบุคคลนั้น

4. องค์ประกอบด้านพฤติกรรมเชิงจริยธรรม หมายถึง การที่บุคคลแสดงพฤติกรรม ที่สังคมนิยมชมชอบ หรืองดเว้นการแสดงพฤติกรรมที่ฝ่าฝืนกฎเกณฑ์ หรือเป็นสิ่งที่สำคัญให้ ความสำคัญมากกว่าด้านอื่นๆ เพราะการกระทำของบุคคลจะส่งผลโดยตรงต่อความผาสุก และ ความทุกข์ของสังคมนั้นๆ

นอกจากนี้ลักษณะของจริยธรรม อาจจำแนกได้ตามลักษณะเนื้อหา และโครงสร้าง ดังต่อไปนี้ (ดวงเดือน พันธุมนาวิน. 2524 : 4)

1. ด้านเนื้อหาของจริยธรรม คือ สิ่งแต่ละสังคมหรือหมู่เหล่า อบรมสั่งสอนลูก หลานของตนว่าทำสิ่งนั้นดี ทำสิ่งนี้ไม่ดี ซึ่งจะปรากฏในรูปของการให้ความรู้เกี่ยวกับพฤติกรรม ที่ทำแล้วผู้ทำจะได้รับการสรรเสริญและส่งเสริมจากสังคม และพฤติกรรมที่ทำแล้วจะถูกสังคม ลงโทษ เป็นเนื้อหาความรู้ทางศาสนา ทางกฎหมาย และระเบียบประเพณีของหมู่เหล่า อาจอยู่ ในรูปค่านิยมของสังคมหรือทัศนคติของบุคคล และในรูปของบุคลิกภาพที่เกี่ยวกับคุณธรรม และ ประชัษกรรมต่างๆ เช่นความเอื้อเฟื้อ ความก้าวร้าว สันโดษ อิทธิบาทสี่ ด้านเนื้อหาทาง สังคมนี้แต่ละสังคมอาจแตกต่างกันได้มาก สิ่งที่สังคมหนึ่งว่าดีควรทำอีกสังคมหนึ่งอาจไม่ สนับสนุนเพราะเห็นเป็นสิ่งไม่จำเป็น หรือน่ารังเกียจ

2. ด้านโครงสร้างของจริยธรรมได้มีการสร้างหลัก หรือจัดตั้งจริยธรรมเป็น ประเภทต่างๆ หลักหรือประเภทที่ใช้นี้จะแสดงถึงความเจริญทางจริยธรรมเป็นขั้นๆ ไป ตั้งแต่

ขั้นต่ำสุดไปจนถึงขั้นสูงสุด การพิจารณาจริยธรรมทางด้านโครงสร้างนี้ ยึดเหตุจูงใจในการเลือกกระทำเป็นสำคัญ และเกิดจากการพิจารณา การรู้การคิดของมนุษย์นั้นมีโครงสร้างเช่นกัน ตัวอย่างเช่น การพัฒนาการทางการรู้คิดของเพียเจต์และโคลเบอร์ก ลักษณะด้านโครงสร้างของจริยธรรมนี้คือ การใช้เหตุผลเชิงจริยธรรม

นอกจากนี้พฤติกรรมจริยธรรมในความหมายของสารานุกรมจิตวิทยา (Encyclopedia of Psychology) หมายถึงการที่บุคคลแสดงพฤติกรรมในสถานการณ์ต่างๆ โดยอาศัยความคิดไตร่ตรอง และเหตุผลเชิงจริยธรรมของแต่ละบุคคล (Corsini & Auerbach. 1996 : 577)

จึงสรุปได้ว่าขอบข่ายของจริยธรรมประกอบด้วย 2 ส่วนใหญ่ๆคือส่วนของจริยธรรมที่อยู่ภายใน ซึ่งได้แก่ การรับรู้ ทศนคติ ความเชื่อเกี่ยวกับจริยธรรม รวมถึงการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรม องค์ประกอบเหล่านี้ต้องอาศัยสติปัญญา และความนึกคิดซึ่งอยู่ภายในไม่สามารถสังเกตได้ ส่วนลักษณะของจริยธรรมอีกส่วนหนึ่งคือจริยธรรมที่อยู่ภายนอก ที่พฤติกรรมเชิงจริยธรรมนี้เป็นส่วนที่บุคคลแสดงออกมา และผู้อื่นสามารถสังเกตเห็นได้ นอกจากนี้อาจแบ่งตามเนื้อหาโครงสร้างที่เน้นสาระการสอนการอบรม และระดับชั้นจริยธรรม

ทฤษฎีพัฒนาการทางจริยธรรม

จริยธรรมสามารถที่จะพัฒนาให้มีขึ้นในตัวบุคคลได้โดยเริ่มตั้งแต่ในวัยเด็ก ซึ่งพัฒนาการของจริยธรรมหรือกำเนิดของจริยธรรมนี้ มีนักจิตวิทยากลุ่มต่างๆ ได้สรุปเป็นทฤษฎีไว้ หลายทฤษฎีที่สำคัญคือ ทฤษฎีจิตวิเคราะห์ ทฤษฎีการเรียนรู้เงื่อนไขผลกรรมทฤษฎีกระจำจ่านิยม ทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคม ทฤษฎีพัฒนาการทางปัญญา และทฤษฎีพัฒนาการทางจริยธรรมของโคลเบอร์ก ดังมีรายละเอียดต่อไปนี้

1. ทฤษฎีจิตวิเคราะห์ (Psychoanalytic Theory)

ฟรอยด์ (Freud) นักจิตวิทยาในกลุ่มนี้ กล่าวว่า จริยธรรมของคนนั้นอยู่ในส่วนตนหรือซูเปอร์อีโก้ (Super Ego) ซึ่งได้รับการขัดเกลาจากสังคม และจะคอยควบคุมพฤติกรรมภายนอกของมนุษย์ให้เป็นไปตามกฎเกณฑ์และค่านิยมของสังคม และจริยธรรมของเด็กพัฒนาจากความละอายในพฤติกรรมที่เกิดจากแรงขับ 2 ตัวคือ แรงขับทางกามารมณ์ (Sex Drive) และแรงขับความก้าวร้าว (Aggressive Drive) ซึ่งแรงขับนั้นจะผสมผสานกับการเลียนแบบเอกลักษณ์ หรือการถอดแบบ (Identification) โดยเด็กจะรับเอาบุคลิกภาพ ค่านิยม และมาตรฐานหรือกฎเกณฑ์ของสังคมจากพ่อแม่ และบุคคลใกล้ชิดมาเป็นหลักปฏิบัติของตนโดยอัตโนมัติ เมื่อใดที่ตนประพฤติไม่สอดคล้องกับค่านิยม หรือมาตรฐานที่ตนยึดถือ ซูเปอร์อีโก้จะกระตุ้นให้เกิดความขัดแย้งในใจ จนเกิดความวิตกกังวลจนต้องเก็บกด หรือถูกระงับการกระทำที่ไม่ถูก ไม่ดี ไม่ควร เพื่อจะได้ลดความรู้สึกที่เกิดขึ้นดังกล่าว (สรวงศ์ ไคว้ตระกูล. 2537 : 20 - 25)

2. ทฤษฎีการเรียนรู้เงื่อนไขผลกรรม (Operant Conditioning)

ทฤษฎีนี้เสนอโดยสกินเนอร์ (สรวงศ์ โค้วตระกูล. 2537 : 143 ; อ้างอิงจาก Skinner. 1953. *Science and Human Behavior*) นักจิตวิทยาชาวอเมริกัน ซึ่งสรุปสาระสำคัญได้ว่ามนุษย์ไม่มีเสรีภาพแต่ประการใด เพราะพฤติกรรมของมนุษย์จะถูกควบคุมด้วยเงื่อนไขแห่งการเสริมแรง และเงื่อนไขแห่งการลงโทษ เงื่อนไขทั้ง 2 อย่างนี้จะเป็นผลมาจากการกระทำของตนเอง ผลการกระทำของคนเราที่ได้รับจะเป็น 2 ลักษณะคือ ผลการกระทำที่ทำให้เกิดความพึงพอใจ ซึ่งจะทำหน้าที่เป็นแรงเสริมให้แก่การกระทำนั้นมีต่อไป และผลการกระทำที่ทำให้ไม่พึงพอใจจะเป็นตัวทำให้คนเรากระทำพฤติกรรมเช่นนั้นลดลง หรือหยุดไปในที่สุด

ดังนั้นการควบคุมพฤติกรรมของตนเองของมนุษย์ ตามทฤษฎีการเรียนรู้เงื่อนไขผลกรรมกระทำไดดังนี้

2.1 ถ้ามีความมุ่งหมายให้มนุษย์ปฏิบัติตามจริยธรรมที่พึงประสงค์ควรให้การเสริมแรงทางบวก เช่น การยกย่องชมเชย การให้รางวัล ให้ความก้าวหน้าของชีวิต เป็นต้น

2.2 ถ้ามีความมุ่งหมายให้มนุษย์ควบคุมตนเอง โดยการลดการกระทำที่สังคมไม่พึงประสงค์ลง ก็จะต้องให้ผลกระทบทางลบ เช่น การลงโทษ การตำหนิตיעิน การตัดรายได้อการปรับไหม จำคุก ลดสถานภาพทางสังคม เป็นต้น

3. ทฤษฎีการจางค่านิยม (Value Clarification Theory)

ทฤษฎีนี้เสนอโดย แรทส์ ฮาร์มิน และไซมอน (Raths, Harmin & Simon. 1966 : 28) ซึ่งสามารถสรุปสาระสำคัญได้ว่าการทำค่านิยมให้กระจ่างนั้น คือกระบวนการที่บุคคลสามารถเลือกค่านิยมโดยอาศัยความรู้สึกรและการวิเคราะห์พฤติกรรมว่าจะเลือกแสดงพฤติกรรมอย่างไร เมื่ออยู่ในภาวะที่ต้องเลือกและช่วยในการกำหนดว่าการเลือกพฤติกรรม เช่นนั้นมีเหตุผลหรือไม่ หรือเป็นผลของการวางเงื่อนไขในครั้งก่อนๆ เพราะการทำค่านิยมให้กระจ่างนี้เป็นแนวคิดในกลุ่มมนุษยวิทยา ที่มองว่าค่านิยมเป็นตัวชี้นำพฤติกรรมบุคคลจะสามารถตัดสินใจเลือกสิ่งที่มีความหมาย และคุณค่าสำหรับตน ถ้าผู้นั้นมีค่านิยมประจำตัวอย่างเด่นชัดซึ่งเกณฑ์ในการตัดสินใจกระจ่างของบุคคลมี 7 ขั้นตอน ดังนี้

3.1 บุคคลเลือกกระทำอย่างอิสระเสรีไม่มีการบังคับ

3.2 บุคคลเลือกจากทางเลือกหลาย ๆ ทาง

3.3 บุคคลเลือกจากการพิจารณาผลของทางเลือกแต่ละทางแล้ว

3.4 บุคคลมีความยินดีและภูมิใจในการเลือกกระทำสิ่งนั้น

3.5 บุคคลยืนยันการตัดสินใจเลือกของตนอย่างเปิดเผย

3.6 บุคคลกระทำตามที่ตนตัดสินใจเลือกและชักชวนผู้อื่นเมื่อมีโอกาส

3.7 บุคคลกระทำพฤติกรรมนั้นเป็นประจำแม้ว่าผู้อื่นจะไม่ทำตาม

4. ทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคม (Social Learning Theory)

ทฤษฎีนี้เสนอโดยแบนดูรา (Bandura. 1977 : 24) ซึ่งมีแนวคิดพื้นฐานที่ว่าจริยธรรมเป็นความเข้าใจเกี่ยวกับกฎเกณฑ์สำหรับการประเมิน ความถูกผิดของพฤติกรรมการเรียนรู้ ดังกล่าวมี 3 ส่วนได้แก่ ประสบการณ์ตรงของบุคคล จากการสังเกตผู้อื่น และการฟังคำบอกเล่าหรืออ่านบันทึกของผู้อื่นซึ่งองค์ประกอบที่จะประกอบการจัดสินการกระทำ หรือพฤติกรรมของบุคคลคือความเข้าใจ และความเชื่อในความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรม และผลของการกระทำนั้นๆ โดยอธิบายถึงทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคมว่า การเกิดจริยธรรมแบ่งออกเป็น 4 ประการคือ

4.1 สิ่งที่เราเรียนรู้ คือ ความสัมพันธ์ระหว่างสิ่งต่างๆ ความสัมพันธ์ระหว่าง เหตุการณ์กับเหตุการณ์ ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรม กับผลที่เกิดขึ้นจากการกระทำเมื่อมนุษย์เรียนรู้ สิ่งเหล่านี้ก็จะกลายเป็นความเชื่อมั่นที่มีผลในการควบคุมพฤติกรรม เมื่อประสบเหตุการณ์หนึ่งมนุษย์ก็มีความคาดหวัง (Expectancy)

4.2 วิธีการเรียนรู้ การเรียนรู้เกิดจากประสบการณ์ตรง ที่เกิดขึ้นโดยตนเอง หรือเกิดจากการสังเกตพฤติกรรมหรือผลกรรมของผู้อื่น และจากการอ่านสิ่งที่ผู้อื่นบันทึกไว้ด้วยวิธีการเรียนรู้หลายรูปแบบทำให้มนุษย์เรียนรู้ได้อย่างกว้างขวางและรวดเร็ว

4.3 ความเชื่อ ผลของการเรียนรู้ของมนุษย์จะพัฒนาเป็นความเชื่อ ความเชื่อของมนุษย์ มีบทบาทในการกำหนดพฤติกรรมของมนุษย์ จะเห็นได้จากตัวอย่างการยอมอดทนต่อความทุกข์ยากลำบากด้วยความเชื่อว่าจะทำให้มีความสุขในอนาคต

4.4 การควบคุมพฤติกรรมด้วยความคิด มนุษย์สามารถคิดในเชิงประเมินว่า พฤติกรรมหนึ่ง ๆ จะทำให้เกิดผลกระทบอะไรบ้าง และผลกระทบต่างๆ มีความน่าปรารถนามากน้อยเพียงใด การคิดในเชิงประเมินจะนำไปสู่การตัดสินใจ ที่จะทำหรือไม่ทำพฤติกรรมใดพฤติกรรมหนึ่ง และนำไปสู่การบังคับตนเองให้ประพฤติปฏิบัติตามที่ตนตั้งใจไว้

5. ทฤษฎีพัฒนาการทางปัญญา (Cognitive Development Theory)

นักจิตวิทยาที่ศึกษาจริยธรรมตามแนวทฤษฎีที่ควรกล่าวถึงคือ เพียเจต์ (Piaget. 1960 : 1) และโคลเบอร์ก (Kohlberg. 1976 : 48) นักจิตวิทยากลุ่มนี้มีความเชื่อเบื้องต้นดังนี้

5.1 พัฒนาการทางจริยธรรมมี โครงสร้างพื้นฐานทางปัญญา (Cognitive) และมีองค์ประกอบทางจรรยาวิพากษ์

5.2 แรงจูงใจเบื้องต้นเกี่ยวกับจริยธรรม คือ แรงจูงใจเกี่ยวกับการยอมรับ (Acceptance) การมีความสามารถ (Competence) การเคารพตนเองหรือเข้าใจตนเองอย่างถ่องแท้ (Self – Esteem or Self Actualization) มากกว่าที่จะเป็นความต้องการทางกาย หรือการลดความวิตกกังวลเกี่ยวกับความกลัว

5.3 ลักษณะสำคัญของการพัฒนาการทางจริยธรรม คือ พัฒนาการจะเป็นสากล มีขั้นตอนเหมือนกันทุกวัฒนธรรม เพราะในทุกวัฒนธรรมมีการปฏิสัมพันธ์กันในสังคม มีการสวมบทบาท (Role - Taking) และมีความขัดแย้งในสังคม ซึ่งต้องการบูรณาการทางจริยธรรม (Moral Integration) เช่นเดียวกัน

5.4 กฎเกณฑ์ปกติเบื้องต้นของจริยธรรม เกิดจากประสบการณ์ที่ได้จากการมีปฏิสัมพันธ์ทางสังคมระหว่างบุคคลกับคนอื่น มากกว่าเกิดจากการสร้างกฎเกณฑ์ภายในตนเอง สิ่งแวดล้อม มีอิทธิพลต่อพัฒนาการทางจริยธรรม พิจารณาจากคุณภาพ และขอบเขตต่างๆ ไปของสิ่งเร้าทางพุทธิปัญญา และทางสังคมตลอดช่วงพัฒนาการของเด็ก มากกว่าเกิดจากประสบการณ์โดยเฉพาะอย่างยิ่งจากพ่อแม่ ประสบการณ์ที่ได้จากวินัย การลงโทษ หรือการให้รางวัล

เพียเจต์ มีความคิดว่าพัฒนาการทางจริยธรรมของมนุษย์นั้นขึ้นอยู่กับ ความฉลาดในการที่จะรับรู้กฎเกณฑ์ และลักษณะต่างๆ ของสังคม เพียเจต์ พบว่าเด็กจะพัฒนาทางสติปัญญา ได้ถึงขั้นสูงสุดเมื่ออายุประมาณ 8 -10 ปี และได้แบ่งขั้นพัฒนาการทางจริยธรรมของมนุษย์ได้ 3 ขั้น สรุปเป็นประเด็นสำคัญ ได้ดังนี้คือ

1. ขั้นก่อนจริยธรรม เป็นขั้นที่เด็กจะเชื่อฟังตามคำสั่งคนอื่นอย่างไม่มีเงื่อนไข ในขั้นนี้เริ่มตั้งแต่แรกเกิดจนถึง 2 ขวบ เด็กจะพยายามทำตามอย่างคนอื่น จะแสดงความเคารพเชื่อฟัง และทำตามคำสั่งของบิดามารดาโดยไม่มีข้อขัดแย้งใดๆ และมองจริยธรรมในแง่ปริมาณของความเสียหาย

2. ขั้นยึดคำสั่ง เป็นขั้นที่เด็กจะปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ต่างๆ เด็กจะมองจริยธรรมขั้นแรก เปลี่ยนความคิดจากการตัดสินถูกผิดแบบเด็ก มาเป็นการคิดที่ยืดหยุ่นมากขึ้น มองจริยธรรมในแง่ของเจตนากระทำมากกว่าจะมองในแง่ของปริมาณความเสียหาย

3. ขั้นยึดหลักแห่งตน ปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ของตนเอง เด็กจะมีพัฒนาการในใจเขาสำหรับเป็นเครื่องยึดเหนี่ยวจิตใจของตนเอง รู้จักรับผิดชอบในพฤติกรรมของเขา

6. ทฤษฎีพัฒนาการทางจริยธรรมของโคลเบอร์ก

โคลเบอร์ก (Kohlberg, 1976 : 673) กล่าวว่า จริยธรรมไม่ถือการกระทำตามสิ่งที่สังคมเห็นว่าดีหรือถูกต้อง แต่เป็นสิ่งที่บุคคลควรกระทำเมื่ออยู่ในสถานการณ์ที่ขัดแย้งแล้วตัดสินโดยหลักความยุติธรรม และยังได้ศึกษาจริยธรรมตามแนวทฤษฎีของเพียเจต์ และพบความจริงว่า การพัฒนาจริยธรรมของมนุษย์นั้นไม่ได้พัฒนาถึงจุดสมบูรณ์ เพียงอายุ 10 ปี แต่มนุษย์ในสภาพปกติ จะมีการพัฒนาทางจริยธรรมอีกหลายขั้นตอน จากอายุ 11 ปี ถึง 25 ปี และโคลเบอร์กเชื่อว่า การวัดขั้นพัฒนาการทางจริยธรรมนั้นจะต้องใช้การให้เหตุผลเชิงจริยธรรมอย่างเดียวกันนั้น นอกจากนี้ยังแบ่งประเภทของเหตุผลจริยธรรม และกระบวนการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมไว้ ดังนี้

ระดับและขั้นตอนของการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรม

โคลเบอร์ก (Kohlberg, 1976 : 33 - 36) แบ่งพัฒนาการทางการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรม เป็น 6 ขั้น และขั้นเหล่านี้ยังจัดกลุ่มเป็นระดับต่างๆ 3 ระดับคือ ระดับก่อนกฎเกณฑ์สังคม (Preconventional Level) รวมขั้น 1 และ 2 ระดับ กฎเกณฑ์สังคม (Conventional Level) รวมขั้น 3 และ 4 และระดับเหนือกฎเกณฑ์สังคมหรือยึดหลักการ (Postconventional or Principles Level) รวมขั้น 5 และ ขั้น 6 รายละเอียดของแต่ละระดับและขั้น มีดังนี้คือ

ระดับก่อนกฎเกณฑ์ (Preconventional Level) เป็นระดับที่มีในเด็กส่วนมากที่มีอายุต่ำกว่า 9 ขวบ บุคคลจะตอบสนองต่อกฎเกณฑ์ที่กำหนดโดยผู้มีอำนาจเหนือตน การตัดสินใจเลือกการกระทำ จะทำในสิ่งที่เป็นประโยชน์ต่อตนเองโดยไม่คำนึงถึงผลที่เกิดขึ้นต่อผู้อื่น ระดับนี้แบ่งเป็นสองขั้นคือ

ขั้นที่ 1 ใช้หลักการหลบหลีกการถูกลงโทษ (Obedience and Punishment) เพราะกลัวความเจ็บปวดที่จะได้รับ การตัดสินใจว่าสิ่งใดดีหรือไม่ดี ขึ้นอยู่กับพฤติกรรมนั้น ๆ ทำไปแล้วถูกลงโทษหรือไม่

ขั้นที่ 2 ใช้หลักการแสวงหารางวัล (Naively Egoistic Orientation) เป็นการกระทำที่นำความพอใจมาให้ แม้การกระทำจะขัดกับผู้อื่นก็ตาม ความยุติธรรมเป็นไปในรูปของเหตุผลของการปฏิบัติ มากกว่าเป็นความรู้สึกของความยุติธรรม

ระดับตามกฎเกณฑ์ (Conventional Level) อายุ 10 - 16 ปี เป็นระดับที่มีอยู่ในวัยรุ่น และวัยผู้ใหญ่ บุคคลจะทำตามกฎเกณฑ์ของกลุ่มย่อยของตน โดยไม่คำนึงถึงผลที่ติดตามมา บุคคลที่มีจริยธรรมในระดับนี้ยังต้องการการควบคุมจากภายนอก แต่ก็รู้จักเอาใจเขามาใส่ใจเรา และแสดงบทบาทที่สังคมต้องการได้ ระดับนี้มีสองขั้นตอนคือ

ขั้นที่ 3 ใช้หลักการกระทำตามผู้อื่นเห็นชอบ (Good by Orientation) บุคคลจะกระทำการที่คนอื่นเห็นว่าดีเพื่อจะได้รับคำยกย่องชมเชย ในขั้นนี้บุคคลไม่มีความเป็นตัวของตัวเองชอบคล้อยตามผู้อื่นโดยเฉพาะกลุ่มเพื่อน

ขั้นที่ 4 ใช้หลักการกระทำตามหน้าที่ และกฎระเบียบของสังคม (Authority and Social Order Maintaining Orientation) เป็นการตัดสินใจการกระทำตามระเบียบของสังคม จะกระทำตามกฎต่างๆ ที่สังคมกำหนดให้ พฤติกรรมที่ถูกต้องประกอบด้วยควรทำตามหน้าที่ฐานะ และบทบาทที่กำหนดไว้ในสังคม

ระดับเหนือกฎเกณฑ์ (Postconventional Level) อายุ 16 ปีขึ้นไปถึงผู้ใหญ่ บุคคลตัดสินใจความขัดแย้งต่างๆ ด้วยการคิดตรองด้วยตนเอง แล้วตัดสินใจไปตามความสำคัญมากน้อย บุคคลจะมีหลักของตนเอง และหลุดพ้นจากกฎเกณฑ์ของสังคม ระดับนี้มีสองขั้นคือ

ขั้นที่ 5 ใช้หลักการทำตามข้อตกลงของสังคม และคำมั่นสัญญา (Contract and Legalistic Orientation) บุคคลเห็นความสำคัญของคนส่วนมาก ไม่ทำตนให้ขัดต่อสิทธิอันพึงมีพึงได้ของผู้อื่น สามารถควบคุมบังคับใจตนเองได้ พฤติกรรมที่ถูกต้องจะต้องเป็นไปตาม

สิทธิของแต่ละคน ผสมผสานกับมาตรฐานซึ่งได้รับการตรวจสอบ และยอมรับจากสังคม มีความเชื่อมโยง ความนิยมส่วนบุคคลกับความเห็นพ้องของสังคม โดยพิจารณาประโยชน์ของสังคมมากกว่าขั้นที่ 4

ขั้นที่ 6 ใช้หลักการยึดอุดมคติสากลและความเป็นธรรม (Conscience or Principle or Universal Orientation) เป็นการตัดสินใจกระทำตามความรู้สึกผิดชอบชั่วดีของตน เป็นจริยธรรมที่มีหลักมโนธรรมของตนเอง แรงจูงใจที่ก่อให้เกิดความรู้สึกถูกต้องขึ้นอยู่กับตัวเอง ความคิดเกี่ยวกับความถูกต้องนั้นยึดหลักประชาธิปไตย และ เคารพในคุณค่าความสำคัญของชีวิตมนุษย์ทุกคน

จากทัศนะของโคลเบอร์ก เหตุผลเชิงจริยธรรมในแต่ละขั้นนั้น เป็นผลมาจากการพัฒนาการเรียนรู้ ซึ่งต้องอาศัยความสามารถทางปัญญา การคิดไตร่ตรอง และการสังเกตของบุคคล เมื่อบุคคลมีโอกาสดำเนินการสัมพันธ์กับบุคคลอื่น ได้รับฟังความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องต่าง ๆ ในทัศนะใหม่ โดยเฉพาะจากบุคคลที่มีระดับพัฒนาการทางจริยธรรมที่สูงกว่า ก็จะช่วยให้เกิดการพัฒนาทางจริยธรรมในขั้นที่สูงขึ้นได้ การพัฒนาทางจริยธรรมนั้นเกิดจากการผสมผสานความรู้ ที่ได้จากการปรับตัวเมื่อเกิดความขัดแย้งขึ้น บุคคลจะเรียนรู้เกี่ยวกับบทบาทของตนเองต่อผู้อื่น บทบาทของบุคคลอื่น ๆ และข้อกำหนดจากกฎเกณฑ์ต่าง ๆ ของสังคมมาผสมผสานกันเกิดเป็นความเข้าใจใหม่ที่สามารถอธิบายสิ่งต่าง ๆ ได้ดีขึ้นทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางความคิด รู้จักใช้เหตุผลในขั้นที่สูงขึ้นได้ลักษณะพัฒนาการ ทางจริยธรรมทั้ง 6 ขั้น นั้นสรุปตามความเชื่อของโคลเบอร์กได้ดังนี้

1. พัฒนาการทางจริยธรรมบุคคลจะพัฒนาไปเป็นลำดับขั้นตอน (Sequential Stage) โดยเริ่มจากขั้นต่ำสุดถึงขั้นสูงสุด และพัฒนาไปที่ละขั้น ไม่มีการย้อนกลับหรือข้ามขั้น
2. พัฒนาการทางจริยธรรมมีความสัมพันธ์กับพัฒนาการทางปัญญา
3. พัฒนาการทางจริยธรรม เป็นกระบวนการปฏิสัมพันธ์ (Interaction) ระหว่างพัฒนาการของมนุษย์กับการเรียนรู้ทางสังคม
4. พัฒนาการทางจริยธรรมมีความเป็นสากล

ปัจจัยที่มีความสำคัญต่อพัฒนาการทางการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรม

โคลเบอร์ก (Kohlberg.1976 : 42) พิจารณาว่าปัจจัยต่าง ๆ ที่มีความสำคัญต่อการพัฒนาการทางการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมของบุคคลมี 4 ด้าน คือ

1. การกระตุ้นทางความคิดความเข้าใจ การกระตุ้นนี้จะต้องเกิดขึ้นในสถานการณ์ที่เหมาะสม คือสถานการณ์ทางสังคมที่บุคคลมีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น สถานการณ์ที่บุคคลมีปัญหาด้านจริยธรรมที่ต้องตัดสินใจสถานการณ์ที่มีการสนทนาเรื่องจริยธรรม และสถานการณ์ที่บุคคลจะต้องมีปฏิสัมพันธ์เชิงจริยธรรมกับผู้อื่น การกระตุ้นทางความคิดความเข้าใจล้วนๆ นั้นเป็นพื้นฐานสำคัญแต่ยังไม่เพียงพอต่อพัฒนาการทางการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรม

2. การกระตุ้นทางประสบการณ์ทางสังคม การกระตุ้นนี้เน้นให้บุคคลมีโอกาส ได้ สวมบทบาททางสังคมต่างๆ ซึ่งจะเป็นโอกาสให้บุคคลได้เรียนรู้ทัศนคติทางสังคม ของผู้อื่นได้ ตระหนักถึงความคิด ความรู้สึกและทัศนคติของผู้อื่น การมีโอกาสดสวมบทบาททางสังคม ที่ หลากหลาย เช่น ในฐานะ ลูก พี่น้อง เพื่อน ผู้นำ ผู้ตาม เป็นต้นจะทำให้บุคคลมีโอกาสเผชิญ หน้าที่กับปัญหาจริยธรรม ที่จะต้องตัดสินใจในแง่มุม ทัศนคติและสภาพแวดล้อมที่ต่างกัน อันจะเป็นทางส่งเสริม ให้พัฒนาการทางการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมของบุคคลเป็นไปได้มากขึ้น

3. บรรยากาศทางจริยธรรมของกลุ่มบุคคล ที่อยู่ในกลุ่มที่มีบรรยากาศทางจริย- ธรรมในขั้นที่สูงกว่าตน มีโอกาสได้รับอิทธิพลต่อการพัฒนาการทางการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรม ให้สูงขึ้นได้ โคลเบอร์ก สนับสนุนประเด็นนี้ด้วยหลักฐานจากการวิจัย ในการฝึกให้วัยรุ่นสามารถใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมในระดับที่สูงกว่าตนไปใช้

4. ความขัดแย้งทางความคิด ความเข้าใจเกี่ยวกับจริยธรรม ทฤษฎีของโคลเบอร์ก เน้นว่าการพัฒนาการจากขั้นหนึ่งไปสู่อีกขั้นหนึ่ง จะเกิดขึ้นก็ต่อเมื่อบุคคลเผชิญหน้ากับปัญหา ทางจริยธรรมที่เป็นความขัดแย้งกับระดับขั้นเดิมของตน จนทำให้บุคคลต้องมีการจัดระบบความ คิดใหม่แล้วจึงพัฒนาการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมไปสู่ขั้นที่สูงขึ้นได้ ตัวอย่างสถานการณ์ความ ขัดแย้ง เช่น บุคคลได้ฟังทัศนคติของผู้อื่นใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมในขั้นที่สูงกว่าตนหนึ่งขั้น เป็นต้น

โคลเบอร์ก ได้ระบุเพิ่มเติมว่าในการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมแต่ละขั้น เหตุผลหนึ่ง อาจเน้นแนวความคิดทางจริยธรรม (Moral Orientation) หรือเกณฑ์ในการตัดสินใจทางจริยธรรม ใน 4 ด้านคือ

1. ความเป็นระเบียบตามปทัสฐาน (Normative Order) เป็นแนวความคิดที่ จะกำหนด กฎเกณฑ์หรือบทบาทเพื่อความเป็นระเบียบทางสังคมหรือจริยธรรม โดยมีพื้นฐาน การตัดสินใจอยู่ที่กฎเกณฑ์ต่างๆ

2. อรรถประโยชน์ของผลรวม (Utility Consequences) เป็นแนวความคิดที่จะ ตัดสินทางจริยธรรมว่าดีหรือเลวโดยพิจารณาผลกระทบต่อสวัสดิภาพ (Welfare Consequences) ของผู้อื่น และ/หรือตนเอง

3. อุดมคติ (Ideal - Self) เป็นแนวความคิดที่จะมองภาพผู้กระทำว่า เป็นผู้ที่มี อุดมคติ (Good Self) หรือเป็นผู้มีมโนธรรมและผู้มีคุณงามความดี โดยผู้กระทำฯโดยไม่หวั่น- เกรงต่อการไม่ยอมรับของผู้อื่น

4. ความยุติธรรมหรือความเป็นธรรม (Justice or Fairness) เป็นแนวความคิดใน เชิงความสัมพันธ์ (Relations) ในด้านเสรีภาพความเสมอภาค การกระทำต่อกันและกัน และ สัญญาระหว่างบุคคล

5. บุคคลผู้หนึ่งอาจใช้แนวความคิด หรือ เกณฑ์ในการตัดสินใจทางจริยธรรมแนวหนึ่งแนวใด หรืออาจใช้ทั้งสี่แนวก็เป็นไปได้ แต่แนวที่โคลเบอร์กถือว่าเป็นแนวความคิด หรือ เกณฑ์ระดับสูงสุดของจริยธรรมคือความยุติธรรม ซึ่งมีแกนกลางอยู่ที่การกระจายสิทธิและหน้าที่ โดยมีโมติของความเสมอภาค และการกระทำต่อกันและกันเป็นตัวกำกับ

การให้เหตุผลเชิงจริยธรรมกับการวัดระดับการให้เหตุผลเชิงจริยธรรม

การให้เหตุผลเชิงจริยธรรม หมายถึง การที่บุคคลให้เหตุผลในการเลือกกระทำ หรือ เลือกที่จะไม่กระทำพฤติกรรมอย่างใดอย่างหนึ่ง ซึ่งแสดงให้เห็นถึงแรงจูงใจที่อยู่เบื้องหลังการกระทำต่าง ๆ ของบุคคล โดยที่บุคคลผู้มีระดับจริยธรรมในระดับแตกต่างกัน อาจมีเหตุผลในเบื้องหลังการกระทำที่แตกต่างได้ การศึกษาพัฒนาการทางจริยธรรม และการพิจารณาว่าบุคคลใดจะมีจริยธรรมในระดับใดเท่าใดนั้น นักทฤษฎีพัฒนาการทางจริยธรรม คือ เพียเจต์ และ โคลเบอร์ก (ดวงเดือน พันธุมนาวิน, 2524 : 3 ; อ้างอิงจาก Piaget, 1932. *The moral and behavior*. และ อ้างอิงจาก Kohlberg, 1969. *Stage and sequence : The cognitive - development approach to socialization*) ได้ใช้การตัดสินใจเหตุการณ์และการให้เหตุผลเชิงจริยธรรม เป็นเครื่องแสดงถึงพัฒนาการของบุคคลนั้น ทั้งนี้เพราะการศึกษาลักษณะทางจริยธรรมด้านอื่นนั้นทำได้ยาก และไม่สามารถแสดงพัฒนาการได้อย่างชัดเจน การศึกษาเหตุผลเชิงจริยธรรมจะทำให้ทราบว่า การที่บุคคลอาจจะกระทำพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมเนื่องจากเขามีเหตุผลบางอย่างที่สำคัญ ซึ่งเป็นเหตุผลเพื่อตัดสินใจที่จะเลือกกระทำอย่างใดอย่างหนึ่ง ในสถานการณ์ต่าง ๆ โคลเบอร์ก แสดงให้เห็นถึงความเจริญทางจิตใจของบุคคลได้อย่างมีแบบแผน ดังนั้น โคลเบอร์กจึงใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมนี้เป็นสิ่งที่แสดงถึง จริยธรรมของบุคคลโดยได้มีการสร้างหลักหรือจัดตั้งจริยธรรมเป็นประเภทต่างๆ หลักหรือประเภทที่ใช้นี้ จะแสดงถึงความเจริญทางจริยธรรมเป็นขั้นๆ ไปซึ่งพัฒนาการทางการให้ ส่วนเหตุผลเชิงจริยธรรมนี้ โคลเบอร์กเชื่อว่าเป็นไปตามขั้นจากขั้นที่หนึ่งผ่านจนถึงขั้นที่หก บุคคลจะพัฒนาข้ามขั้นมิได้

การวัดระดับการให้เหตุผลเชิงจริยธรรม

การวัดระดับการให้เหตุผลเชิงจริยธรรม เป็นวิธีการวัดตามแนวคิดของเพียเจต์ และ โคลเบอร์ก โดยเน้นที่การพัฒนาการคิดและการตัดสินใจทางจริยธรรม วิธีนี้นิยม ใช้วัดระดับการให้เหตุผลเชิงจริยธรรม มี 3 วิธีการ ดังนี้คือ (ดวงเดือน พันธุมนาวิน, 2528 : 61 - 64)

1. วิธีการตอบโดยอิสระ โดยใช้วิธีการเล่าเรื่องให้ผู้ถูกวัดฟังที่ละเรื่อง เป็นเรื่องที่มีเหตุการณ์ขัดแย้งระหว่างความต้องการส่วนบุคคล กับกฎเกณฑ์ของหมู่คณะหรือสังคม เช่นการให้ยาเพื่อทำลายชีวิตแก่ผู้เจ็บป่วยทรมานที่อยากตาย หรือผู้ขัดสนทรัพยากรไม่ยอมรับรักษาโรคมะเร็งให้ภรรยา เป็นต้น ผู้ถูกวัดจะต้องให้เหตุผลในการตัดสินใจให้ตัวเองในเรื่อง กระทำหรือไม่กระทำอย่างใดอย่างหนึ่งเพื่อแก้ปัญหาที่เกิดขึ้น เหตุผลที่ให้เกี่ยวกับเรื่องที่เล่าให้ฟังทั้งหมด 6 ถึง 9 เรื่องนั้นจะถูกนำมาวิเคราะห์เนื้อหาโดยผู้ชำนาญการ เพื่อจัดเข้าขั้นจริยธรรม 1 ถึง 6

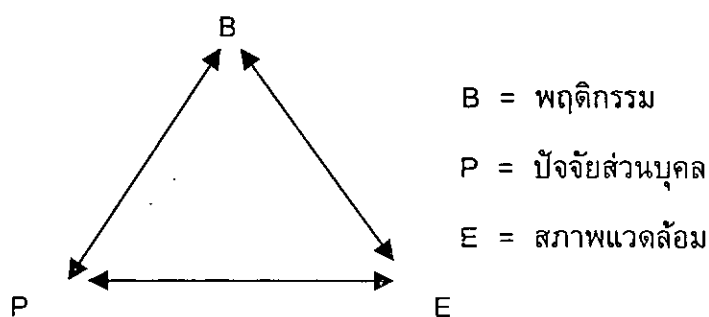
ขึ้นตามทฤษฎีพัฒนาการ การให้เหตุผลเชิงจริยธรรม ของโคลเบอร์ก วิธีนี้มีประโยชน์ในการศึกษาคิดเห็น และธรรมชาติของจริยธรรมของผู้ตอบแต่ละคนได้อย่างละเอียด แต่มีข้อจำกัดอยู่หลายอย่างเกี่ยวกับความไม่มีแบบแผนของคำถาม การตรวจให้คะแนนค่อนข้างยากและซับซ้อน อาจเกิดความลำเอียงได้ง่าย การรายงานผลมีหลายระบบยากแก่การตีความ และต้องการเวลามากในการวัดด้วยวิธีนี้ ทำให้เกิดความจำกัดในการใช้ และไม่เหมาะสมที่จะใช้ในการวิจัยที่ต้องการวัดตัวแปรอื่นๆ อีกด้วย

2. วิธีการวัดแบบมีตัวเลือก วิธีนี้ใช้กระตุ้นความคิดของผู้ตอบ ด้วยเรื่องขัดแย้งทางจริยธรรม และวัดหาคำตอบ ให้ผู้ตอบได้เลือกข้อที่ถูกในคำตอบที่ใกล้เคียงกับความคิดของตนมากที่สุดเพียง 1 คำตอบในแต่ละเรื่อง ดวงเดือน พันธุมนาวิน และเพ็ญแข ประจวบจำนึก (2521) ทำการวิจัยเรื่องจริยธรรมของเยาวชนไทย โดยใช้แบบวัดระดับการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้วยวิธีนี้ โดยใช้เรื่อง 10 เรื่อง แต่ละเรื่องมีตัวเลือกเหตุผลที่จะกระทำหรือไม่กระทำ 6 ตัวเลือกซึ่งเป็นตัวเลือกในแต่ละขั้นตามทฤษฎีของโคลเบอร์ก วิธีวัดแบบนี้ลักษณะเป็นปรนัย สามารถสร้างและใช้ได้อย่างมีมาตรฐานสูง แต่แบบวัดระดับการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมแบบปรนัย 6 ตัวเลือก หรือ 12 ตัวเลือก นี้ยังมีข้อจำกัดในการใช้ โดยที่อาจมีปัญหาเกี่ยวกับเนื้อหาของตัวเลือกว่าจะตรงกับขั้นทั้ง 6 ขั้นตามทฤษฎีของโคลเบอร์กหรือไม่ และการที่คำตอบให้เลือกนั้นจะเป็นการเร้าให้ผู้เลือกตอบขั้นสูงหรือต่ำกว่าขั้นจริยธรรมจริงของคนมากน้อยเพียงใด เรสส์ และคณะ ได้ทำการวิจัยพบว่า ผู้ตอบจะเข้าใจประโยคที่ใช้หลักจริยธรรมต่ำกว่าขั้นของตนทุกขั้น รวมทั้งเข้าใจประโยคที่ใช้หลักตรงกับขั้นจริยธรรมของตนเอง นอกจากนี้ยังเข้าใจในประโยคที่มีขั้นจริยธรรมที่แท้จริงของตน ดังนั้น คะแนนที่ได้จากการใช้แบบวัดด้วยวิธีนี้ อาจเป็นคะแนนที่สูงกว่าความจริงที่ไปได้ประมาณหนึ่งขั้นในทฤษฎีของโคลเบอร์ก

3. วิธีการประเมินค่าและเรียงอันดับความสำคัญของประเด็นปัญหา เป็นวิธีการที่ปรับปรุงวิธีการตอบจากวิธีการวัดแบบจัดหาคำตอบให้เลือก โดยเรสส์ เห็นว่า วิธีการที่มีผู้ใช้อยู่เดิมนั้นตัวเลือกมีลักษณะของการชักจูงใจให้ยอมรับเหตุผลในขั้นต่างๆ แต่พิจารณาเหตุผลเชิงจริยธรรมยังขึ้นอยู่กับการวิเคราะห์ปัญหาที่เกี่ยวข้อง และการเห็นความสำคัญของประเด็นต่างๆ ที่เกี่ยวข้องในเรื่องนั้นอย่างกว้างขวาง เรสส์ และคณะ จึงได้พัฒนาแบบสอบวัดชื่อ The Defining Issues Test (DIT) ซึ่งสามารถวัดประเด็นทางจริยธรรมประเด็นที่สำคัญ ๆ ในเรื่องหนึ่ง ๆ โดยให้คำตอบมาหลายประเด็นที่เข้าอยู่ในขั้นของการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมต่างๆ แต่ละเรื่องจะให้ผู้ตอบประเมินค่าประเด็นต่างๆ ทุกประเด็นที่ให้ไว้แล้วนำ 4 ประเด็น ที่เห็นว่าสำคัญที่สุดจัดเรียงลำดับความสำคัญอีกครั้งหนึ่ง วิธีการให้คะแนนแก่ผู้ถูกวัดแต่ละคนนั้น เรสส์ได้แนะนำไว้ 3 ประเภท คือใช้ดัชนีประเมินค่า ดัชนีเรียงลำดับ และดัชนีขั้นพัฒนาการจากการวิจัยเพื่อเปรียบเทียบคุณสมบัติของดัชนี 3 ประการนี้ ทำให้ทราบว่าดัชนีเรียงลำดับให้ค่าความเชื่อถือสูงที่สุด และมีความสัมพันธ์ทางบวกกับอายุมากพอ ๆ กับดัชนีประเมินค่า และมีความสัมพันธ์ทางบวกสูงที่สุดกับความสามารถในการเข้าใจเรื่องด้วย ดังนั้นจึงควรใช้ดัชนีเรียง

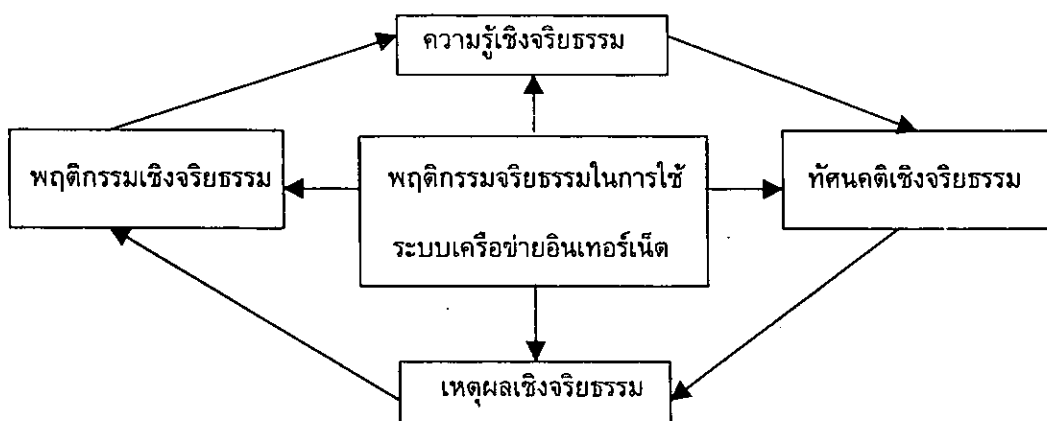
ลำดับมากที่สุด จะเห็นได้ว่าวิธีการวัดการให้เหตุผลเชิงจริยธรรม แต่ละวิธีมีการตอบ การให้คะแนน และการดำเนินการเก็บข้อมูลที่แตกต่างกันไป และแต่ละวิธีก็มีข้อดีข้อด้อยแตกต่างกัน ดังนั้นการจะเลือกใช้วิธีใดเพื่อการวัดให้เหตุผลเชิงจริยธรรม นอกจากจะต้องพิจารณาข้อดีข้อด้อยของแต่ละวิธีแล้ว ต้องคำนึงถึงความเหมาะสมของวิธีการวัดกับกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาด้วย

จากการวิเคราะห์เอกสารที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับทฤษฎีทางจริยธรรม พบว่าพฤติกรรมของมนุษย์มีปฏิสัมพันธ์กับปัจจัยหลัก 2 ประการคือ ปัจจัยส่วนบุคคล (Personal Factors หรือ P) ซึ่งได้แก่ ความคิด ความเชื่อ ความคาดหวัง ฯลฯ กับปัจจัยด้านสภาพแวดล้อม (Environmental Factor หรือ E) ตัวแปรเหล่านี้จะมีอิทธิพลเชิงเหตุและผลร่วมกัน ดังนี้

ภาพประกอบ 1 ปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมของมนุษย์

นอกจากองค์ประกอบที่ทำให้มนุษย์ มีพฤติกรรมจริยธรรมอย่างไรนอกจากอาศัยพัฒนาการที่พัฒนาตามวัย หรือตามลำดับขั้นทางจริยธรรม ตามทฤษฎีทางจริยธรรมดังกล่าวมาแล้ว สามารถสรุปองค์ประกอบที่ส่งผลให้เกิดพฤติกรรมจริยธรรมในการใช้ระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต 4 องค์ประกอบดังภาพประกอบต่อไปนี้

ภาพประกอบ 2 องค์ประกอบของพฤติกรรมจริยธรรมในการใช้ระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต

ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต (Internet network)

ระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต

ความหมาย

ระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต เป็นระบบเครือข่ายคอมพิวเตอร์ ที่มนุษย์ได้ประดิษฐ์คิดค้นและพัฒนาเพื่อการใช้งาน ซึ่งมีผู้ให้ความหมายไว้ดังนี้

อชิปัตย์ คลีสุนทร (2540) ได้ให้ความหมายของเครือข่ายอินเทอร์เน็ตว่าเป็นเสมือนระบบเครือข่ายทางเดินข้อมูลสารสนเทศซึ่งมีระบบเชื่อมโยง และมีระบบแจกจ่ายจากแต่ละจุดย่อยเล็กๆ ไปยังจุดใหญ่ หรือจากจุดใหญ่ไปยังจุดย่อยซึ่งเปรียบเสมือนการรวมห้องสมุดของสรรพวิชา และตำราต่างๆ มาไว้ใช้ด้วยกัน ระบบนี้ยังถือเป็นการทดสอบความสามารถของมนุษย์ในการพัฒนาระบบใหญ่มหาศาสตร์ ที่เป็นระบบเปิดเพื่อครอบคลุมผู้ใช้ทั่วโลก

ถนอมพร เลหาจรัสแสง (2540) กล่าวว่า เครือข่ายอินเทอร์เน็ตคือเครือข่าย ของเครือข่ายคอมพิวเตอร์ที่เชื่อมโยงคอมพิวเตอร์ (ทั้งที่อยู่ในองค์กรรัฐ และเอกชน) ทั่วทุกมุมโลกเข้าด้วยกัน ภายใต้มาตรฐานการเชื่อมโยงคอมพิวเตอร์เพื่อการแลกเปลี่ยน และส่งผ่านข้อมูลการทำงานของเครือข่ายอินเทอร์เน็ตนั้นไม่มีใครหรือองค์กรกลางใดองค์กรหนึ่งเป็นเจ้าของ การเข้าเป็นส่วนหนึ่งของเครือข่ายทำได้ โดยการขอเชื่อมโยงเครื่องคอมพิวเตอร์เข้ากับเครือข่ายใดเครือข่ายหนึ่งที่เป็นส่วนหนึ่งของเครือข่ายอินเทอร์เน็ตอยู่แล้ว เมื่อมีเครื่องเชื่อมต่อแล้วก็จะสามารถใช้บริการบนเครือข่ายอินเทอร์เน็ตได้

กิดานันท์ มลิทอง (2539) กล่าวว่าเครือข่ายอินเทอร์เน็ต คือ ระบบของการเชื่อมโยงข่ายงานคอมพิวเตอร์ขนาดใหญ่มากครอบคลุมไปทั่วโลก เพื่ออำนวยความสะดวกในการให้บริการการสื่อสารข้อมูล เช่น การบันทึกเข้าระยะไกล (Remote login) การถ่ายโอนแฟ้มไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ และกลุ่มอภิปราย เครือข่ายอินเทอร์เน็ตเป็นวิธีการเชื่อมโยงข่ายงานคอมพิวเตอร์ที่มีอยู่ให้ขยายออกไปอย่างกว้างขวางเพื่อการเข้าถึงของแต่ละระบบที่มีส่วนร่วมอยู่

ตัน ดันท์สุทริวงศ์ และคณะ (2539) กล่าวว่าเครือข่ายอินเทอร์เน็ต คือ เครือข่ายคอมพิวเตอร์ขนาดยักษ์ที่เชื่อมต่อกันทั่วโลก โดยมีมาตรฐานการรับส่งข้อมูลในรูปแบบต่างๆ เช่น ตัวอักษร ภาพ และเสียงได้ รวมทั้งสามารถค้นหาข้อมูลจากที่ต่างๆ ได้อย่างรวดเร็ว

พรทิพย์ โล่ห์เลขา (2537) กล่าวว่าเครือข่ายอินเทอร์เน็ต คือ ระบบเครือข่ายคอมพิวเตอร์ที่ใหญ่ที่สุดของโลก เป็นกระบวนการสื่อสารข้อมูลทางสาย (online) ระหว่างคอมพิวเตอร์ต่างระบบและต่างชนิด ร่วมกับสายเคเบิลและผู้ใช้จำนวนมากอาศัย ซอฟต์แวร์ และเครื่องช่วยสื่อสารต่าง ๆ ในแง่ของวิชาการ เครือข่ายอินเทอร์เน็ต คือเครือข่ายคอมพิวเตอร์ที่สื่อสารกันโดย ทีซีพี/ไอพี ซึ่งหมายถึง กฎเกณฑ์ที่คอยควบคุมกระบวนการส่งข่าวสารไปมาระหว่างคอมพิวเตอร์หลายร้อยชนิดที่อยู่บนเครือข่ายอินเทอร์เน็ต การมีทีซีพี/ไอพี ใช้ร่วมกัน

ผู้ใช้สามารถเชื่อมโยงคอมพิวเตอร์ของตนกับเครือข่ายใดก็ได้ที่อยู่บนเครือข่ายอินเทอร์เน็ต เพื่อติดต่อกับผู้อื่น หรือเพื่อสื่อสารกับซอฟต์แวร์ ของแต่ละเครือข่ายบนระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต

ความหมายของเครือข่ายอินเทอร์เน็ตจากนักวิชาการหลายๆ ท่าน สามารถสรุปได้ว่า ระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต คือ เครือข่ายคอมพิวเตอร์ที่มีขนาดใหญ่ที่สุดในโลก โดยการเชื่อมโยงระหว่างระบบเครือข่ายจำนวนมหาศาลทั่วโลกเข้าด้วยกัน ภายใต้หลักเกณฑ์หรือใช้มาตรฐานเดียวกัน ใช้โปรโตคอลเดียวกัน ซึ่งโปรโตคอลก็คือข้อตกลงที่เป็นสื่อกลาง ในการสื่อสารคอมพิวเตอร์ที่ติดต่อกันเป็นระบบเครือข่าย และแต่ละระบบเครือข่ายก็เชื่อมต่อกันทั่วโลก ซึ่งจะทำให้ผู้คนสามารถเชื่อมต่อ แลกเปลี่ยนข้อมูลถึงกันได้โดยสะดวกรวดเร็ว ไม่ว่าข้อมูลเหล่านั้นจะอยู่ในรูปแบบใดๆ อาจจะเป็นตัวอักษร ข้อความ หรือเสียง และประโยชน์เพื่ออำนวยความสะดวกในการให้บริการสื่อสารข้อมูล เช่น การบันทึกเข้าระยะไกล การถ่ายโอนแฟ้มไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ และกลุ่มอภิปราย เป็นต้น เครือข่ายอินเทอร์เน็ตเป็นวิธีในการเชื่อมโยงข่ายงานคอมพิวเตอร์ที่มีอยู่ให้ขยายออกไปอย่างกว้างขวาง เพื่อการเข้าถึงแต่ละระบบที่มีส่วนร่วมอยู่

วิวัฒนาการของระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต

กระทรวงกลาโหมสหรัฐได้พัฒนาเครือข่ายคอมพิวเตอร์ขึ้นมาเพื่อใช้ในทางกิจการทางทหารระบบหนึ่ง ซึ่งมีคุณสมบัติที่แตกต่างจากระบบเครือข่ายคอมพิวเตอร์ทั่วไป คือสามารถรับส่งข้อมูลระหว่างเครื่องคอมพิวเตอร์ได้อย่างไม่ผิดพลาด แม้ว่าคอมพิวเตอร์บางเครื่องหรือสายรับส่งข้อมูลบางส่วนจะเสียหาย หรือถูกทำลายไปก็ตาม ระบบเครือข่ายนี้มีชื่อเรียกว่า อาพาเน็ต โดยเริ่มใช้ในกิจการเมื่อปี พ.ศ. 2512 ในช่วงเวลาดังกล่าวนั้นเป็นยุคของสงครามเย็นระหว่างรัสเซีย และสหรัฐ ความตึงเครียดของสงครามเย็นนี้ทำให้กระทรวงกลาโหมของสหรัฐต้องการที่จะสร้างระบบเครือข่ายสื่อสารคอมพิวเตอร์เตรียมไว้สู้ในสงครามนิวเคลียร์ ซึ่งคอมพิวเตอร์แต่ละเครื่องจะเชื่อมโยงกันด้วยสายส่งข้อมูลไปให้อีกเครื่องหนึ่งใน อาพาเน็ต จะแบ่งข้อมูลเป็นส่วนย่อยๆ แล้วทยอยส่งไปให้ปลายทางตามที่กำหนด แต่ละชั้นย่อยๆ นี้อาจไปคนละทางกัน แต่จะไปรวมกันที่ปลายทางตามลำดับที่ถูกต้องตามเดิมได้ แต่ถ้าหากว่าในระหว่างทางข้อมูลส่วนใดส่วนหนึ่ง (packet) เกิดสูญหายหรือผิดพลาด อันเนื่องมาจากสัญญาณรบกวนก็ดี หรือสายส่งข้อมูล และเครื่องคอมพิวเตอร์ที่อยู่กลางทางเสียหายหรือถูกทำลายก็ดี เครื่องคอมพิวเตอร์ปลายทางจะส่งสัญญาณกลับมาแจ้งให้คอมพิวเตอร์ต้นทางรับรู้ และการจัดส่งข้อมูลเฉพาะบางส่วนที่ขาดไปให้ใหม่โดยใช้เส้นทางอื่นแทน ด้วยวิธีนี้เราสามารถมั่นใจได้ว่าข้อมูลที่ส่งออกไปจะถึงปลายทางแน่นอน แม้ว่าจะมีบางส่วนของเครือข่ายเกิดความเสียหายก็ตาม และเฉพาะข้อมูลส่วนที่เสียหายเท่านั้นที่จะส่งใหม่ ไม่ใช่สิ่งใหม่ทั้งหมดตั้งแต่ต้นจึงเสียเวลามาก ดังนั้นเครือข่ายในคอมพิวเตอร์ของ อาพาเน็ต จะสามารถรับส่งข้อมูลไปยังปลายทางโดยใช้สายส่งข้อมูลเท่าที่เหลื่ออยู่ได้ และเลือกเส้นทางที่ดีที่สุดในขณะนั้นให้พร้อมกับมีการเปลี่ยนแปลงเส้นทางในการรับส่งข้อมูลได้ตลอดเวลา

ระยะแรกอาพาเน็ตประกอบด้วยคอมพิวเตอร์ 4 เครื่อง คือเครื่องคอมพิวเตอร์ของ มหาวิทยาลัยยูทาห์ มหาวิทยาลัยแคลิฟอร์เนีย ที่ซานตาบาบารา มหาวิทยาลัยแคลิฟอร์เนีย ที่ลอสแอนเจลิส และสถาบันวิจัยของมหาวิทยาลัยสแตนฟอร์ด เมื่อมีการทดลองใช้งานอาพาเน็ต จนได้ผลเป็นที่น่าพอใจแล้ว กระทรวงกลาโหมของสหรัฐก็ได้ขยายอาพาเน็ตออกไปโดยเชื่อมต่อ คอมพิวเตอร์ของมหาวิทยาลัยและสถาบันวิจัยต่างๆ รวม 50 แห่งในปี พ.ศ. 2515 ซึ่ง เครือข่าย ของอาพาเน็ตในขณะนั้นใช้งานเพื่อการค้นคว้า และวิจัยทางทหารเป็นส่วนใหญ่ โดย คอมพิวเตอร์ที่ต่อเข้ากับข่ายของอาพาเน็ต จะมีมาตรฐานการรับส่งข้อมูลอันเดียวกันเรียกว่า เอ็นซีพี (Network Control Protocol : NCP) เป็นส่วนควบคุมการรับส่งข้อมูล การตรวจสอบ ความผิดพลาดในการส่งข้อมูล และเปรียบเสมือนตัวกลางที่เชื่อมต่อคอมพิวเตอร์ทุกเครื่องเข้า ด้วยกันอย่างไรก็ตามมาตรฐาน เอ็นซีพี ที่ใช้ในขณะนั้นยังมีข้อจำกัดอยู่มากโดยเฉพาะอย่างยิ่ง คือมีข้อผิดพลาดในด้านจำนวนเครื่องคอมพิวเตอร์ที่ต่อเข้ากับ อาพาเน็ต ทำให้ขยายจำนวนเครื่อง คอมพิวเตอร์ออกไปมากๆ ไม่ได้ จึงได้มีมาตรฐานใหม่ออกมาเรียกว่า ทีพีซี/ไอพี หรือ โครโมโซมแบบ ทีพีซี/ไอพี นี้ ทำให้เครื่องคอมพิวเตอร์ต่างชนิดกันสามารถรับส่งข้อมูลไปมา ระหว่างกันได้ และนับว่าเป็นหัวใจของเครือข่ายอินเทอร์เน็ตเลยทีเดียว โครโมโซม ทีพีซี/ไอพี ได้รับการยอมรับอย่างกว้างขวางในปีถัดมา คือปี 2526 และถือเป็นส่วนหนึ่งของระบบปฏิบัติการ ยูนิก (UNIX) เวอร์ชัน 4.2 จำนวนเครื่องคอมพิวเตอร์ในเน็ตเวิร์คได้เพิ่มขึ้นจาก 235 เครื่อง ในปี 2525 มาเป็น 500 เครื่อง ในปี 2526 และเพิ่มขึ้นเป็น 1,000 เครื่องในปี 2527

ต่อมาในปี 2529 มูลนิธิวิทยาศาสตร์แห่งชาติ (National Science Foundation : NSF) ของประเทศสหรัฐอเมริกาได้วางระบบเครือข่ายขึ้นมาอีกระบบหนึ่งที่เรียกว่า เนฟเน็ต (NSFNET) ซึ่งประกอบด้วยซูเปอร์คอมพิวเตอร์จำนวน 5 เครื่อง ใน 5 รัฐ เชื่อมต่อเข้าด้วยกัน เพื่อใช้ประโยชน์ทางการศึกษาและค้นคว้าทางวิทยาศาสตร์ และได้ใช้โปรโตคอล ทีพีซี/ไอพี เป็นมาตรฐานในการรับส่งข้อมูลเช่นกัน ทำให้การขยายตัวของเน็ตเวิร์คเป็นไปอย่างรวดเร็ว เนื่องจากมหาวิทยาลัย และสถาบันการศึกษามีความต้องการที่จะเชื่อมต่อเข้ากับซูเปอร์ คอมพิวเตอร์ เพื่อการใช้งานซูเปอร์คอมพิวเตอร์คุ้มค่าที่สุด และสามารถแลกเปลี่ยนข้อมูล ระหว่างกันได้ ประกอบการรับส่งข้อมูลก็ใช้มาตรฐานเดียวกัน จำนวนเครื่องคอมพิวเตอร์ใน เครือข่ายจึงเพิ่มขึ้นเป็น 5,000 เครื่อง นอกจาก อาพาเน็ต และ เนฟเน็ต แล้วยังมีเครือข่ายอื่นๆ อีกหลายเครือข่าย (UUNET, UUCP, BITNET, CSNET ฯลฯ) ซึ่งต่อมาก็ได้เชื่อมต่อเข้าด้วยกัน โดยมี เนฟเน็ต เป็นเครือข่ายหลัก เปรียบเสมือนกระดูกสันหลัง (backbone) ของระบบจำนวน เครื่องคอมพิวเตอร์ในเครือข่ายจึงได้เพิ่มเป็นกว่า 20,000 เครื่องในปี 2530 และก้าวกระโดด อย่างรวดเร็วเป็น 100,000 เครื่องในปี 2532

หลังจากที่ อาพาเน็ตได้เข้าร่วมกับ เนฟเน็ต แล้วในปี 2530 เครือข่าย อาพาเน็ตได้ ค่อยๆ ลดบทบาทลง เนื่องจากการเปลี่ยนไปใช้ความสามารถของ เนฟเน็ต แทน จนกระทั่งในปี 2533 ก็เลิกใช้งาน อาพาเน็ตโดยสิ้นเชิง แต่จำนวนเครื่องคอมพิวเตอร์ในเครือข่ายก็ยังคงเพิ่ม

ขึ้นแบบทวีคูณต่อไป และในปี 2534 ก็ได้มีการจัดตั้งสมาคม ซีไอเอ็กซ์ (Commercial Internet Exchange : CIX) ขึ้น โดยขณะนั้นมีเครื่องคอมพิวเตอร์รวมกว่า 600,000 เครื่องในระบบและเมื่อเครือข่ายอินเทอร์เน็ตมีอายุครบรอบ 25 ปี คือในปี พ.ศ. 2537 จำนวนเครื่องคอมพิวเตอร์เพิ่มสูงกว่า 2,000,000 เครื่อง ปัจจุบันประมาณกันว่าเครื่องคอมพิวเตอร์ทั่วโลกเชื่อมต่อเครือข่ายอินเทอร์เน็ต มีกว่าล้านเครื่องที่ทำหน้าที่ให้บริการข้อมูลข่าวสาร รับส่งจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ ฯลฯ และมีคนใช้งานเครือข่ายอินเทอร์เน็ตผ่านเครื่องคอมพิวเตอร์ คอมพิวเตอร์ส่วนบุคคลที่ต่อเชื่อมเข้ามาไม่ต่ำกว่าวันละหลายสิบล้านคน

ความสำเร็จของอาพาเน็ตนี้ทำให้มหาวิทยาลัยต่างๆ ในสหรัฐอเมริกาได้ให้ความสนใจและขอเข้าร่วมโครงการ โดยเชื่อมต่อคอมพิวเตอร์เข้ากับเครือข่าย เพื่อประโยชน์ในการศึกษาและวิจัย เครือข่ายคอมพิวเตอร์ของวิทยาลัย และมหาวิทยาลัยต่างๆ ในสหรัฐอเมริกาจึงได้เป็นส่วนหนึ่งของเครือข่ายอินเทอร์เน็ต และในปัจจุบันนี้โรงเรียนทั้งในระดับประถมศึกษา และมัธยมศึกษาก็ได้เข้ามาใช้เครือข่ายอินเทอร์เน็ต ด้วยเช่นกัน จากนั้นจึงได้เผยแพร่ไปสู่ประเทศต่างๆ ที่เห็นประโยชน์ของเครือข่ายอินเทอร์เน็ต และมีการนำเอาเครือข่ายอินเทอร์เน็ต มาใช้ในงานต่างๆ มากมาย (ตัน ตันท์สุทธิวงศ์, สุพจน์ ปุณณชัยยะ และ สุวัฒน์ ปุณณชัยยะ. 2539)

พัฒนาการของระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตในประเทศไทย

เครือข่ายอินเทอร์เน็ตในประเทศไทย เริ่มโดยการติดตั้งเครื่องคอมพิวเตอร์เพื่อเชื่อมต่อรับส่งข้อมูลกับเครือข่ายอินเทอร์เน็ต สำหรับใช้ในการศึกษาของมหาวิทยาลัย ที่มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ และมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีแห่งเอเชีย ได้เชื่อมต่อเครื่องมินิคอมพิวเตอร์ รับส่งจดหมายอิเล็กทรอนิกส์กับมหาวิทยาลัยเมลเบิร์น ประเทศออสเตรเลีย ในปี พ.ศ. 2530 โดยใช้สายโทรศัพท์ติดต่อรับส่งข้อมูลกันผ่านโมเด็ม ซึ่งทางออสเตรเลียจะเป็นผู้ออกค่าใช้จ่ายในการโทรทางไกลเข้ามารับส่งข้อมูลมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ และมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีแห่งเอเชีย วันละ 4 ครั้ง แบ่งเป็นการติดต่อเข้าที่สงขลา 2 ครั้ง และที่มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีแห่งเอเชีย 2 ครั้ง ซึ่งในขณะนั้นใช้โมเด็มความเร็วเพียง 2,400 บิตต่อวินาทีเท่านั้น ผู้ให้บริการจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ คืออาจารย์ในมหาวิทยาลัยทั้งสองแห่ง รวมถึงอาจารย์จากมหาวิทยาลัยอื่นๆ ด้วย

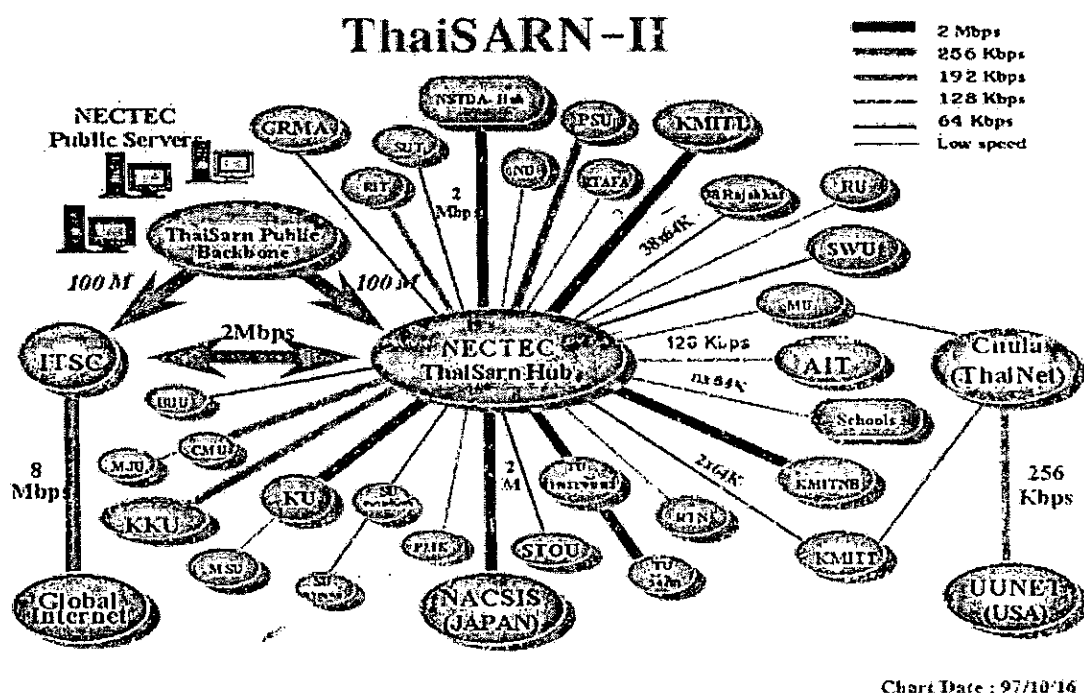
ต่อมาในปี พ.ศ. 2535 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยได้เช่าวงจรดาวเทียมเพื่อเชื่อมต่อรับส่งข้อมูลกับเครือข่ายอินเทอร์เน็ต แบบออนไลน์เป็นครั้งแรก ด้วยความเร็ว 9,600 บิตต่อวินาที โดยเชื่อมต่อเข้ากับเครือข่ายอินเทอร์เน็ตที่ ยูยูเน็ตเทคโนโลยี ซึ่งทำหน้าที่เป็น ไอเอสพี (ISP) ในสหรัฐอเมริกาเป็นการทำงานเครือข่ายอินเทอร์เน็ตชนิดเต็มรูปแบบตลอด 24 ชั่วโมงในประเทศไทยเป็นครั้งแรก ศูนย์เทคโนโลยีอิเล็กทรอนิกส์และคอมพิวเตอร์แห่งชาติได้เชื่อมต่อคอมพิวเตอร์ของสถาบันการศึกษาภายในประเทศจำนวน 6 แห่งเข้าด้วยกัน ประกอบด้วย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, สถาบันเทคโนโลยีแห่งเอเชีย, มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์,

เนคเทค, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ และมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ โดยเรียกเครือข่ายนี้ว่า ไทยสาร ซึ่งเป็นการใช้งานเครือข่ายอินเทอร์เน็ตในประเทศไทย โดยทั้ง 6 แห่งจะใช้คอมพิวเตอร์ที่จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เป็นจุดสำหรับเชื่อมต่อรับส่งข้อมูลกับต่างประเทศเพียงจุดเดียว

หลังจากนั้นในปี พ.ศ. 2536 เครือข่ายของไทยสารก็ขยายขอบเขตบริการ เข้าเชื่อมต่อ กับสถาบันการศึกษาและหน่วยงานต่าง ๆ ของรัฐบาลเพิ่มขึ้นจากเดิม 6 แห่ง เป็น 19 แห่ง ประกอบด้วยสถาบันในระดับอุดมศึกษาจำนวน 15 แห่ง และหน่วยงานรัฐบาลอีก 4 แห่ง เมื่อมี ผู้ใช้บริการมากขึ้น เนคเทค จึงได้เพิ่มวงจรระหว่างประเทศความเร็ว 64 กิโลบิตต่อวินาที ขึ้นอีก หนึ่งวงจร ทำให้มีวงจรเชื่อมต่อจากประเทศไทยเข้าสู่เครือข่าย ของเครือข่ายอินเทอร์เน็ต เพิ่ม เป็นสองวงจรเพื่อใช้สำรองซึ่งกันและกันได้ นอกจากนี้ยังทำให้คุณภาพของการใช้งานเครือข่าย อินเทอร์เน็ต ดีขึ้นมากในขณะนั้น เนคเทค จึงเป็นจุดเชื่อมต่อเข้าเครือข่ายออกไปอีก รวมเป็น การเชื่อมต่อหน่วยงานทั้งมหาวิทยาลัย และปี พ.ศ. 2537 ก็ได้ขยายเครือข่ายออกไปอีก รวม เป็นการเชื่อมต่อหน่วยงานทั้งสิ้น 27 หน่วยงาน แบ่งออกเป็นสถาบันอุดมศึกษา 20 แห่ง และ หน่วยงานทางราชการ 7 แห่ง

อย่างไรก็ตาม เครือข่ายไทยสารนี้จัดตั้งขึ้น เพื่อใช้ในงานวิจัยและการศึกษาเท่านั้น ไม่ได้จัดตั้งขึ้นมาเปิดบริการในเชิงธุรกิจให้แก่บุคคลทั่วไป เนื่องจากไทยสารเป็นเครือข่ายที่ได้รับ เงินสนับสนุนจากรัฐบาล และการเช่าวงจรระหว่างประเทศจากการสื่อสารแห่งประเทศไทย มี เงื่อนไขว่าจะนำไปให้ผู้อื่นเช่าช่วงหรือเช่าบริการต่อไม่ได้ ดังนั้นบุคคลทั่วไป และบริษัทต่าง ๆ จึงเชื่อมต่อเข้าใช้บริการเครือข่ายอินเทอร์เน็ต จากเครือข่ายของไทยสารไม่ได้ แม้ว่าจะเป็นผู้ บุกเบิกการใช้งานเครือข่ายอินเทอร์เน็ตในประเทศไทยก็ตาม เมื่อเครือข่ายคอมพิวเตอร์ใน ประเทศไทยมีการขยายตัวเพิ่มมากขึ้น ก็ได้มีการจัดกลุ่มที่ชื่อว่า ไทยเน็ต (Thailand Access to the Internet : Thai net) แยกออกจากไทยสาร ซึ่งกลุ่มของไทยเน็ต ประกอบด้วย จุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย, สำนักวิทยบริการ, วิทยาลัยอัสสัมชัญเชียงใหม่ และสถาบันเทคโนโลยีแห่งเอเชีย ร่วมกันออกค่าใช้จ่ายสำหรับวงจรเช่าระหว่างประเทศจากจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยกับ ยูยูเน็ต ความเร็ว 64 กิโลบิตต่อวินาที ส่วนเครือข่ายอื่นๆ ที่เหลือจะเชื่อมต่อเป็นลูกข่ายของไทยสาร ตามเดิม โดย เนคเทค ยังคงเป็นผู้สนับสนุนค่าใช้จ่ายในการเช่าวงจรต่างประเทศในฐานะที่ เนคเทค เป็นหน่วยงานกลางที่รับผิดชอบ ด้านการวิจัย และพัฒนาประเทศ จนกระทั่งเดือน กันยายน 2537 ประเทศไทยมีเครือข่ายที่เชื่อมต่อกันทั้งสิ้น 35 เครือข่ายเป็นคอมพิวเตอร์ทั้งสิ้น 1,267 เครื่องที่เชื่อมต่อเข้ากับเครือข่ายอินเทอร์เน็ต ซึ่งจัดได้ว่าประเทศไทยมีเครือข่ายใหญ่เป็น อันดับ 6 ในย่านเอเชียแปซิฟิก รองจากออสเตรเลีย, ญี่ปุ่น, ไต้หวัน, เกาหลีและนิวซีแลนด์ ซึ่ง นับว่าเป็น เครือข่ายที่มีการขยายตัวเร็วมาก รวมทั้งยังมีจำนวนเครือข่ายและคอมพิวเตอร์มากกว่าสิงคโปร์และฮ่องกงในขณะนั้นอีกด้วย ทำให้ประเทศไทยได้รับการยอมรับว่า เป็นอีก ประเทศหนึ่งที่เปิดบริการเครือข่ายอินเทอร์เน็ต และประสบความสำเร็จอย่างมากมายในระดับ

ภูมิภาคนี้ อย่างไรก็ตามเครือข่ายไทยสาร ซึ่งเป็นผู้เริ่มต้นให้บริการเครือข่ายอินเทอร์เน็ตในประเทศไทยก็ยังคงขยายตัวออกไปตลอดเวลา โดยมี เนคเทค เป็นศูนย์กลางในการเชื่อมต่อ และเป็นผู้สนับสนุนอุปกรณ์การสื่อสาร และวงจรเชื่อมต่อให้กับสถาบัน และหน่วยงานราชการต่างๆ ที่ต้องการเชื่อมต่อเข้าใช้บริการเครือข่ายอินเทอร์เน็ต (<http://www.a-net.or.th>)

ภาพประกอบ 3 แสดงการเชื่อมต่อระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตผ่านไทยสาร

ที่มา : <http://www.a-net.or.th>

สถานะการณ์การใช้ระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตในทวีปเอเชีย

ประเทศญี่ปุ่นเป็นผู้นำทางอินเทอร์เน็ตที่มีสายเชื่อมต่อกับสหรัฐอเมริกาที่ใหญ่ที่สุด มีคนใช้อินเทอร์เน็ตถึง 1.5 ล้านคน เกือบเท่ากับจำนวนผู้ใช้อินเทอร์เน็ตในเอเชียทั้งหมด และคาดว่าชาวญี่ปุ่นจะใช้อินเทอร์เน็ต ถึงกว่า 10 ล้านคนในปี 2000 โดยมีปัจจัยสนับสนุน เช่น คุณภาพราคาซอฟต์แวร์ ขนาดของตลาดคอมพิวเตอร์ส่วนบุคคล ค่าบริการอินเทอร์เน็ต และผู้ให้บริการอินเทอร์เน็ต จำนวนกว่า 300 ราย ที่ทำให้มีการแข่งขันกันอย่างสูงด้านราคาค่าบริการ ทำให้ผู้ใช้บริการได้ประโยชน์สูงสุด

ประเทศจีน จีนยังคงเป็นประเทศหนึ่งที่รักษาระบบการปกครองที่จำกัดเสรีภาพของประชาชน การใช้อินเทอร์เน็ตถูกควบคุมจากรัฐบาล โดยข้อมูลทุกอย่าง จะต้องผ่านเกตเวย์ที่รัฐบาลดูแลอยู่ คาดว่าจะมีผู้ใช้อินเทอร์เน็ตประมาณ 150,000 คน

ประเทศเวียดนาม รัฐบาลได้ยึดเวลาที่จะให้บริการอินเทอร์เน็ตออกไป เป็นเวลา 1 ปี เพื่อศึกษาและหาทาง ควบคุมการเก็บค่าบริการอินเทอร์เน็ตมีหลายอัตรา โดยจะเก็บผู้มีรายได้น้อย เดือนละไม่เกิน 500 บาท

ประเทศสิงคโปร์ รัฐบาลควบคุมอินเทอร์เน็ตโดยบังคับให้ทุกโฮสต์จะต้องผ่าน เอสบีเอ (Singapore Broadcast Authority : SBA) และตั้งข้อกำหนดที่ทุกคนต้องปฏิบัติตาม ผู้ให้บริการอินเทอร์เน็ต ทุกราย รวมถึงผู้ที่ทำโฮมเพจเกี่ยวกับศาสนาหรือการเมือง จะต้องจดทะเบียนกับทางรัฐบาล หากรัฐบาลเห็นว่าเป็นไซด์ที่ไม่เหมาะสม ถ้าไม่ปฏิบัติตามกฎของ เอสบีเอ และถูกระงับใบอนุญาตประกอบการ ประเทศสิงคโปร์มีผู้ใช้อินเทอร์เน็ตจำนวน 100,000 คน ในจำนวนประชากรทั้งหมด 3 ล้านคน

อินโดนีเซีย ฟิลิปปินส์ มาเลเซีย มีความตื่นตัวในการใช้อินเทอร์เน็ตมาก แต่มีอุปสรรคในด้านของการพัฒนามาตรฐานคุณภาพซึ่งยังพัฒนาไม่เท่าที่ควร ระบบสาธารณูปโภคยังไม่พร้อม สายโทรศัพท์ที่ใช้ต่อเชื่อมไม่ได้มาตรฐาน ตลอดจนขาดแคลนบุคลากรที่เชี่ยวชาญในการดูแลระบบอินเทอร์เน็ต และความเข้าใจในภาษาอังกฤษ ประเทศมาเลเซียได้แสดงถึง ศักยภาพของการนำอินเทอร์เน็ต ในประเทศไทยจากการจัดประชุม The Internet Society 's Annual Meeting ในเดือนมิถุนายน 1997 (สุวรรณ มาศเมฆ. 2540 : 35 ; อ้างอิงจาก *Internet Today*, มกราคม 2540 : 9. 73 - 79)

ในประเทศไทย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (สกศ.) (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2539) ได้ศึกษาเรื่องการวิจัยและพัฒนาระบบเครือข่ายสารสนเทศทางการศึกษา เพื่อศึกษาความต้องการในการพัฒนาขีดความสามารถด้านบุคลากร และอุปกรณ์คอมพิวเตอร์ของหน่วยงานในเครือข่ายสารสนเทศทางการศึกษา ตลอดจนการศึกษาและพัฒนา รูปแบบการเชื่อมโยงเครือข่ายสารสนเทศทางการศึกษาของชาติ เพื่อเป็นแนวทางในการวางแผนแม่บทการพัฒนาเครือข่ายระบบสารสนเทศของชาติได้อย่างมีประสิทธิภาพต่อไป การดำเนินการในระยะที่ 1 เป็นการศึกษาวิจัยศักยภาพ และความต้องการในการพัฒนาขีดความสามารถด้านบุคลากร และอุปกรณ์คอมพิวเตอร์ ของหน่วยงานในเครือข่ายสารสนเทศทางการศึกษาของชาติ (National Education Information Network หรือ NEINet) ผลการวิจัยได้นำไปดำเนินงานในขั้นตอนการออกแบบ และทดสอบระบบเครือข่ายในระยะที่ 2 การดำเนินงานวิจัยดังกล่าว ได้ทำการสำรวจ และจัดเก็บข้อมูลโดยส่งแบบสอบถามไปยังหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง กับการบริหารและบริการศึกษาโดยตรง ซึ่งเป็นหน่วยงานในกลุ่มเป้าหมายหลัก และหน่วยงานที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการศึกษา พร้อมทั้งทำการสัมภาษณ์ และเยี่ยมชมการปฏิบัติงานเพื่อการจัดเก็บข้อมูลเพิ่มเติม สรุปผลการวิจัยได้ดังนี้ สถานภาพของการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

และระบบเครือข่ายของหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา มีความตื่นตัวในการประยุกต์ใช้งาน และติดตามความก้าวหน้าของเทคโนโลยีสารสนเทศในวงกว้าง ซึ่งเห็นได้จากการเชื่อมโยงใช้งานในระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต และการจัดทำกรเรียนการสอนทางไกลตลอดจน การพัฒนาระบบคอมพิวเตอร์ช่วยในการเรียนการสอน (CAI) โดยแต่ละหน่วยงานโดยเฉพาะ หน่วยงานที่เป็นผู้ประสานงานกลางในระดับกระทรวง และระดับกรม รวมทั้งสถานศึกษาระดับ มหาวิทยาลัยของรัฐ จะมีแผนแม่บทในการพัฒนาระบบสารสนเทศของหน่วยงาน และแผนการ ขอบจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปี ไว้อย่างชัดเจนทางด้านบุคลากรด้านสารสนเทศ

การให้บริการในระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต

บริการในเครือข่ายอินเทอร์เน็ต มีอยู่ด้วยกันหลายประเภท สามารถเลือกใช้ได้ตาม ความต้องการดังต่อไปนี้ (อริปิตย์ คลีสุนทร. 2540 ; ถนอมพร ดันพิพัฒน์. 2539)

1. จดหมายอิเล็กทรอนิกส์เป็นบริการที่ผู้ใช้บริการสามารถส่งจดหมายถึงบุคคล องค์กร สถาบัน ฯลฯ โดยผู้รับจะได้รับผ่านจอคอมพิวเตอร์ หรือพิมพ์เป็นเอกสารได้ทันทีหากผู้ รับไม่อยู่ที่จอคอมพิวเตอร์ จดหมายนี้จะถูกส่งไว้ในตู้คือ ในหน่วยความจำที่เสมือนเป็นตู้รับ จดหมายในคอมพิวเตอร์ซึ่งผู้รับจะรับเวลาใดก็ได้ และจะโต้ตอบเวลาใดก็ได้เช่นกัน

2. การเข้าใช้เครื่องระยะไกล คือการที่ผู้ใช้สามารถติดต่อกับเครื่องคอมพิวเตอร์ ที่อยู่ห่างไกลได้ เสมือนได้นั่งอยู่ที่หน้าเทอร์มินัลของเครื่องนั้นๆ โดยผู้ใช้เพียงทำงานอยู่หน้า เทอร์มินัลของเครื่องของตนเองเท่านั้น แล้วเรียกคำสั่งที่ใช้ในการติดต่อกับเครื่องระยะไกลผ่าน ทางเครือข่ายคอมพิวเตอร์

การเข้าใช้เครื่องระยะไกลทำได้ 2 วิธีใหญ่ ๆ คือ

2.1 การใช้คำสั่ง telnet

2.2 การใช้คำสั่ง hytelnet

3. การถ่ายโอนแฟ้มข้อมูล (File Transfer Protocol : FTP) เป็นบริการถ่ายโอน แฟ้มข้อมูลหรือโปรแกรมที่ผู้ต้องการจากเครื่องอื่นมาเก็บไว้ยังเครื่องของตน สามารถถ่ายโอน แฟ้มได้ทั้งที่เป็นข้อมูลทั่วไป ข่าวประจำวัน บทความ รวมทั้งโปรแกรมที่บางท่านพัฒนาขึ้น และ ต้องการบริการให้สาธารณะประโยชน์ได้ใช้โดยไม่คิดมูลค่า โปรแกรมในลักษณะนี้เรียกว่า แชนร์แวร์ บางโปรแกรมก็อาจทดลองใช้เป็นการชั่วคราว หากสนใจก็อาจจะต้องเสียค่าใช้จ่าย

4. กลุ่มข่าวที่สนใจ เป็นบริการที่เสมือนเป็นกระดานประกาศขายสินค้า หรือแสดง ความต้องการเพื่อให้ผู้สนใจตรงกัน หรือคล้ายๆ กันได้ส่งข่าวติดต่อกัน ข่าวที่นำเสนอไว้อาจจะ เกี่ยวกับสังคม กีฬา ศาสนา วัฒนธรรม เทคโนโลยี ปรัชญา การปรุงอาหาร การเลี้ยงสัตว์ การ แลกเปลี่ยนแนวคิด ดนตรี ปัญหาต่าง ๆ ฯลฯ หายข่าวจะมีที่อยู่ติดต่อได้ หรือติดต่อถึงกัน

5. การสนทนาแบบออนไลน์ เป็นอีกวิธีหนึ่ง ที่ผู้ใช้ระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต สามารถใช้ในการสื่อสาร ติดต่อกันแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารกันได้ การสนทนาแบบออนไลน์นั้น ผู้สนทนาสามารถคุยโต้ตอบกันผ่านหน้าจอ เสมือนกับการคุยโทรศัพท์กันอยู่เพียงแต่ใช้การ

พิมพ์แทนการใช้เสียง นั่นก็คือผู้ส่ง และผู้รับโต้ตอบกันทางตัวอักษรบนจอคอมพิวเตอร์ ซึ่งในขณะนี้ซอฟต์แวร์ที่พัฒนาขึ้นให้สามารถพูดโต้ตอบกัน ผ่านระบบคอมพิวเตอร์ได้ดังเช่นพูดกันทางโทรศัพท์ เช่น โปรแกรม คูลทอล์ก ไอซีคิว หรือ ไออาซี และผ่านห้องสนทนา บนโฮมเพจ เป็นต้น

6. การสืบค้นข้อมูลโดยการใช้ อาชี ผู้ใช้สามารถค้นหารายชื่อโปรแกรมที่ต้องการว่าเก็บอยู่ที่ใด เพื่อที่จะสามารถถ่ายโอนแฟ้มข้อมูลได้ และ ทำหน้าที่สร้างบรรณรายการและเป็นเสมือนบรรณารักษ์ช่วยค้นหาชื่อคอมพิวเตอร์ที่เก็บแฟ้มข้อมูลที่ต้องการ

7. การสืบค้นข้อมูลโดยการใช้ โกเฟอร์ ผู้ใช้เครือข่ายอินเทอร์เน็ตสามารถค้นหาข้อมูลต่างๆ ในเครือข่ายอินเทอร์เน็ตด้วยระบบเมนู โดย จะทำการค้นหามุ่งตรงไปยังแหล่งที่ให้ข้อมูลที่ต้องการทางจอภาพ นอกจากนี้ ยังเป็นตัวกลางให้บริการเข้าใช้ระบบจากระยะไกล ถ่ายโอนแฟ้มข้อมูลหรือขอใช้บริการ อาชี ค้นหาโฮสต์ที่เก็บแฟ้มข้อมูล ซึ่งในการใช้โปรแกรม โกเฟอร์ จึงอำนวยความสะดวกเนื่องจากไม่ต้องพิมพ์คำสั่ง และไม่ต้องจดจำชื่อคอมพิวเตอร์ที่ต้องการติดต่อเพราะสามารถเลือกได้จากเมนู

8. การสืบค้นข้อมูลโดยการใช้ เวิลด์ไวด์เว็บ ผู้ใช้สามารถที่จะเข้าไปค้นหาข้อมูลในรูปแบบต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นตัวอักษร ภาพนิ่ง ภาพเคลื่อนไหว หรือเสียง ที่นำเสนอให้ผู้ต้องการเรียกดู เรียกใช้ หรือสำเนาข้อมูล รูปภาพ และเสียงบางรายการ ในปัจจุบันเป็นที่นิยมมากไม่ว่าจะเป็นในธุรกิจการค้าการอุตสาหกรรม องค์กรทั้งภาครัฐ และเอกชนที่จะนำเสนอประชาสัมพันธ์หน่วยงาน ผ่าน เวิลด์ไวด์เว็บ โดยการสร้างเว็บไซต์ของตนขึ้นเผยแพร่ ซึ่งให้ผลในแง่ของการประชาสัมพันธ์ การค้าขายแลกเปลี่ยน การตกลงอย่างมหาศาล

9. บริการเวบส์ (Wide Area Information Service : WAIS) เป็นเครื่องมือที่ช่วยค้นหาข้อมูลในรูปของแฟ้มเอกสาร โดยจะรวมฐานข้อมูลไว้ด้วยกัน และเมื่อค้นหาข้อมูลที่สนใจโดยการพิมพ์ข้อความลงไป โปรแกรม จะแสดงรายการที่ค้นพบออกมาในรูปแบบของดัชนี ซึ่งสามารถเลือกดูข้อความโดยละเอียดทั้งหมด หรือถ้าเปลี่ยนเรื่องหรือเปลี่ยนหัวข้อ ให้ค้นหาเป็นเรื่องอื่น และแสดงรายการดัชนีในหัวข้อใหม่ออกมา การใช้งานในลักษณะนี้เหมือนกับการที่ไปค้นเอกสารจากห้องสมุด ที่ต้องค้นเรื่องราวที่สนใจจากดัชนีของห้องสมุดนั้นก่อน แล้วจึงไปดึงเอาเอกสารที่ต้องการตามที่ระบุไว้ในดัชนีอีกทีหนึ่ง

10. บริการข่าวสารบนเครือข่าย ในลักษณะของการส่ง นิวส์ คือ กลุ่มข่าวซึ่งออกเป็นหัวข้อต่างๆ เรียกว่า กลุ่มข่าว ซึ่งผู้ใช้สามารถที่จะเข้าไปอ่านในเรื่องที่ตนเองสนใจได้ และสามารถแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับผู้อื่นได้ในลักษณะที่คล้ายกับจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ โดยเวลาส่งข่าว ทุกคนที่อ่านในกลุ่มนั้นจะเห็นข่าวที่ส่งไป

11. จดหมายข่าวหรือจดหมายเวียน เป็นระบบการบริการกระจายข่าวให้สมาชิก เมื่อมีสมาชิกรายใดรายหนึ่งส่งข่าวมาที่ศูนย์กลาง บริการนี้ได้แก่ ลิสเซิร์ฟ (Listserv) ซึ่งอยู่ภายใต้การดูแลของเครือข่ายบิตเน็ต ศูนย์บริการจะดูแลบัญชีรายชื่อซึ่งเก็บไว้เพียงชุดเดียว เมื่อ

สมาชิกต้องการส่งข่าวไปยังสมาชิกอื่นก็ฝากข้อความด้วยไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ให้ศูนย์บริการทำหน้าที่กระจายข่าว ข่าวหรือจดหมายที่ส่งออกไปอาจเป็นการสนทนาทั่วไป การซักถาม การขอความช่วยเหลือ หรือการแลกเปลี่ยนข้อมูล เป็นต้น

12. เกมส์ เป็นการเล่นเกมสบนระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต ซึ่งอาจเล่นคนเดียวหรือหลายคนพร้อมกันก็ได้ เกมสบนเครือข่ายอินเทอร์เน็ตนี้สามารถที่จะถ่ายโอนด้วย เอฟทีพี ศูนย์บริการบางแห่งยังมีเกมสทางเครือข่าย (Multi User Dimensions : MUD) ซึ่งเป็นสถานะที่จำลองขึ้นมาให้ผู้ใช้เครือข่ายหลายๆ คนช่วยแก้ปริศนาการเล่นเกมสผจญภัยรวมทั้งสนทนากับสมาชิกคนอื่น

การใช้ระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตเพื่อการศึกษา

ถนอมพร เลาหจรัสแสง (2541) ได้กล่าวถึงรูปแบบของระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต ในทางการศึกษาว่า ข้อดีของอินเทอร์เน็ตต่อการศึกษา มีดังนี้

1. กิจกรรมการเรียนการสอนบนเครือข่ายอินเทอร์เน็ต มีผลให้ผู้เรียนมีการรับรู้เกี่ยวกับสังคม วัฒนธรรมและโลกมากขึ้น (Social Awareness, Cultural Awareness and Awareness about the world) (ถนอมพร เลาหจรัสแสง. 2541 : 15 ; อ้างอิงจาก Honey & Heriquez. 1993. *Telecommunications and K - 12 educators : finding from a National Survey*)

2. เครือข่ายอินเทอร์เน็ตสามารถจัดหาชุมทรัพย์ ข้อมูลสารสนเทศมากมาย มหาศาล จากทุกหนทุกแห่งทั่วโลกแก่ผู้เรียน ในลักษณะที่สื่ออื่นๆไม่สามารถทำได้ กล่าวคือ ไม่ว่าผู้เรียนจะต้องการค้นหาข้อมูลในลักษณะใด จากแหล่งใดก็สามารถใช้เครือข่ายอินเทอร์เน็ตในการนำมาซึ่งข้อมูลที่ต้องการได้อย่างง่ายดาย

3. ผลกระทบของกิจกรรมการเรียนการสอนบนเครือข่ายอินเทอร์เน็ต มีผลต่อทักษะการคิดอย่างมีระบบ (High - order thinking skills) โดยเฉพาะทักษะการวิเคราะห์แบบสืบค้น (Inquiry - based analytical skills) การคิดเชิงวิเคราะห์ (Critical thinking) การวิเคราะห์ข้อมูล การแก้ปัญหา และการคิดอย่างอิสระ (ถนอมพร เลาหจรัสแสง. 2541 ; อ้างอิงจาก Bank Street College of Education. 2536. *A National Survey*)

4. กิจกรรมการเรียนการสอนบนเครือข่ายอินเทอร์เน็ต สนับสนุนการสื่อสารและการร่วมมือกันของผู้เรียน ไม่ว่าจะในลักษณะ ผู้เรียนร่วมห้อง หรือผู้เรียนบนเครือข่ายเดียวกัน นอกจากนี้ ยังเป็นการเปิดโอกาสให้เกิดการสื่อสารหรือปฏิสัมพันธ์ ระหว่างผู้เรียนกับผู้สอนมากขึ้น โดยไม่จำกัดการปฏิสัมพันธ์ไว้แต่เพียงในห้องเรียน ผู้สอนสามารถให้ผลย้อนกลับ (feedback) แก่ผู้เรียนได้ทันทีโดยไม่ต้องรอให้ถึงเวลาเรียนเท่านั้น

5. กิจกรรมการเรียนรู้การสอนบนเครือข่ายอินเทอร์เน็ต สนับสนุนกระบวนการสหสาขาวิชาการ กล่าวคือในการนำเครือข่าย มาใช้เชื่อมโยงกับกิจกรรมการเรียนรู้การสอนนั้น นักการศึกษาสามารถที่จะบูรณาการการเรียนการสอนในวิชาต่างๆ เข้าด้วยกันได้อย่างเกี่ยวเนื่องและมีความหมาย

6. กิจกรรมการเรียนรู้การสอนบนเครือข่ายอินเทอร์เน็ต ช่วยขยายขอบเขตของห้องเรียนออกไป เพราะผู้เรียนสามารถใช้เครือข่ายในการสำรวจปัญหาต่างๆ ที่ผู้เรียนมีความสนใจตามความถนัดของตน นอกจากนี้ก็ทำให้ผู้เรียนมีโอกาสที่จะมองปัญหาเดียวกันนั้นๆ ในหลายๆ แง่มุมได้อีกด้วย

7. การที่เครือข่ายอินเทอร์เน็ตอนุญาตให้ผู้เรียนเข้าถึงผู้สอน ผู้เชี่ยวชาญ หรือผู้ที่ให้คำปรึกษาได้ และการที่ผู้เรียนมีความอิสระในการเลือกศึกษาในสิ่งที่ตนสนใจนั้น ถือเป็นแรงจูงใจสำคัญอย่างหนึ่งในการเรียนรู้ของผู้เรียน

การขอใช้บริการอินเทอร์เน็ต

สำหรับผู้ที่สนใจจะใช้บริการเครือข่ายอินเทอร์เน็ตนั้น จะต้องเตรียมการดังนี้

1. การขอสมัครเป็นสมาชิก สำหรับผู้ที่สังกัดสถาบันการศึกษา หรือหน่วยงานราชการ และถ้าสถาบันหรือหน่วยงานนั้นเป็น โหนด (Node) ของ เนตเทค ก็สามารถสมัครเป็นสมาชิกที่หน่วยงานได้ ไม่เช่นนั้นก็จะสมัครเป็นสมาชิกกับบริษัทที่เป็น ไอเอสพี เมื่อได้เป็นสมาชิกที่ใดที่หนึ่งเรียบร้อยแล้ว สมาชิกจะได้รับ หมายเลขประจำตัว (User account) พร้อมกับรหัสผ่าน (password) สำหรับใช้ในการติดต่อไปยังเครื่องคอมพิวเตอร์ที่เป็น โฮสต์ (host computer) ในการเป็นสมาชิกของที่ใดก็ตาม หมายความว่าสามารถใช้เครื่องไมโครคอมพิวเตอร์จากที่บ้านหรือที่ทำงานเพื่อติดต่อไปยัง โฮสต์ โดยผ่านทางโมเด็ม และสายโทรศัพท์ โดยมีสิทธิใช้พื้นที่บนหน่วยเก็บข้อมูลของเครื่องที่เป็น โฮสต์ นั้น ซึ่งเปรียบเสมือนเป็นตู้ไปรษณีย์สำหรับเก็บจดหมายและเก็บแฟ้มข้อมูลอื่น ๆ ผู้อื่นที่เป็นสมาชิกอินเทอร์เน็ตจากที่ใดก็ตามนั้นจะสามารถติดต่อส่ง ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ มาตามที่อยู่ (E - mail address) เช่นเป็นสมาชิกของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ที่อยู่ที่ได้รับก็คือ gd386013@pairin.swu.ac.th เป็นต้น

2. อุปกรณ์ และสิ่งจำเป็นในการใช้บริการอินเทอร์เน็ต ผู้สมัครเป็นสมาชิกต้องเตรียมอุปกรณ์ และสิ่งจำเป็นอื่นๆ ดังนี้

2.1 ไมโครคอมพิวเตอร์ 1 ชุด

2.2 โมเด็ม (modem) ซึ่งเป็นอุปกรณ์เพิ่มเติมที่ทำให้เครื่องคอมพิวเตอร์สามารถใช้สายโทรศัพท์เป็นสื่อในการติดต่อสื่อสารกับเครื่องคอมพิวเตอร์เครื่องอื่นได้

2.3 ซอฟต์แวร์ในการสื่อสาร เป็นโปรแกรมคอมพิวเตอร์ที่จะทำให้คอมพิวเตอร์ โมเด็ม และ คอมพิวเตอร์เครื่องอื่นติดต่อและสนทนากันได้

2.4 สายโทรศัพท์

ทฤษฎีการสื่อสารผ่านระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต

อินเทอร์เน็ต นับเป็นช่องทาง (Channel) หรือตัวนำสาร (Carrier) ที่มีศักยภาพในการสื่อสาร (Potential Medium) โดยสามารถสร้างปฏิสัมพันธ์ในกระบวนการสื่อสารได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งถือเป็นศักยภาพของสื่อรูปแบบใหม่ การสื่อสารผ่านอินเทอร์เน็ต ไม่ใช่เป็นการสื่อสารระหว่างบุคคลและการสื่อสารมวลชน (Internet neither – interpersonal – nor mass communication) แต่เป็น “ สื่อผสม ” (Hybrid Medium) ซึ่งรวมเอาคุณสมบัติในการสื่อสารระหว่างบุคคลและการสื่อสารมวลชนไว้ด้วยกัน

ฮอฟแมน และ โนวัค (Hoffman & Novak .1995) ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับภาวะการสื่อสารโดยผ่านตัวกลางคอมพิวเตอร์ (Computer - Mediated Environment : CME) ในการสื่อสารแบบ ไฮเปอร์มีเดีย (Hyper - media) ซึ่งเป็นการชี้ให้เห็นสภาวะการสื่อสารผ่านสภาพแวดล้อมที่เป็นตัวกลางคอมพิวเตอร์ (Hyper - media Computer - Mediated Environment) การสื่อสารผ่านตัวกลางคอมพิวเตอร์เป็นสิ่งใหม่ในสังคมที่ต้องอาศัยการเรียนรู้ (Socially Oriented) และลักษณะการสื่อสารแบบไม่เจาะจงในการสื่อสารแบบ ซีเอ็มซี ทำให้เกิดความเปลี่ยนแปลงที่เรียกว่าเป็นการสื่อสารแบบเผชิญหน้า (Face - to - Face Communication) นอกจากนั้น การสื่อสารผ่านตัวกลางคอมพิวเตอร์เป็นการสื่อสารที่ไม่เป็นกันเอง และไม่เจาะจงผู้รับสาร กลับเป็นการสื่อสารที่ค่อนข้างเป็นทางการและยากต่อการตีความ ผู้ร่วมสื่อสารในการสื่อสารแบบซีเอ็มซี ต้องปรับปรุงตนเองให้เข้ากับการสื่อสาร มากกว่าการสร้างปฏิสัมพันธ์ในการสื่อสารแบบเผชิญหน้า

1. การสื่อสารผ่านตัวกลางคอมพิวเตอร์ (Computer - Mediated Communication : CMC)

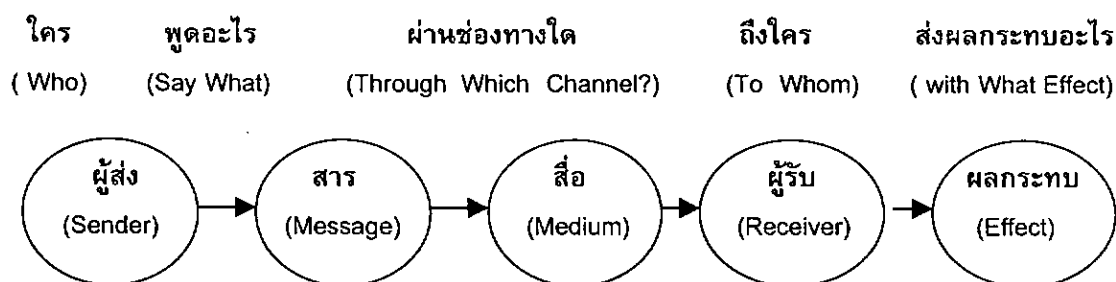
- เป็นการสื่อสารที่ขึ้นกับข้อความที่ใช้ในการสื่อสาร (Text Base Communication) ปราศจากอารมณ์ (Socioemotional) ไม่มีความเป็นส่วนตัว (Impersonnel) ขาดอรรถาัยไมตรี (Sociable) ขาดความเป็นกันเอง (Friendly) ขาดบริบททางสังคมทำให้มีความยากในการทำ ความเข้าใจ และการใช้ (Cues - Filtered - Out) เป็นสิ่งใหม่ (Social - Oriented) ที่ต้องอาศัย การเรียนรู้การปรับตัวให้เข้าใจในสื่อ และข้อมูลข่าวสารที่ส่งผ่านสื่อ (Task - Oriented) รวมไปถึงอาจทำให้ความนิยม และการยอมรับในสังคม (Social Presence) แต่การพัฒนาในเชิงเทคโนโลยีตลอดจนกระบวนการปรับตัวของประชากร ให้เข้ากับเทคโนโลยีการสื่อสารผ่านคอมพิวเตอร์ระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต ก่อให้เกิดมีความตื่นตัว และในการพยายามศึกษาหาความรู้ด้านคอมพิวเตอร์ทำให้ได้รับการยอมรับ การใช้คอมพิวเตอร์ในระบบการสื่อสาร พฤติกรรมของบุคคล เป็นการเข้าไปเกี่ยวข้องกับเรื่องเกี่ยวข้องกับคุณภาพของชีวิต การทำงาน และการตัดสินใจการเพิ่มโอกาสในการดำเนินชีวิต แต่ในขณะเดียวกันอาจก่อให้เกิดความเปลี่ยนแปลง ในด้านของกิจกรรมยามว่าง หรือนานอดิเรก เปลี่ยนแปลงวิธีการจัดข้อมูลจากเดิม

ที่เป็นเอกสารจำนวนมาก ส่วนผลกระทบต่อพฤติกรรมของกลุ่ม การเปลี่ยนแปลงด้านขบวนการ ธรรมชาติของโครงสร้างทางสังคม เช่น การเพิ่มการสื่อสารในกลุ่มในลักษณะที่ไม่เป็นทางการ ให้มากขึ้น

การสื่อสารผ่านระบบอินเทอร์เน็ต เริ่มมาจากกระบวนการสื่อสารผ่านตัวกลาง คอมพิวเตอร์ ซึ่งเป็นการใช้ ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ และการประชุมทางไกลผ่านคอมพิวเตอร์ พร้อมๆกันในเวลาเดียวกันหรือใช้อย่างใดอย่างหนึ่งซึ่งผู้ส่งสารจะทำการเข้ารหัสสาร ในรูปของ ข้อความ ส่งผ่านเครื่องคอมพิวเตอร์ของผู้ส่งสาร ไปยังเครื่องคอมพิวเตอร์ของผู้รับสาร โดยผ่าน เครื่องถ่ายทอดสัญญาณ ซึ่งในยุคเริ่มแรกของ การสื่อสารทางคอมพิวเตอร์จะเป็นการสื่อสารกัน ด้วยข้อความ โดยปราศจาก ภาพ เสียง หรือภาพเคลื่อนไหว ในปัจจุบันได้มีการพัฒนาทาง เทคโนโลยีด้านคอมพิวเตอร์ให้มีความสามารถในการสื่อสารโดยสามารถสื่อสารได้ทั้ง ข้อความ ภาพ เสียง แม้แต่ภาพเคลื่อนไหว และพัฒนาไปสู่ความเป็นสื่อที่มีปฏิสัมพันธ์ โดยการใช้ กระบวนการสื่อสารในลักษณะโต้ตอบระหว่างผู้ส่งสาร และผู้รับสารมาเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการสื่อสารผ่านตัวกลางคอมพิวเตอร์ การสื่อสารผ่านตัวกลางคอมพิวเตอร์ ไม่สามารถทดแทน การสื่อสารระหว่างบุคคลได้ เพราะว่าต้องใช้เวลาในการสื่อสารที่นานกว่าการสื่อสารระหว่าง บุคคลเพื่อที่จะให้การสื่อสารประสบความสำเร็จ ดังนั้นเมื่อมีความต้องการสื่อสารในเวลาอัน จำกั้มักจะทำให้การสื่อสารไม่เป็นไปตามจุดมุ่งหมาย

2. การสื่อสารมวลชน (Mass Communication)

การสื่อสารมวลชนคือการสื่อสารจากผู้ส่งสารหนึ่งคน ไปสู่ผู้รับสารจำนวนมาก และ กลายเป็นรูปแบบในการสื่อสารที่มีพลังในยุคปัจจุบัน ลาสเวล (Hoffman and Novak .1995 ; อ้างอิงจาก Laswell .1948. *The Structure and Function of communication in society*) ได้ เสนอทฤษฎีที่ยอมรับกันทั่วไปในการสื่อสารมวลชน ดังนี้

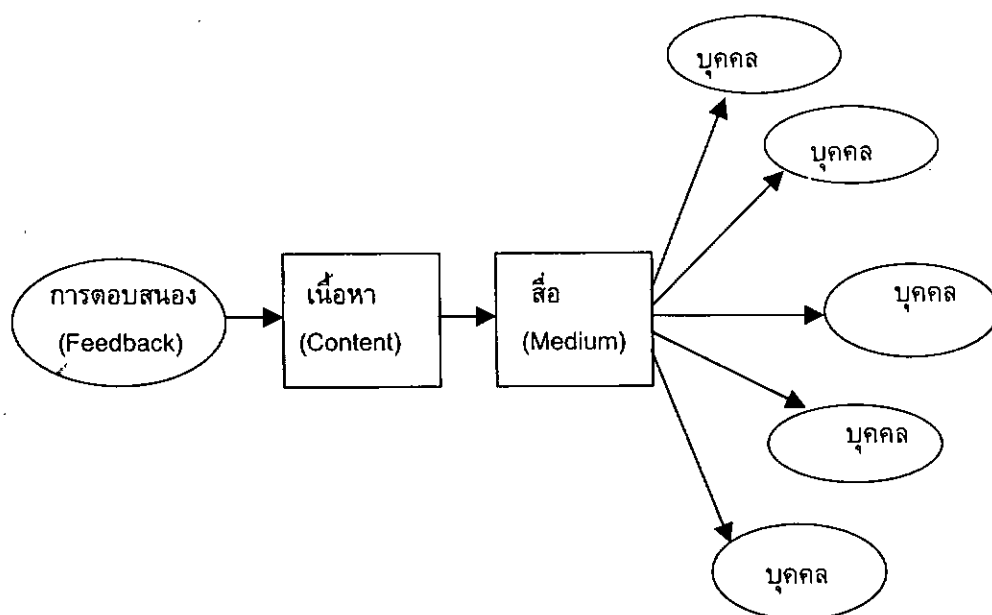

ภาพประกอบ 4 แบบจำลองแสดงการสื่อสารผ่านสื่อสารมวลชน

ที่มา : Hoffman and Novak.1995

(<http://www.200.ogsm.vanderb...n.july 11.1995/cmepaper.html>)

การสื่อสารมวลชนสามารถส่งสารไปยังผู้รับสารจำนวนมากด้วยค่าใช้จ่ายที่ต่ำ แต่มีข้อจำกัดหากเปรียบเทียบกับสื่อสารระหว่างบุคคล เนื่องจากผู้รับสารถูกบังคับให้รับสารรูปแบบเดียวกัน (Standardize Content) และไม่สามารถสร้างปฏิสัมพันธ์ทั้งกับตัวสื่อ หรือผู้ส่งสารได้ นอกจากนั้นยังไม่มีปฏิกิริยาตอบสนองจากผู้รับสารเนื่องจากรูปแบบของสารที่เหมือนกัน การสื่อสารมวลชนมีความยืดหยุ่นน้อยเมื่อมีการส่งสาร ผู้รับสารไม่สามารถควบคุมการไหลของข่าวสารได้ การบริโภคสื่อเกิดจากอุปทาน (Supply) มากกว่ามาจากอุปสงค์ (Demand) ซึ่งเป็นกรณีของสื่อที่ออกอากาศ (Broadcasting) เช่นวิทยุ โทรทัศน์โดยเฉพาะ ในขณะที่สื่อสิ่งพิมพ์จะเอื้อต่อการควบคุมการไหลของข้อมูลข่าวสารได้ เช่น ผู้รับสารสามารถเลือกอ่านหรือใช้เวลาอ่านหนังสือพิมพ์โดยไม่จำกัดเวลา ฮอฟแมน และ โนวัค (Hoffman & Novak, 1995) ได้วิเคราะห์กระบวนการสื่อสารมวลชนโดยแสดงให้เห็นแบบจำลองการสื่อสารจากบุคคลหนึ่งคนไปยังบุคคลหลายคน แต่ขาดปฏิกิริยาตอบสนองระหว่างผู้ส่งสาร และผู้รับสารซึ่งขาดการสร้าง ปฏิสัมพันธ์ ในกระบวนการสื่อสาร ดังภาพต่อไปนี้

ภาพประกอบ 5 แบบจำลองแสดงการสื่อสารแบบ ONE - TO - MANY

Communications Model for Mass Media

ที่มา : Hoffman and Thomas .1995

(<http://www.200.ogsm.vanderbilt.edu/cmepaper/section2.html>)

3. การสื่อสารระหว่างบุคคล (Interpersonal Communication)

การสื่อสารระหว่างบุคคลแบ่งได้ 2 แบบคือ การสื่อสารแบบผ่านตัวกลาง และการสื่อสารแบบไม่ผ่านตัวกลาง (Mediated and Non - Mediated) ดังต่อไปนี้

1. การสื่อสารระหว่างบุคคลแบบผ่านตัวกลาง (Mediated Interpersonnel Communication) ได้แก่ การสื่อสารทางโทรศัพท์ หรือการสื่อสารผ่านทางจดหมายระหว่างบุคคลสองคน และมีปัจจัยในด้านของช่องทาง และลักษณะเครื่องมือที่ใช้ในการสื่อสารมาเกี่ยวข้อง เช่น การสื่อสารทางจดหมายนั้นไม่สามารถสื่อสารข้อมูลได้มากเท่าที่ควร และทำให้เกิดความล่าช้าขึ้นในกระบวนการสื่อสาร เช่น จดหมายต้องใช้เวลาสองถึงสามวันในการเดินทางสู่ผู้รับสาร เป็นต้น ในขณะที่การสื่อสารระหว่างบุคคลแบบไม่ผ่านตัวกลาง เช่น การสื่อสารแบบเผชิญหน้าสามารถทำการสื่อสารได้อย่างไม่จำกัดปริมาณและเนื้อหา ขณะเดียวกันก็ไม่มีข้อจำกัดของเวลา

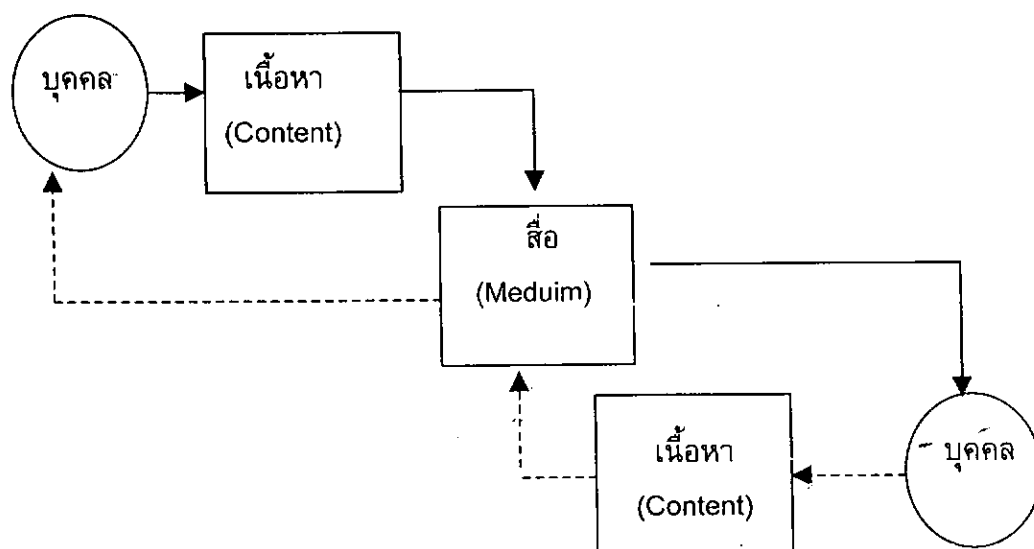
2. การสื่อสารแบบไม่ผ่านตัวกลาง (Non-Mediated Interpersonal Communication) เป็นการสื่อสารแบบเผชิญหน้าระหว่างบุคคลสองคน เป็นการสื่อสารที่สามารถสร้างปฏิสัมพันธ์ระหว่างกันโดยไม่มีข้อจำกัด เนื่องจากผู้รับสาร และผู้ส่งสารสามารถจะสื่อสารซึ่งกันและกัน แต่อย่างไรก็ตามการสื่อสารระหว่างบุคคลมีจุดอ่อนที่ไม่สามารถเข้าถึงผู้รับสารจำนวนมากได้ ในขณะที่สื่อสารมวลชนสามารถเข้าถึงผู้รับสารจำนวนมากได้ และมีประสิทธิภาพมากกว่า

การสื่อสารระหว่างบุคคล จัดเป็นรูปแบบการสื่อสารแบบเดิมของมนุษย์ที่ประกอบด้วยบุคคลสองคนที่มีความแตกต่างกัน สื่อสารกันแบบเผชิญหน้า เป็นกระบวนการสื่อสารที่เป็นไปตามสภาพธรรมชาติ และจัดเป็นการสื่อสารสองทางซึ่งมีการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารซึ่งกันและกัน การสื่อสาร ณ ขณะนั้น (Real Time) ผู้สื่อสารทั้งสองคนจะได้มีการปรับรูปแบบการส่ง และรับสัญญาณในการสื่อสารให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด เพื่อความสัมฤทธิ์ผลในกระบวนการสื่อสาร ทั้งนี้แนวคิดที่สำคัญที่สุดในการจำแนกการสื่อสารระหว่างบุคคล ออกจากการสื่อสารมวลชนคือ ปฏิกริยาสนองกลับ และการมีปฏิสัมพันธ์ที่เกิดขึ้นในกระบวนการสื่อสาร

4. การสื่อสารผ่านอินเทอร์เน็ต

ในการสื่อสารผ่านตัวกลางคอมพิวเตอร์ อินเทอร์เน็ต นับว่าเป็นช่องทางสำหรับสารที่ทำให้เกิดปฏิสัมพันธ์ขึ้น เป็นการเกิดปฏิสัมพันธ์กับเครื่องคอมพิวเตอร์มากกว่าที่จะใช้คอมพิวเตอร์เป็นช่องทางในการสร้างปฏิสัมพันธ์ ซึ่งรูปแบบของปฏิสัมพันธ์ผ่านเครื่องมือ (Machine Interactivity) ในกรณีนี้ ตัวสื่อจะเป็นเพียงท่อส่งสาร (Conduit) ที่เชื่อมต่อระหว่าง

ผู้ส่งสารและผู้รับสารและเป็นเพียงขอบเขตของความสนใจที่มีการแลกเปลี่ยนหรือมีจะนั้นก็เป็นการแทรกซ้อนในการส่งสารจากผู้ส่งสารไปยังผู้รับสาร คุณลักษณะของสื่อประเภทนี้เป็นสื่อที่ถูกจำกัดรูปแบบในการสื่อสาร เช่น การสื่อสารทางคอมพิวเตอร์จะขาดอวัจนภาษา การสื่อสารทางโทรศัพท์ไม่สามารถมองเห็นสีหน้าของผู้ร่วมสื่อสาร เป็นต้น ดังแบบจำลองต่อไปนี้

ภาพประกอบ 6 แบบจำลองแสดงการสื่อสารระหว่างบุคคล

(Modél Communications for Interpersonal and Computer - Mediated Communication)

ที่มา : Hoffman and Novak .1995

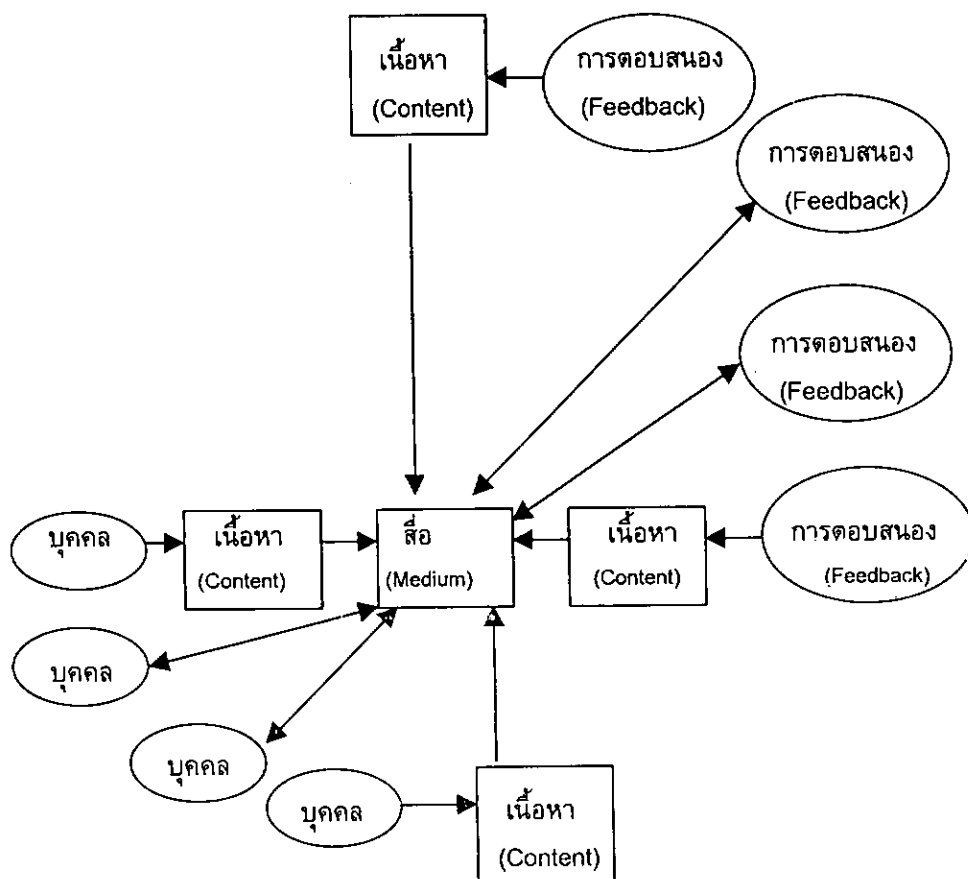
(<http://www.200.ogsm.vanderbilt.edu/cmepaper/section2.html>)

ระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต ผู้ใช้อินเทอร์เน็ต สามารถแสวงหาข้อมูลข่าวสารจากแหล่งหนึ่ง และสามารถเชื่อมต่อไปยังแหล่งอื่นๆ ได้อย่างไม่จำกัดแหล่งข้อมูล (Hyper text หรือ Hyperlink) เป็นแนวทางจัดโครงสร้างของข้อมูลข่าวสารรูปแบบใหม่ เมื่อปี 1945 บัช (Bush) ได้

นำเสนอความคิดเกี่ยวกับเอกสาร ไฮเปอร์เท็กซ์ ซึ่งเป็นระบบที่เรียกว่า มิเมกซ์ซิสเต็ม (Memex System) ซึ่งหมายถึงเครื่องมือซึ่งบุคคลใช้จัดเก็บหนังสือ ข้อมูลหรือบันทึกส่วนตัวที่ใช้ในการสื่อสารของบุคคล ซึ่งถูกปรับใช้เป็นเครื่องมือในการแก้ปัญหาหรือค้นคว้าข้อมูลข่าวสารด้วยความสะดวกรวดเร็วและมีความยืดหยุ่นสูง ผู้ใช้จะเข้าไปค้นคว้าข้อมูลข่าวสารโดยใช้เอกสารที่ถูกจัดหมวดหมู่มากกว่าการค้นหาโดยการใช้อัตโนมัติ (Hoffman & Novak, 1995)

ในปัจจุบันระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตเป็นเครื่องมือในการสื่อสาร และเป็นทั้งอุปกรณ์ในการจัดเก็บข้อมูลในตัวด้วย โดยข้อมูลในระบบเอกสาร ไฮเปอร์เท็กซ์ อยู่ในรูปของ โหนด (Node) และ ลิง (Link) ข้อมูลข่าวสารในอินเทอร์เน็ต ไม่เป็นการนำเสนออย่างตรงไปตรงมา (Non - Linear Text) อย่างรูปแบบการนำเสนอของนิตยสารหรือหนังสือพิมพ์ ซึ่งสามารถอ่านจากบนลงล่างจากหน้าแรกไปหน้าสุดท้าย แต่เอกสาร ไฮเปอร์เท็กซ์ สามารถค้นคว้าข้อมูลจากแหล่งต่างๆ ได้โดยไม่จำกัดรูปแบบ ข้อมูลข่าวสารในอินเทอร์เน็ต ที่เป็นระบบ มัลติมีเดีย ได้แก่ เสียงจากวิทยุ ภาพจากโทรทัศน์ ข้อความจากนิตยสารและหนังสือพิมพ์ ภาพจากจอคอมพิวเตอร์ ด้วยการเชื่อมเอกสารไฮเปอร์เท็กซ์ เพื่อสร้างรูปแบบของสภาพการสื่อสารที่ใช้คอมพิวเตอร์เป็นตัวกลาง ผู้ที่ใช้อินเทอร์เน็ตสามารถอ่านเอกสารในรูปแบบไฮเปอร์เท็กซ์ และสามารถเลือกเดินทางเชื่อมต่อไปยังแหล่งข้อมูลข่าวสารอื่น ตามความปรารถนาของตน ผู้ใช้สามารถท่องไปใน ไฮเปอร์เท็กซ์ หรือเปิดดูข้อมูลข่าวสาร ต่างๆ ตามความสนใจของผู้เปิดรับข้อมูลข่าวสาร แต่ในขณะเดียวกันการแสวงหาข้อมูลข่าวสารผ่านทางอินเทอร์เน็ต ก็มีข้อจำกัดปัญหาอุปสรรค คือ ข้อมูลข่าวสารที่มีอยู่อย่างมากมายในอินเทอร์เน็ต ขาดผู้กรองสารทำให้ผู้แสวงหาข้อมูลข่าวสาร ไม่สามารถเลือกเปิดรับข่าวสารที่ตนเองต้องการอย่างแท้จริงได้ รวมทั้งข้อมูลข่าวสารจำนวนมาก ทำให้ต้องมีการกำหนดประสิทธิภาพของแหล่งข้อมูลข่าวสาร

ความสัมพันธ์ของกระบวนการสื่อสารในเบื้องต้นมิได้เกิดขึ้นระหว่างผู้ส่ง และผู้รับสาร แต่เกิดขึ้นจากสภาพบรรยากาศการสื่อสารผ่านตัวกลาง ซึ่งผู้ส่งสารและผู้รับสารมีปฏิสัมพันธ์กัน นอกจากนั้นผู้รับสารอาจกลายเป็นผู้ส่งสารได้ อันเนื่องมาจากปฏิสัมพันธ์ที่เกิดจากการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารระหว่างกัน ข้อมูลข่าวสารไม่ได้เป็นการส่งผ่านจากผู้ส่งสารไปยังผู้รับสารเท่านั้น แต่เป็นการส่งผ่านตัวกลางในการสื่อสาร ซึ่งเป็นตัวทำให้เกิดกระบวนการในการสื่อสารที่แท้จริง เมื่อเกิดปฏิสัมพันธ์ขึ้นในการสื่อสารผ่านตัวกลางผู้สื่อสารจะรับรู้บรรยากาศการสื่อสารสองแบบคือ บรรยากาศทางกายภาพที่ผู้สื่อสารนำเสนอออกไป และบรรยากาศในการสื่อสารผ่านตัวกลางคอมพิวเตอร์ ดังภาพต่อไปนี้

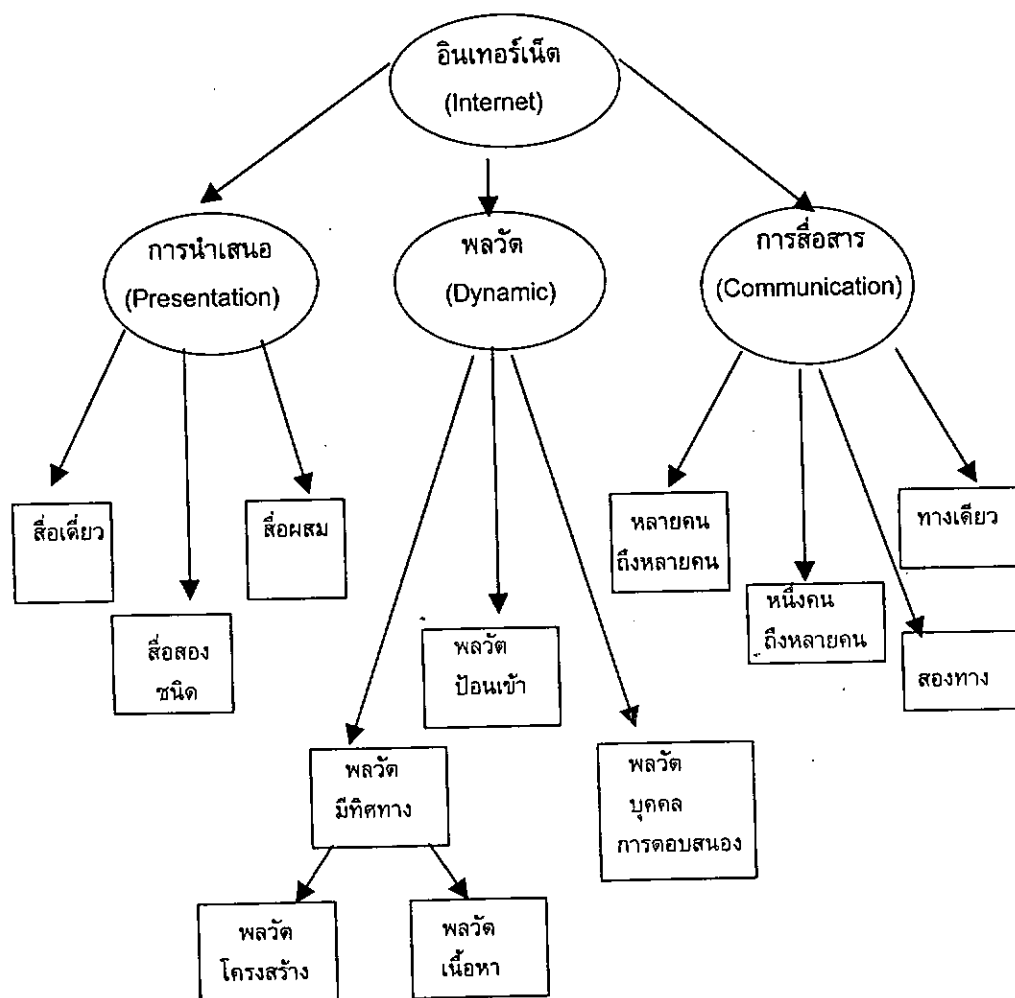

ภาพประกอบ 7 แบบจำลองแสดงการสื่อสารแบบ MANY – TO – MANY
In Computer - Mediated Environment

ที่มา : Hoffman and Novak. 1995

(<http://www.200.ogsm.vanderbilt.edu/cmepaper/section2.html>)

จากแบบจำลองพบว่า ผู้รับสารทางอินเทอร์เน็ต สามารถเปลี่ยนสถานะไปเป็นผู้ส่งสาร ซึ่งแตกต่างจากการสื่อสารผ่านสื่อมวลชน ที่การเข้าถึงสื่อทำได้ไม่สะดวก เพราะถูกควบคุมโดยผู้กรองสาร ข้อมูลข่าวสารที่เผยแพร่ผ่านทางระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตอาจขาดคุณภาพ เพราะขาดผู้ที่ทำหน้าที่ตรวจสอบข่าวสารก่อนการเผยแพร่ ผู้ส่งสาร และผู้รับสารสามารถติดต่อกันได้ทุกจุดที่อินเทอร์เน็ตไปถึง ผู้ส่งสารจึงสามารถส่งสารด้วยค่าใช้จ่ายที่ต่ำ และไม่จำเป็นต้องผ่านผู้กรองสาร ด้วยเหตุนี้จึงทำให้มีข้อมูลจำนวนมากไหลบนอินเทอร์เน็ต รวมทั้งมีอัตราส่วนระหว่างผู้ส่งสารและผู้รับสาร ผ่านอินเทอร์เน็ต มากกว่าผ่านสื่อมวลชน ซึ่งสอดคล้องกับโมเดลของโดเฮอร์ตี (Doherty. 1998 : 62) ดังนี้

ภาพประกอบ 8 แบบจำลองแสดงการสื่อสารผ่านระบบอินเทอร์เน็ต
(The Model of the key features of the Internet)

ที่มา : Doherty. 1998 : 62

ฮอฟแมน และ โนวัก (1995) พบว่าอินเทอร์เน็ต มีคุณลักษณะของการสื่อสารแบบการแสวงหาข้อมูลตามความสนใจของผู้ใช้ (Information Pull) ซึ่งต่างจากสื่อสารมวลชนประเภทต่างๆ ที่เป็นการสื่อสารแบบผลักดันข้อมูลข่าวสารสู่ประชาชน (Information Push) ซึ่งทำให้การได้รับข้อมูลข่าวสารของสื่อทั้งสองประเภทมีความแตกต่างกัน เนื่องจากอินเทอร์เน็ต เป็นสื่อที่ถูกควบคุมโดยผู้ใช่มากกว่าจะเป็นสื่อที่ถูกควบคุมโดยผู้ส่งสาร ในบางครั้งผู้รับสารจากสื่อสารมวลชนไม่ได้ถูกจำกัดอย่างอินเทอร์เน็ต การควบคุมกระบวนการสื่อสารที่เปลี่ยนจากผู้ส่งสารไป

เป็นผู้รับสารนั้นมีแนวโน้มที่สื่อจะแยกย่อยมากขึ้น (Fragmentation) มีความหลากหลาย (Diversity) และมีลักษณะแตกต่างกันมากยิ่งขึ้น (Heterogenization)

จากแนวคิดต่างๆ ข้างต้นสามารถสรุปเป็นตารางได้ดังต่อไปนี้

ตาราง 1 แสดงการเปรียบเทียบการสื่อสารระหว่างบุคคล การสื่อสารมวลชนและการสื่อสารผ่านบรรยากาศตัวกลางคอมพิวเตอร์

การสื่อสาร	รูปแบบ	ผลย้อนกลับ	ปฏิสัมพันธ์	จำนวนคู่แข่ง	ลักษณะชนิดของช่องทาง
การสื่อสารระหว่างบุคคล	หนึ่งคน ถึง หนึ่งคน	มี	มีปฏิสัมพันธ์สูง	น้อย	ไม่จำกัด
การสื่อสารมวลชน	หนึ่งคน ถึง หลายคน	ไม่มี	ไม่มี	มาก	มีความเป็นพลวัตของเนื้อหาสูง
อินเทอร์เน็ต	หลายคน ถึง หลายคน	มี	ปานกลาง	สูงมาก	จำกัด

ที่มา : <http://www.utexas.edu/coc/adv/research/topics.html>

ในการแสวงหาข้อมูลข่าวสารผ่านระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต ผู้ใช้ สามารถที่จะควบคุมข้อมูลข่าวสารที่ต้องการเปิดรับ หรือเลือกปฏิเสธข้อมูลข่าวสารที่เห็นว่าไม่น่าสนใจ ได้อย่างสะดวก นอกจากนั้นบรรยากาศการสื่อสารผ่านตัวกลางคอมพิวเตอร์ด้วยตนเอง รวมถึงกระบวนการเรียก และค้นหาข้อมูลข่าวสารแบบไม่เป็นเส้นตรง (Non - linear) ทำให้ไม่มีขีดจำกัดในการเลือกเปิดรับข่าวสาร รวมทั้งสามารถควบคุมข้อมูลข่าวสารที่ต้องการเปิดรับได้มากกว่า สื่ออื่นๆ ในปัจจุบัน ผู้รับสารจะแสวงหาข้อมูลข่าวสารตามความพอใจของตน (Information on Demand) เมื่อผู้รับสารมีความสนใจต่อข้อมูลข่าวสารก็จะมีปฏิสัมพันธ์ เพื่อติดต่อกับผู้ส่งสารเพื่อขอข้อมูลเพิ่มเติม หรือแสดงความคิดเห็นโดยการใช้ประโยชน์อิเล็กทรอนิกส์

จากการที่ระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต เป็นช่องทางที่นำข้อมูลข่าวสารที่มีประสิทธิภาพอย่างหนึ่งในยุคสังคมสารสนเทศ อินเทอร์เน็ต ได้เริ่มเข้ามามีบทบาทที่สำคัญในการแสวงหาข้อมูลข่าวสารในสถาบันอุดมศึกษา ทำให้กลุ่มนักศึกษา และบุคลากรซึ่งเป็นกลุ่มผู้ได้รับโอกาสในการใช้เทคโนโลยีในการสื่อสารที่ทันสมัย มีโอกาสแสวงหาข้อมูลข่าวสารที่ หลากหลาย ตามความต้องการ อินเทอร์เน็ตได้เข้ามาเป็นทางเลือกหนึ่งในการแสวงหาข้อมูลข่าวสาร นอกเหนือ

จากการแสวงหาผ่านสื่อมวลชน ถึงแม้ว่าอินเทอร์เน็ต เป็นสิ่งที่เพิ่งเริ่มเข้ามาในสังคมไทยไม่นานนักแต่ก็เข้ามาแพร่หลาย และมีผู้นิยมเพิ่มมากขึ้นเนื่องจากความต้องการ ข้อมูลข่าวสารในปัจจุบัน แต่อินเทอร์เน็ตยังคงเป็นสิ่งที่ต้องมีการเรียนรู้ และต้องมีความสามารถในการใช้ เช่น ความรู้เบื้องต้นทางคอมพิวเตอร์ และทักษะความสามารถทางภาษาอังกฤษ เป็นต้น

แนวคิดการแสวงหาข่าวสารผ่านระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต (Information - Seeking)

ชแรม (Schramm. 1973) ได้กล่าวถึงหลักทั่วไปของการเลือกความสำคัญของข่าวสารว่าขึ้นอยู่กับหลักการใช้ความพยายามน้อยที่สุด แต่สามารถบรรลุเป้าหมายได้ จะเห็นได้ว่ามนุษย์เรามีแนวโน้มที่จะเปิดรับข่าวสารที่ใช้ความพยายามน้อย เช่น ข่าวสารต่างๆ ที่อยู่ใกล้ตัว ข่าวสารที่มีประโยชน์ต่อตนเองจะแสวงหาได้ง่าย ซึ่งสามารถสรุปได้เป็นสูตรดังนี้

$$\text{การเลือกข่าวสาร} = \frac{\text{สิ่งที่ตอบแทนที่คาดหวัง (Expectation of Reward)}}{\text{ความพยายามที่ต้องการใช้ (Effort Required)}}$$

(Fraction of Selection)

แนวคิดของ ชแรม แสดงว่าบุคคลจะเลือกรับข่าวสารใดจากสื่อมวลชนนั้นขึ้นอยู่กับหลักการต่างๆ ดังต่อไปนี้

1. การคาดคะเนเปรียบเทียบระหว่างผลตอบแทน (Reward Value) กับการลงทุนลงแรง (Expenditures) และพันธะผูกพัน (Liabilities) ที่จะตามมาถ้าผลตอบแทน หรือผลประโยชน์ที่ได้รับสูงกว่าการลงทุนลงแรงหรือการใช้ความพยายามที่จะรับรู้หรือทำความเข้าใจแล้วบุคคลย่อมแสวงหาข่าวสารนั้น แต่ถ้าผลประโยชน์ที่ได้รับน้อยกว่าการลงทุนบุคคลก็อาจจะเฉยเมยต่อข่าวสารนั้น (Information Ignoring) ในกรณีที่บุคคลเห็นว่า การรับข่าวสารนั้นจะก่อให้เกิดพันธะผูกพัน เช่น ความไม่พอใจ ไม่สบายใจ หรือความไม่แน่ใจมากขึ้น ก็อาจจะใช้วิธีหลีกเลี่ยงข่าวสาร (Information Avoidance) ในบางครั้งถ้าหากว่าความพยายามที่จะหลีกเลี่ยงหรือไม่รับข่าวสารต้องลงทุนลงแรงมากกว่า การรับข่าวสารนั้นบุคคลจะต้องยอมรับข่าวสารนั้นทั้งๆ ที่ไม่เต็มใจ (Information Yielding)

2. ความต้องการข่าวสารนั้นเกิดจากความไม่รู้ หรือไม่แน่ใจของปัจเจกบุคคล มีดังนี้ การมองไม่เห็นความสอดคล้องต้องกันระหว่างระดับความรู้ของปัจเจกบุคคลขณะนั้นและระดับความต้องการที่อยากจะรู้เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมภายนอก (Extrinsic Uncertainty) ยิ่งเป็นเรื่องที่สำคัญก็ยิ่งมีความรู้ และมีความแน่ใจสูงการมองเห็นความไม่สอดคล้องต้องกันระหว่างความรู้ที่มีอยู่ของปัจเจกบุคคลขณะนั้นกับความรู้ตามเป้าหมายที่ต้องการ ซึ่งกำหนดโดยระดับความสนใจส่วนบุคคลของปัจเจกบุคคลนั้นต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใด (Intrinsic Uncertainty)

3. ความต้องการที่ได้รับความบันเทิงของปัจเจกบุคคลนั้นมาจากการกระตุ้นอารมณ์แห่งความรื่นเริงบันเทิงใจ ที่เกิดจากการมองเห็นความไม่สอดคล้องต้องกันระหว่างสถานะที่เป็นอยู่ของปัจเจกบุคคลขณะนั้นกับระดับความสนุกสนานที่คาดหวังไว้ ข่าวสารที่จะลดความไม่รู้ หรือความไม่แน่ใจที่เกี่ยวข้องกับความสนใจภายในส่วนบุคคลต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งและที่เกี่ยวข้องกับความบันเทิงสนุกสนานส่วนตัว (Intrinsic Desire) นั้นถือว่าเป็นข่าวสารที่ให้ความพึงพอใจทันทีในเชิงบริโภคนิยม (Immediate Consummately Gratifications)

ข่าวสารที่ลดความไม่รู้ที่เกี่ยวข้องกับสิ่งแวดล้อมภายนอก เรียกว่าข่าวสารที่ใช้ประโยชน์เป็นเครื่องมือช่วยในการตัดสินใจ ช่วยเพิ่มพูนความรู้ความคิดและแก้ปัญหาต่างๆ (Instrumental Utilities) ในชีวิตประจำวัน ข่าวสารบางอย่างอาจจะให้ประโยชน์ทั้งการนำไปใช้และให้ความบันเทิงขณะเดียวกัน

ข้อมูลข่าวสารเป็นปัจจัยสำคัญที่ใช้ประกอบการตัดสินใจในกิจกรรมต่างๆ ของบุคคล ความต้องการข้อมูลข่าวสารจะเพิ่มมากขึ้น เมื่อบุคคลต้องการข้อมูลข่าวสารหรือไม่แน่ใจเรื่องใดเรื่องหนึ่ง บุคคลจะไม่รับข้อมูลข่าวสารทุกอย่างที่ผ่านเข้ามาสู่ตนทั้งหมด แต่จะเลือกรับรู้เพียงบางส่วนเท่านั้น ปัจเจกบุคคลแต่ละคนยังมีขั้นตอน และมีกระบวนการในการเลือกรับข้อมูลข่าวสารที่แตกต่างกัน เคลปเปอร์ (Klapper, 1990) กล่าวถึงทฤษฎีทางการสื่อสารเกี่ยวกับกระบวนการในการเลือกเปิดรับข้อมูลข่าวสาร (Selectivity Process) ว่ามีขั้นตอนต่างๆ คือ

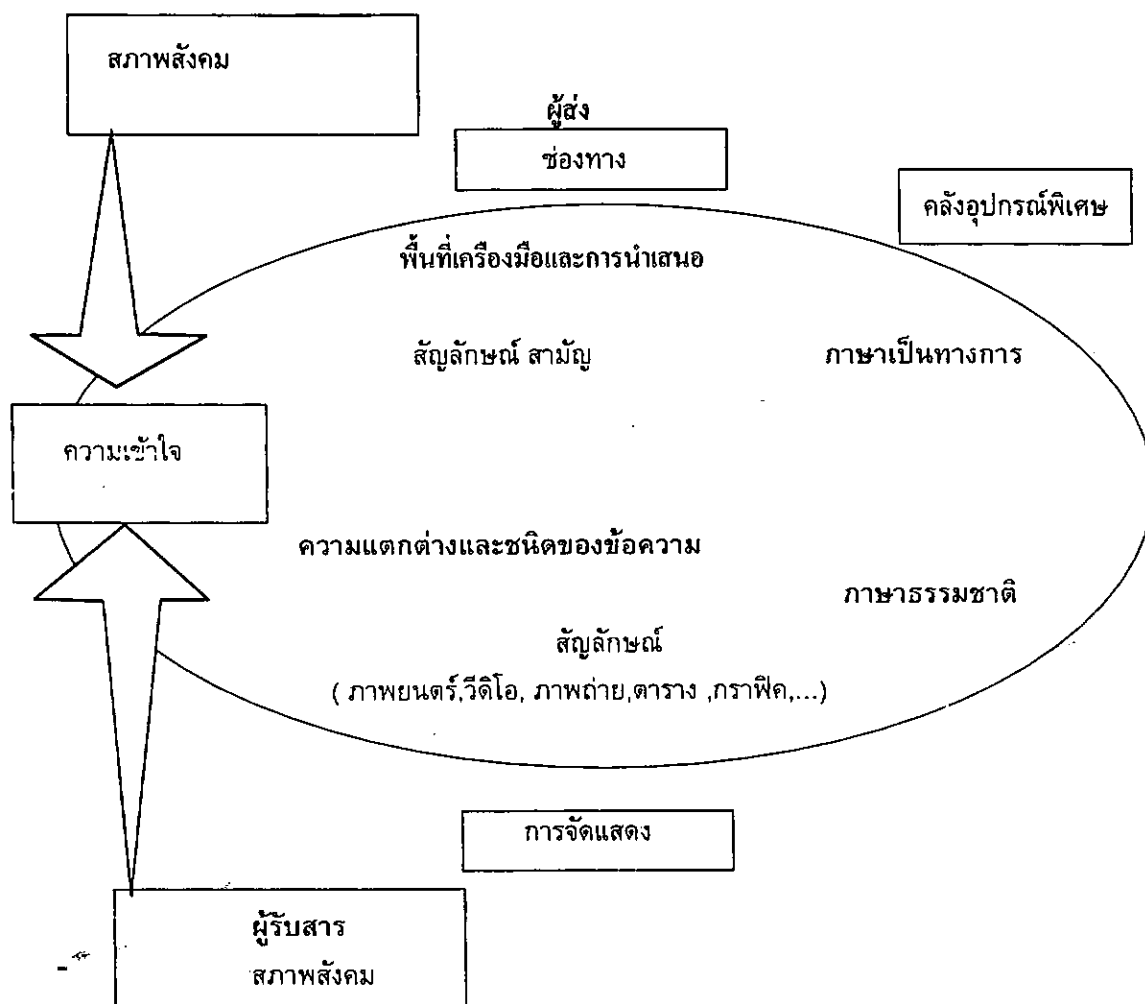
1. การเลือกเปิดรับ (Selective Exposure) โดยบุคคลจะเลือกเปิดรับสื่อและข้อมูลข่าวสารจากแหล่งสารต่างๆ ตามความสนใจและความต้องการ เพื่อนำมาใช้แก้ไขปัญหาคือ หรือสนองความต้องการของตน

2. การเลือกให้ความสนใจ (Selective Attention) หมายถึง บุคคลจะเลือกให้ความสนใจเฉพาะข้อมูลข่าวสารที่สอดคล้องกับทัศนคติ และความเชื่อดั้งเดิมของตน

3. การเลือกรับรู้ (Selective Perception) หมายถึง บุคคลจะเลือกรับรู้ หรือเลือกตีความข้อมูลข่าวสารที่ได้รับไปในทางที่สอดคล้องกับทัศนคติ และประสบการณ์เดิมของตน ทั้งยังเลือกจดจำเนื้อหาสาระของสารในส่วนที่ต้องการจำเข้าไปเก็บไว้เป็นประสบการณ์ เพื่อนำไปใช้ในโอกาสต่อไป และจะพยายามลืมในส่วนที่ต้องการจะลืมอีกด้วย

ดังนั้นผู้รับสารจะเลือกข้อมูลข่าวสารจากสื่อใด ย่อมเป็นไปตามบทบาทและสภาพการณ์ในสังคมของผู้รับสาร และเหตุผลในการรับสารอย่างหนึ่งก็คือนำไปเป็นหัวข้อในการสนทนา ซึ่งจะทำให้ผู้รับสารรู้สึกว่าเป็นส่วนหนึ่งในสังคม การที่ผู้รับสารเลือกเปิดรับข้อมูลข่าวสารจากสื่อประเภทใดก็เพื่อตอบสนองความต้องการแสวงหาข้อมูลข่าวสาร และการนำไปใช้ประโยชน์ของตนเอง ซึ่งสอดคล้องกับโมเดลของ พีรายาและ ริคเคนแมน (Peraya & Rickenmann, 1998 : 127) โดยยังมีองค์ประกอบเกี่ยวเนื่องกับ โครงสร้างของสังคม และองค์ประกอบเกี่ยวกับช่องทางในการสื่อสาร ลักษณะประเภทของสารที่ส่งไปยังผู้รับ ทำให้เกิดความ

เข้าใจจากการเปิดรับข่าวสารที่ได้รับ เป็นต้น ลักษณะ โมเดลของ พีรยา และ ริคเคนแมน มีรายละเอียด และองค์ประกอบดังแสดงในภาพต่อไปนี้

ภาพประกอบ 9 แสดงรูปแบบโครงสร้างของระบบสื่อ

ที่มา : Peraya and Rickenmann . 1998 : 127

พฤติกรรมและปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการสื่อสารในระบบอินเทอร์เน็ต

กันยา สุวรรณแสง (2532) ได้ให้ความหมายของพฤติกรรมเอาไว้ว่า คือ กริยาอาการ บทบาท ลีลา ทำที่ การประพฤติ ปฏิบัติ การกระทำที่แสดงออกให้ปรากฏสัมผัสได้ด้วยประสาทสัมผัสทางใดทางหนึ่งของประสาทสัมผัสทั้ง 5 หรือสามารถวัดได้ด้วยเครื่องมือ

พฤติกรรมของมนุษย์มีองค์ประกอบ 7 ประการ คือ

1. เป้าหมาย หรือความมุ่งหมาย (Goal) คือวัตถุประสงค์ หรือความต้องการซึ่งก่อให้เกิดพฤติกรรม เช่น ความต้องการ
2. ความพร้อม (Readiness) หมายถึง ระดับวุฒิภาวะ และความสามารถที่จำเป็นในการทำกิจกรรมเพื่อสนองความต้องการ
3. สถานการณ์ (Situation) หมายถึง ลู่ทาง หรือ โอกาส หรือเหตุการณ์ที่เปิดโอกาสให้เลือกทำกิจกรรมเพื่อสนองความต้องการ
4. การแปลความหมาย (Interpretation) เป็นการพิจารณาลู่ทางหรือสถานการณ์เพื่อเลือกหาวิธีที่คิดว่าจะสนองความต้องการเป็นที่พอใจมากที่สุด
5. การตอบสนอง (Response) คือการดำเนินการทำกิจกรรมตามที่ตัดสินใจเลือกสรรแล้ว
6. ผลรับที่ตามมา (Consequence) คือผลที่เกิดขึ้นจากการกระทำกิจกรรมนั้น
7. ปฏิกริยาต่อความผิดหวัง (Reaction to Thwarting) เป็นปฏิกริยาที่เกิดขึ้นเมื่อสิ่งที่เกิดขึ้นไม่สามารถตอบสนองตามความต้องการ

ปัจจัยสำคัญที่มีอิทธิพลต่อการพัฒนาการพฤติกรรม

มนุษย์มีความแตกต่างกันทั้งด้านร่างกาย ความต้องการ พฤติกรรมและด้านอื่นๆ ความแตกต่างนี้มาจากปัจจัยที่เกี่ยวข้องคือ พันธุกรรม และสิ่งแวดล้อม (กันยา สุวรรณแสง. 2532)

1. พันธุกรรม (Heredity) คือการถ่ายทอดบุคลิกลักษณะจากปู่ย่า ตายาย พ่อแม่ สู่ลูกหลาน พร้อมกับการให้กำเนิด ซึ่งเป็นปัจจัยที่สำคัญต่อการดำรงชีวิต สิ่งถ่ายทอดทางพันธุกรรมที่เห็นได้ชัดมี 2 ลักษณะ คือ ลักษณะทางกาย และทางสติปัญญา

2. สิ่งแวดล้อม (Environment) หมายถึงสิ่งต่าง ๆ ที่อยู่รอบตัวเป็นสิ่งแวดล้อมที่เร้ากระตุ้นให้บุคคลแสดงออกโต้ตอบในลักษณะต่าง ๆ กัน ซึ่งมีผลต่อพฤติกรรมของมนุษย์ ได้แก่

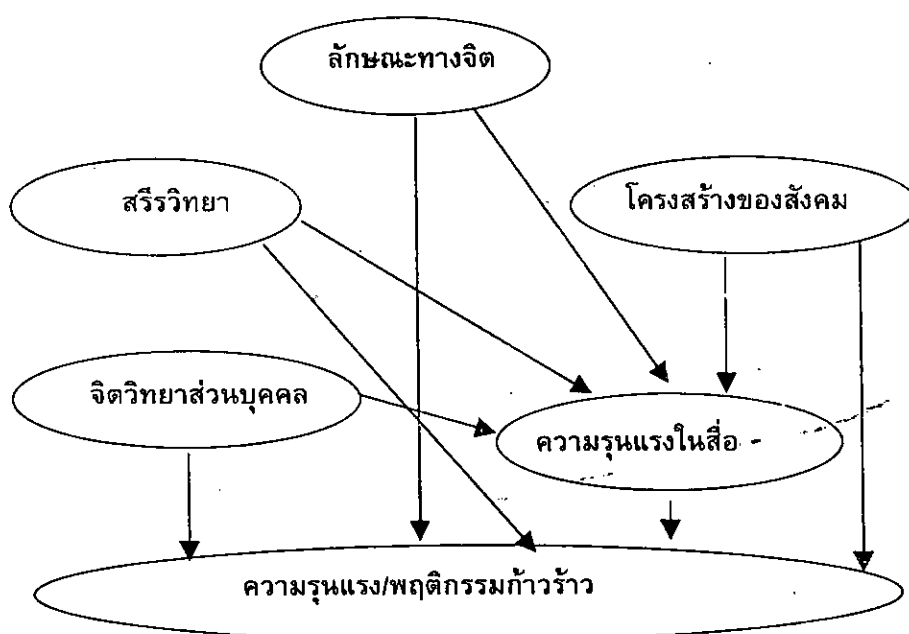
2.1 สิ่งแวดล้อมทางบ้าน เช่น การอบรมเลี้ยงดู ฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมของครอบครัว บรรยากาศภายในบ้าน เป็นต้น สิ่งเหล่านี้ล้วนมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมของเด็กมาก สิ่งแวดล้อมทางโรงเรียนอันได้แก่ ครูอาจารย์ เพื่อนนักเรียน สภาพบรรยากาศ ภายในโรงเรียน เป็นต้น สิ่งเหล่านี้ล้วนมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมของเด็ก

2.2 สิ่งแวดล้อมทางชุมชน ได้แก่ ขนบธรรมเนียม สื่อสารมวลชนต่างๆ ก็ล้วนแล้วแต่มีอิทธิพลที่สำคัญต่อพฤติกรรม

2.3 วัฒนธรรม (Culture) คนที่อยู่ในชั้นของสังคม (Social class) ที่แตกต่างกัน มีพื้นฐานทางสังคม (Cultural background) ที่แตกต่างกัน และมีฐานะทางเศรษฐกิจ (Economic Status) ต่างกัน จะมีพฤติกรรมแตกต่างกัน เพศ อายุ ความเชื่อ ค่านิยม ประสบการณ์ อาชีพ สิ่งเหล่านี้ล้วนแต่ทำให้บุคคลมีพฤติกรรมแตกต่างกัน

2.4 ภูมิประเทศ มีอิทธิพลโน้มนำให้ลักษณะนิสัยใจคอ และพฤติกรรมต่างกัน

จากปัจจัยที่ทำให้มนุษย์เกิดการแสดงพฤติกรรมในลักษณะที่แตกต่างกัน เช่น พฤติกรรมก้าวร้าวรุนแรง องค์ประกอบด้านสิ่งแวดล้อมเป็นปัจจัยที่สำคัญ รวมทั้งอิทธิพลของการได้รับข่าวสารความรุนแรงผ่านการสื่อสารในลักษณะต่างๆ อย่างสม่ำเสมอ ดังภาพแสดงรูปแบบความสัมพันธ์ของอิทธิพลของสื่อกับการแสดงพฤติกรรม ของ จาเวียร์ และคณะ (Javir, Herron and Louis. 1998 : 343) ดังต่อไปนี้

ภาพประกอบ 10 แสดงรูปแบบความสัมพันธ์ของอิทธิพลของสื่อกับการแสดงพฤติกรรม

ที่มา : Javir, Herron and Primavera . 1998 : 343

การจูงใจให้เกิดพฤติกรรม

พฤติกรรมเป็นผลมาจากมนุษย์แสดงปฏิกิริยาตอบสนองต่อสิ่งเร้า หรือแรงจูงใจ พฤติกรรมบางอย่างมีแรงจูงใจหลายอย่างรวมกัน ซึ่งปัจจัยในการจูงใจให้เกิดพฤติกรรม (กันยา สุวรรณแสง. 2532) ได้แก่

1. แรงจูงใจทางกาย (Physiological Motives) เป็นแรงจูงใจที่เกิดจากความต้องการทางร่างกาย เช่น ความหิว ความกระหาย เป็นต้น

2. แรงจูงใจทางสังคม (Social Motives) เป็นสิ่งที่เกิดขึ้นภายหลังการเรียนรู้ อาจแบ่งออกได้หลายอย่างดังนี้

2.1 แสดงความต้องการทางสังคมที่คล้อยตามขนบธรรมเนียมประเพณี และวัฒนธรรมของชุมชนของตน

2.2 ความต้องการอย่างเดียวกัน อาจทำให้คนเรามีพฤติกรรมไม่เหมือนกัน เช่น เมื่อต้องการศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติม บางคนเข้าห้องสมุดในขณะที่บางคนค้นคว้าจากอินเทอร์เน็ต

2.3 พฤติกรรมอย่างเดียวกันอาจเนื่องมาจากความต้องการที่ต่างกันได้ เช่น บางคนชอบใช้อินเทอร์เน็ตเพราะต้องการความรู้ ในขณะที่บางคนต้องการความบันเทิง พฤติกรรมอย่างใดอย่างหนึ่ง อาจสนองความต้องการได้มากกว่าหนึ่งอย่างในเวลาเดียวกัน เช่น นักเรียนที่ใช้อินเทอร์เน็ตเพราะต้องการข่าวสารข้อมูล และความเพลิดเพลิน

3. แรงจูงใจส่วนบุคคล (Personal Motives) หมายถึง แรงจูงใจที่พัฒนาขึ้นเฉพาะตัวบุคคลซึ่งมีรากฐานมาจากความต้องการทางร่างกาย และความต้องการทางสังคมประกอบกัน

แนวทางในการกำหนดพฤติกรรมจริยธรรมในการใช้อินเทอร์เน็ต

ในต่างประเทศทางด้านปรัชญาของการกำหนดพฤติกรรมจริยธรรม โบโลนาร์ (Bologna, 1991) ได้ศึกษาในส่วนที่เกี่ยวข้องกับคอมพิวเตอร์และสารสนเทศ และสรุปได้ดังนี้

ในด้านการกำหนดจริยธรรมนั้นมีหลายพื้นฐานในการพิจารณา กลุ่ม ประโยชน์นิยม ให้ข้อเสนอแนะว่าการกระทำจะต้องดูจากผลที่ได้รับ เช่น ให้ผลที่ดีที่สุดสำหรับจำนวนที่มากที่สุด ส่วนกลุ่มที่คำนึงถึงข้อดกลัง จะตั้งคำถามว่าการกระทำนั้นยุติธรรมหรือไม่ ให้ความเท่าเทียมกันในกลุ่มหรือไม่ ถ้าทุกๆ คนจะต้องกระทำอย่างนั้น ส่วนกลุ่มสุดท้ายให้ความสำคัญของหน้าที่ และความรับผิดชอบ ความถูกต้อง และความผิด ทั้ง 3 แนวความคิดได้มองตรงกัน ในกฎที่เป็นพื้นฐาน และเป็นสามัญสำนึก 7 ประการคือ

1. นับถือสิทธิของผู้อื่น
2. ไม่โกหกหรือหลอกลวง
3. รักษาสัญญาและข้อดกลัง
4. เชื่อฟังกฎหมาย
5. ป้องกันอันตรายที่จะเกิดกับผู้อื่น
6. ให้ความช่วยเหลือผู้ที่ต้องการความช่วยเหลือ
7. ยุติธรรม

ตัวอย่างความแตกต่างแนวคิดทั้งสามกลุ่ม เช่น ประเด็นการลักลอบใช้ซอฟต์แวร์ แต่ละกลุ่มมีความคิดเห็นดังนี้

1. ในกรณีนี้สำหรับกลุ่มประโยชน์นิยม จะมองว่า การลักลอบใช้ซอฟต์แวร์ ไม่ใช่อการผิดจริยธรรม เพราะผู้ผลิตควรจะต้องแบ่งปันผลงานของตน เพื่อให้คนได้มีโอกาสใช้มากที่สุดวิธีที่ผู้ผลิตจะทำได้ก็คือ ขายผลผลิตซอฟต์แวร์ของตนในราคาถูกที่สุด เพื่อคนจำนวนมากสามารถที่จะซื้อได้

2. กลุ่มที่คำนึงถึงข้อตกลง ซึ่งยึดถือทฤษฎีความถูกต้อง อาจโต้แย้งว่าซอฟต์แวร์ที่มีการจดลิขสิทธิ์เป็นสมบัติหรือทรัพย์สินของผู้ผลิต เช่นเดียวกับบ้าน ดังนั้นเพื่อความยุติธรรมทรัพย์สินทางด้านซอฟต์แวร์ของตน จึงสมควรจะต้องมีกฎหมายคุ้มครอง เช่นเดียวกับกฎหมายคุ้มครองบ้านของตนไม่ให้ใครบุกรุก

3. กลุ่มที่คำนึงถึงความรับผิดชอบอาจจะแย้งว่า ผู้ใช้ซอฟต์แวร์ จะต้องมีความรับผิดชอบต่อผู้ว่าจ้างมากกว่าทรัพย์สินของผู้ว่าจ้าง ดังนั้น ถ้าซอฟต์แวร์สามารถทำให้เขาสามารถทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ และช่วยประหยัดเงินของบริษัท ถ้าให้ความหมายของคำว่ากระทำที่ไม่ผิดกฎหมายจากตัวอย่างนี้ คำถามที่เกิดขึ้นก็คืออะไร เป็นสิทธิ์ของผู้พัฒนาซอฟต์แวร์ ซึ่งผลิตสิ่งนี้ขึ้นมาเพื่อตั้งในที่จะช่วยอำนวยความสะดวกในการทำงาน และการสื่อสารสนเทศ เพราะฉะนั้นจึงควรมีสิทธิ์ที่จะพิจารณาราคาของสิ่งที่ได้ใช้ความพยายามในการกระทำเพื่อจะได้ผลตอบแทนที่ยุติธรรมจากการลงทุนไป และจากการเสี่ยงในการทำงาน แต่อย่างไรก็ตามผู้ผลิตจะต้องมีความรับผิดชอบต่อผู้ที่ซื้อผลผลิต ดังนั้นต้องให้ความระมัดระวังในการออกแบบ และพัฒนาผลผลิต เพื่อผู้ใช้จะได้รับประโยชน์ และไม่มีการเสี่ยงต่อการใช้ผลผลิตเหล่านั้น

จรรยาบรรณสำหรับผู้ใช้อินเทอร์เน็ต (Netiquette)

ผู้ใช้อินเทอร์เน็ต มีเป็นจำนวนมากและเพิ่มขึ้นทุกวัน การใช้งานระบบเครือข่ายที่ออนไลน์ และส่งข่าวสารถึงกัน ย่อมมีผู้ที่มีความประพฤติไม่ดีปะปน และสร้างปัญหาให้กับผู้ใช้คนอื่นอยู่เสมอ หลายเครือข่ายจึงได้ออกกฎเกณฑ์การใช้งานภายในเครือข่าย เพื่อให้สมาชิกในเครือข่ายของตนยึดถือและปฏิบัติตาม การสร้างกฎเกณฑ์ก็เพื่อให้สมาชิกโดยส่วนรวมได้รับประโยชน์สูงสุด ไม่เกิดปัญหาจากผู้ใช้บางคนที่สร้างความเดือดร้อนให้ ดังนั้นผู้ใช้อินเทอร์เน็ตทุกคนที่เป็นสมาชิกเครือข่ายใดจะต้องเข้าใจกฎเกณฑ์ข้อบังคับของเครือข่ายนั้น มีความรับผิดชอบต่อตนเอง และผู้ร่วมใช้บริการคนอื่น จะต้องรับผิดชอบต่อการกระทำของตนเองที่เข้าไปขอใช้บริการต่างๆ บนเครือข่ายบนระบบคอมพิวเตอร์ ข้อมูล และข้อความ ในเรื่องจรรยาบรรณอินเทอร์เน็ต ของมหาวิทยาลัยพลordiaแอตแลนติก มีดังต่อไปนี้ (<http://www.Ku.ac.th /ED/ntq /index .html> ; อ้างอิงจาก Rinaldi .1993. *The Net User Guidelines Netiquette*)

จรรยาบรรณเกี่ยวกับอิเล็กทรอนิกส์เมลล์และไฟล์

ผู้ใช้อินเทอร์เน็ตทุกคนมีจุดจุดหมาย หรือที่อยู่ ที่ใช้อ้างอิงในการรับส่งจดหมาย ความรับผิดชอบต่อการใช้งานอีเมลในระบบจึงเป็นเรื่องที่ทุกคนต้องให้ความสำคัญ เพราะจดหมายมีการรับส่งโดยระบบ ซึ่งหากมีจดหมายค้างในระบบจำนวนมาก จะทำให้พื้นที่บัพเฟอร์ของจดหมายในระบบหมด จะเป็นผลให้ระบบไม่สามารถรับส่งจดหมายต่อไปได้ หลายต่อหลายครั้งระบบปฏิเสธการรับส่งจดหมายเพราะไฟล์ระบบเต็ม หากวิเคราะห์ต่อไปพบว่าไฟล์ที่เป็นบัพเฟอร์ของจุดจุดหมาย ที่ยังไม่ได้เก็บออกเป็นส่วนหนึ่งของไฟล์ระบบ หรือหากมีผู้ใดผู้หนึ่งส่งเมลล์ที่มีขนาดใหญ่มาก และเข้าไปในระบบเดียวกันพร้อมกันหลายๆ คน (ส่งแบบกระจาย) ก็จะทำให้ระบบหยุดการทำงานได้เช่นกัน ฟังระลึกเสมอว่าเครื่องที่เก็บ จุดหมาย ของแต่ละคน มิได้มีผู้ใช้เพียงไม่กี่คน แต่อาจมีเป็นพันคน เป็นหมื่นคน ดังนั้นระบบอาจมีปัญหาได้ง่าย

ความรับผิดชอบในการดูแลจุดจุดหมาย ของแต่ละคนควรมีความรับผิดชอบต่อสิ่งต่อไปนี้

- ตรวจสอบจดหมายทุกวัน และจะต้องจำกัดจำนวนไฟล์และข้อมูลในจุดจุดหมายของตนให้เหลือภายในโควตา ที่กำหนด
- ลบข้อความหรือจดหมายที่ไม่ต้องการแล้วออกจากฮาร์ดดิสก์ เพื่อลดปริมาณการใช้ฮาร์ดดิสก์
- ให้จำนวนจดหมายที่อยู่ในจุดจุดหมาย มีจำนวนน้อยที่สุด
- ให้ทำการโอนย้ายจดหมายจากระบบไปไว้ยังพีซี หรือฮาร์ดดิสก์ของตนเอง เพื่อใช้อ้างอิงในภายหลัง

- ฟังระลึกเสมอว่าจดหมายที่เก็บไว้ในจุดจุดหมายนี้ อาจถูกผู้อื่นแอบอ่านได้ ไม่ควรเก็บข้อมูลหรือจดหมายที่คุณคิดว่าไม่ได้ใช้แล้ว เสมือนเป็นประกาศไว้ในจุดจุดหมาย เมื่อผู้ใช้ได้บัญชีชื่อในโฮสต์ก็จะได้รับสิทธิ์ให้ใช้พื้นที่ดิสก์ ซึ่งเป็นพื้นที่เฉพาะที่เรียกว่า โฮมไดเรกทอรีตามโควตาที่กำหนด ดังนั้นความรับผิดชอบของผู้ใช้ต่อพื้นที่ดิสก์ จึงเป็นเรื่องที่ทุกคนต้องตระหนัก เพราะพื้นที่เหล่านี้เป็นพื้นที่ใช้ร่วมกัน เช่น ในโฮสต์แห่งหนึ่งมีผู้ใช้ร่วมกันสามพันคน ถ้ากำหนดให้คนละ 3 เมกะไบต์ ก็จะต้องใช้พื้นที่ถึง 9 จิกะไบต์ แต่โดยความเป็นจริงแล้วโฮสต์ มีพื้นที่ไม่ถึงเพราะถือว่าค่าเฉลี่ยของการใช้อาจจะอยู่ที่ 1 เมกะไบต์ ดังนั้นถ้าทุกคนใช้พื้นที่ให้พอเหมาะ และเก็บไฟล์ที่ไม่ใช่ออก ก็จะทำให้ระบบมีพื้นที่รองรับการใช้งานได้มาก สิ่งเหล่านี้จึงเป็นความรับผิดชอบร่วมกัน หน้าที่ความรับผิดชอบของผู้ใช้ กำหนดให้ไฟล์ในโฮมไดเรกทอรีของตนมีจำนวนต่ำ ที่สุด ไฟล์ต่างๆ ควรได้รับการดาวน์โหลดมายังพีซีของตน

- ในการคัดลอกไฟล์จากของตนไปให้ผู้อื่นหรือนำไฟล์จากอินเทอร์เน็ต มายังเครื่องของตน ควรจะได้หมั่นทำการสแกนตรวจสอบไวรัส เพื่อว่าจะได้ช่วยกันลดการกระจายของไวรัสลง

- ฟังระลึกเสมอว่า ไฟล์ที่เก็บไว้ในเครื่องนั้น อาจได้รับการตรวจสอบโดยผู้ที่มีสิทธิ์สูงกว่า ดังนั้นจึงไม่ควรเก็บไฟล์ที่เป็นเรื่องลับเฉพาะไว้บนเครื่อง

เทลเน็ต เป็นคำสั่งบนอินเทอร์เน็ต ที่ยอมให้ผู้ใช้เรียกติดต่อกับเครื่องคอมพิวเตอร์เครื่องอื่นที่อยู่บนเครือข่าย ผู้ใช้มีอิสระในการเรียกคำสั่ง เทลเน็ต เพื่อต่อไปยังเครื่องต่างๆ ทั่วโลก แต่การที่จะเข้าไปใช้ในเครื่องใด จะต้องยึดถือข้อปฏิบัติกฎระเบียบดังต่อไปนี้

- ใช้กับเครื่องที่เปิดเป็นสาธารณะที่ให้ใช้ได้ หรือ เครื่องที่มีสิทธิ์ได้รับอนุญาตให้ใช้ได้ จะต้องไม่ละเมิดโดยการแอบขโมยสิทธิ์ผู้อื่นนำไปใช้ โดยเด็ดขาด เช่น ใช้บัญชี และรหัสผ่านของผู้อื่น

- เครื่องที่ต่อรับ เทลเน็ต ส่วนใหญ่จะมีระเบียบ และกฎเกณฑ์เฉพาะเครื่อง ควรทำความเข้าใจโดยการศึกษาข้อกำหนด โดยเฉพาะเมื่อล็อกอิน (login) เข้าไปจะมีข้อความและคำชี้แจงบางอย่างให้อ่านและปฏิบัติตามโดยเคร่งครัด

- ในการเข้าไปยังเครื่องด้วย เทลเน็ต จะต้องรีบปฏิบัติงานและใช้ด้วยเวลาจำกัด เมื่อเสร็จธุระแล้วให้รีบ ล็อกเอาท์ (logout) ออกจากระบบ เพราะการทำงานแต่ละครั้งย่อมต้องให้กำลังของเครื่องเสมอ

- ข้อมูลที่ปรากฏ ภาพ หรือข้อมูลที่ต้องการ ควรคัดลอกมาเก็บไว้ยังเครื่องหรือฮาร์ดดิสก์บนพีซี

จรรยาบรรณการใช้ Anonymous ftp

สังคมอินเทอร์เน็ต เป็นสังคมที่คอยช่วยเหลือกัน และดำเนินการให้กับผู้ใช้ในด้านต่างๆ โดยเฉพาะมีแหล่งข้อมูล และโปรแกรมเป็นจำนวนมากเก็บไว้ในศูนย์บริการ รับส่งข้อมูล ศูนย์บริการบนเครือข่ายเป็นจำนวนมากเป็นศูนย์บริการสาธารณะ แบบที่ยินยอมให้ใครก็ได้เข้ามาขอใช้บริการคัดลอกข้อมูล และเข้ามาเวลาใดก็ได้ การเรียกใช้ เอฟทีพี จึงควรปฏิบัติตนดังนี้

- เมื่อเข้าสู่ศูนย์ รับส่งข้อมูล และป้อนชื่อผู้ใช้ จะต้องใส่ชื่ออีเมล ตามข้อกำหนดของแต่ละศูนย์ การที่ให้อีเมลแอดเดรสก็เพื่อเป็นแหล่งอ้างอิงที่บอกได้ว่าผู้ใช้บริการมีตัวตน และอ้างอิงได้

- การคัดลอกแฟ้ม ควรเลือกเฉพาะที่ใช้งานจริงเท่านั้น ไม่ควรคัดลอกแบบไม่มี การคัดเลือก เพราะจะสร้างปัญหาในเรื่องการสื่อสารมาก ในกรณีที่ต้องการคัดลอกไฟล์ขนาดใหญ่กว่า 1 ล้านตัวอักษรควรเลือกเวลาที่เป็นช่วงเวลานอกราชการ เช่น ตอนเย็น หรือกลางคืน

- การเลือกเวลารับส่งข้อมูลในช่วงเวลานอกงานนั้น ให้ดูเวลาที่ศูนย์รับส่งข้อมูลเป็นหลัก ไม่ใช่เวลาที่ต้นทางที่ทำงานอยู่

- คัดลอกแฟ้มมาเก็บไว้ในเครื่องของคุณ ตามขอบเขตของโควตาที่อนุญาตให้ควรรับผิดชอบด้วยการถ่ายโอนมายังฮาร์ดดิสก์บนพีซี

- เมื่อต้องการหาชื่อไฟล์หรือสอบถาม อาร์ชี ให้สอบถามเป็นอีเมล
- เป็นหน้าที่ และความรับผิดชอบของคุณในกรณีที่คัดลอกไฟล์มาให้ตรวจสอบดูว่าไฟล์ที่คัดลอกมา มีข้อดกลงทางด้านลิขสิทธิ์อย่างไร ไม่ควรละเมิดลิขสิทธิ์ ถ้าเจ้าของไม่อนุญาต และ โปรแกรมใดก็ตามที่ไม่ได้ใช้ให้ลบออกจากระบบ

จรรยาบรรณการใช้ระบบสนทนาแบบออนไลน์

บนเครือข่ายอินเทอร์เน็ต มีคำสั่งให้ใช้ในการโต้ตอบกันอย่างออนไลน์หลายคำสั่ง (เช่น Write, Talk, Chat) หรือมีการสนทนาเป็นกลุ่ม เช่น ไออาซี เป็นต้น ในการเรียกหา หรือ เปิดการสนทนา ตลอดจนการสนทนาจะต้องมีมารยาทที่สำคัญ ได้แก่

- ควรเรียกสนทนาจากผู้ที่เรารู้จัก และต้องการสนทนาด้วย หรือมีเรื่องสำคัญที่จะติดต่อด้วย ควรระลึกเสมอว่าการขัดจังหวะผู้อื่นที่กำลังทำงานอยู่ อาจสร้างปัญหาให้ได้
- ก่อนการเรียกคู่สนทนา ควรตรวจสอบสถานการณ์การใช้งานของคู่สนทนาที่ต้องการเรียก เพราะการเรียกแต่ละครั้งจะมีข้อความ ไปปรากฏบนจอภาพของฝ่ายถูกเรียก ซึ่งก็สร้างปัญหาการทำงานได้ เช่น ขณะกำลังทำงานค้าง รับส่งข้อมูล ซึ่งไม่สามารถหยุดได้
- หลังจากเรียกไปชั่วขณะ คู่ที่ถูกเรียกไม่ตอบกลับแสดงว่าคู่สนทนาอาจติดงานสำคัญ ขอให้หยุดการเรียก เพราะข้อความที่เรียกไปปรากฏบนจอแล้ว
- ควรใช้วาจาสุภาพ และ ให้เกียรติซึ่งกันและกัน การแทรกอารมณ์ขันควรกระทำกับคนที่รู้จักกันคุ้นเคยเท่านั้น

จรรยาบรรณการใช้ระบบสื่อสารอิเล็กทรอนิกส์ เช่น ยูสเน็ตนิวส์ บูลิตินบอร์ด

ระบบข่าวสารที่ให้บริการในสังคมอินเทอร์เน็ต มีหลายระบบ เช่น ยูสเน็ตนิวส์ ระบบสมาชิกแจ้งข่าวหลายสมาคมบอกรับสมาชิก และให้ข่าวสารที่สม่ำเสมอด้วยการส่งจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ ไปยังรายชื่อสมาชิก (Mailing lists) ผู้เสนอข่าว และผู้อภิปรายเรื่องต่างๆ ที่เขียนลงไปจะกระจายออกไปทั่วโลก เช่น ข่าวบนยูสเน็ตนิวส์ แต่ละกลุ่ม เมื่อส่งออกจะกระจายไปยังเซิร์ฟเวอร์อื่นๆ ทั่วโลก ผู้ใช้บริการโดยเฉพาะที่ต้องการเขียนข่าวสารบนกระดานข่าว จะต้องเคารพกฎกติกา มารยาท โดยเคร่งครัด

ข้อปฏิบัติที่สำคัญได้แก่

- ให้เขียนเรื่องให้กระชับ ข้อความควรสั้นและตรงประเด็น ไม่กำกวม ใช้ภาษาที่เรียบง่าย สุภาพ เข้าใจได้
- ในแต่ละเรื่องที่เขียนให้ตรง โดยข้อความที่เขียนควรจะมีหัวข้อเดียวต่อเรื่อง
- ในการเขียนพาดพิงถึงผู้อื่น ให้ระมัดระวัง ในการละเมิด หรือ สร้างความเสียหายให้ผู้อื่น การใช้อีเมลอาจตรงประเด็นกว่า
- ให้แหล่งที่มาของข้อความ ควรอ้างอิงแหล่งข่าวได้ ไม่เรียกว่าคอมลอย หรือ ข่าวลือ หรือเขียนข่าวเพื่อความสนุก โดยขาดความรับผิดชอบ

- จำกัดความยาวของข่าว และ หลีกเลี่ยงตัวอักษรควบคุมพิเศษอื่นๆ เพราะหลายเครื่องที่อ่านข่าวอาจมีปัญหาในการแสดงผล

- ข่าวบางข่าวมีการกระจายกันมาเป็นลำดับ และอ้างอิงต่อๆ กันมา การเขียนข่าวจึงควรพิจารณาในประเด็นนี้ด้วยโดยเฉพาะอย่าส่งจดหมายตอบโต้ไปยังผู้รายงานข่าวผู้แรก

- ไม่ควรใช้เครือข่ายของมหาวิทยาลัยเพื่อประโยชน์ทางการค้า หรืองานเฉพาะของตน เพื่อประโยชน์ส่วนตนในเรื่องการค้า

- การเขียนข่าวทุกครั้ง จะต้องลงชื่อและลายเซ็น ดอนล่างของข้อความเพื่อบอกชื่อตำแหน่งแอดเดรสที่อ้างอิงได้ทางอินเทอร์เน็ต หรือให้ที่อยู่และหมายเลขโทรศัพท์ที่ติดต่อได้

- ในการทดสอบการส่ง ไม่ควรกระทำพร่ำเพรื่อ การทดสอบควรกระทำในกลุ่มข่าวท้องถิ่นที่เปิดให้ทดสอบการส่งข่าวอยู่แล้ว เพราะการส่งข่าวแต่ละครั้งจะกระจายไปทั่วโลก

- หลีกเลี่ยงการใช้ตัวอักษรใหญ่ ตัวอักษรใหญ่มีความหมายถึงการตะโกน หรือการแสดงความไม่พอใจในการเน้นคำให้ใช้เครื่องหมาย * ข้อคว้าม * แทน

- ไม่ควรนำข้อความที่ผู้อื่นเขียนไปกระจายต่อ โดยไม่ได้รับอนุญาตจากเจ้าของเรื่อง

- ไม่ควรใช้ข้อความตลกขบขัน หรือ คำเฉพาะ คำกำกวม หรือคำหยาบคายในการเขียนข่าว

- ให้ความสำคัญในเรื่องลิขสิทธิ์ ไม่ควรละเมิดลิขสิทธิ์ผู้อื่น

- ไม่ควรคัดลอกข่าวจากที่อื่น เช่น จากหนังสือพิมพ์ทั้งหมด โดยไม่มีการสรุปย่อ และเมื่อส่งข่าวย่อจะต้องอ้างอิงที่มา

- ไม่ควรใช้กระดานข่าวเป็นที่ตอบโต้หรือละเมิดผู้อื่น

- เมื่อต้องการใช้คำย่อ คำย่อที่เป็นที่รู้จักกันทั่วไป เช่น

IMHO – in my humble / honest opinion

FYI – for your information

BTW – by the way

- การเขียนข้อความจะต้องไม่ใช้อารมณ์ หรือ ความรู้สึกส่วนตัว และระลึกเสมอว่าข่าวที่เขียนหรืออภิปรายนี้กระจายไปทั่วโลก และมีผู้อ่านข่าวจำนวนมาก

- ในการเขียนคำถามลงในกลุ่มข่าว จะต้องส่งลงในกลุ่ม ที่ตรงกับปัญหาที่เขียนนั้น เมื่อจะตอบก็ต้องให้ตรงประเด็น

- ในการบอกรับข่าวสาร และมีข่าวเข้ามาจำนวนมากทางอีเมล จะต้องอ่านข่าว และโอนมาไว้ที่เครื่องตน หรือลบออกจาก ตู้จดหมาย และหากไม่อยู่หรือไม่ได้เปิดตู้จดหมาย เกินกว่าหนึ่งสัปดาห์ จะต้องส่งไปบอกยกเลิกการรับ เพื่อจะได้ไม่มีจดหมายส่งเข้ามามากเกินไป

นอกจากนี้ ผู้ใช้อินเทอร์เน็ตจะต้องไม่ใช้คอมพิวเตอร์ทำร้าย หรือ ละเมิดผู้อื่น ไม่รบกวนการทำงานของผู้อื่น ไม่สอดแนม หรือแก้ไขเปิดดูในแฟ้มของผู้อื่น ไม่ใช้คอมพิวเตอร์เพื่อการโจรกรรมข้อมูลข่าวสาร ไม่คัดลอกโปรแกรมผู้อื่นที่มีลิขสิทธิ์ ไม่ละเมิดการใช้ทรัพยากรคอมพิวเตอร์โดยที่ตนเองไม่มีสิทธิ์ ไม่นำเอาผลงานของผู้อื่นมาเป็นของตน คำนึงถึงสิ่งที่จะเกิดขึ้นกับสังคมอันติดตามมาจากการกระทำ และใช้คอมพิวเตอร์โดยเคารพกฎระเบียบ กติกา มารยาท จรรยาบรรณเป็นสิ่งที่ทำให้สังคมอินเทอร์เน็ตเป็นระเบียบ ความรับผิดชอบต่อสังคม เป็นเรื่องที่จะต้องปลูกฝังกฎเกณฑ์ของแต่ละเครือข่าย จึงต้องมีการวางระเบียบเพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปอย่างมีระบบ และเอื้อประโยชน์ซึ่งกันและกัน บางเครือข่ายมีบทลงโทษ ที่ชัดเจน เช่น หากปฏิบัติเช่นไรจะถูกตัดชื่อออกจากการเป็นผู้ใช้เครือข่าย ในอนาคตการใช้ระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตจะเพิ่มมากขึ้น จรรยาบรรณในการใช้งานจึงเป็นสิ่งที่ช่วยให้สังคมสงบสุข และหากมีการละเมิดรุนแรง กฎหมายจะต้องเข้ามามีบทบาทในการควบคุม ดูแลความประพฤติ และการปฏิบัติตนของบุคคลในสังคม

ประเภทของอาชญากรรมในระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต

1. อาชญากรรมคอมพิวเตอร์

อาชญากรรมทางคอมพิวเตอร์ก็คือผู้กระทำความผิดกฎหมายโดยใช้เทคโนโลยีคอมพิวเตอร์เป็นส่วนสำคัญ มีการจำแนกลักษณะของอาชญากรรมทางคอมพิวเตอร์ไว้ดังนี้

1. พวกหัดใหม่ (Novico) เป็นพวกที่เพิ่งเริ่มเข้าสู่วงการ หัดใช้คอมพิวเตอร์ หรือ อาจเป็นพวกที่เพิ่งเข้าสู่ตำแหน่งที่มีอำนาจ หรือเพิ่งได้รับความไว้วางใจให้เข้าสู่ระบบเครือข่ายคอมพิวเตอร์

2. พวกจิตวิปริต (Daranged person) มักเป็นพวกที่มีจิตใจวิปริต ผิดปกติ มีลักษณะเป็นพวกที่ชอบความรุนแรง และอันตราย มักจะเป็นผู้ที่ชอบทำลายไม่ว่าจะเป็นการทำลายสิ่งของ หรือบุคคล แต่เนื่องจากจำนวนอาชญากรรมประเภทนี้มีไม่มากนัก จึงทำให้ผู้รักษากฎหมายไม่ได้ให้ความสนใจ

3. เป็นกลุ่มที่ประกอบอาชญากรรมในลักษณะองค์กร (Organized crime) องค์กรอาชญากรรมจะใช้คอมพิวเตอร์ในลักษณะที่แตกต่างกัน โดยส่วนหนึ่งอาจใช้เป็นเครื่องมือในการหาข่าวสารเช่นเดียวกับองค์กรธุรกิจทั่วไป หรืออาจจะใช้เทคโนโลยีของคอมพิวเตอร์นี้ เป็นตัวประกอบสำคัญในการก่ออาชญากรรม หรืออาจใช้เทคโนโลยีคอมพิวเตอร์นี้ ในการที่ทำให้เจ้าหน้าที่ตามไม่ทันอาชญากรรมที่ตนก่อขึ้น

4. พวกมืออาชีพ (Career criminal) เป็นกลุ่มอาชญากรคอมพิวเตอร์ที่ทวีจำนวนมากขึ้นเรื่อยๆ เป็นผู้ที่ก่ออาชญากรรมที่เกี่ยวข้องกับคอมพิวเตอร์นี้ ครั้งแล้วครั้งเล่า โดยอาชญากรประเภทนี้ อาจจะเคยถูกจับกุมในความผิดประเภทนั้นมาก่อนแล้ว

5. พวกหัวพัฒนา (Com artist) เป็นพวกที่ชอบใช้ความก้าวหน้าทางคอมพิวเตอร์ให้ได้มาเพื่อผลประโยชน์ส่วนตัว อาชญากรประเภทนี้จะใช้ความรู้ด้านเทคโนโลยี และระบบคอมพิวเตอร์ที่ตนมีอยู่ ในการที่จะหาเงินให้กับตนเองโดยมิชอบด้วยกฎหมาย

6. พวกช่างคิดช่างฝัน เป็นพวกที่คอยทำผิดเนื่องจากมีความเชื่อถือสิ่งหนึ่งสิ่งใดอย่างรุนแรง

7. พวก แฮคเกอร์ และ แครคเกอร์ (Hacker and Cracker)

แฮคเกอร์ หมายถึง บุคคลผู้ที่เป็นอัจฉริยะ มีความรู้ในระบบคอมพิวเตอร์เป็นอย่างดี สามารถเข้าไปถึงข้อมูลในคอมพิวเตอร์ โดยเจาะผ่านระบบรักษาความปลอดภัยของคอมพิวเตอร์ได้ กลุ่มพวกนี้จะอ้างว่าตนมีจรรยาบรรณไม่หาประโยชน์จากการบุกรุก และประณาม พวกแครคเกอร์

แครคเกอร์ หมายถึง ผู้ที่มีความรู้และทักษะทางคอมพิวเตอร์เป็นอย่างดี จนสามารถเข้าสู่ระบบได้ เพื่อเข้าไปทำลายหรือลบไฟล์หรือทำให้เครื่องคอมพิวเตอร์เสียหาย รวมทั้งการทำลายระบบปฏิบัติการของเครื่องคอมพิวเตอร์ เป็นการหาประโยชน์จากการบุกรุก

อาชญากรรมประเภทนี้ มีอยู่ 6 ประเภทคือ จาการกรรมข้อมูลทางการทหาร และข้อมูลทางราชการลับ จาการกรรมทรัพย์สินทางปัญญาและข้อมูลด้านธุรกรรม จาการกรรมเงิน และทำให้เกิดการติดขัดทางด้านพาณิชย์ การโต้ตอบเพื่อล้างแค้น การก่อการร้าย เช่น ทำลายข้อมูล ก่อความเสียหายของระบบหรือหน่วยงานที่สำคัญ และเสนอข้อมูลที่ผิด การเข้าสู่ระบบเพียงเพื่อแสดงให้เห็นว่ามีความสามารถทำได้

ปัจจุบันนี้การสืบสวนสอบสวนดำเนินคดี ในกรณีเหล่านี้ยังมีปัญหา และข้อจำกัดดังนี้

1. กฎหมายอาญาปัจจุบันมีข้อจำกัด ในการปรับใช้ทฤษฎีสำหรับอาชญากรรมแบบดั้งเดิม มาใช้กับอาชญากรรมสมัยใหม่
2. อาชญากรมีความรู้ ความเข้าใจ และ ใช้วิธีการทางเทคโนโลยีมากยิ่งขึ้น ยากต่อการจับกุม
3. อาชญากรมีความฉลาดมากขึ้น
4. การใช้เทคโนโลยีทำให้อาชญากร สามารถที่จะประกอบอาชญากรรม ข้ามจังหวัด หรือข้ามประเทศ ได้โดยไม่ต้องลุกออกจากโต๊ะทำงานที่บ้านของตนเอง ทำผิดได้โดยไม่ต้องไปอยู่ที่เกิดเหตุ
5. รูปแบบอาชญากรรมมีความเปลี่ยนแปลงไป
6. หลักฐานพยานในอาชญากรรมทางคอมพิวเตอร์ มีลักษณะที่ไม่สามารถจับต้องได้เป็นเพียงคลื่นกระแสไฟฟ้า และรหัสโปรแกรม ซึ่งสามารถถูกตั้งขึ้นให้ทำลายตัวเองได้

7. ระยะเวลาที่ใช้ในการก่ออาชญากรรม (เวลาเกิดเหตุ) มีระยะสั้นมาก (อาจจะใช้เวลาเพียง 3 /1,000 วินาที)

8. อาชญากรรมทางคอมพิวเตอร์ ยากต่อการทำความเข้าใจ จึงทำให้ยากต่อการที่จะได้รับการยอมรับว่า เป็นปัญหาอาชญากรรมร้ายแรงอย่างหนึ่ง

ประเด็นที่ต้องศึกษาเพื่อจัดการกับปัญหานี้มีทั้งด้าน กฎหมาย เทคนิค และพฤติกรรม ซึ่งอาจสรุปได้ดังนี้

1. กฎหมายรูปแบบใหม่ต้องออกมาเพื่อรองรับ อำนาจการสอบสวน จุดเกิดเหตุตาม ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา เวลากระทำความผิด สถานที่ที่ทำความผิด หลักฐานการทำความผิด เช่น ถ้ามีระบบตรวจสอบได้ว่าการใช้รหัสนี้เข้าไปกระทำความผิด จะถือว่าเป็นหลักฐานทางกฎหมายได้หรือไม่เช่นกรณี คนไทยเล่นกาสิโนบนอินเทอร์เน็ต จะมีการจัดการทางกฎหมายได้อย่างไรในสหรัฐอเมริกาใช้มาตรการทางภาษีโดยจัดเก็บภาษีกาสิโนบนอินเทอร์เน็ตมากถึง 3 - 4 เท่าตัว ปัจจุบันแนวโน้มอาชญากรรมประเภทนี้ นับวันจะมีความรุนแรงมากขึ้นสำหรับประเทศไทย กรมตำรวจได้หามาตรการเพื่อรับมือกับเหล่าอาชญากรคอมพิวเตอร์ ที่จะมาในรูปแบบต่างๆ โดยได้จัดสัมมนาเรื่องอาชญากรรม คอมพิวเตอร์ เมื่อเดือนพฤศจิกายน 2539 โดยได้เชิญวิทยากรมาจาก มหาวิทยาลัยมิชิแกน นอกจากนี้ยังมีการร่วมมือกับตำรวจสากลเพื่อหาเบาะแสคดีสำคัญที่เป็นคดีระหว่างประเทศ โดยมีศูนย์กลางข้อมูลที่ติดต่อผ่านระบบคอมพิวเตอร์ออนไลน์ อยู่ที่ประเทศสิงคโปร์ และแผนต่อไปที่จะดำเนินการก็คือการตั้งศูนย์ในการปราบปรามอาชญากรรมทางคอมพิวเตอร์ในภูมิภาคนี้ ร่วมกับตำรวจอาเซียน

2. เทคนิคตรวจสอบ และควบคุมการเข้าสู่ระบบฐานข้อมูลภายใน และนอกองค์กรสามารถทำได้ถึงขั้นใด เพื่อไม่ให้เป็นการละเมิดสิทธิส่วนบุคคล และปิดกั้นการศึกษาเทคโนโลยีใหม่ ๆ

3. พฤติกรรม ชอบสนุก ชอบทำลาย ควรจะมีการอบรมทางด้านจริยธรรม แก่ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับงานด้านคอมพิวเตอร์ เช่น ถ้าเก็บสิ่งของมีค่าได้ควรส่งคืนเจ้าของในกรณีคอมพิวเตอร์ก็เช่นเดียวกันคือ ถ้ามีช่องทางในการทำทุจริตก็ไม่ควรใช้โอกาสนี้ทำความผิดการกลั่นแกล้ง โดยการแพร่กระจายไวรัสคอมพิวเตอร์ ถือเป็นสิ่งไม่ควรปฏิบัติ

อาชญากรรมทางคอมพิวเตอร์ เกิดขึ้นในโลกที่ "ไร้พรมแดน" เพราะอยู่บน ไชเบอร์-สเปซ ซึ่งไม่มีข้อจำกัดทางภูมิศาสตร์ ด้วยเหตุนี้จึงก่อให้เกิดปัญหาเกี่ยวกับเขตอำนาจการดำเนินการตามกฎหมาย (Jurisdiction) ได้แก่ อำนาจการสอบสวนอัยการศาล ทำให้เกิดความจำเป็นที่จะต้องมีความร่วมมือระหว่างองค์กร และระหว่างประเทศ จำเป็นที่จะต้องมีการตรากฎหมายขึ้นใหม่ จำเป็นที่จะต้องมีการปรับเปลี่ยนแปลง รูปแบบ และหรือก่อตั้งหน่วยงานที่จะบังคับใช้กฎหมาย เพื่อการนี้ขึ้นใหม่ ต้องแสวงหาความร่วมมือกับภาคเอกชน สถาบันการศึกษา หรือหน่วยงาน องค์กรทางการวิจัย เพื่อที่จะเพิ่มพูนความรู้ ให้เท่าทันกับสภาวะการณ์ ที่

เปลี่ยนแปลงไปในโลกเทคโนโลยีสารสนเทศอันไร้พรมแดนนี้ นับวันอาชญากรรมทางคอมพิวเตอร์ ยิ่งจะเพิ่มจำนวนมากขึ้น (ญาณพล ยังยืน . 2542 : 7)

2. การพนันบนอินเทอร์เน็ต

บนหน้าจอเว็บไซต์บนเครือข่ายอินเทอร์เน็ต ปัจจุบันพบว่า มีบริการบ่อนกาสิโนบนเครือข่ายไม่น้อยกว่า 100 บริษัท ตั้งอยู่ในภูมิภาคต่างๆ ทั่วโลก โดยเฉพาะในสหรัฐอเมริกา ยุโรป และอเมริกาใต้เปิดให้บริการนักเสี่ยงโชคตลอด 24 ชั่วโมง ลักษณะคล้ายเป็นบ่อนกาสิโนจริงในลาสเวกัส หรือมาเก๊าในฮ่องกงผู้เล่นจะต้องมีบัตรเครดิตนานาชาติ เช่น บัตรไดเนอร์คลับ วีซ่า มาสเตอร์การ์ด หรือ ยูโรการ์ด เมื่อบริษัทผู้ให้บริการบ่อนกาสิโน บนระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตได้ตรวจสอบบัญชีบัตรเครดิตของผู้เล่นถูกต้องแล้ว จะให้ผู้เล่นซื้อวงเงินตามจำนวนที่ต้องการนำไปใช้เล่นพนัน การจ่ายเงินขณะพนันผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ตของบ่อนกาสิโนนี้ยังไม่มี การเสียภาษีเหมือนบ่อนการพนันทั่วไป

กรณีดังกล่าว ประเทศไทยยังไม่สามารถหามาตรการที่เหมาะสมควบคุมได้ เจ้าหน้าที่ยังไม่มีเครื่องมือหรืออุปกรณ์ที่ทันสมัย และบุคลากรที่เกี่ยวข้องมาทำงานเป็นหน่วยงานเฉพาะเพื่อควบคุมบ่อนกาสิโนให้ได้ผลดี แม้ขณะนี้ประเทศไทยได้มีพระราชบัญญัติการพนัน พ.ศ. 2478 และได้มีการแก้ไขมาเป็นลำดับจนถึงพระราชบัญญัติการพนันฉบับที่ 8 พ.ศ. 2505 พร้อมได้ออกกฎกระทรวงมาบังคับใช้ไม่น้อยกว่า 22 ฉบับ ปรากฏว่า พระราชบัญญัติ และกฎกระทรวงดังกล่าว ทั้งรายชื่อบัญชีการพนัน และบัญชี ข.ไม่ได้ระบุชื่อการพนันที่เล่นบนเครือข่ายอินเทอร์เน็ต ขณะนี้เช่น แบล็กแจ็ก โป๊กเกอร์ รูเล็ต สล็อตแมชีน และหวยลอตโตออนไลน์ ฯลฯ โทษที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติการพนันก็ไม่มาก คือ จำคุกไม่เกิน 3 ปี หรือปรับไม่เกิน 5,000 บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ (อรรถพ ธีรการ. 2540 : 128 - 129)

3. การแพร่ภาพอนาจารบนเครือข่ายอินเทอร์เน็ต

ภาพอนาจาร ที่แพร่อยู่บนอินเทอร์เน็ต สามารถเรียกดูได้ทั่วโลกการควบคุมค่อนข้างเป็นเรื่องยาก เนื่องจากศูนย์บริการสารสนเทศมีหลายแหล่ง และมีผู้ใช้บริการทั่วโลก และมีจำนวนมาก จึงไม่อาจพิจารณาได้แน่ชัดว่าภาพเหล่านั้นเป็นอนาจารหรือไม่ บางประเทศไม่ถึงว่าภาพต่างๆ เหล่านี้เป็นภาพอนาจาร สำหรับการตรวจสอบก็เป็นเรื่องยาก เพราะมีภาพต่างๆ รวมปะปนกันจำนวนมากศาล การควบคุมจึงต้องสืบสวนจากชื่อ ที่อยู่ของ ผู้ให้บริการ และผู้เรียกใช้บริการโดยจัดให้มีการจดทะเบียน หมายเลขประจำตัว ทำทะเบียนเกี่ยวกับผู้ใช้ และส่งคืนไว้อย่างเป็นระเบียบเพื่อต่อการตรวจสอบ ในต่างประเทศบางประเทศ เช่น สหรัฐอเมริกา ใช้คำว่า " อนาจาร " โดยให้ความหมายนี้เมื่อปี 2500 คือ การนำเสนอเรื่องเกี่ยวกับเพศทางสื่อมวลชน เมื่อพิจารณาแล้วจึงไม่ผิดตามกฎหมายอนาจาร แต่การแพร่ภาพบนอินเทอร์เน็ตดังกล่าวไม่เหมาะสมกับวัฒนธรรม และวิถีชีวิตของคนไทย แม้ว่าประเทศไทยได้มีพระราชบัญญัติปรามการทำให้แพร่หลาย และ การค้าวัตถุอันลามกพุทธศักราช 2471 ได้

บัญญัติไว้ในมาตรา 3 เกี่ยวกับผู้ให้บริการสื่อลามก มีความผิดต้องระวางโทษตามมาตรา 4 เกี่ยวกับการช่วยทำให้แพร่หลาย หรือช่วยในการค้าวัตถุหรือสิ่งอันลามก โดยการโฆษณาหรือทำให้ทราบทั่วกันไปว่ามีบุคคลทำให้แพร่หลาย หรือทำการค้าขายซึ่งวัตถุเช่นนี้ก็ดี หรือประกาศโฆษณา หรือทำให้ทราบกันไปโดยตรงหรือทางอ้อมก็ถือว่าบุคคลอาจหาวัตถุลามกดังกล่าวนั้นได้โดยวิธีใด จะนี้ท่านว่ามีความผิดต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน หกเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ ในเรื่องภาพอนาจารบนอินเทอร์เน็ต ถ้าผิดตามกฎหมายไทย โทษที่ได้รับค่อนข้างต่ำ (อรรถพ เชียรถาวร. 2540. 128 - 129)

3.1 กรณีศึกษาจากปัญหาภาพอนาจารบนเครือข่าย

การใช้คอมพิวเตอร์ในการแสดงออกในทางอนาจารเป็นสิ่งที่มีความมานานแล้ว ดังจะเห็นได้จากกลุ่มความสนใจพิเศษเรื่องทางเพศใน ยูสเน็ตนิวส์ บนเครือข่ายอินเทอร์เน็ต กรณีภาพอนาจารบนเครือข่ายอินเทอร์เน็ต ได้รับความสนใจอย่างกว้างขวางในฐานะที่เป็นปัญหาทางจริยธรรมที่สำคัญ หลังจากทีนิตยสารไทม์ ฉบับวันที่ 3 กรกฎาคม 1995 โดยทำรายงานพิเศษถึงเรื่องดังกล่าวโดยจัดเป็นเรื่องขึ้นปก และ ใช้ข้อมูลจากรายงานวิจัยเรื่อง “ Marketing Pornography on the Information Superhighway ” ของ มาติน รีม (Martin Rimm) และคณะนักวิจัยจากมหาวิทยาลัยคาร์เนกีเมลลอน (Carnegie Mellon) ซึ่งใช้เวลาวิจัยนาน 18 เดือนกับกลุ่มผู้ใช้บริการ จำนวน 2000 เมืองใน 40 ประเทศ พบว่าในขณะนั้น มีภาพอนาจารบนระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต จำนวน 917,410 ภาพ นอกจากนี้ ร้อยละ 80 ของภาพดิจิตอลที่เก็บไว้ในยูสเน็ตนิวส์ เป็นภาพอนาจาร รายงานดังกล่าวยังชี้ให้เห็นว่า ในขณะนั้นมีเครือข่ายเอกชนหลายแห่งเปิดให้บริการทางเพศด้วยระบบกระดานข่าว (Bulletin board system) ซึ่งถ้าคำนวณเป็นขนาดของตลาดแล้วก็จะพบว่า มีมูลค่าเกินกว่า 1 ล้านดอลลาร์สหรัฐ (Dewit. 1995 ; Thomas. 1995 ; Sigel & Geoffrey. 1995 ; Rossney. 1995 ; Rimm. 1995 ; URL <http://www.ifs.univie.ac.at/~pr2gq1/rev4344.html>)

ปัญหาภาพอนาจารบนเครือข่ายดังกล่าว มีลักษณะพิเศษแตกต่างจากปัญหาการใช้คอมพิวเตอร์ในการเผยแพร่ภาพอนาจารที่ผ่านมาคือ

3.1.1. ลักษณะของเครือข่ายมีลักษณะเปิดกว้าง ทำให้ปัญหาขยายตัวไปได้อย่างรวดเร็ว และแทบจะไม่มีขอบเขต ยิ่งไปกว่านั้นผู้ใช้เครือข่ายในการดูภาพอนาจารสามารถนำภาพดังกล่าวมาดูได้โดยไม่จำเป็นต้องเปิดเผยตัว ซึ่งแตกต่างจากการซื้อหาภาพอนาจารในรูปแบบของ การซื้อนิตยสาร หรือการเช่าวิดีโออนาจารมาดู ซึ่งจำเป็นต้องเปิดเผยตัวในระดับหนึ่ง ปัญหาที่เกิดขึ้นก็คือ เราไม่อาจทราบได้ว่ามีผู้ที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะดูภาพอนาจารเหล่านั้นอยู่หรือไม่ ซึ่งก่อให้เกิดความกังวลในปัญหาทางเพศของเยาวชน

3.1.2 ภาพอนาจารที่อยู่ในเครือข่าย โดยเฉพาะที่พบในเครือข่ายเอกชนมีระดับความอนาจารสูงกว่าที่พบตามนิตยสาร หรือภาพยนตร์ทั่วไป เพื่อต้องการสร้างจุดขาย ในการดึงดูดผู้บริโภค ตามรายงานของคณะนักวิจัยจาก มหาวิทยาลัยคาร์เนกีเมลลอน พบว่า ภาพอนาจาร ดังกล่าวประกอบไปด้วยภาพอนาจารของเด็ก และภาพวิถิต่างทางเพศในลักษณะต่างๆ

ปัญหาทางเพศของเยาวชน ที่อาจเกิดจากภาพ และข่าวสารที่มีเนื้อหาอนาจารบนระบบเครือข่ายดังกล่าวทำให้เกิดความน่าเป็นห่วงว่า หากปัญหานี้ไม่ได้รับการแก้ไขอย่างเหมาะสม และทันทั่วถึงแล้ว จะเกิดผลเสียเกิดขึ้นไม่ว่าจากการที่เยาวชนได้รับสารสนเทศที่อนาจาร แล้วก่อให้เกิดพฤติกรรมเบี่ยงเบน หรือจากการที่ผู้ปกครองห้ามเยาวชนในปกครองของตน ใช้เครือข่ายการสื่อสารข้อมูลเพื่อตัดปัญหา อันจะเป็นการทำให้เยาวชนนั้นเสียโอกาสในการเรียนรู้ จากสารสนเทศที่มีประโยชน์อื่นๆ

3.2 กรณีศึกษาการล่วงเกินทางเพศในไซเบอร์สเปซ

ปัญหาการล่วงเกินทางเพศบนอินเทอร์เน็ต มีรูปแบบของการล่วงเกินทางเพศเช่น การส่งข้อความลามกผ่าน อีเมลไปยังผู้หญิง การสร้างโฮมเพจ ที่เต็มไปด้วยภาพนางแบบเปลือย การเปิดให้บริการค้าขายทางเพศ ที่เรียกกันว่า ไซเบอร์เซ็กซ์ และการประติขันธ์ ซีดีรอมเกี่ยวกับการข่มขืนที่ให้สถานการณ์เหมือนจริงซึ่งเรียกว่า ดาต้าเรป (Data rape) ในสหรัฐมีรายงานคำร้องเรียนจากผู้หญิง เกี่ยวกับการถูกส่งข้อความทางเพชรบกวนเข้าเป็นประจำ อย่างน้อยอาทิตย์ละไม่ต่ำกว่าหนึ่งราย ผู้หญิงบางคนกล่าวว่า ประสบการณ์ดังกล่าวทำให้พวกเธอตกอยู่ในสถานะถูกทำร้ายทางจิตใจ ไม่ต่างไปจากการถูกล่วงเกินทางร่างกาย หลายคนตกอยู่ในอาการหวาดผวา และไม่ต้องการใช้ อินเทอร์เน็ต อีกเลย อีกหลายคนใช้วิธีป้องกันโดยเปลี่ยนชื่อ และ รหัสผ่านของเธอ เป็นชื่อแบบผู้ชาย และบางคนเริ่มตั้งป้อมต่อสู้กับผู้โจมตีที่เธอไม่มีโอกาสรู้ตัวในบทความของ สเปนเดอร์ (Spender) ได้เล่าถึงประสบการณ์จากการเข้า ซีดีรอม ดาต้าเรปว่าทุกอย่างเหมือนเรากำลังตกอยู่ในเหตุการณ์ข่มขืนจริง เช่นเดียวกับนังดูละครโทรทัศน์จากการข่มขืน ผิดก็แต่ตรงที่ว่า ในโทรทัศน์เรานั่งดูคนอื่นถูกข่มขืน แต่ในที่นี้ผู้ที่กำลังถูกกระทำนั้นคือตัวเราเอง เนื่องจากวิวัฒนาการของความจริงเสมือน (virtual reality) ซึ่งผู้บริโภคสื่อนี้สามารถแสดงปฏิกิริยาโต้ตอบ หรือเป็นผู้กำกับท่าทางของนางแบบได้ ไม่เพียงแต่ดูและจินตนาการเหมือนในสื่อสิ่งพิมพ์ หรือวิดีโออย่างแต่ก่อน ประเด็นปัญหาเรื่องการล่วงเกินทางเพศที่เกิดขึ้นในเทคโนโลยีข่าวสารเป็นปัญหาที่แก้ได้ยาก เพราะความพยายามใด ๆ ที่จะกำหนดกฎหมายควบคุมสื่อดังกล่าวนี้นี้ ได้ถูกต่อต้าน จากเหตุผลของเสรีภาพทางการแสวงหาข่าวสาร (วิลสัน พิตทิล 2541 : 215 ; อ้างอิงจาก Spender. 1995. *Netting on the Net ; Women Power and Cyberspace*) สำหรับผู้ที่ต้องการสืบค้นฐานข้อมูลที่ได้เก็บรวบรวมกรณีภาพอนาจาร สามารถเข้าไปค้นคว้าได้ที่ " Project 2000 The Cyberporn Debate " ของมหาวิทยาลัยเวนเดอร์บิลท์ (Vanderbilt) ที่เว็บไซต์ URL <http://www.2000.ogsm.Vanderbilt/cyberporn.Debate.html>

ระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต ผลกระทบต่อสังคม กฎหมาย และการพัฒนา

เนื่องจากอินเทอร์เน็ตเป็นเครือข่ายการสื่อสารที่ขยายตัวอย่างรวดเร็ว และสร้างทางเลือกใหม่ ให้กับผู้ที่เป็สมาชิกของเครือข่าย จึงมักจะมีผู้เปรียบเทียบว่าชุมชนเครือข่ายอิเล็กทรอนิกส์นี้เป็นสังคมที่เสรี (free internet) ที่สุดและไร้พรมแดนไม่มีผู้ใดควบคุมเครือข่ายอินเทอร์เน็ต ได้ทั้งหมด กฎหมายที่จะกำกับดูแลอินเทอร์เน็ต ได้อย่างเหมาะสมนั้นจึงต้องเป็นกฎหมายที่มีลักษณะพิเศษ และเป็นที่ยอมรับได้ของสังคมเครือข่ายอิเล็กทรอนิกส์ ซึ่งเป็นประเด็นที่สำคัญมาก เพราะเครือข่ายอินเทอร์เน็ต ถูกกำหนดมาให้ทนทานต่อการทำลาย และมีลักษณะกระจายไปทั่ว เครือข่ายไม่กระจุกตัวในแนวตั้งหรือกระจุกตัวรอบศูนย์กลางที่ง่ายแก่การควบคุม เนื่องจากกฎหมายจะสามารถใช้อำนาจการกำกับดูแลควบคุมได้ง่ายกับศูนย์กลาง หรือองค์กรที่ใช้อำนาจเหนือองค์กรอื่น จนในบางครั้งนักวิจารณ์บางท่านถึงกับเสนอว่า สังคมเครือข่ายเป็นสังคมที่ไม่มีรัฐบาล (anarchy) และไม่อาจควบคุมได้โดยผู้ใดผู้หนึ่ง ตัวอย่างที่เห็นได้ง่ายคือ เมื่อประเทศสหรัฐอเมริกาออกกฎหมายห้ามเผยแพร่สิ่งลามกอนาจารแก่ผู้เยาว์ ข้อมูลและภาพลามกอนาจารจำนวนมากที่อาจต้องถูกกำกับดูแลโดยกฎหมายดังกล่าว (กฎหมาย Communication Decency Act 1996) ได้โอนย้ายไปยังเครื่องคอมพิวเตอร์นอกประเทศสหรัฐอเมริกาภายในเวลาข้ามคืน และผู้ใช้บริการดังกล่าวก็สามารถจะเข้าไปใช้บริการได้เหมือนเดิมโดยไม่เปลี่ยนแปลง เนื่องจากเครื่องสามารถกำหนดให้ผู้ใช้บริการสามารถเชื่อมโยงกับเครื่องคอมพิวเตอร์ใหม่ได้โดยอัตโนมัติ (follow link)(อรรถนพ เขียรถาวร. 2540 : 125 - 133)

ประเทศไทยกับกฎหมายอินเทอร์เน็ต

การบริการอินเทอร์เน็ต " เชิงพาณิชย์ " ในประเทศไทยเริ่มขึ้นเมื่อปี 2538 โดยมีองค์กรที่ให้บริการคือ บริษัทอินเทอร์เน็ตประเทศไทย จำกัด เป็นการลงทุนร่วมระหว่างการสื่อสารแห่งประเทศไทย (กสท.) องค์กรโทรศัพท์แห่งประเทศไทย (ทศท.) และศูนย์อิเล็กทรอนิกส์และคอมพิวเตอร์แห่งชาติ บริษัทอินเทอร์เน็ตคอมพิวเตอร์เชลซีแลนด์โนวเลจเซอร์วิส จำกัด และอีกกลุ่มหนึ่งที่ได้ลงทุนดำเนินการอินเทอร์เน็ตร่วมกันระหว่างกสท. กลุ่มบ้านฉาง และเอแบค นอกจากนี้บริษัทลือกซ์เลย์ อินฟอร์เมชั่น จำกัด ได้ลงทุนร่วมกันระหว่าง กสท. บริษัทลือกซ์เลย์ บริษัทไอโอเจ บริษัทไอโตซู

สารสนเทศบนอินเทอร์เน็ต มีจำนวนมหาศาลอาจทำให้เกิดการเรียกใช้และรับรู้ในสิ่งที่ไม่เหมาะสมกับสังคมวัฒนธรรม และวิถีชีวิตของคนในแต่ละสังคม โดยเฉพาะวิถีชีวิตของคนไทย อาทิเช่น ภาพลามกอนาจาร การสื่อสารที่กระทบต่อความมั่นคงชาติ การนำแบบอย่างหรือความรู้ไปในทางที่ผิด เช่น ความรู้ทางอินเทอร์เน็ต เกี่ยวกับการสร้างและวางระเบิด เพื่อก่ออาชญากรรม หรือสารสนเทศบางอย่างในหลายประเทศไม่ถือเป็นความผิด เช่น การพนัน ภาพโป๊เปลือย ในประเทศทางตะวันตกมักไม่ถือว่าเป็นเรื่องผิดกฎหมายหรือศีลธรรม แต่สำหรับประเทศไทย แล้วถือว่าสิ่งเหล่านี้ผิดกฎหมายและศีลธรรมอันดีของไทย จำเป็นต้องหามาตรการ

ควบคุมที่เหมาะสม ดังนั้นจึงจำเป็นต้องศึกษาบรรดากฎหมาย กฎระเบียบ ที่มีผลบังคับใช้ ปัจจุบันมีลักษณะอย่างไร จะควบคุมหรือก้าวไปทันสมัยกับสื่ออินเทอร์เน็ต การให้บริการระบบอินเทอร์เน็ตในประเทศไทยมีอัตราการเจริญเติบโตสูงมาก และอาจทำให้ผลเสียต่อวัฒนธรรมและสังคมไทย จึงเห็นสมควรออกกฎหมายที่ทันสมัยมาควบคุมดูแลระบบอินเทอร์เน็ต ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ และอื่นๆ ทั้งนี้ต้องไปตามข้อตกลงร่วมกันระหว่างประเทศ เนื่องจากอินเทอร์เน็ต เป็นการสื่อสารระหว่างประเทศ ซึ่งไม่สามารถที่จะล่วงรู้่ว่าประเทศใดใส่ข้อมูลข่าวสารอะไรลงไป บนระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต ในอนาคตจำเป็นต้องมีองค์กรระดับนานาชาติ ระดับภูมิภาค และ ระดับประเทศทำหน้าที่จัดระเบียบ และควบคุมให้ได้ผลดี โดยจัดแบ่งภาระหน้าที่การควบคุมในแต่ละระดับให้เหมาะสมดังต่อไปนี้ (อรรถพร เขียวถาวร. 2540 : 125-133)

1. รัฐธรรมนูญกับอินเทอร์เน็ต

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย แต่ละฉบับก็ได้รับรองสิทธิในการสื่อสารของบุคคลไว้ รัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบันได้ให้การรับรองในเรื่องนี้ไว้ ในมาตรา 42 ได้บัญญัติว่า " บุคคลย่อมมีประสิทธิภาพในการสื่อสารถึงกัน โดยทางที่ชอบด้วยกฎหมาย การตรวจ การกัก หรือเปิดเผยสิ่งสื่อสารที่บุคคลมีติดต่อกัน รวมทั้งการกระทำด้วยประเภทอื่นใดเพื่อให้ล่วงรู้ถึงข้อความในสิ่งสื่อสารทั้งหลายที่บุคคลมีติดต่อกันจะกระทำมิได้ เว้นแต่โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย เฉพาะเพื่อรักษาความสงบเรียบร้อย หรือศีลธรรมอันดีของประชาชน หรือเพื่อรักษาความมั่นคง " ในมาตรา 44 ได้บัญญัติสิทธิของบุคคลในครอบครัว เกียรติยศ หรือชื่อเสียง และความเป็นอยู่ส่วนตัว ย่อมได้รับความคุ้มครองตามที่กล่าวแล้ว ถึงแม้ว่ารัฐธรรมนูญไทยจะให้ความคุ้มครองเจ้าของ หรือผู้ผลิตสารสนเทศทางอินเทอร์เน็ตไว้จะมีเฉพาะโปรแกรมคอมพิวเตอร์ คือ กฎหมายลิขสิทธิ์และสิทธิบัตรเท่านั้น สำหรับการคุ้มครองสิทธิ เกียรติยศ หรือ ชื่อเสียง และความเป็นอยู่ส่วนตัว กฎหมายก็ได้บัญญัติไว้ในประมวลกฎหมายอาญา และกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ กำหนดโทษไว้ถ้าไม่เหมาะสมกับสังคมปัจจุบัน ซึ่งเจ้าของเครือข่าย หรือผู้ให้บริการสารสนเทศบนอินเทอร์เน็ต ต้องรับผิดชอบในเมื่อมีความไม่ถูกต้องเกิดขึ้น ไม่เฉพาะการละเมิดลิขสิทธิ์ และหมิ่นประมาทเท่านั้น

2. กฎหมายอาญาและกฎหมายแพ่งและพาณิชย์กับอินเทอร์เน็ต

กฎหมายอาญาของไทยมีความเกี่ยวข้องกับอินเทอร์เน็ต หลายด้าน โดยเฉพาะการทำอาชกรรมด้านสารสนเทศ ในกรณีที่บุคคลภายนอกลักลอบเข้าถึง (Access) สารสนเทศเพื่อนำไปใช้ประโยชน์หรือนำไปเป็นของตนหรือทำลายข้อมูลโดยที่ผู้นั้นไม่มี " สิทธิ " หรือเป็นผู้มีอำนาจถือว่าเป็นการ " ลักทรัพย์ " ของผู้อื่น หรือผู้อื่นเป็นเจ้าของรวมอยู่ด้วย มีข้อสังเกตว่าสารสนเทศบนอินเทอร์เน็ต เป็น " ทรัพย์ " หรือไม่ ซึ่งการพิจารณาคดีตามคำฟ้องอาชญาจึงแยกแตกต่างกันออกไป นอกจากนี้ กฎหมายอาญาของไทยได้บัญญัติความผิดฐานเปิดเผยความลับหรือได้มาซึ่งความลับของผู้อื่น (ประมวลกฎหมายอาญามาตรา 322 - 324) ในทางอินเทอร์เน็ต

จะมีผลบังคับใช้เพียงใด และโทษที่กำหนดไว้ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน 3 เดือนหรือปรับไม่เกิน 1,000 บาท หรือทั้งจำทั้งปรับถ้าพิจารณาในสภาพสังคมปัจจุบัน โทษที่กำหนดไว้น้อยเกินไปผู้ทำความผิดอาจไม่สำนึก และกระทำผิดในกรรมเดียวซ้ำอีก สำหรับเรื่องความปลอดภัยของประเทศตามกฎหมายอาญามาตรา 123 การได้มาและเปิดเผยความลับข้อความเอกสารหรือสิ่งอื่นใดอันปกปิดไว้เป็นความลับ สำหรับความปลอดภัยของประเทศต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน 10 ปี ผู้สื่อสารบนระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต อาจกระทำความผิดในเรื่องนี้ได้ แต่ถ้าเป็นบุคคลของรัฐต่างประเทศกระทำ ความผิดนี้ กฎหมายไทยจะมีผลบังคับหรือไม่เพียงใดเป็นเรื่องที่จะต้องติดตาม

กฎหมายอาญามาตรา 246 ได้บัญญัติความผิดฐานปลอมเอกสารเดิมหรือดัดข้อความในเอกสาร กำหนดโทษจำคุกไว้ไม่เกิน 3 ปี หรือปรับไม่เกิน หกพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ กฎหมายอาญาในมาตรานี้อาจไม่ตรงกับการบังคับใช้กับสื่ออินเทอร์เน็ตมากนัก แต่ก็อาจปรับใช้ในเรื่องการปลอมหรือดัดทอนข้อความหรือแก้ไขโดยวิธีใดๆ บนอินเทอร์เน็ตผู้นั้นกระทำความผิดฐานปลอมเอกสารทั้งฉบับหรือเพียงบางส่วน ดังนั้นผู้ใดนำสารสนเทศของผู้อื่นหรือผู้อื่นรวมอยู่ด้วยไปโดยไม่มีสิทธิ์ จะเป็นความผิดตามมาตรานี้

กฎหมายแพ่งและพาณิชย์ที่เกี่ยวข้องกับอินเทอร์เน็ต จะเป็นเรื่อง “ ละเมิด ” สามารถนำไปปรับใช้เพื่อลงโทษ ผู้กระทำความผิดเรียกค่าเสียหายหรือใช้ค่าสินไหมทดแทน (ตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา 420) และที่เกี่ยวข้องกับอินเทอร์เน็ต มากที่สุดคือ มาตรา 423 เรื่องการกล่าวหรือโฆษณาแพร่หลาย ซึ่งข้อความอันฝ่าฝืนตามจริงเป็นที่เสียหาย แก่ชื่อเสียงเกียรติยศของผู้อื่นหรือการทำมาหาได้หรือทางเจริญของเขา ผู้นั้นจะต้องใช้ค่าสินไหมทดแทนให้แก่เขา แม้ทั้งเมื่อตนมิได้รู้ว่าข้อความนั้นไม่จริงแต่ควรจะได้ ดังนั้นผู้สื่อสารบนอินเทอร์เน็ตเสนอข้อความเท็จ และทำให้ผู้อื่นเสียหายต่อชื่อเสียงเกียรติยศ หรือการทำมาหาได้จะมีความผิดตามมาตรานี้

3. กฎหมายโทรเลขและโทรศัพท์กับอินเทอร์เน็ต

พระราชบัญญัติการควบคุมการสื่อสารโทรเลขและโทรศัพท์ พ.ศ. 2477 เป็นกฎหมายที่เกี่ยวข้อง กับการใช้สารสนเทศจากเครือข่ายอินเทอร์เน็ต โดยมีขอบ ตามที่ได้บัญญัติไว้ในมาตรา 24 เกี่ยวกับการใช้อุบายเพื่อลวงรู้ถึงเนื้อความข่าวสาร โทรเลขและโทรศัพท์ กำหนดโทษจำคุกไม่เกิน 6 เดือน ปรับไม่เกิน 500 บาทหรือทั้งจำทั้งปรับ และมาตรา 25 บัญญัติถึงการนำเอาอาณัติสัญญาณ หรือข่าวสาร โทรศัพท์ โทรเลขของผู้อื่น โดยไม่รับอนุญาตแม้แต่เพียงบางส่วนไปแพร่กระจายให้แก่ผู้อื่น มีโทษจำคุกไม่เกิน 1 ปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ สำหรับมาตรา 32 เป็นการเปิดฉันทัดหมาย โทรเลขหรือเอกสารของผู้อื่น โดยกำหนดโทษจำคุกไม่เกิน 6 เดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ กฎหมายฉบับนี้จึงไม่สามารถบังคับใช้กับอินเทอร์เน็ต ได้อย่างแท้จริง

4. อินเทอร์เน็ตกับพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์และสิทธิบัตร

การละเมิดลิขสิทธิ์หรือสิทธิบัตรบนอินเทอร์เน็ต เกี่ยวกับข้อความภาพหรืองานอื่นใดของผู้อื่น โดยการดัดแปลงงาน การนำไปใช้หรือนำไปเป็นของตนการควบคุมทางกฎหมายดังกล่าวต้องเป็นสากลมีผลบังคับใช้ทั่วไป เช่น การโหลด (Loading) งานของผู้อื่น โดยไม่ได้รับอนุญาตแม้แต่บางส่วนก็ควรมีการคุ้มครองแต่อาจจะเป็นเรื่องพิสูจน์ว่าใครเป็นผู้มีลิขสิทธิ์ทางอินเทอร์เน็ต ต้องมีหน่วยงานกลางหรือสมาคมเป็นผู้ช่วยดูแล ขณะนี้ในแต่ละประเทศได้ดำเนินการควบคุมแตกต่างกันไป เช่น ประเทศฝรั่งเศสได้ให้ความคุ้มครองซอฟต์แวร์ ในลักษณะเช่นเดียวกับองค์กรทรัพย์สินทางปัญญาโลก (World International Property Organization) คือ ต้องมีการจดทะเบียนซอฟต์แวร์ และผู้ครอบครองสิทธิต้องเสนอตัวอย่างไว้ด้วย โดยมีสมาคมเป็นผู้ดูแล รัฐจะควบคุมด้านการละเมิดสิทธิส่วนตัว ความปลอดภัยของประเทศ การพนัน และศีลธรรมของประชาชน สำหรับในสหรัฐอเมริกา จะมอบให้ศาลท้องถิ่นข้อมูล (District courts) เป็นผู้ดูแลทั้งด้านอินเทอร์เน็ต และ อีบีบีเอส (EBBS : Electronic Bulletin Broad System) แม้กระทั่งการโหลด สารสนเทศบนอินเทอร์เน็ต ไว้ในฮาร์ดดิสก์ แม้ผู้นั้นจะไม่รู้ล่วงหน้ามาก่อนว่าจะเป็น การลอกเลียนงานของผู้อื่น ศาลก็ถือว่าละเมิดจะปรับสินไหมทดแทน เหมือนการลอกเลียนตำรา หรือหนังสือ

พระราชบัญญัติ พ.ศ. 2537 ของไทยได้ให้ความคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญาโดยเฉพาะโปรแกรมคอมพิวเตอร์ ตามมาตรา 6 บัญญัติ งานอันมีลิขสิทธิ์ตามพระราชบัญญัตินี้ได้แก่ งานสร้างสรรค์ประเภทวรรณกรรม นาฏกรรม ศิลปกรรม ดนตรีกรรม โสตทัศนวัสดุ ภาพยนตร์ สิ่งบันทึกเสียง งานแพร่เสียงแพร่ภาพ หรืองานอื่นใดในแผนกวรรณคดี แผนกวิทยาศาสตร์ หรือแผนกศิลปะงานของผู้สร้างสรรค์ ไม่ว่างานดังกล่าวจะออกมาโดยวิธีหรือ รูปแบบใดการคุ้มครองลิขสิทธิ์ไม่คลุมถึงความคิด หรือขั้นตอนกรรมวิธีหรือระบบ หรือวิธีใช้ หรือการทำงาน หรือแนวความคิด หลักการการค้นพบ หรือทฤษฎีทางวิทยาศาสตร์ หรือคณิตศาสตร์ " ดังนั้น งานบนอินเทอร์เน็ตจึงเป็นงานมีลิขสิทธิ์ตามกฎหมายไทย และผู้ละเมิดจะได้รับโทษบทกำหนดผู้กระทำการละเมิดลิขสิทธิ์ (ตามมาตรา 27 มาตรา 28 และมาตรา 29 มาตรา 30 หรือมาตรา 52) ต้องระวางโทษตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงสองแสนบาท หากการกระทำเพื่อการค้า ผู้กระทำต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หกเดือนถึงสี่ปี หรือปรับตั้งแต่หนึ่งแสนบาทถึงแปดแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับซึ่งโทษที่กำหนดไว้ค่อนข้างจะรุนแรง โดยมีการกำหนดขั้นต่ำไว้ด้วย และการที่ประเทศไทยได้ออกพระราชบัญญัตินี้มาบังคับใช้ เนื่องจากภาคเอกชนของสหรัฐอเมริกาได้ผลักดันรัฐบาลหามาตรการให้ประเทศไทย ยอมรับกฎหมายลิขสิทธิ์โดยไม่ให้มีการลอกเลียน (Pirate) ทรัพย์สินทางปัญญา รวมทั้งโปรแกรมคอมพิวเตอร์ หากประเทศไทยไม่ออกกฎหมายนี้ สหรัฐจะดำเนินการโต้ตอบทางการค้าโดยประกาศใช้มาตรา 301

งานบนอินเทอร์เน็ต อาจมีการแปลงงานของผู้สร้างสรรค์ซึ่งงานเกี่ยวกับดิจิทัลสามารถแปลงได้ง่าย โดยผู้ลักลอบจะนำชิ้นงานของผู้สร้างสรรค์ในรูปดิจิทัลไปดัดแปลงจนทำให้เจ้าของลิขสิทธิ์เสียหายจึงจำเป็นต้องมีกฎหมายที่เหมาะสม ในทางปฏิบัติการควบคุมลิขสิทธิ์ของแต่ละประเทศแตกต่างกัน จึงต้องจัดให้สากลมีผลบังคับใช้เหมือนกันทุกประเทศ และมีการชดเชยให้ในฐานะผู้สร้างสรรค์ หรือผู้ประพันธ์งานศิลปกรรม

การควบคุมดูแลผู้ให้บริการผู้ใช้ หรือการเข้าถึงสารสนเทศทางอินเทอร์เน็ต ต้องเปิดกว้าง มีสถาบันกลางที่หน้าที่ควบคุมอย่างมีประสิทธิภาพ และเป็นองค์กรกลางนานาชาติ โดยออกกฎหมาย หรือระเบียบมาตรฐานสากล และเป็นการตกลงร่วมกันของประเทศเช่นเดียวกับลักษณะการควบคุมทรัพย์สินทางปัญญาเนื่องจากอินเทอร์เน็ต เป็นเครือข่ายสากลดำเนินการต่อเชื่อมกันทั่วโลก และไม่มีหน่วยคอมพิวเตอร์กลางดำเนินงาน จึงไม่ทราบแน่ชัดว่าประเทศใดใส่สารสนเทศอะไรลงไปบนอินเทอร์เน็ตบ้าง ที่เป็นอยู่ขณะนี้จึงถือว่าขาดแคลน โครงสร้างพื้นฐานเกี่ยวกับกฎหมาย และกฎระเบียบที่ทันสมัย เพื่อทำหน้าที่ควบคุมหรือกำกับดูแลระบบโทรคมนาคมที่ทันสมัย กฎหมาย และระเบียบที่หลายประเทศบังคับใช้อยู่ขณะนี้ยังล้าสมัย ไม่ครอบคลุมการสื่อสารบนอินเทอร์เน็ต และก่อนการดำเนินการควรมีการสำรวจกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้องของประเทศทั้งกฎหมายด้านโทรคมนาคม กฎหมายหมายการกระจายเสียง กฎหมายลิขสิทธิ์และสิทธิในความเท่าเทียมกันในการสื่อสารสาธารณะ กฎหมายที่ออกมาบังคับใช้ต้องมีการยืดหยุ่น สามารถปรับใช้กับการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของเทคโนโลยี เข้ากับบรรยากาศของโลก เกื้อกูลต่อการลงทุนและเปิดโอกาสให้มีการแข่งขันกันโดยเสรี จัดให้มีมาตรการการควบคุมเครื่องมืออุปกรณ์ และเทคโนโลยีของอินเทอร์เน็ต และพัฒนาเครื่องมือในการควบคุมให้ทันสมัย พร้อมทั้งมีสถาบันที่ควบคุมในแต่ละภูมิภาคหรือแต่ละประเทศ และสิ่งสำคัญประการหนึ่งก็คือต้องการควบคุมด้านจริยธรรมของผู้เกี่ยวข้องกับสื่อประเภทนี้ด้วย มีบทลงโทษ ผู้ฝ่าฝืนอย่างเป็นธรรมและสากล คำถามหรือปัญหาในเรื่องนี้ก็จะหมดไป

สำหรับการควบคุมอินเทอร์เน็ต ในประเทศไทยกฎหมายที่บัญญัติไว้ และมีส่วนเกี่ยวข้องกับอินเทอร์เน็ต เกิดขึ้นเมื่อ 40 - 50 ปีที่แล้ว จะสามารถประยุกต์เข้ากับสื่ออินเทอร์เน็ต ได้เพียงใดต้องพิจารณา ประกอบทั้งการระวางโทษไว้ค่อนข้างต่ำไม่ตรงกับสถานการณ์ปัจจุบัน ไม่ว่าจะเป็นรัฐธรรมนูญ กฎหมายอาญา กฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ตลอดจนพระราชบัญญัติต่างๆ อาทิ พระราชบัญญัติการพนัน พระราชบัญญัติปราบการทำให้แพร่หลายและคำจำกัดอันลามก พ.ศ. 2471 พระราชบัญญัติการควบคุมสื่อสารโทรเลขและโทรศัพท์ พ.ศ. 2477 พระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ พ.ศ. 2537 ฯลฯ เป็นต้น สำหรับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเช่นการสื่อสารแห่งประเทศไทย และกระทรวงวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม และหน่วยงานอื่นๆ จำเป็นจะต้องหามาตรการในการควบคุมให้เกิดประสิทธิภาพทั้งในประเทศ และระหว่างประเทศ จะทำให้ปัญหาหรือข้อโต้แย้งลดลงหรือหมดไปในที่สุด (อรรถพ เชียรถาวร. 2540 : 125 - 133)

นโยบายในการออกกฎหมายสำหรับบริการอินเทอร์เน็ตในประเทศไทย

จากรายงานการวิจัยโครงการวิจัยเพื่อหากรอบและข้อเสนอแนะกฎหมายในการควบคุมกำกับดูแล การให้บริการอินเทอร์เน็ตในประเทศไทย (เลอสรร ธนสุกาญจน์, จิตตภัทร เครือวรรณ และ สุธรรม อยู่ในธรรม. 2541) พบว่าสำหรับประเทศไทยเริ่มให้ความสนใจอย่างจริงจังในกิจการโทรคมนาคมในสมัย นายชวน หลีกภัยเป็นนายกรัฐมนตรี ในตอนนั้นได้อนุญาตให้ภาคเอกชน ดำเนินการให้บริการอินเทอร์เน็ตในประเทศไทยได้ และขออนุญาตให้บริการอินเทอร์เน็ตเพื่อการพาณิชย์ได้ที่การสื่อสารแห่งประเทศไทย ซึ่งการสื่อสารแห่งประเทศไทยโดยการสื่อสารแห่งประเทศไทยถือหุ้นอย่างน้อย 20 เปอร์เซ็นต์ โดยใบอนุญาตที่ออกให้จะมีลักษณะเป็นบีโอโอ (B.O.O. : Build Own Operate) โดยผู้ให้บริการเอกชนไม่ต้องส่งมอบทรัพย์สิน ซึ่งในที่นี้หมายถึงอุปกรณ์ปลายทางให้แก่รัฐ (อุปกรณ์ปลายทาง ได้แก่ เครื่องแฟกซ์ เครื่องโทรศัพท์) ซึ่งต่างกับใบอนุญาตที่ออกให้กับการขออนุญาตโทรคมนาคม ส่วนใหญ่ที่มีลักษณะเป็นแบบบีโอที (B.T.O. : Build Transfer Operate) ที่ผู้ให้บริการเอกชนต้องส่งมอบทรัพย์สินทั้งหมดแก่ราชการ องค์การรัฐวิสาหกิจ เมื่อติดตั้งเสร็จและรัฐวิสาหกิจก็จะมอบให้เอกชนรายนั้นดำเนินการ (Grantback License) ตัวอย่างสัญญาลักษณะ บีโอทีเช่น สัญญาร่วมทุนในบริการโทรคมนาคมร่วมกับบริษัท เทเลคอมเอเชีย มหาชน จำกัด บริษัทไทยเทเลโฟนแอนด์ เทเลคอมมูนิเคชั่น จำกัด บริษัทชินวัตรคอมพิวเตอร์ มหาชน จำกัด บริษัท โทเทิล แอคเซส คอมมูนิเคชั่น จำกัด เป็นต้น อีกทั้งการให้บริการอินเทอร์เน็ตให้บริการผ่านเครือข่าย แต่ไม่ได้ให้บริการเครือข่ายสาธารณะ (PSTN) จุดนี้พิจารณาตามพระราชบัญญัติโทรเลขและโทรศัพท์ พ.ศ. 2477 ไม่ได้แยกบริการเครือข่ายออกจากบริการโทรคมนาคมอื่น ดังนั้นการให้บริการอินเทอร์เน็ต จึงเป็นการทำกิจการโทรศัพท์ตามนัยแห่งพระราชบัญญัติดังกล่าว ส่วนในต่างประเทศ เช่นสหรัฐอเมริกาได้พิจารณาให้บริการอินเทอร์เน็ตเป็นบริการข้อมูลสารสนเทศเท่านั้น ไม่ใช้บริการโทรคมนาคม

กฎหมายที่จะใช้สำหรับการบริการอินเทอร์เน็ตเพื่อการพาณิชย์ ควรประกอบไปด้วย 8 ประเด็นหลักๆ ดังนี้คือ

1. ความรับผิดชอบของผู้ให้บริการอินเทอร์เน็ต (System Operator) ซึ่งแบ่งได้ 3 กรณีคือ

- กรณีความเสียหายที่บุคคลอื่นก่อให้เกิดขึ้น เพราะใช้เครือข่าย
- กรณีความเสียหายที่บุคคลได้รับ เพราะการละเลย หรือไม่กระทำการของผู้ให้บริการอินเทอร์เน็ต
- หน้าที่ต่อบุคคลที่สามหรือผู้ใช้อยื่น

โดยตามหลักกฎหมายตีความได้หลายอย่าง เช่นไม่ความรับผิดชอบในเนื้อหาของข้อมูลเพราะเป็นเพียงทางผ่าน ต้องรับผิดชอบในเนื้อหาของสารสนเทศในลักษณะเดียวกับบรรณาธิการ หรือต้องรับผิดชอบตามหลักสถานที่สาธารณะ และจะต้องกระทำการบางอย่าง

หากได้รับแจ้งจากตำรวจ หรือเจ้าหน้าที่ของรัฐในการให้ข้อมูล ภายใต้กระบวนการตามกฎหมายที่โปร่งใส เช่นต้องมีคำสั่งศาลประกอบ หากเป็นการกระทำผิดหรือละเมิดต่อบุคคลอื่นอย่างจงใจ ผู้ให้บริการอินเทอร์เน็ตก็ต้องรับผิดชอบตามกฎหมาย ซึ่งกฎหมายควรมีการระบุหน้าที่ของผู้ให้บริการอินเทอร์เน็ตไว้อย่างชัดเจน โดยต้องระบุถึงหน้าที่ที่ต้องดำเนินการ เมื่อมีการร้องขอจากผู้ให้บริการอินเทอร์เน็ตด้วย

2. ความรับผิดชอบของผู้ให้บริการข้อมูลข่าวสาร มีความรับผิดชอบเหมือนกับผู้ให้บริการอินเทอร์เน็ต ความรับผิดชอบของผู้ใช้ และหน้าที่ของผู้ใช้ต่อบุคคลอื่น ต้องระบุให้ชัดเจนว่าต้องรับผิดชอบในกรณีละเมิดสิทธิของผู้อื่น หรือผู้ใช้จงใจหรือประมาทเลินเล่อ ทำให้ระบบลดสมรรถนะลง และในทางหลักการแล้วผู้ใช้อควรรับผิดชอบต่อความเสียหายที่ตนก่อขึ้น

3. ทรัพย์สินทางปัญญา รัฐต้องให้ความคุ้มครองเครื่องหมายทางการค้า และชื่อทางการค้ารวมทั้งลิขสิทธิ์ในซอฟต์แวร์

4. การกำหนดราคาค่าบริการอินเทอร์เน็ตรัฐน่าจะปล่อยให้เป็นที่กลไกตลาด เพื่อให้เกิดการแข่งขัน โดยปล่อยให้กลไกตลาดสามารถทำงานได้อย่างเต็มที่

5. การพัฒนากฎหมาย โทรคมนาคม โดยมีแนวโน้มจะเปิดเสรี ระบบสื่อสารโทรคมนาคมในระยะเวลาอีกไม่นาน ดังนั้นหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจะต้องปรับตัวให้ทันกับสถานการณ์ของโลก รัฐควรเป็นผู้ลงทุนในเรื่องโครงสร้างพื้นฐาน และกำหนดมาตรฐานของผู้ให้บริการ และมาตรฐานการบริการ ตลอดจนจะต้องมีกฎเกณฑ์ที่ใช้ในการกำกับกับการเปิดเสรี และการแข่งขันในการโทรคมนาคม

6. การดักฟังสิทธิความเป็นส่วนตัว ควรจะมีกฎหมายคุ้มครอง และปกป้องข้อมูลส่วนบุคคลที่ได้จากเครือข่าย เพราะสิทธิส่วนบุคคลเป็นสิทธิพื้นฐาน ที่มนุษย์ทุกคนจะต้องได้รับและดูแล

7. การพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ เช่นลายเซ็นอิเล็กทรอนิกส์ (Electronic signature) การโอนเงินทางอิเล็กทรอนิกส์ เป็นต้นจะต้องแก้ไขกฎหมายให้ยอมรับเอกสาร และลายเซ็นอิเล็กทรอนิกส์ เพราะไทยคงจะฝืนกระแสโลกไม่ได้ เพื่อให้เป็นระบบเดียวกับระบบของคนอื่นที่ใช้กันทั่วโลก และ ควรจะต้องสนับสนุนการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานว่าด้วยการบริการทางการเงินบนเครือข่ายด้วย

ขณะนี้มีความพยายามภายใต้โครงการกฎหมายเทคโนโลยีสารสนเทศ โดยศูนย์เทคโนโลยีอิเล็กทรอนิกส์ และคอมพิวเตอร์แห่งชาติ สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยีแห่งชาติ ในการพัฒนากฎหมายคุ้มครองข้อมูล (Data Protection Law) ร่างกฎหมายฉบับนี้มีการกำหนดเสนอต่อองค์กรที่เกี่ยวข้อง เพื่อพิจารณาความเหมาะสม เพื่อการตราเป็นกฎหมายบังคับใช้ต่อไป

สาระสำคัญของกฎหมายฉบับนี้ ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการคุ้มครองข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคล จะต้องมีความชัดเจนในหลักการดังต่อไปนี้

1. ความรับผิดชอบ (Accountability) หน่วยงานที่มีความประสงค์จะจัดเก็บข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคล ควรต้องจัดให้มีพนักงานหรือเจ้าหน้าที่ที่จะดูแลให้การดำเนินการขององค์กร ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคล เป็นไปตามหลักการที่จะระบุต่อไป
2. ความเปิดเผย (Openness) หน่วยงานจะต้องจัดให้สาธารณะชนได้รับรู้เกี่ยวกับการมีไว้ในครอบครอง ซึ่งฐานข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคล และต้องประกาศนโยบายที่เกี่ยวข้องกับการจัดการข้อมูลนี้ให้เป็นที่รับรู้โดยทั่วกันด้วย
3. วัตถุประสงค์ (Purposes) ของการเก็บข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลจะต้องระบุให้ชัดเจน ให้เป็นที่รับรู้กันก่อนที่จะมีการเริ่มเก็บข้อมูล
4. การยินยอม (Consent) เจ้าของข้อมูลจะต้องได้รับรู้ และ ให้การยินยอมให้มีการจัดเก็บใช้หรือเปิดเผยข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลของตน
5. ข้อจำกัดในการจัดเก็บ (Collection Limitation) หน่วยงานจะจัดเก็บข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลได้ในปริมาณเท่าที่จำเป็น ตามวัตถุประสงค์ที่ได้แจ้งตามข้อ 3 ข้างต้นเท่านั้น โดยที่วิธีการในการจัดเก็บต้องเป็นไปอย่างสมเหตุสมผล และไม่ขัดต่อกฎหมาย และต้องไม่จัดเก็บข้อมูลอื่นใดที่เกินจำเป็น นอกเหนือไปจากการดำเนินการตามวัตถุประสงค์ที่แจ้งไว้
6. ข้อจำกัดการใช้งาน การเปิดเผย และ การเก็บไว้ในครอบครอง (Use, Disclosure, Retention Limitation) หน่วยงานจะต้องไม่ใช้หรือเปิดเผยข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคล เพื่อวัตถุประสงค์อื่น นอกเหนือไปจากที่แจ้งไว้ตามข้อ 3 ซึ่งได้รับความยินยอมจากเจ้าของข้อมูล ตามข้อ 4 ข้างต้น และจะต้องไม่เก็บรักษาข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคล ไว้เป็นระยะเวลานานเกินกว่าการใช้งานตามวัตถุประสงค์ที่ได้แจ้งไว้ และได้รับการยินยอมแล้ว
7. การรักษาความปลอดภัย (Safeguards) หน่วยงานที่มีข้อมูลส่วนบุคคล ไว้ในครอบครอง จะต้องจัดให้มีการรักษาความปลอดภัยที่เหมาะสม กับความเสี่ยงต่อการสูญเสียการเข้าถึง การทำลาย การใช้การแก้ไขดัดแปลง หรือการเปิดเผยข้อมูลโดยมิชอบ โดยหน่วยงานต้องจัดให้มีสถานที่ บุคลากร และงบประมาณที่เพียงพอที่จะประกันความปลอดภัยดังกล่าว
8. คุณภาพของข้อมูล (Data Quality) ข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลจะต้องมีความถูกต้องครบถ้วนและทันสมัยเพียงพอสำหรับการใช้งานตามวัตถุประสงค์ (อรรถพ. เขียวถาวร. 2540 : 125 – 133)

การสังเคราะห์เอกสารปัญหาเกี่ยวกับอินเทอร์เน็ตในประเทศไทย

1. กรณีภาพอนาจารบนเครือข่ายอินเทอร์เน็ต

พล.ต.ดรณรงค์ ยังยืน ผู้บังคับการศูนย์ข้อมูลสารสนเทศ (ผบก.ศขส.) กล่าวถึงปัญหาอาชญากรรมทางคอมพิวเตอร์ในปัจจุบันว่า จากการตรวจสอบพบว่าปัญหาอาชญากรรมที่เกิดขึ้นในคอมพิวเตอร์มีหลายชนิดด้วยกัน ไม่ว่าจะเป็นการโฆษณาจำประเวณี จำหน่ายเทปวีดีโอลามกทางเว็บไซต์ต่าง ๆ ซึ่งบางครั้งสามารถตรวจสอบที่มาของเว็บไซต์เหล่านั้นได้ โดยอีเมลไปขอความร่วมมือให้ลบภาพลามกอนาจารนั้นทิ้ง แนวโน้มปัญหาอาชญากรรมทางคอมพิวเตอร์ในปี ค.ศ. 2000 จะเป็นในเรื่องของการฉ้อโกงด้านธุรกิจด้านการเงินและการธนาคารและอื่นๆ รวมถึงปัญหาการติดต่อภาพโป๊เปลือยของเหล่าดารา นักร้องที่มีชื่อเสียง ซึ่งทำได้ง่ายอยู่แล้ว และยังไม่มีความหมายควบคุม แต่ตำรวจสามารถเอาผิดได้ในเรื่องของการมีสื่อลามกไว้ในครอบครอง เพื่อจำหน่ายหรือเผยแพร่ จึงอยากฝากเตือนผู้ผลิตทั้งหลายให้เลิกเสีย เพราะภาพที่ออกมาสร้างความเสียหายต่อสังคมไทย รวมทั้งเป็นผลเสียต่อเยาวชนที่ดูภาพเหล่านี้ด้วย และหากเป็นกฎหมายอาชญากรรมทางคอมพิวเตอร์มีผลบังคับใช้ ตำรวจจะดำเนินคดีกับผู้กระทำผิดอย่างเด็ดขาด

ด้าน พ.ต.อ.ญาณพล ยังยืน ผกก. 3 ศขส. กล่าวว่า การจัดทำเว็บไซต์ ภาพลามกอนาจาร เหล่านี้ทำได้ง่าย เนื่องจากปัจจุบันจะมีบริการรับฝากโฮมเพจอยู่มาก และเพียงเป็นผู้มีความรู้จัดทำโฮมเพจเล็กน้อยก็สามารถทำรูปภาพโป๊เปลือยได้ ซึ่งสามารถทำได้ทั่วโลก โดยเฉพาะในประเทศไทย เพียงแต่ส่งข้อมูลไปยังโฮมเพจที่ผู้ให้บริการในต่างประเทศเท่านั้นทำให้ปัญหาภาพโป๊เปลือยมีอยู่ทั่วโลก และมีผู้สนใจเปิดเข้าไปดูภาพประเภทนี้มากเป็นอันดับ 2 รองจากเข้าไปดูข้อมูลข่าวสาร ส่วนภาพโป๊เปลือยของคนไทยที่ปรากฏในอินเทอร์เน็ต นั้นมีเพียงส่วนหนึ่ง ซึ่งเมื่อเปรียบเทียบกับของประเทศอื่นแล้วยังมีไม่มากนักทั่วโลก จะมีเว็บไซต์ทั้งสิ้นประมาณ 300 กว่าล้าน และเป็นเว็บไซต์ภาพโป๊เปลือยมากถึง 70,000 เว็บไซต์ โดยมีทั้งเว็บไซต์ของสหรัฐอเมริกา เยอรมนี จีน ญี่ปุ่น ฯลฯ ซึ่งภาพดังกล่าวจะแบ่งเป็น 2 ประเภท คือ ภาพที่ตั้งใจทำโดยใช้ภาพของตัวเอง และภาพที่ถูกตัดต่อขึ้นมา ซึ่งส่วนใหญ่จะเป็นภาพของบรรดาดารา นักร้องที่มีชื่อเสียง ซึ่งเมื่อพบภาพโป๊เปลือยของดาราไทย ก็ได้ประสานขอความร่วมมือไปยังผู้ให้บริการที่ต่างประเทศ เพื่อขอให้ลบภาพดังกล่าวทิ้งเสีย เพราะผู้ที่ปรากฏอยู่ไม่ได้เป็นผู้ตั้งใจให้ภาพดังกล่าวปรากฏแต่ถูกแอบตัดต่อภาพโดยไม่สมัครใจ ซึ่งได้รับความร่วมมืออย่างดี และได้มีการลบภาพคนไทยลักษณะนี้ประมาณ 6 รายในช่วงที่ผ่านมา (“ ร่างกม. รับมืออาชญากรรมคอมพิวเตอร์ซีปี 2000 คดีฉ้อโกงธุรกิจการเงินฟุ้ง ”. 2542 : 21)

2. กรณีการโจรกรรมข้อมูล

รัฐกร นิมวัฒนา ผู้ช่วยผู้ว่าการสายกิจการพิเศษ ธนาคารแห่งประเทศไทย เปิดเผยว่า กรณีที่เกิดการโจรกรรมข้อมูลทางอินเทอร์เน็ต หรือแฮคเกอร์นั้น ทำให้ ธนาคาร เห็นความสำคัญของการป้องกันปัญหาดังกล่าว โดยในร่างแก้ไข พ.ร.บ. การธนาคารพาณิชย์ และบริษัทเงินทุน และร่าง พ.ร.บ. ธนาคารแห่งประเทศไทยที่กำลังอยู่ระหว่างการดำเนินการ จะมีการกำหนดความผิดของผู้ที่จะเข้าไปรื้อถอนข้อมูลของสถาบันการเงินโดยไม่ได้รับอนุญาต โดยระบุไว้ในกรณีดังต่อไปนี้ ผู้ที่ทราบข้อมูลสถาบันการเงินโดยไม่ได้รับอนุญาต ผู้ที่นำข้อมูลสถาบันการเงินออกขายหรือจำหน่ายแจกให้แก่ผู้อื่น ผู้ที่เข้าไปแก้ไขหรือเปลี่ยนแปลงข้อมูลของสถาบันการเงิน ผู้ที่เข้าไปรื้อถอนข้อมูลแล้วทำให้บุคคลอื่นเสียผลประโยชน์ และหากความผิดที่กระทำนอกราชอาณาจักรไทย แต่ผลเกิดกับคนไทยโดยทำให้คนไทยหรือนิติบุคคลไทยเสียหายมีสิทธิที่จะฟ้องร้องในประเทศไทยได้ (“ ธปท.ผวาแฮคเกอร์ล้วงข้อมูลการเงิน ”. 2542 : 19)

กฤษฎิ์ ช่างกล่อม ผู้จัดการโครงการพัฒนากฎหมายเทคโนโลยีสารสนเทศ ให้สัมภาษณ์ว่า สืบเนื่องจาก กรม. มีมติเห็นชอบนโยบายเทคโนโลยีสารสนเทศแห่งชาติ ตามหนังสือที่ นร. 0212/27/18 ซึ่งเป็หมายสำคัญ คือ การปฏิรูปกฎหมายเทคโนโลยีสารสนเทศ ประกอบกับรัฐธรรมนูญ มาตรา 78 กำหนดว่า รัฐจะต้องพัฒนาเศรษฐกิจท้องถิ่น และระบบสาธารณูปโภค สาธารณูปการให้ทั่วถึง และเท่าเทียมกันทั่วประเทศ ศูนย์เทคโนโลยีอิเล็กทรอนิกส์และคอมพิวเตอร์แห่งชาติ ในฐานะสำนักงานเลขานุการคณะกรรมการเทคโนโลยีสารสนเทศแห่งชาติ จึงได้รับมอบหมายให้เป็นผู้ศึกษา และเตรียมร่างกฎหมายเกี่ยวกับอาชญากรรมคอมพิวเตอร์ จำนวน 6 ฉบับ ได้แก่

1. กฎหมายคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล ร่างขึ้นมาเพื่อคุ้มครองสิทธิความเป็นส่วนตัวในการนำข้อมูลของบุคคลไปใช้ในทางที่ไม่ชอบ เช่น ข้อมูลการจดทะเบียนต่าง ๆ การเปิดบัญชี การรักษาพยาบาล เป็นต้น

2. กฎหมายอาชญากรรมทางคอมพิวเตอร์ เพื่อคุ้มครองสังคมจากความผิดที่เกี่ยวกับข้อมูลข่าวสาร ถือเป็นทรัพย์สินที่ไม่มีรูปร่าง เพราะปัจจุบันเกิดอาชญากรรมทางคอมพิวเตอร์แพร่หลายไปทั่วโลก ในรูปแบบต่างๆ ในขณะที่กฎหมายส่วนใหญ่ที่ใช้อยู่เกิดจากกฎหมายอาญา ซึ่งคุ้มครองเฉพาะทรัพย์สินที่มีรูปร่าง กฎหมายที่มีอยู่จึงไม่ครอบคลุม ร่างกฎหมายใหม่นี้ครอบคลุมฐานความผิดของอาชญากรรมคอมพิวเตอร์ อาทิ การลักลอบเข้าไปในเครือข่ายโดยปราศจากอำนาจ การทำให้ข้อมูลหรือโปรแกรมคอมพิวเตอร์เสียหาย การปลอมแปลง การทำลายระบบคอมพิวเตอร์ การฉ้อโกงโดยใช้คอมพิวเตอร์และการลักลอบสกัดข้อมูลโดยไม่มีอำนาจเมื่อกฎหมายฉบับนี้ออกมาแล้ว อำนาจการใช้ต้องขึ้นอยู่กับบุคคลที่อยู่ในกระบวนการทางกฎหมายด้วยต้องช่วยกัน เช่นตำรวจก็ต้องพัฒนาความรู้ด้านคอมพิวเตอร์อย่างลึกซึ้งซึ่งจึ้นกับอาชญากร

3. กฎหมายพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ ซึ่งร่างขึ้น เนื่องจากมีปัญหาด้านโครงสร้างพื้นฐานสารสนเทศยังมีไม่เพียงพอ และมีปัญหาในการคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญา

4. กฎหมายลายมือชื่อทางอิเล็กทรอนิกส์ สร้างขึ้นเพื่อความมั่นคงให้กับคู่กรณีที่จะต้องพึ่งพาเทคโนโลยีเพื่อการลงลายมือชื่อ เพราะในทางกฎหมายเอกสารที่ใช้ลายมือชื่อทางอิเล็กทรอนิกส์ หรือลายเซ็นดิจิทัล มักมีปัญหาในการกำหนดเอกสารให้เป็นต้นฉบับ และสำเนา

5. กฎหมายการโอนเงินทางอิเล็กทรอนิกส์ อาทิ ชิปการ์ด สมาร์ทการ์ด เอทีเอ็ม มักมีปัญหาในด้านเงื่อนไขสัญญา การบอกเลิกการชำระเงิน ปัญหาในเรื่องการละเมิดสิทธิส่วนบุคคล รวมทั้งจากคอมพิวเตอร์บกพร่อง กฎหมายฉบับนี้จึงต้องร่างขึ้นมาเพื่อการคุ้มครองผู้บริโภคและการสร้างหลักประกันในการทำธุรกรรมทางการเงิน มีเนื้อหาครอบคลุมไปถึงรูปแบบ และการพิสูจน์ถึงการแสดงเจตนา และการชำระเงินสิทธิของเจ้าหนี้และลูกหนี้ ในกรณีที่ไม่สามารถชำระเงินได้ และกรณีที่มิได้สั่งให้ชำระเงิน เพิกถอนการชำระ ความเสียหายของระบบการโอนเงิน การโอนเงินโดยมิชอบ รวมถึงข้อกำหนดในการโอนเงินทางอิเล็กทรอนิกส์ระหว่างประเทศ

6. กฎหมายโทรคมนาคมซึ่งมุ่งวางกลไกในการเปิดเสรีให้มีการแข่งขันที่เป็นธรรม และจัดให้มีองค์กรกำกับดูแลที่เป็นกลาง รวมทั้งสร้างหลักประกันให้ประชาชนสามารถเข้าถึงบริการโทรคมนาคมอย่างทั่วถึง ลดช่องว่างระหว่างผู้มีและผู้ไร้ข่าวสารในปัจจุบัน สำหรับกฎหมายฉบับนี้ กระทรวงคมนาคมมีการดำเนินเรื่องอยู่แล้ว (“ มอบเนคเตร่างกม. 6 ฉบับ รับมือแฮกเกอร์ ”. 2542 : 19)

3. กรณีใช้ประเทศไทยเป็นฐานในการก่ออาชญากรรม

อาชญากรรมคอมพิวเตอร์คดีแรกซึ่งเจ้าหน้าที่ตำรวจไทย และทางการสหรัฐอเมริกา ร่วมกันติดตามสืบสวนสอบสวนอย่างใกล้ชิด เป็นกรณีศึกษา เนื่องจากประเทศไทยยังไม่มีกฎหมาย หรือมาตรการพิเศษเฉพาะสำหรับการป้องกัน ในการดำเนินคดีกับผู้กระทำความผิดที่ก่ออาชญากรรมโดยใช้เทคโนโลยีระดับสูง คือกรณีผู้ช่วยทูตฝ่ายกฎหมาย และหน่วยสืบสวนสอบสวนกลาง สหรัฐอเมริกา (Legal Attache Federal Bureau of Investigation) ประจำสถานเอกอัครราชทูตสหรัฐอเมริกาประจำประเทศไทย มีหนังสือลงวันที่ 27 พฤศจิกายน 2541 ขอความร่วมมือจากสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ให้สืบสวนสอบสวนตรวจค้นหาหลักฐานข้อมูลในหน่วยความจำของคอมพิวเตอร์บุคคล ชักถามบุคลากรของบริษัทสามารถ อินโฟเน็ต จำกัด กรณีมีบุคคลลักลอบเข้าไปในระบบคอมพิวเตอร์ของกองทัพอากาศสหรัฐ ในประเทศสหรัฐอเมริกา ทั้งนี้ กองทัพอากาศสหรัฐจัดส่งผู้เชี่ยวชาญคอมพิวเตอร์ และพนักงานสืบสวนสอบสวนเดินทางมาประเทศไทยเพื่อร่วมกับเจ้าหน้าที่ตำรวจไทย ในการดำเนินการสืบสวนสอบสวนเรื่องดังกล่าว เมื่อวันที่ 19 พฤศจิกายน 2541 เจ้าหน้าที่ประจำศูนย์ข่าวสารสงคราม กองทัพอากาศ (Air Force Information Warfare Center : AFIWC) ฐานทัพอากาศเคลลี รัฐเท็กซัส สหรัฐอเมริกา ตรวจพบว่า มีการลักลอบติดต่อกับคอมพิวเตอร์ฐานทัพอากาศบรู๊คส์ (Brook Air Force Base) รัฐเท็กซัส ผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต จากคอมพิวเตอร์ในประเทศไทย ซึ่งเป็นสมาชิกของบริษัทสามารถ อินโฟเน็ต จำกัด จากการตรวจสอบพบว่าผู้ที่ลักลอบเข้าไปในระบบคอมพิวเตอร์ของ

ฐานทัพอากาศบรูคส์ โดยการใช้หมายเลขประจำตัวของผู้ใช้ (user ID) และรหัสผ่าน ทำการเชื่อมต่อคอมพิวเตอร์เข้ากับมหาวิทยาลัยแห่งอียิปต์ (University of Egypt) ผู้ที่ลักลอบสามารถเข้าถึงและทำการเรียกใช้แฟ้มข้อมูล ของตนจากคอมพิวเตอร์ในประเทศไทย โดยใช้นามแฝงว่า “ hdyang ” นอกจากนั้นยังมีแฟ้มอื่นที่เกี่ยวข้อง เช่น โปรแกรมลักลอบเข้าไปดูข้อมูล (Sniffer) โปรแกรมการสนทนาในเครือข่ายอินเทอร์เน็ต และโปรแกรมการลบหลักฐานการติดต่อของตนกับระบบคอมพิวเตอร์ฐานทัพอากาศบรูคส์ เพื่อมิให้ปรากฏในหลักฐานการติดต่อในระหว่างวันที่ 12 - 19 พฤศจิกายน 2541 เวลากลางวัน และเวลากลางคืนต่อเนื่องกัน ทั้งนี้การ ลักลอบเข้าถึงข้อมูลโดยปราศจากอำนาจ (Unauthorized access) คือ การที่บุคคลซึ่งไม่ได้รับอนุญาตในการเข้าถึงไม่ว่าทั้งสถานที่หรือทางอิเล็กทรอนิกส์ลักลอบทำการทดลองใช้คำสั่งประกอบรหัสผ่าน ที่พยายามค้นหาและในที่สุดเมื่อตรงกับรหัสผ่านที่กำหนดขึ้น โดยเจ้าของระบบคอมพิวเตอร์ก็จะทำให้บุคคลนั้นสามารถเข้าถึงโดยปราศจากอำนาจ แล้วติดต่อสื่อสารกับคอมพิวเตอร์หรือระบบเครือข่ายคอมพิวเตอร์ของผู้อื่นหรือองค์กรอื่น

ประเทศสหรัฐอเมริกามีกฎหมายซึ่งบัญญัติเกี่ยวกับการกระทำความผิดคอมพิวเตอร์ คือ The Counterfeit Access Device And Computer Fraud And Abuse Act of 1984 แก้ไขเพิ่มเติมตาม The Computer And Abuse Act 1986 มาตรา 1030 (เอ) (1) บัญญัติความผิดการเข้าถึงโดยปราศจากอำนาจ ซึ่งหมายถึงการที่บุคคลใดลักลอบฝ่าด้านรักษาความปลอดภัย (hack) เข้าไปในระบบเครือข่ายคอมพิวเตอร์ของผู้อื่นซึ่งมีเจตนาการเข้าถึงเพื่อการสื่อสาร กับใส่ข้อมูลเข้าไปเก็บไว้ ล้วงข้อมูลมาจากหรืออีกนัยหนึ่ง การถือเอาประโยชน์ใดๆ ที่อยู่ในคอมพิวเตอร์ โดยตนเองปราศจากอำนาจที่จะกระทำ (“ คดีโจรไซเบอร์สหรัฐจับมือตำรวจไทย ไล่ล่าวายร้ายแฮคเกอร์ ”. 2542 : 2)

4. กรณีการสนทนาบนเครือข่ายอินเทอร์เน็ต

สำนักวิจัยเอแบค - เคเอสซี อินเทอร์เน็ต หรือเอแบคโพล มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญได้สำรวจเรื่อง วัยรุ่นไทยกับการใช้ห้องสนทนาบนอินเทอร์เน็ต โดยได้สุ่มตัวอย่างนักศึกษาใน กทม. จำนวน 1,067 คน ซึ่ง ร้อยละ 40 จะมีอายุระหว่าง 19 - 20 ปี จากการสำรวจพบว่ากลุ่มตัวอย่าง ร้อยละ 58.3 ใช้ห้องสนทนาบนอินเทอร์เน็ต แต่ละครั้งเกิน 1 ชั่วโมงขึ้นไป ร้อยละ 41.7 ระบุว่าไม่เกินหนึ่งชั่วโมง ร้อยละ 74.7 ระบุว่าใช้ ห้องสนทนา เพื่อหาเพื่อน ส่วนวัตถุประสงค์ อื่น ๆ ที่รองลงมาตามลำดับคือ สืบค้นข้อมูล ศึกษาหาความรู้ต่าง ๆ และ ร้อยละ 10.7 ระบุว่าใช้เพื่อหาแฟน นอกนั้นเป็นการใช้เพื่อวัตถุประสงค์อื่นๆ เช่น ติดต่องาน ค้าขาย ฯลฯ

สถานที่ที่ใช้งานอันดับหนึ่งคือ ใช้ที่สถานศึกษา รองลงมาคือ ที่บ้านพัก นอกนั้นซึ่งเป็นส่วนน้อยใช้ที่ทำงานของญาติของจนรู้จักหรืออินเทอร์เน็ต คาเฟ่ เมื่อจัดอันดับประเภทของห้องสนทนาบนอินเทอร์เน็ต ที่กลุ่มตัวอย่างนิยมใช้ ปรากฏว่าส่วนใหญ่คือ ร้อยละ 56.9 ใช้ห้องที่เป็นห้องสนทนาด้านกันเช่น ห้องสยาม หรือห้องที่เป็นชื่อสถานศึกษาต่างๆ ขณะที่ร้อยละ 11.9 ระบุว่า ใช้ห้องคุยที่สื่อไปทางที่เกี่ยวกับเพศสัมพันธ์ อาทิ ห้องหาแฟน ห้องคนโสด

ห้องเกย์ อียากลอง ห้องเช็กซ์หมู่ เป็นต้น อีก ร้อยละ 9.4 ระบุว่า เป็นห้องต่างประเทศ เช่น ห้องอินเดีย ห้องอาเซียนทอล์ก ฯลฯ ร้อยละ 9.4 ใช้ห้องเกี่ยวกับเรื่องบันเทิง เช่น ห้องข่าว ห้องกลอน ห้องดนตรี เป็นต้น แอแบคโพล ระบุว่ากลุ่มตัวอย่าง ร้อยละ 44.8 มีประสบการณ์ไปพบเจอคนที่รู้จักกันทาง ห้องสนทนา ร้อยละ 75 คิดที่จะพบคนที่รู้จักกันทาง ห้องสนทนา ขณะที่ ร้อยละ 25 ระบุว่าไม่เคยคิดอยากไปพบเลย เมื่อสอบถามถึงข้อดีของ ห้องสนทนา ส่วนใหญ่บอกว่าทำให้มีเพื่อนมากขึ้น รองลงมาคือ เพิ่มพูนความรู้ ช่วยคลายเครียด ฝึกการใช้ภาษาอังกฤษ มีความสะดวกสบายในการติดต่อสื่อสารกัน สำหรับข้อเสียคือ สิ้นเปลืองเวลา ทำให้ร่างกายไม่ได้พักผ่อน มีผลเสียต่อสายตา ทำให้การเรียนตกต่ำ และ ในบางครั้งก็ทำให้พบกับคนที่ไม่สุภาพ ("วัยรุ่นไทยคลั่งเจาะแจะออนไลน์หาเพื่อนแฟนย่นคุยเรื่องเช็กซ์ " . 2542 : 7)

5. กรณีขโมยเว็บไซต์

มีผู้ใช้อินเทอร์เน็ต กลุ่มหนึ่ง ใช้ความรู้เรื่องอินเทอร์เน็ต ที่มีอยู่ก่อนรายการจดทะเบียนชื่อที่อยู่ทางอินเทอร์เน็ต หรือโดเมนเนม ที่ลงท้ายว่า .com (thairath.com) ซึ่งมีการจดทะเบียนกับองค์กร " อินเทอร์เน็ต " ด้วยการเข้าไปแก้ไขรายการที่ผู้ดูแลจดทะเบียนไว้เดิม ให้เป็นรายการอื่นที่ไม่เกี่ยวข้องกับรายการเดิม เช่น เปลี่ยนหมายเลขโทรศัพท์เป็นหมายเลขโทรศัพท์เพื่อสั่งซื้อพิซซ่า เป็นต้น เป็นการสร้างปัญหาให้แก่เจ้าของโดเมนเนม ให้ต้องเร่งแก้ไขข้อมูลกลับไปเป็นรายการเดิม เพราะไม่เช่นนั้นอาจต้องเสียสิทธิในการใช้โดเมนเนมนั้นไป โดยจะถูกกลุ่มมิจนาซีฟเข้าไปจดทะเบียนใช้ชื่อนั้นแทน ดังที่เคยเป็นข่าวมาแล้วในกรณีของเว็บไซต์ อะแมซิงไทยแลนด์ ที่ถูกลอบจดทะเบียนไปก่อนหน้านี้ แล้วมาแบล็กเมลเรียกเงินจากการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย ในภายหลัง

ปรเมศ มินศิริ ผู้ดูแลโดเมนเนม sanook.com ซึ่งเป็นเว็บไซต์ที่ได้รับความนิยมอย่างสูงในหมู่นักท่องอินเทอร์เน็ตชาวไทย และเป็น หนึ่งในโดเมนเนมที่ถูกลอบเข้าไปแก้ไข กล่าวว่าถูกผู้ใช้อินเทอร์เน็ตกลุ่มนี้ แก้ไขรายการจดทะเบียนกับอินเทอร์เน็ต ทั้งนี้ได้ทำการแก้ไขรายการจดทะเบียนกลับคืนเป็นของเดิม ด้วยการส่งเอกสารยืนยันความเป็นเจ้าของโดเมนเนม ไปยังอินเทอร์เน็ต แต่ก็ถูกลอบเข้าไปแก้ไขอีกครั้ง ขณะนี้กำลังดำเนินการหาทางป้องกันพฤติกรรมเยี่ยงคนโรคจิตนี้อยู่ พร้อมทั้งขอให้เจ้าของโดเมนเนมที่ลงท้าย .com ทั้งหลายระมัดระวัง และหาทางป้องกันการถูกลอบแก้ไขรายการจดทะเบียนเสียแต่เนิ่นๆ

วัชรพงศ์ ยะไว ผู้ดูแลโดเมนเนม shopping thai.com ที่พบปัญหาเดียวกันกล่าวว่า หลังจากพบการแก้ไขได้ประสานงานไปยังอินเทอร์เน็ตโดยตรง ก็ได้รับคำแนะนำให้ส่งหลักฐานยืนยันการเป็นเจ้าของไปทางโทรสาร และ เท่าที่ทราบขณะนี้โดเมนเนมอื่น ๆ ของผู้ประกอบการคนไทยถูกแก้ไขอีกหลายโดเมนเนม เช่น thairath.com ของหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ bangkokpost.net ของหนังสือพิมพ์บางกอกโพสต์ thaimail.com ของกลุ่มบริษัท แอ็ดวานซ์-รีเสิร์ช และ thaiair.com ของบริษัทการบินไทย ฯลฯ

ดฤณ ดันทเศรษฐี ผู้อำนวยการบริษัทอินเทอร์เน็ต ประเทศไทยจำกัด หนึ่งในบริษัทผู้ให้บริการอินเทอร์เน็ต กล่าวว่า กลุ่มที่กระทำการดังกล่าวน่าจะเป็นกลุ่มผู้ใช้อินเทอร์เน็ต ที่ใช้ความรู้ไปในทางที่ผิด โดยเข้าใจผิดไปว่าการกระทำการเช่นนี้สำเร็จ เป็นความเก่งที่จะได้รับการยกย่อง แต่จริง ๆ แล้ว คนที่ใช้อินเทอร์เน็ต เก่งและควรได้รับการยกย่อง จะต้องไม่ไปสร้างความเดือดร้อนให้แก่บุคคลอื่น สำหรับแนวทางป้องกันการถูกก่อกวน เบื้องต้นนั้น ผู้เชี่ยวชาญด้านอินเทอร์เน็ต แนะนำว่า ผู้ที่จดทะเบียนใหม่กับอินเทอร์เน็ต ควรจะต้องใช้วิธีการลงทะเบียนด้วยโปรแกรมการเดียน (guardian) โดยเข้าไปศึกษารายละเอียดได้ที่ URL <http://www.internic.net/guardian/pgp.html> ส่วนผู้ที่จดทะเบียนด้วยวิธีเดิมสามารถป้องกันได้โดยศึกษาจากเว็บไซต์ www.internic.net/faq/mod.html หรือติดต่อบริษัทผู้ให้บริการอินเทอร์เน็ตที่เจ้าของโดเมนเมมนั้น ใช้บริการฝากเว็บไซต์ไว้โดยด่วน (" ไอ้แหลมเว็บไซต์กวนหนัก " . 2542 : 13)

จากการสังเคราะห์เอกสารที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมจริยธรรม ในการใช้ระบบอินเทอร์เน็ตในประเทศไทย พบว่าคดีอาชญากรรมที่เกิดจากการใช้ระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตเพิ่มสูงขึ้น และไม่สามารถดำเนินการกับผู้กระทำผิดเนื่องจากข้อจำกัดในทางกฎหมาย ซึ่งกำลังอยู่ในระหว่างดำเนินการร่างกฎหมาย เพื่อให้สามารถควบคุมดูแลไม่ให้เกิดการใช้ระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตไปในทางที่ผิด ข้อมูลที่ได้จากการสังเคราะห์เอกสารนี้เป็นกรณีที่ได้รับการเผยแพร่สู่สาธารณะ แต่มีอีกหลายกรณีที่ไม่เป็นข่าวเผยแพร่ไปตามสื่อมวลชน เช่นกรณีแมชชีนสนีย์ เสถียรสุด (2541 : 87 - 97) ได้ถามคำถามที่เกี่ยวกับการเข้าไปดูแหล่งข้อมูลที่ไม่เหมาะสมในอินเทอร์เน็ต ในที่ประชุมนักเรียนชายระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 ของโรงเรียนที่มีชื่อเสียงแห่งหนึ่งในเขตกรุงเทพมหานคร "...นักเรียนชายทุกคนตอบว่ารู้จัก และเคยเข้าไปในเว็บไซต์เหล่านี้ เพื่อผ่อนคลายความเครียดจากการเรียน แต่ประเด็นที่อันตรายที่สุด ที่เกิดขึ้นแล้ว เป็นกรณีที่ ...เยาวชนคนหนึ่งในขณะที่กำลังเข้าไปในเว็บไซต์ที่ไม่เหมาะสมเหล่านี้ เมื่อน้องสาวเปิดประตูเข้าไปในห้องพี่ชาย...พี่ชายจึงข่มขืนน้องสาวของตัวเอง..." กรณีนี้ไม่เป็นข่าวทางสื่อมวลชน แต่เป็นที่รับรู้กันในกลุ่มองค์กรเอกชนที่ดำเนินงานด้านเด็กและเยาวชนเท่านั้น ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมจริยธรรมในการใช้ระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต ที่กำลังเกิดขึ้นในสภาวะการณปัจจุบันจึงเป็นข้อมูลที่สำคัญที่ควรดำเนินการต่อไป

งานวิจัยต่างประเทศและภายในประเทศที่เกี่ยวข้องกับอินเทอร์เน็ต

มิมอส (สุวรรณ มาศเมฆ. 2540 ; อ้างอิงจาก Mimos. 1995. *Beta Interactive services*) ได้สำรวจการใช้บริการอินเทอร์เน็ต เป็น ครั้งแรกในประเทศมาเลเซียระหว่างวันที่ 23 ตุลาคม 1995 พบว่าจากจำนวนประชากร 20 ล้านคน มีผู้ใช้บริการอินเทอร์เน็ต จำนวน 20,000 คน ซึ่งจากการสำรวจมีผู้ตอบแบบสอบถามจำนวน 1,015 คน อายุเฉลี่ยของผู้ใช้ 30 ปี เป็นเพศชาย การศึกษาอยู่ในระดับดี มีรายได้มากกว่า 10,000 เหรียญสหรัฐต่อปี มีจำนวนผู้ใช้บริการที่เป็นเพศหญิงเพียงร้อยละ 11 ขณะที่ในประเทศสหรัฐอเมริกา มีผู้ใช้บริการอินเทอร์เน็ต ที่เป็น

เพศหญิงเกือบร้อยละ 25 ส่วนใหญ่ของผู้ตอบแบบสอบถามคือ ประมาณร้อยละ 55 มีอายุต่ำกว่า 30 ปี ผู้ที่มีอายุต่ำสุดมีอายุเพียง 6 ขวบ ผู้ที่มีอายุสูงสุดมีอายุ 71 ปี ร้อยละ 61 ของผู้ตอบแบบสอบถามสำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี ร้อยละ 52 เป็นโสดร้อยละ 41 ประกอบอาชีพประเภทผู้เชี่ยวชาญระดับสูงร้อยละ 31 ประกอบอาชีพนักการศึกษา และนักศึกษา ร้อยละ 23 ทำงานในอุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้องกับคอมพิวเตอร์ ลักษณะนิสัย และพฤติกรรมของผู้ใช้บริการอินเทอร์เน็ต สรุปได้ดังนี้ ร้อยละ 83 ใช้บริการอินเทอร์เน็ต มาเป็นเวลาน้อยกว่า 1 ปี ร้อยละ 71 ใช้บริการอินเทอร์เน็ต อย่างน้อย 1 ครั้งต่อวัน ร้อยละ 99 ใช้อินเทอร์เน็ต อย่างน้อยเดือนละ 1 ครั้ง ร้อยละ 43 ใช้อินเทอร์เน็ต มากกว่า 1 ครั้งต่อวัน ร้อยละ 28 ใช้บริการอินเทอร์เน็ต 1 ครั้งต่อวัน ร้อยละ 29 ใช้บริการอินเทอร์เน็ต จากที่ทำงาน ร้อยละ 63 ใช้บริการจากที่บ้าน ซึ่งสามารถทำได้ง่ายกว่าการต่อจากที่ทำงาน

ดาวาพอท (Davaport. 1995) ได้ศึกษาเรื่อง องค์ประกอบที่สัมพันธ์กับการใช้ เครือข่ายอินเทอร์เน็ตในกิจกรรมห้องเรียน และใช้เพื่อการพัฒนาการทำงานของนักการศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษาในรัฐเทนเนสซี จากการศึกษาพบว่าตัวแปรที่มีอิทธิพลในการใช้เครือข่ายอินเทอร์เน็ตอย่างหนึ่งคือ ความรู้ในการใช้เครือข่ายอินเทอร์เน็ต เช่น การใช้โปรเซสซีอิเล็กทรอนิกส์ การใช้ โทเฟอร์ ในการค้นหาข้อมูล เป็นต้น และตัวแปรอีกอย่างหนึ่งคือทัศนคติในการเข้ารับฝึกอบรมการใช้เครือข่ายอินเทอร์เน็ต เป็นตัวแปรที่มีผลต่อการใช้เครือข่ายอินเทอร์เน็ต รวมทั้งกิจกรรมในห้องเรียน และใช้ในการพัฒนาการทำงาน

มาฮายดิน (Mohaiadin. 1996) ได้ศึกษาประโยชน์และองค์ประกอบสัมพันธ์กับการยอมรับการใช้เครือข่ายอินเทอร์เน็ตของนักศึกษามาเลเซียที่ศึกษาอยู่ในต่างประเทศพบว่า

1. นักศึกษาชาย มีแนวโน้มในการใช้เครือข่ายอินเทอร์เน็ต และ ทักษะการใช้เครือข่ายอินเทอร์เน็ตดีกว่านักศึกษาหญิง
2. นักศึกษาเริ่มใช้เครือข่ายอินเทอร์เน็ตตั้งแต่ลงทะเบียนเรียน
3. จุดมุ่งหมายในการใช้อินเทอร์เน็ตเพื่อการเข้าถึงคอมพิวเตอร์มากกว่าการเรียน
4. การใช้เครือข่ายอินเทอร์เน็ตของนักศึกษา ส่วนใหญ่เป็นไปเพื่อส่งจดหมายอิเล็กทรอนิกส์
5. ประสบการณ์ และทักษะในการใช้คอมพิวเตอร์ มีความสัมพันธ์กับความถี่ ในการใช้เครือข่ายอินเทอร์เน็ต
6. องค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจในการใช้เครือข่ายอินเทอร์เน็ตของนักศึกษา คือ คุณประโยชน์ ความเข้ากันได้ ความยากง่าย ความซับซ้อน การสังเกต
7. นักศึกษาส่วนใหญ่มีความเห็นว่า ควรให้มีการเรียนการสอนเครือข่ายอินเทอร์เน็ตในทุกมหาวิทยาลัยของประเทศมาเลเซีย

กาจจาลา (Gajjala. 1998) ได้ศึกษาระบบเครือข่ายโครงการซอฟต์แวร์ (SAWNET : The South Asian women's network) ซึ่งเป็นระบบการสนทนาของกลุ่มผู้หญิงโดยใช้ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ พบว่าใช้ในการสนทนาและหาข้อสรุปร่วมกัน ในประเด็นปัญหาและผลกระทบ ที่เกิดขึ้นในชุมชนอิเล็กทรอนิกส์ และร่วมกันหาแนวทางป้องกัน ผลกระทบที่เกิดขึ้นโดยเชื่อมโยงกับกลุ่มองค์กรต่างๆ

มิดเดิลบร็อก (Middlebrook. 1998) ศึกษาด้านสิทธิความเป็นส่วนตัวบนระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต ในการวางมาตรการป้องกัน และแก้ไขประเด็นการล่วงละเมิดสิทธิส่วนบุคคลที่เกิดขึ้น โดยได้ข้อสรุปว่า ทางรัฐบาลต้องส่งเสริมนโยบาย และแนวทางป้องกันและแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นให้ทันกับความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยี

เพนพินโต (Panepinto. 1998) ได้ศึกษาเรื่องจริยธรรมและโครงสร้างของปัญหาสังคมที่เกี่ยวข้องกับเว็บไซต์ ภาพพฤติกรรมทางเพศบนเครือข่ายอินเทอร์เน็ตระหว่างปี 1995 - 1996 ในเรื่องกระบวนการผลิต การเผยแพร่ มาตรการป้องกัน และปฏิบัติตามกฎหมาย โดยใช้วิธีสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างที่เป็นครอบครัวที่ใช้บริการอินเทอร์เน็ตพบว่า บุคคลในครอบครัวที่ใช้บริการส่วนใหญ่มีอายุต่ำกว่า 18 ปี และศึกษาแนวทางวิธีการป้องกัน การเข้าถึงเว็บไซต์ที่ไม่เหมาะสมของแต่ละครอบครัว พบว่าผู้ปกครองส่วนใหญ่มักมองข้ามปัญหานี้แต่ต้องการให้รัฐออกกฎหมายเพื่อปราบปรามและดูแลแก้ไข

จาคอบ (Jacob. 1998) ศึกษาปรากฏการณ์แพร่ระบาดของไวรัสคอมพิวเตอร์ และพัฒนาการของอาชญากรคอมพิวเตอร์ กลุ่มแฮกเกอร์ โดยศึกษาระบบโครงสร้างฐานข้อมูลสารสนเทศ ต่อแนวทางการป้องกันแก้ไขและบังคับใช้กฎหมาย รวมถึงผลกระทบที่เกิดขึ้น จากการก่อวินาศกรรม และการทำลายระบบฐานข้อมูล พบว่ามาตรการต่างๆที่มีอยู่ไม่สามารถครอบคลุมปัญหาอาชญากรคอมพิวเตอร์ที่เกิดขึ้นได้

เฟินแบ็ค (Fernback. 1998) ศึกษาทฤษฎีการสื่อสารผ่านคอมพิวเตอร์ (CMC) โดยศึกษาการวางระบบเครือข่ายโครงสร้างของสังคม ที่เปลี่ยนไปในโลกของไซเบอร์สเปซ พบว่า การเปลี่ยนแปลงโครงสร้างของสังคมเป็นชุมชนเสมือน มีการประยุกต์ใช้ทฤษฎีการสื่อสารที่ผู้ส่งและผู้รับสารสามารถมีปฏิสัมพันธ์ในการสื่อสารได้หลายรูปแบบ

เกรย์ (Gray. 1999) ศึกษากระบวนการสื่อสารผ่านตัวกลางคอมพิวเตอร์ โดยใช้ระบบอินเทอร์เน็ต กลุ่มตัวอย่างเป็นวัยรุ่น เกรด 6 ทำการทดลอง 20 สัปดาห์ โดยใช้รูปแบบการสื่อสารผ่านโฮมเพจ มีการปฏิสัมพันธ์ระหว่างกัน พบว่า กลุ่มผู้ใช้จะคำนึงถึงรูปแบบ ความน่าสนใจ การง่ายต่อการเข้าถึง ความสนใจในกลุ่มของตนเอง และประโยชน์ในการใช้เป็นสำคัญ

สำหรับการศึกษาวิจัยในประเทศที่เกี่ยวข้องกับการใช้ระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตในปัจจุบัน โดยสรุปมีดังต่อไปนี้

สุนิสา เหลืองสมบูรณ์ (2537) ศึกษาเรื่อง การสำรวจความคิดเห็นของผู้ใช้ที่สังกัดสถาบันอุดมศึกษาเกี่ยวกับการใช้ระบบเครือข่ายคอมพิวเตอร์ของศูนย์เทคโนโลยีอิเล็กทรอนิกส์และคอมพิวเตอร์แห่งชาติ จากการศึกษาพบว่า บริการที่ใช้มากที่สุดเป็นอันดับ 1 คือ บริการไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ อันดับ 2 คือ การโอนย้ายแฟ้มข้อมูล อันดับ 3 คือการสนทนาผ่านระบบเครือข่าย อันดับ 4 คือการใช้เครื่องระยะไกล และอันดับสุดท้ายคือ การบริการข่าวสาร ลักษณะงานที่ใช้มากที่สุดคือการสืบค้นข้อมูลจากแหล่งต่าง ๆ มาใช้ในงานวิจัยและพัฒนา และใช้ในการประชุมทางวิชาการน้อยที่สุด นอกจากนี้ยังได้ให้ข้อเสนอแนะที่เป็นแนวทางในการศึกษา ได้แก่ การให้รัฐบาลและสถาบันการศึกษาให้การสนับสนุนด้านงบประมาณ เพื่อการพัฒนา และสนับสนุนให้บุคลากรในสถาบันการศึกษาได้ใช้งานในระบบเครือข่ายให้ทั่วถึง

เรวดี คงสุภาพกุล (2538) ศึกษาเรื่อง การใช้ระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตของนิสิตนักศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร จากการศึกษาพบว่า สาขาวิชาที่ศึกษามีความสัมพันธ์กับความบ่อยในการใช้ นิสิต นักศึกษาสาขาสังคมศาสตร์ และมนุษยศาสตร์ใช้ระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตมากกว่านิสิตนักศึกษาสาขาวิทยาศาสตร์ และการใช้งานส่วนใหญ่ใช้งานค้นคว้าวิจัย และการคุยกับเพื่อน

พจนารถ ทองคำเจริญ (2539) ศึกษาเรื่อง สภาพ ความต้องการ และปัญหาในการใช้เครือข่ายอินเทอร์เน็ตในการเรียนการสอนในสถาบันอุดมศึกษา สังกัดทบวงมหาวิทยาลัย จากการศึกษาพบว่า อาจารย์ และนักศึกษาใช้เครือข่ายอินเทอร์เน็ตเพื่อประโยชน์ในการสืบค้นข้อมูล การส่งไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ เป็นต้น และมีความต้องการให้พัฒนาอุปกรณ์พื้นฐานให้มีความพร้อม โดยเฉพาะคีย์บอร์ด และความเร็วในการสื่อสาร ปัญหาที่พบคือ งบประมาณสนับสนุนศูนย์บริการ วัสดุ อุปกรณ์ และบุคลากรที่ให้คำแนะนำมีไม่เพียงพอ

องอาจ ฤทธิ์ทองพิทักษ์ (2539) ศึกษาเรื่องพฤติกรรมการสื่อสารผ่าน ระบบเวปต์ไวด์-เว็บ ของนักศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร จากการศึกษาพบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่มีการใช้การสื่อสารผ่านระบบ เวปต์ไวด์เว็บ ที่มหาวิทยาลัย มีความสนใจเปิดรับเนื้อหาประเภทบันเทิงมากที่สุด คุณลักษณะของระบบ เวปต์ไวด์เว็บ ในเรื่องความได้เปรียบเชิงเทียบ ความซับซ้อนในการทำงานและความเข้ากันได้ มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับพฤติกรรมการสื่อสารผ่าน ระบบเวปต์ไวด์เว็บอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และนักศึกษาที่มีความแตกต่างกันในเรื่องเพศ อายุ และความเป็นเจ้าของเครื่องคอมพิวเตอร์ มีพฤติกรรมการสื่อสารผ่านระบบ เวปต์ไวด์เว็บ แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติเป็นเพศชาย นักศึกษาที่อายุน้อย นักศึกษาที่เป็นเจ้าของระบบเครือข่าย และมีคอมพิวเตอร์ของตนเอง มีพฤติกรรมในการยอมรับการสื่อสารผ่านระบบเวปต์ไวด์เว็บ มากกว่า

อริญญา ม้าลายทอง (2539) ศึกษาเรื่อง การเปิดรับข่าวสารและการใช้การสื่อสารผ่านระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตของพนักงานในกลุ่มบริษัท ลีอกซเลย์ จำกัด (มหาชน) จากการศึกษาพบว่า อายุ ระดับการศึกษา ระยะเวลาที่ใช้ การสื่อสารผ่านระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต และความถี่ในการเข้ารับการสัมมนาอภิปราย หรืออบรมเกี่ยวกับการสื่อสารผ่านระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต มีความแตกต่างกันต่อการยอมรับการสื่อสารผ่านระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต และพฤติกรรมเปิดรับข่าวสารผ่านทางสื่อมากที่สุด คือ สื่อบุคคลประเภทเพื่อนร่วมงาน

อำไพศรี โสประทุม (2539) ศึกษาเรื่อง พฤติกรรมการเปิดรับข้อมูลข่าวสาร และปัจจัยบางประการที่มีต่อการสื่อสารคอมพิวเตอร์ระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต ของผู้ใช้คอมพิวเตอร์ในเขตกรุงเทพมหานคร จากการศึกษาพบว่า สื่อบุคคลเป็นสื่อที่มีอิทธิพลต่อการยอมรับเครือข่ายอินเทอร์เน็ตมากกว่าสื่อมวลชน และสื่อเฉพาะกิจ สื่อมวลชนมีความสัมพันธ์กับความถี่ในการใช้เครือข่ายอินเทอร์เน็ต สภาพทางเศรษฐกิจและสังคมมีความสัมพันธ์กับการยอมรับเครือข่ายอินเทอร์เน็ต โดยที่การศึกษามีความสัมพันธ์กับการที่ใช้เครือข่ายอินเทอร์เน็ตช่วยในการทำงาน รายได้ต่อเดือนมีความสัมพันธ์กับความต้องการใช้ในอนาคต การเป็นเจ้าของมีความสัมพันธ์กับความถี่ ความบ่อยในการใช้ การช่วยพัฒนาในการทำงาน คุณลักษณะของเครือข่ายอินเทอร์เน็ต และความทันสมัยของบุคคลมีความสัมพันธ์กับการยอมรับเครือข่ายอินเทอร์เน็ต

มัทธพล อรุณสวัสดิ์ (2539) ได้ศึกษาเรื่อง สภาพ ปัญหา และความต้องการ การใช้บริการของผู้ใช้อินเทอร์เน็ตผ่านเครือข่ายจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยภายใต้โดเมนเน็ตเสิร์ฟ พบว่า ผู้ใช้บริการส่วนใหญ่ใช้เครื่องคอมพิวเตอร์ของคณะซึ่งต่อตรงกับศูนย์บริการ ช่วงเวลาที่ใช้บริการคือ 21.30 ถึง 23.00 น. มากที่สุด โดยเข้าติดต่อกับศูนย์บริการ 1 ถึง 2 ครั้งต่อสัปดาห์

เพ็ญทิพย์ จิรพินนุสรณ์ (2539) ได้ศึกษาเกี่ยวกับ พฤติกรรมการแสวงหาข่าวสารผ่านสื่อมวลชน และอินเทอร์เน็ตของนักศึกษา และบุคลากรของสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ พบว่า วัตถุประสงค์หลักในการแสวงหาข่าวสารผ่านสื่อมวลชน และอินเทอร์เน็ตของนักศึกษาและบุคลากร เป็นการเปิดรับข้อมูลข่าวสารเพื่อสนองความต้องการของตน นักศึกษาและบุคลากรต้องการแสวงหาข้อมูลข่าวสารผ่านอินเทอร์เน็ตในเรื่องเกี่ยวกับการศึกษาค้นคว้าวิทยาศาสตร์เทคโนโลยี และบันเทิงตามลำดับ โดยบริการที่ใช้มากที่สุดคือ เวิลด์ไวด์เว็บ ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ และถ่ายโอนแฟ้มข้อมูลประเภทซอฟต์แวร์เพื่อมาใช้งาน

สุวรรณ มาศเมฆ (2540) ศึกษาเรื่อง ความคาดหวัง และความพึงพอใจในการใช้บริการระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตของอาจารย์ในสถาบันอุดมศึกษา สังกัดทบวงมหาวิทยาลัยต่อการดำเนินภารกิจเกี่ยวกับการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษา จากการศึกษาพบว่า อาจารย์ในสถาบันอุดมศึกษา สังกัดทบวงมหาวิทยาลัยมีความคาดหวัง ความพึงพอใจต่อประโยชน์ที่ได้รับ และบริการจากเครือข่ายอินเทอร์เน็ตในระดับสูง ซึ่งความคาดหวังประโยชน์ที่ได้รับ มีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจในการใช้บริการระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต และผลการศึกษาในระดับลึก พบว่า ทุกแห่งให้ความสำคัญของการนำระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต เพื่อสนับสนุน ภารกิจ

ของมหาวิทยาลัยแต่ละสถาบัน โดยได้กำหนดเป็นนโยบายอย่างชัดเจน ทั้งในลักษณะของการพัฒนาบุคลากร รองรับการจัดหาเครื่องมืออุปกรณ์ให้เพียงพอ และใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ส่วนสถานภาพการใช้ประโยชน์ในเรื่องของความเร็วของการแลกเปลี่ยนข้อมูล ความเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของซอฟต์แวร์ที่นำมาใช้ บุคลากรในการบำรุงรักษาและดูแลพัฒนาระบบเครือข่ายยังมีไม่เพียงพอ

จากการสังเคราะห์เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งในประเทศ และต่างประเทศ พบว่างานวิจัยโดยส่วนใหญ่เป็นการวิจัยเกี่ยวกับทัศนคติ สภาพปัญหา และความต้องการ พฤติกรรมการใช้อินเทอร์เน็ตในสภาพแวดล้อม และปัญหาที่แตกต่างกันไป ผู้ใช้ระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตส่วนใหญ่ใช้ประโยชน์ในลักษณะที่เป็นฐานข้อมูล ในการสืบค้นแหล่งข้อมูลสารสนเทศ มีการนำระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตมาใช้ประโยชน์ ในด้านเพิ่มประสิทธิภาพการเรียนการสอน ระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตทำให้เกิดรูปแบบใหม่ ในการสื่อสารระหว่างบุคคล จากผู้ส่งสารจำนวนมากไปยังผู้รับสารได้โดยไม่มีข้อจำกัด ด้านจำนวน ระยะเวลา และสถานที่ มีความสะดวก และรวดเร็วในการติดต่อสื่อสาร ผลการวิจัยพบว่า อิทธิพลของอินเทอร์เน็ตส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมในด้านต่างๆ และมีความพยายามดำเนินการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น โดยเฉพาะกรณีอิทธิพลของแหล่งข่าวสารข้อมูลที่ไม่เหมาะสม ส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของผู้ใช้บริการ และงานวิจัยในประเทศเป็นงานวิจัยด้านการยอมรับ การเปิดรับข่าวสาร และการใช้งานในระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต สำหรับพฤติกรรมในการใช้ระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต ของผู้ใช้ส่วนใหญ่มีพฤติกรรมจริยธรรมในการใช้ระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต 7 ด้าน ต่อไปนี้คือ ด้านการละเมิดความเป็นส่วนตัวของผู้ใช้ ด้านการรบกวนความปลอดภัยของระบบเครือข่าย ด้านการใช้ทางด่วนข้อมูลในทางมิชอบด้วยกฎหมายและศีลธรรม ด้านการก่ออาชญากรรม ด้านการเล่นการพนัน ด้านภาพอนาจารบนเครือข่าย และด้านการเอื้อประโยชน์ต่อบุคคลอื่น

กรอบแนวคิดในการดำเนินการวิจัย

จากการค้นคว้าเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมจริยธรรม ในการใช้ระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตทั้งในประเทศและต่างประเทศ พบว่าพฤติกรรมจริยธรรม ในการใช้ระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตกำลังก่อให้เกิดผลกระทบกับโครงสร้างทางสังคม ในหลายๆ ประเทศ การสามารถเข้าถึงแหล่งข่าวสารข้อมูลที่ไม่เหมาะสมต่างๆ ทำให้เกิดปัญหาสังคมเนื่องจากผู้กระทำความผิดอาศัยช่องว่าง ของระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตที่เป็นเครือข่ายสาธารณะยากแก่การควบคุมดูแล และการบัญญัติกฎหมาย เพื่อเอาผิดอาชญากรคอมพิวเตอร์เหล่านี้กระทำได้โดยยาก จะเห็นได้จากคดีความที่เกิดจากพฤติกรรมการใช้อินเทอร์เน็ต ในต่างประเทศเพิ่มมากขึ้น และทวีความรุนแรงขึ้น สำหรับประเทศไทยการรับเทคโนโลยีสารสนเทศโดยปราศจากการกั้นกรอง กำลังก่อให้เกิดปัญหาในหลายๆ ด้าน จำนวนผู้ใช้ระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตในประเทศไทย

โดยส่วนใหญ่จะเป็นนักศึกษาในระดับอุดมศึกษา ผ่านระบบเครือข่ายของแต่ละมหาวิทยาลัย เนื่องจากระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตเป็นแหล่งข้อมูลข่าวสารขนาดใหญ่ ข้อมูลข่าวสารเพิ่มจำนวนมากขึ้น ทั้งข้อมูลที่เป็นประโยชน์ และข้อมูลที่ไม่เหมาะสม ประเทศไทยอยู่ในระหว่างดำเนินการร่างกฎหมายเพื่อมาควบคุมดูแล พฤติกรรมการใช้ระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตที่ขัดต่อหลักจริยธรรมของสังคมไทย ผู้วิจัยจึงกำหนดขอบเขตที่จะศึกษาถึงพฤติกรรมจริยธรรมในระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตของนักศึกษาระดับอุดมศึกษา โดยตัวแปรที่จะส่งผลต่อพฤติกรรมจริยธรรมในระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตของนักศึกษาระดับอุดมศึกษา คือ เพศ อายุ สถานศึกษา ชั้นปีที่ศึกษา คณะ สาขาวิชา ที่พักอาศัย การมีคอมพิวเตอร์สำหรับเชื่อมต่อระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต ประสบการณ์ในการใช้ การเป็นสมาชิกระบบเครือข่าย สถานที่ที่ใช้บริการระบบเครือข่าย การเรียนรู้วิธีใช้งาน การตัดสินใจใช้งาน ความถี่และเวลาในการใช้งาน ลักษณะประเภทในการใช้บริการ รวมถึงการมีโฮมเพจเป็นของตนเอง และส่งผลต่อพฤติกรรมจริยธรรมในระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตของนักศึกษาระดับอุดมศึกษา ได้แก่ ด้านการละเมิดความเป็นส่วนตัวของผู้ใช้ ด้านการรบกวนความปลอดภัยของระบบเครือข่าย ด้านการใช้ทางด่วนข้อมูลในทางมิชอบด้วยกฎหมายและศีลธรรม ด้านการก่ออาชญากรรม ด้านการเล่นการพนัน ด้านภาพอนาจารบนเครือข่าย และด้านการเอื้อประโยชน์ต่อบุคคลอื่นอย่างไร โดยใช้วิธีการสังเกต การสัมภาษณ์ และการตอบแบบสอบถาม เก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลักที่เป็นนักศึกษาระดับอุดมศึกษา และกลุ่มนักวิชาการ ผู้ให้บริการระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต ผู้ดูแลระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตของสถาบันการศึกษา และผู้ที่ปฏิบัติงานในหน่วยงานที่มีหน้าที่เกี่ยวข้องกับระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต

บทที่ 3

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยมุ่งศึกษา พฤติกรรมจริยธรรมในการใช้ระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตของนักศึกษาระดับอุดมศึกษา และความคิดเห็นที่มีต่อระบบเครือข่ายของสถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษา โดยมีลำดับขั้นตอนการศึกษา 2 ระยะ ในระยะแรกมีลำดับขั้นตอนการศึกษา 2 ขั้น ระยะที่สองมีลำดับขั้นตอนการศึกษา 4 ขั้น และในแต่ละขั้นมีวิธีการวิจัยดังมีรายละเอียดการดำเนินการวิจัย ดังต่อไปนี้

ระยะที่ 1 กำหนดประเด็นพฤติกรรมจริยธรรมในการใช้ระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตของนักศึกษาระดับอุดมศึกษา

ขั้นที่ 1. ศึกษาข้อมูลพื้นฐานที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมจริยธรรมบนระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตทั้งภายในประเทศ และต่างประเทศจากเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ขั้นที่ 2. ศึกษาความคิดเห็นของบุคลากรที่ทำหน้าที่เกี่ยวข้องกับการใช้ระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต

ระยะที่ 2 ศึกษาพฤติกรรมจริยธรรมในการใช้ระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตของนักศึกษาระดับอุดมศึกษา

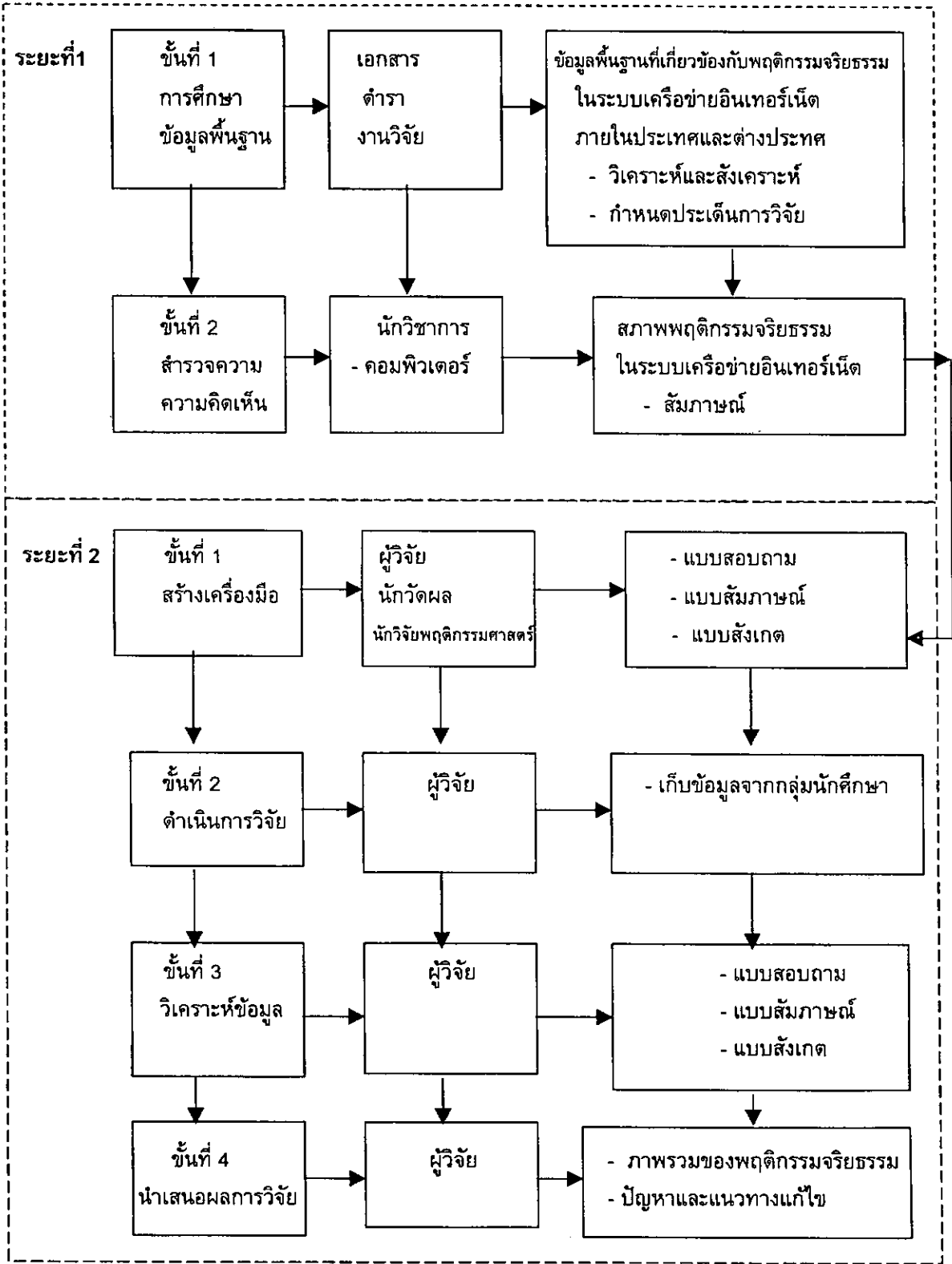
ขั้นที่ 1. นำประเด็นพฤติกรรมจริยธรรม ในการใช้ระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต ของนักศึกษาระดับอุดมศึกษา จากระยะที่ 1 มาดำเนินการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์ แบบสังเกต เพื่อใช้ในการสำรวจพฤติกรรมจริยธรรมในการใช้ระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต

ขั้นที่ 2. ดำเนินการเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย จากกลุ่มนักศึกษาระดับอุดมศึกษาในสถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษาที่กำหนดไว้

ขั้นที่ 3. วิเคราะห์ข้อมูลเพื่อนำมาสรุปภาพรวมของพฤติกรรมจริยธรรม ในการใช้อินเทอร์เน็ตของนักศึกษาระดับอุดมศึกษา

ขั้นที่ 4. สรุปผลที่ได้รับจากการวิเคราะห์ข้อมูล นำเสนอข้อค้นพบจากการวิจัย ที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมจริยธรรม บนระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตของนักศึกษาระดับอุดมศึกษา เพื่อประโยชน์ในการทราบสถานะการณ์ในปัจจุบัน ปัญหาและแนวทางแก้ไขต่อไป

ดังแสดงเป็นแผนภูมิการวิจัยต่อไปนี้

ภาพประกอบ 11 แผนภูมิแสดงวิธีดำเนินการวิจัย

จากแผนภูมิแสดงลำดับขั้นวิธีดำเนินการวิจัยดังมีรายละเอียดต่อไปนี้

ระยะที่ 1 กำหนดประเด็นพฤติกรรมจริยธรรมในการใช้ระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต ของนักศึกษาระดับอุดมศึกษา

ขั้นที่ 1. ศึกษาข้อมูลพื้นฐานที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมจริยธรรมในระบบเครือข่าย-อินเทอร์เน็ต ทั้งภายในประเทศและต่างประเทศจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยดำเนินการดังนี้

1.1 ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง กับการใช้อินเทอร์เน็ตโดยรวม จาก แหล่งข้อมูลห้องสมุด เอกสารและงานวิจัย หรือสิ่งพิมพ์อิเล็กทรอนิกส์ที่เกี่ยวข้อง จากการสืบค้นบนอินเทอร์เน็ต การสืบค้นข้อมูล ใช้เครื่องมือค้นหา (Search Engine) เช่น Yahoo, Altavista ,infoseek, lycos ,Sanook, Thaiseek โดยใช้คำสืบค้น (Key word) เช่น internet ,cyber space, education online, computer and internet ethics ,internet environment ,moral behavior in computer and in Internet net work , cyber pornography, computer – related crime, The phenomenon of computer crime และ Law of protecting privacy ค้นหาข้อมูลผ่าน เวิลด์ ไวด์ เว็บ และวิทยานิพนธ์ต่างประเทศ สืบค้นโดยใช้ฐานข้อมูล วิทยานิพนธ์อิเล็กทรอนิกส์ Proques digital dissertations Full Citation and Abstract ของ UMI's Dissertation Abstracts database (<http://www.lib.Umi.com/dissertations/results>) โดยศึกษาเฉพาะพฤติกรรมที่เกี่ยวข้องกับจริยธรรมในการใช้อินเทอร์เน็ต

1.2 วิเคราะห์ สังเคราะห์ เอกสารงานวิจัย และทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง การวิเคราะห์เอกสารและงานวิจัย (Document Analysis) ที่เกี่ยวข้องกับการใช้อินเทอร์เน็ต ใช้วิธีวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) จากแหล่งข้อมูลเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยสำรวจและรวบรวมข้อมูล จากเว็บไซต์ ทั้งในประเทศและต่างประเทศ ที่มีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างทางพฤติกรรม จริยธรรมในการใช้ระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตของสังคมไทย เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างกรอบแนวคิดในการวิจัย

1.3 สรุปการสังเคราะห์และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเป็นกรอบแนวคิด ในการดำเนินการวิจัย ศึกษาค้นคว้าข้อมูลจากปรากฏการณ์ในสังคม ที่เกี่ยวกับพฤติกรรมจริยธรรมในการใช้ระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตของศึกษา เฉพาะพฤติกรรมจริยธรรมทั้งในประเทศและต่างประเทศ ศึกษานโยบายเทคโนโลยีสารสนเทศแห่งชาติ ที่ผ่านความเห็นชอบจากมติดคณะรัฐมนตรี ร่างกฎหมายเกี่ยวกับอาชญากรรมคอมพิวเตอร์จำนวน 6 ฉบับ ได้แก่ กฎหมายคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล กฎหมายอาชญากรรมทางคอมพิวเตอร์ กฎหมายพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ กฎหมายลายมือชื่อทางอิเล็กทรอนิกส์ กฎหมายการโอนเงินทางอิเล็กทรอนิกส์ กฎหมายโทรคมนาคม ศึกษาข้อสรุปจากรายงานผลการวิจัยเรื่อง " ทางด่วนข้อมูล : ข้อเสนอเพื่อการพัฒนาประเทศ "

โดยสมาคมนักวิชาชีพไทยในญี่ปุ่นร่วมกับสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สวก.) และผลการวิจัยใน " โครงการวิจัยเพื่อหากรอบและข้อเสนอแนะกฎหมายสำหรับบริการอินเทอร์เน็ตในประเทศไทย " ดำเนินการโดยสำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ สามารถสรุปพฤติกรรมจริยธรรมในการใช้ระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต ในขั้นตอนที่ 1 คือ

1.3.1 ด้านการละเมิดความเป็นส่วนตัวของผู้ใช้ การละเมิดสิทธิ์ส่วนบุคคล การเข้าถึงฐานข้อมูลของบุคคลอื่นโดยไม่ได้รับอนุญาต เช่น ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ ข้อมูลด้านการเงินการธนาคาร หมายเลขบัตรเครดิต

1.3.2 ด้านการรบกวนความปลอดภัยของเครือข่าย เช่น การเผยแพร่ ไวรัส ทำลายระบบเครือข่ายการล้วงความลับของเครือข่าย การก่อกรวน และการสร้างความเสียหายของฐานข้อมูล

1.3.3 ด้านการใช้ทางด่วนข้อมูลในทางมิชอบด้วยกฎหมายและศีลธรรม เช่น การละเมิดลิขสิทธิ์ การข่มขู่คุกคาม การใช้ถ้อยคำหยาบโลนใส่ร้ายเสียชื่อเสียง การหมิ่นประมาท สร้างความเสียหาย และความเข้าใจผิดให้เกิดกับบุคคลอื่น การเผยแพร่ ข้อมูลข่าวสารด้านยาเสพติด การเผยแพร่ภาพนิ่ง ภาพวิดีโอ แสดงความรุนแรง และการกระทำผิดกฎหมาย

1.3.4 ด้านการก่ออาชญากรรม เช่น การลบข้อมูล การปล่อยข้อมูลขยะเข้าไประบบ การต่อสู้ทางการเมือง การก่อวินาศกรรม การลักลอบ การบ่อนทำลายความสงบเรียบร้อยของประเทศโดยการล้วงความลับทางทหาร หรือทางด้านความมั่นคงของประเทศต่างๆ

1.3.5 ด้านการเล่นการพนัน เช่น การเล่นการพนันผ่านระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต

1.3.6 ด้านภาพอนาจารบนเครือข่าย เช่น การเผยแพร่ภาพโป๊ ภาพอนาจาร ภาพการล้วงละเมิดทางเพศ และภาพการแสดงออกทางเพศในลักษณะ ต่างๆ

1.3.7 ด้านการเอื้อประโยชน์ต่อบุคคลอื่น เช่น การแลกเปลี่ยนข้อมูล การเผยแพร่ ข่าวสารผ่านโฮมเพจของตนเอง และผู้อื่น ให้ความช่วยเหลือตอบ คำถามในกระตุ้การสนทนา ในกระดานข่าวและในห้องสนทนา และคอยสอดส่องดูแลความปลอดภัยบนเครือข่าย โดยเข้าร่วมโครงการสมาชิกแจ้งข่าวอาชญากรรมบนอินเทอร์เน็ต

ขั้นที่ 2. นำกรอบแนวคิดด้านพฤติกรรมจริยธรรมที่พบในขั้นที่ 1 ไปสอบถามความคิดเห็นของบุคลากรที่ทำหน้าที่เกี่ยวข้องกับการให้บริการ ระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต โดยกำหนดผู้ให้ข้อมูลหลัก ดังนี้คือเป็น ผู้ให้บริการระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต ผู้ให้ข้อมูลเป็นเจ้าหน้าที่ฝ่ายกฎหมายด้านดูแลตรวจสอบข้อมูลสารสนเทศของกรมตำรวจ ผู้ให้ข้อมูลเป็นเจ้าหน้าที่ซึ่งดูแลระบบเครือข่ายสารสนเทศ ผู้ดูแลและให้บริการข้อมูลข่าวสารบนระบบอินเทอร์เน็ต และผู้ให้บริการอินเทอร์เน็ต ในสถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษา และนักจิตวิทยา โดยศึกษาความคิดเห็นของกลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลัก ที่มีต่อพฤติกรรมการใช้บริการระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต ของ

นักศึกษา ระดับอุดมศึกษาโดยใช้วิธีการสัมภาษณ์ จำนวนทั้งสิ้น 20 คน (รายชื่ออยู่ในภาคผนวก ก) โดยกลุ่มผู้ให้ข้อมูลมีความเห็นสอดคล้องในประเด็นพฤติกรรม จริยธรรม ทั้ง 7 ด้านที่กำหนดไว้ สามารถครอบคลุมพฤติกรรมจริยธรรมในการใช้ระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตของนักศึกษาระดับอุดมศึกษา ดังนั้นจึงนำผลที่ได้จากการศึกษาค้นคว้า และความคิดเห็นของกลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลัก มาสรุปเป็นประเด็นพฤติกรรมจริยธรรมในการใช้บริการระบบอินเทอร์เน็ตของนักศึกษาระดับอุดมศึกษา เพื่อใช้ในการดำเนินการสร้างเครื่องมือในการวิจัย และนำไปใช้ประกอบการวิเคราะห์ข้อมูลและอภิปรายผลการวิจัยต่อไป (รายละเอียดของการสัมภาษณ์อยู่ในบทที่ 4)

ระยะที่ 2 ศึกษาพฤติกรรมจริยธรรมในการใช้ระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตของ

นักศึกษาระดับอุดมศึกษา

ขั้นที่ 1. นำข้อสรุปประเด็นปัญหาที่เกี่ยวข้องพฤติกรรมจริยธรรม ในการใช้บริการระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตของนักศึกษาระดับอุดมศึกษาจากการศึกษาค้นคว้า และจากการสัมภาษณ์มาเป็นกรอบในการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย และเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยพฤติกรรมจริยธรรม ในการใช้บริการระบบอินเทอร์เน็ตของนักศึกษาระดับอุดมศึกษา ในครั้งนี้เครื่องมือที่ใช้กับนักศึกษาระดับอุดมศึกษา คือ แบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์ และ แบบสังเกต โดยมีวิธีการดำเนินการดังนี้

1.1 แบบสอบถาม สร้างแบบสอบถาม โดยใช้ประเด็นปัญหาที่ค้นพบในระยะที่ 1 มากำหนดเป็นกรอบคำถาม นอกจากนี้ผู้วิจัยนำแนวคิดในการวัดพฤติกรรมของ ดวงเดือน พันธุมนาวิน และรูปแบบการสร้างแบบสอบถามวัดพฤติกรรมการใช้อินเทอร์เน็ตของ อัดัม บี คิง (Adam B. King, 1998 "Study of Sentiments Regarding Online Identities and Behaviors " of Indiana University – Bloomington" URL <http://www.Indiana.edu/~socpsy/King/consent.htm>.) และของ ดานา อี พูทนาม (Dana E .Putnam ,1997 " Online sexual addiction Questionnaire " URL <http://www.onlinesexaddict.com/osaq.html>) สร้างแบบสอบถามตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย เพื่อวัดพฤติกรรมจริยธรรมในการใช้ระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตของนักศึกษาระดับอุดมศึกษา

1.2 แบบสังเกต สร้างแบบสังเกตพฤติกรรมจริยธรรมในการใช้อินเทอร์เน็ตของนักศึกษาระดับอุดมศึกษา โดยคำนึงถึงประเด็นการเลือก และการแสดงพฤติกรรมจริยธรรมการใช้ระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต ของนักศึกษาระดับอุดมศึกษา และสภาพแวดล้อมในส่วนงานบริการอินเทอร์เน็ตของแต่ละมหาวิทยาลัย โดยผู้วิจัยเข้าไปมีส่วนร่วมในฐานะผู้ให้บริการอินเทอร์เน็ต ผ่านศูนย์บริการคอมพิวเตอร์ของมหาวิทยาลัย (ข้อมูลแบบสังเกตในภาคผนวก ง)

1.3 แบบสัมภาษณ์ดำเนินการวางกรอบ และข้อคำถาม โดยกำหนดเป็นประเด็นคำถามที่มุ่งศึกษาข้อมูลเชิงคุณภาพ ในการศึกษาพฤติกรรมจริยธรรมในการใช้ระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตของนักศึกษา (ข้อมูลแบบสัมภาษณ์อยู่ในภาคผนวก ค)

1.4 ตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย โดยนำ แบบสอบถาม แบบสังเกต และแบบสัมภาษณ์ ที่สร้างขึ้นไปทดสอบความเที่ยงตรงเชิงสภาพ (Validity) และความเชื่อมั่น (Reliability) ของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ดังนี้

1.4.1 นำเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ไปหาความเที่ยงตรงโดยผ่านการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญด้านวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ ด้านจิตวิทยาและด้านคอมพิวเตอร์สารสนเทศ จำนวน 5 ท่าน เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรง และความเหมาะสมด้านการใช้ภาษา ซึ่งผู้พิจารณามีความเห็นว่าพฤติกรรมจริยธรรมทั้ง 7 ด้าน ครอบคลุมพฤติกรรมที่ปรากฏในการใช้ระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตของนักศึกษา ในปัจจุบัน (รายชื่อผู้เชี่ยวชาญอยู่ในภาคผนวก ก)

1.4.2 นำเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ไปทดลองใช้กับกลุ่มนักศึกษาในระดับอุดมศึกษาที่มีคุณสมบัติใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน แล้วนำไปวิเคราะห์ความเชื่อมั่น (Reliability) โดยวิธีหาค่าความสอดคล้องภายใน (Internal Consistency) แบบสัมประสิทธิ์อัลฟา (α - Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach, 1970 : 161) จากแบบสอบถาม ส่วนที่มีลักษณะมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) ในตอนที่ 2 ที่แสดงระดับพฤติกรรมจริยธรรมในระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตของนักศึกษา พบว่ามีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .83 และตอนที่ 3 แสดงระดับความคิดเห็นของนักศึกษาระดับอุดมศึกษาที่มีต่อระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .85 (ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามอยู่ในภาคผนวก จ)

1.4.3 นำเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยทั้งแบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์ และแบบสังเกต มาปรับปรุงแก้ไขก่อนนำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างจริงในการวิจัยต่อไป

1.5 รายละเอียดของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย แบบสอบถามที่สร้างขึ้นมีทั้งหมด 3 ตอน ดังต่อไปนี้ (ข้อมูลแบบสอบถามอยู่ในภาคผนวก ข)

ตอนที่ 1 ศึกษาสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม และสภาพการให้บริการระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต โดยต้องการทราบข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับ เพศ อายุ สถานศึกษา ชั้นปี คณะ สาขาวิชา ที่พักอาศัย การมีคอมพิวเตอร์ส่วนตัว การเป็นสมาชิกระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต ประสบการณ์ในการใช้งาน การเรียนรู้ ลักษณะการใช้งาน ความถี่ ระยะเวลาในการใช้ เป็นต้น

ตอนที่ 2 ศึกษาพฤติกรรมจริยธรรมในระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต ของนักศึกษาระดับอุดมศึกษา รายละเอียดของคำถามครอบคลุมพฤติกรรมจริยธรรม 7 ด้านคือ ด้านการละเมิดความเป็นส่วนตัวของผู้ใช้ ด้านการรบกวนความปลอดภัยของเครือข่าย ด้านการใช้ทางด่วนข้อมูลในทางมิชอบด้วยกฎหมายและศีลธรรม ด้านการก่ออาชญากรรม ด้านการเล่นการ

พนัก ด้านภาพพจนานุกรมบนเครือข่าย ด้านการประโยชน์ต่อบุคคลอื่น โดยกำหนดระดับของพฤติกรรมจริยธรรม เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามแบบของลิเคิร์ต (Likert) แบ่งออกเป็น 5 ระดับ โดยกำหนดระดับพฤติกรรมในข้อคำถาม ที่เป็นคำถามเชิงบวก ดังนี้

- 5 หมายถึง มีพฤติกรรมมากที่สุด
- 4 หมายถึง มีพฤติกรรมมาก
- 3 หมายถึง มีพฤติกรรมปานกลาง
- 2 หมายถึง มีพฤติกรรมน้อย
- 1 หมายถึง ไม่มีพฤติกรรม

ส่วนในข้อที่คำถามมีลักษณะเชิงลบ จะมีระดับพฤติกรรมในทางตรงกันข้ามกัน และในส่วนการวิเคราะห์ข้อมูล เพื่อวัดพฤติกรรมจริยธรรมในการใช้ระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต ของนักศึกษาระดับอุดมศึกษา กำหนดดังนี้

- ค่าเฉลี่ยระหว่าง 4.50 – 5.00 แสดงว่า นักศึกษาไม่มีพฤติกรรม
- ค่าเฉลี่ยระหว่าง 3.50 – 4.49 แสดงว่า นักศึกษามีพฤติกรรมน้อย
- ค่าเฉลี่ยระหว่าง 2.50 – 3.49 แสดงว่า นักศึกษามีพฤติกรรมปานกลาง
- ค่าเฉลี่ยระหว่าง 1.50 – 2.49 แสดงว่า นักศึกษามีพฤติกรรมมาก
- ค่าเฉลี่ยระหว่าง 1.00 – 1.49 แสดงว่า นักศึกษามีพฤติกรรมมากที่สุด

ตอนที่ 3 ศึกษาความคิดเห็นของนักศึกษาระดับอุดมศึกษาที่มีต่อระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต โดยกำหนดระดับความคิดเห็นในข้อคำถามที่เป็นคำถามเชิงบวก ดังนี้

- 5 หมายถึง ระดับความคิดเห็น เห็นด้วยอย่างยิ่ง
- 4 หมายถึง ระดับความคิดเห็น เห็นด้วย
- 3 หมายถึง ระดับความคิดเห็น ไม่แน่ใจ
- 2 หมายถึง ระดับความคิดเห็น ไม่เห็นด้วย
- 1 หมายถึง ระดับความคิดเห็น ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง

ส่วนในข้อที่คำถามมีลักษณะเชิงลบ จะมีระดับความคิดเห็นในทางตรงกันข้าม ในส่วนการวิเคราะห์ข้อมูล เพื่อวัดความคิดเห็นของนักศึกษาระดับอุดมศึกษา ที่มีต่อระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต กำหนดดังนี้

- ค่าเฉลี่ยระหว่าง 4.50 – 5.00 แสดงว่า นักศึกษามีความเห็นด้วยอย่างยิ่ง
- ค่าเฉลี่ยระหว่าง 3.50 – 4.49 แสดงว่า นักศึกษามีความเห็นด้วย
- ค่าเฉลี่ยระหว่าง 2.50 – 3.49 แสดงว่า นักศึกษามีความไม่แน่ใจ
- ค่าเฉลี่ยระหว่าง 1.50 – 2.49 แสดงว่า นักศึกษามีความไม่เห็นด้วย
- ค่าเฉลี่ยระหว่าง 1.00 – 1.49 แสดงว่า นักศึกษามีความไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง

ขั้นที่ 2. นำแบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์ และแบบสังเกตที่สร้างขึ้น ไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย ซึ่งเป็นนักศึกษาในระดับอุดมศึกษาสังกัดทบวงมหาวิทยาลัย ในเขตกรุงเทพมหานคร พิจารณาคัดเลือกให้มีปริมาณกลุ่มตัวอย่างโดยกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างตามตารางของยามาเน่ (Yamane) ที่ระดับความเชื่อมั่น 95 เปอร์เซนต์ กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างตามความคลาดเคลื่อน ± 5 เปอร์เซนต์ ในกรณีจำนวนประชากรเกิน 1 แสนคน ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 398 คน (อุทุมพร จามรمان. 2537 : 30) สำหรับการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 400 คน โดยวิธีการสุ่มแบบเฉพาะเจาะจง

2.1 คัดเลือกสถาบันอุดมศึกษาที่จะใช้เป็นกลุ่มตัวอย่าง จากสถาบันอุดมศึกษาสังกัดทบวงมหาวิทยาลัยทั้งของรัฐและเอกชน ที่มีบริการอินเทอร์เน็ตให้กับนักศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร จำนวน 10 แห่งคือ 1) จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2) มหาวิทยาลัยกรุงเทพ 3) มหาวิทยาลัยศรีปทุม 4) มหาวิทยาลัยรังสิต 5) มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย 6) มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ 7) มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ 8) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร 9) มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ 10) สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ

2.2 ใช้วิธีสโนว์บอล เพื่อเลือกกลุ่มตัวอย่าง ในการเก็บข้อมูลเชิงปริมาณ และ ผู้ให้ข้อมูลหลักในการเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพ ซึ่งสามารถให้ข้อมูลรายละเอียดเกี่ยวกับพฤติกรรมจริยธรรมในการใช้ระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต พิจารณาคัดเลือกเฉพาะนักศึกษาที่เป็นสมาชิกระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต และใช้บริการระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต ทั้งที่ใช้ผ่านศูนย์บริการอินเทอร์เน็ตของมหาวิทยาลัย และใช้ผ่านโมเด็มจากที่บ้าน โดยเริ่มที่สำนักบริการคอมพิวเตอร์ และอินเทอร์เน็ต คณะวิศวกรรมศาสตร์ คณะวิทยาศาสตร์ หรือพื้นที่อื่นๆ เพื่อให้ได้ผู้ให้ข้อมูลหลัก ที่เป็นนักศึกษาระดับอุดมศึกษาซึ่งใช้ระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตคนใดคนหนึ่งก่อน แล้วจึงนำไปสู่คนต่อไป โดยมีการแนะนำเชื่อมโยงคนอื่นๆต่อไป ทำเช่นนี้ทั้ง 10 มหาวิทยาลัย ให้ครอบคลุมคณะและสาขา ของสถานศึกษาแต่ละแห่ง จำแนกเป็นมหาวิทยาลัยละ 40 คน รวมทั้งสิ้น 400 คน เป็นนักศึกษาชาย 228 คน นักศึกษาหญิง 178 คน เป็นกลุ่มตัวอย่างในการเก็บข้อมูลด้วยแบบสอบถาม ในส่วนกลุ่มตัวอย่างที่เป็นกลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลักในการเก็บข้อมูลโดยการสัมภาษณ์ จะดำเนินการในลักษณะเดียวกันจนได้ข้อมูลเพียงพอ (Glaser and Strauss. 1967 : 45 - 67 ; Hopfl. 1997) ที่จะนำมาเป็นข้อสรุปเกี่ยวกับพฤติกรรมจริยธรรมในการใช้ระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตของนักศึกษาระดับอุดมศึกษา ในการเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพครั้งนี้ ได้กลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลักจำนวน 107 คน เป็นนักศึกษาชาย จำนวน 67 คน นักศึกษาหญิงจำนวน 40 คน

2.3 นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้น ไปดำเนินการเก็บข้อมูล พฤติกรรมจริยธรรมในการใช้ระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตของกลุ่มตัวอย่าง ที่เป็นนักศึกษาระดับอุดมศึกษาในมหาวิทยาลัยของรัฐ และเอกชน

2.4 นำแบบสังเกต ไปสังเกตพฤติกรรมจริยธรรมในการใช้อินเทอร์เน็ต ของนักศึกษาระดับอุดมศึกษา ในสถานศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ทั้ง 10 แห่ง โดยผู้วิจัยเข้าไปมีส่วนร่วมในฐานะผู้ใช้บริการอินเทอร์เน็ตผ่านศูนย์บริการคอมพิวเตอร์ ของสถาบัน การศึกษาแต่ละแห่ง และเข้าไปร่วมใช้บริการในห้องสนทนา เพื่อศึกษาพฤติกรรมการใช้อินเทอร์เน็ตของนักศึกษา และนำผลการศึกษาที่ได้รับมาประกอบในการวิเคราะห์ข้อมูล ข้อค้นพบ สภาพปัญหา และแนวทางแก้ไข

2.5 ดำเนินการสัมภาษณ์ ตามประเด็นในแบบสัมภาษณ์ เพื่อศึกษาข้อมูลเชิงคุณภาพที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมจริยธรรม ในการใช้อินเทอร์เน็ตของนักศึกษาระดับอุดมศึกษา จากกลุ่มตัวอย่างที่คัดเลือกเป็นผู้ให้ข้อมูลหลัก จากมหาวิทยาลัยของรัฐและเอกชนที่กำหนดไว้

2.6 เก็บรวบรวมข้อมูล จากแบบสอบถาม แบบสังเกต และ แบบสัมภาษณ์ ที่ศึกษาพฤติกรรมจริยธรรมในการใช้อินเทอร์เน็ต ของนักศึกษาระดับอุดมศึกษาเพื่อนำไปใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

ขั้นที่ 3. วิเคราะห์ข้อมูล เพื่อนำมาสรุปภาพรวมของพฤติกรรมจริยธรรม ในการใช้ระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตของนักศึกษาระดับศึกษา ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลโดย

3.1 สถิติที่ใช้สำหรับการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย การหาค่าความเที่ยง การหาค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือ (Reliability) โดยวิธีหาค่าความสอดคล้องภายใน (Internal Consistency) แบบสัมประสิทธิ์อัลฟา (α - Coefficient) ของครอนบาค และวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive statistics) การหาค่าสถิติพื้นฐาน การคำนวณความถี่ ค่าเฉลี่ยเลขคณิต ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน เพื่อวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม ที่ใช้แบบประเมินมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) การเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่ม ใช้ t - test ใช้วิธีวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One way analysis of variance) ทดสอบความแตกต่างระหว่างกลุ่มตัวอย่าง มากกว่า 2 กลุ่ม สำหรับการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรใช้การวิเคราะห์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน

3.2 วิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ โดยใช้วิธีวิเคราะห์เนื้อหา จากแบบสังเกต จากแบบสัมภาษณ์ในกลุ่มนักศึกษาระดับอุดมศึกษา และแบบสัมภาษณ์กลุ่มนักการศึกษาและผู้ที่มีหน้าที่เกี่ยวข้องกับระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต โดยมีประเด็นในการศึกษาที่เกี่ยวข้องกับ พฤติกรรมจริยธรรมในการใช้ระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต ทั้ง 7 ด้านของนักศึกษาระดับอุดมศึกษา และ ความคิดเห็นที่มีต่อระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตของนักศึกษาระดับอุดมศึกษา การใช้ประโยชน์จากระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต ในลักษณะต่าง ๆ กัน ของนักศึกษาระดับอุดมศึกษา โดยใช้วิธีนำเสนอข้อมูลเชิงบรรยาย

ขั้นที่ 4. สรุปผลที่ได้รับจากการวิเคราะห์ข้อมูล และนำเสนอข้อค้นพบจากการวิจัย ที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมจริยธรรม ในระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตของนักศึกษาระดับอุดมศึกษา เพื่อประโยชน์ในการทราบสถานะการณ์ในปัจจุบัน สภาพปัญหาที่พบแก่หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นข้อมูลพื้นฐานในการกำหนดระเบียบ ข้อควรปฏิบัติในการให้บริการระบบเครือข่าย อินเทอร์เน็ตในสถาบันการศึกษา และเป็นข้อมูลที่ใช้เพื่อหาแนวทางแก้ไขปัญหาลที่เกี่ยวข้องกับ พฤติกรรมจริยธรรมบนระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตของนักศึกษาระดับอุดมศึกษา ต่อไป

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเรื่อง พฤติกรรมจริยธรรมในระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตของนักศึกษาระดับอุดมศึกษา มีความมุ่งหมายของการวิจัย เพื่อศึกษาพฤติกรรมจริยธรรมในการใช้อินเทอร์เน็ตของนักศึกษาระดับอุดมศึกษาและความคิดเห็นที่มีต่อระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตของสถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษาซึ่งผู้วิจัยได้นำเสนอข้อมูลผลการวิเคราะห์ข้อมูล จากการวิจัยตามลำดับดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์สถิติพื้นฐานของตัวแปร และความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรด้านต่าง ๆ กับพฤติกรรมจริยธรรมในการใช้อินเทอร์เน็ต จากการใช้แบบสอบถามในการวิจัยเชิงปริมาณตัวแปรที่ใช้ในการศึกษาได้แก่

1.1 ตัวแปรนักศึกษาระดับอุดมศึกษาโดยสำรวจข้อมูลเชิงคุณลักษณะ เพศ อายุ สถานศึกษา คณะ สาขาวิชา ชั้นปี สภาพครอบครัว ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการใช้บริการอินเทอร์เน็ต และลักษณะการใช้บริการอินเทอร์เน็ตในด้านต่าง ๆ ของนักศึกษาในระดับอุดมศึกษาสังกัดทบวงมหาวิทยาลัย ที่ใช้บริการอินเทอร์เน็ตผ่านระบบเครือข่ายของมหาวิทยาลัย ในปีการศึกษา 2542

1.2 ตัวแปรพฤติกรรมจริยธรรมในการใช้ระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต และความคิดเห็นที่มีต่อระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตของนักศึกษาระดับอุดมศึกษา ตามแนวคิดและองค์ประกอบทางพฤติกรรมจริยธรรมที่กำหนดไว้ใน ด้านการละเมิดความเป็นส่วนตัวของผู้ใช้ ด้านการรบกวนความปลอดภัยของเครือข่าย ด้านการใช้ระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตในทางมิชอบด้วยกฎหมายและศีลธรรม ด้านการก่ออาชญากรรม ด้านการเล่นการพนัน ด้านภาพอนาจารบนเครือข่าย และด้านการเอื้อประโยชน์ต่อบุคคลอื่น

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล ในการเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพจาก การสังเกต และการสัมภาษณ์ กลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลักที่เป็นนักศึกษาในระดับอุดมศึกษา และกลุ่มนักวิชาการที่ปฏิบัติงานในหน่วยงาน ที่มีหน้าที่เกี่ยวข้องกับระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์สถิติพื้นฐานของตัวแปร และความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรด้านต่าง ๆ กับพฤติกรรมจริยธรรมในการใช้อินเทอร์เน็ต ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1.1 ตารางแสดง จำนวนร้อยละจำแนกตามตัวแปร ข้อมูลเชิงคุณลักษณะ และปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการใช้บริการระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต

ตาราง 2 แสดงจำนวนนักศึกษาระดับอุดมศึกษาจำแนกตาม เพศ และอายุ

จำนวนนักศึกษา		จำนวน	ร้อยละ
เพศ			
ชาย		228	57.00
หญิง		172	43.00
รวม		400	100
อายุ			
อายุ 17 ปี		5	1.30
อายุ 18 ปี		63	15.80
อายุ 19 ปี		87	21.80
อายุ 20 ปี		93	23.30
อายุ 21 ปี		79	19.80
อายุ 22 ปี		40	10.00
อายุ 23 ปี		22	5.50
อายุ 24 ปี		8	2.00
อายุ 25 ปี		3	0.80
รวม		400	100
สถานศึกษา			
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย		40	10.00
มหาวิทยาลัยกรุงเทพ		40	10.00
มหาวิทยาลัยศรีปทุม		40	10.00
มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ		40	10.00
มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย		40	10.00
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์		40	10.00
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์		40	10.00
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร		40	10.00
มหาวิทยาลัยรังสิต		40	10.00
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ		40	10.00
รวม		400	100

จากตาราง 2 พบว่า กลุ่มตัวอย่างในการวิจัย มีจำนวน 400 คน จากสถาบันอุดมศึกษาสังกัดทบวงมหาวิทยาลัยทั้งของรัฐและเอกชน ในเขตกรุงเทพมหานคร จำนวน 10 แห่ง แห่งละ 40 คน จำแนกเป็น เพศชายจำนวน 228 คน คิดเป็นร้อยละ 57 เพศหญิงจำนวน 172 คน คิดเป็นร้อยละ 43 มีอายุระหว่าง 17 – 25 ปี กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีอายุ 20 ปี คิดเป็นร้อยละ 23.3

ตาราง 3 แสดงจำนวนนักศึกษาระดับอุดมศึกษาจำแนกตาม คณะและสาขาวิชา

คณะ/สาขาวิชา	จำนวน	ร้อยละ
จำนวน 25 คณะ / 64 สาขาวิชา		
1. คณะวิศวกรรมศาสตร์	75	18.80
สาขาวิศวกรรมโยธา	23	5.80
สาขาวิศวกรรมอุตสาหการ	5	1.30
สาขาวิศวกรรมไฟฟ้า	13	3.30
สาขาวิศวกรรมเครื่องกล	14	3.35
สาขาวิศวกรรมคอมพิวเตอร์	9	2.30
สาขาวิศวกรรมเคมี	5	1.30
สาขาวิศวกรรมโลหการ	1	0.30
สาขาวิศวกรรมไฟฟ้าสื่อสาร	5	1.30
2. คณะรัฐศาสตร์	11	2.80
สาขารัฐประศาสนศาสตร์	11	2.80
3. คณะบริหารธุรกิจ	61	15.30
สาขาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ	18	4.50
สาขาบริหารธุรกิจ	4	1.00
สาขานิติศาสตร์	2	0.50
สาขาการเงิน	1	0.30
สาขาการจัดการทรัพยากรมนุษย์	2	0.50
สาขาการจัดการอุตสาหกรรม	7	1.80
สาขาการตลาด	27	6.80
4. คณะเศรษฐศาสตร์	30	7.00
สาขาการค้าระหว่างประเทศ	21	5.30
สาขาการเงินการธนาคาร	8	2.00
สาขาธุรกิจ	1	0.30
5. คณะวิทยาศาสตร์	65	16.25
สาขาวิทยาศาสตร์ทั่วไป	6	1.50
สาขาสถิติ	1	0.30
สาขาวิทยาการคอมพิวเตอร์	27	6.80

ตาราง 3 (ต่อ)

คณะ/สาขาวิชา	จำนวนนักศึกษา	จำนวน	ร้อยละ
5. คณะวิทยาศาสตร์ (ต่อ)			
สาขาวัสดุศาสตร์		5	1.30
สาขาเทคโนโลยีทางอาหาร		2	0.50
สาขาวิทยาศาสตร์สิ่งแวดล้อม		1	0.30
สาขาฟิสิกส์		12	3.00
สาขาเคมี		1	0.30
สาขาสัตววิทยา		7	1.80
สาขาชีววิทยา		1	0.30
สาขาเทคโนโลยีสารสนเทศ		2	0.50
6. คณะอักษรศาสตร์		6	1.50
สาขาภาษาไทย		2	0.50
สาขาภาษาตะวันตก		4	1.00
7. คณะนิเทศศาสตร์		18	4.50
สาขาการโฆษณา		5	1.30
สาขาการประชาสัมพันธ์		13	3.30
8. คณะสารสนเทศ		3	0.80
สาขาวิศวกรรมคอมพิวเตอร์		3	0.80
9. คณะศิลปศาสตร์		22	5.50
สาขาภาษาญี่ปุ่น		6	1.50
สาขาฝรั่งเศส		4	1.00
สาขอังกฤษการสื่อสารธุรกิจ		10	2.50
สาขาการท่องเที่ยวและการโรงแรม		1	0.30
10. คณะนิติศาสตร์		9	2.30
สาขานิติศาสตร์		9	2.30
11. คณะพยาบาลศาสตร์		8	2.00
สาขาพยาบาลศาสตร์		8	2.00

ตาราง 3 (ต่อ)

คณะ/สาขาวิชา	จำนวนนักศึกษา	จำนวน	ร้อยละ
คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี		9	2.25
สาขาคอมพิวเตอร์		4	1.00
สาขาวิทยาการโทรคมนาคม		5	1.30
13. พาณิชยศาสตร์และการบัญชี		3	0.80
สาขาการตลาด		3	0.80
14. คณะสัตวแพทย์		4	1.00
สาขาสัตวแพทย์		4	1.00
15. คณะสังคมศาสตร์		4	1.00
สาขาสังคมวิทยาและมนุษยวิทยา		4	1.00
16. คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์		4	1.00
สาขาสังคมสงเคราะห์		4	1.00
17. คณะวารสารศาสตร์		10	2.50
สาขาวิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์		3	0.80
สาขาการโฆษณา		2	0.50
สาขาสังพิมพ์และหนังสือพิมพ์		5	1.30
18. คณะมนุษยศาสตร์		5	1.30
สาขาภาษาอังกฤษ		1	0.30
สาขาภาษาไทย		4	1.00
19. คณะศึกษาศาสตร์		1	0.30
สาขาภาษาไทย		1	0.30
20. คณะกายภาพบำบัดและเทคโนโลยีการกีฬา		7	1.80
สาขากายภาพบำบัด		7	1.80
21. คณะเภสัชศาสตร์		2	0.50
สาขาเภสัชศาสตร์		2	0.50
22. คณะแพทยศาสตร์		1	0.30
สาขาแพทยศาสตร์		1	0.30

ตาราง 3 (ต่อ)

คณะ/สาขาวิชา	จำนวนนักศึกษา	จำนวน	ร้อยละ
คณะ/สาขาวิชา			
23. คณะวิทยาศาสตร์ประยุกต์		23	5.75
สาขาสถิติประยุกต์		12	3.00
สาขาวิทยาการคอมพิวเตอร์และสารสนเทศ		5	1.30
24. คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม		10	2.50
สาขาวิศวกรรมไฟฟ้า		1	0.30
สาขาวิศวกรรมเครื่องกล		7	1.80
สาขาวิศวกรรมโยธา		2	0.50
25. คณะบัญชี		10	2.50
สาขาบัญชีต้นทุน		4	1.00
สาขาการสอบบัญชี		6	1.50
รวม		400	100

จากตาราง 3 พบว่า นักศึกษาระดับอุดมศึกษา จำแนกเป็น คณะวิทยาศาสตร์ประยุกต์ นักศึกษาระดับอุดมศึกษามาจาก 25 คณะ และ 64 สาขาวิชา ดังนี้ คณะวิศวกรรมศาสตร์มากที่สุด จำนวน 75 คน คิดเป็นร้อยละ 18.80 รองลงมาคือ คณะวิทยาศาสตร์ จำนวน 65 คน คิดเป็นร้อยละ 16.25 คณะบริหารธุรกิจ จำนวน 61 คน คิดเป็นร้อยละ 15.30 คณะเศรษฐศาสตร์ จำนวน 30 คน คิดเป็นร้อยละ 5.30 คณะวิทยาศาสตร์ประยุกต์ จำนวน 23 คน คิดเป็นร้อยละ 5.75 คณะศิลปศาสตร์ จำนวน 22 คน คิดเป็นร้อยละ 5.50 คณะนิเทศศาสตร์ จำนวน 18 คน คิดเป็นร้อยละ 4.50 คณะรัฐศาสตร์ จำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 2.80 คณะวารสารศาสตร์ คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม และ คณะบัญชี มีจำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 2.50 คณะนิติศาสตร์ และ คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี จำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 2.30 คณะพยาบาลศาสตร์ จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 2 คณะกายภาพบำบัดและเทคโนโลยีการศึกษา จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 1.80 คณะอักษรศาสตร์ จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 1.50 คณะมนุษยศาสตร์ จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 1.30 คณะสังคมศาสตร์ และ คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 1 คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี คณะสารสนเทศ และคณะสัตวแพทย์ จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 0.80 คณะเภสัชศาสตร์ จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 0.50 คณะศึกษาศาสตร์ และคณะแพทยศาสตร์ จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 0.30

ตาราง 4 แสดง จำนวนนักศึกษาในระดับอุดมศึกษาจำแนกตาม สถานภาพและสภาพการใช้
บริการระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต

ตัวแปร	จำนวน	ร้อยละ
ชั้นปี		
ปีที่ 1	103	25.80
ปีที่ 2	90	22.50
ปีที่ 3	99	24.80
ปีที่ 4	108	27.00
รวม	400	100.00
ที่พักอาศัย		
อาศัยอยู่กับผู้ปกครอง	240	60.00
อยู่หอพักคนเดียว	35	8.80
ทั้งอาศัยอยู่กับผู้ปกครองและอยู่หอพัก	60	15.00
อยู่รวมกับบุคคลอื่น ๆ	65	16.30
รวม	400	100.00
เครื่องคอมพิวเตอร์ที่สามารถเชื่อมต่ออินเทอร์เน็ต		
มี	213	53.40
ไม่มี	187	46.80
รวม	400	100.00
การเป็นสมาชิกเครือข่าย		
มหาวิทยาลัยที่ศึกษา	364	82.40
ผู้ให้บริการรายอื่น ๆ	36	17.60
รวม	400	100.00
สถานที่ใช้ระบบเครือข่าย		
ที่บ้าน	176	32.50
สถาบันการศึกษา	320	59.10
สถานบริการสาธารณะ	45	8.30

จากตาราง 4 พบว่า นักศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย ส่วนใหญ่ศึกษาอยู่ในชั้นปีที่ 4 คิดเป็นร้อยละ 27 และพักอาศัยอยู่กับผู้ปกครอง ร้อยละ 60 มีเครื่องคอมพิวเตอร์ที่ใช้เชื่อมต่อระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต ร้อยละ 53.30 เป็นสมาชิกระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตจากมหาวิทยาลัยที่ตนเองศึกษา ร้อยละ 82.40 และส่วนใหญ่ใช้บริการระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต ที่สถาบันการศึกษา คิดเป็นร้อยละ 59.10

ตาราง 5 แสดง ความถี่ และสภาพการใช้บริการระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตของนักศึกษา

ตัวแปร	จำนวน	ร้อยละ
ประสบการณ์ในการใช้		
ระบบเครือข่าย		
ต่ำกว่า 6 เดือน	120	30.00
6 เดือน – 1 ปี	74	18.50
1 ปี – 2 ปี	102	25.50
2 ปี – 3 ปี	50	12.50
3 ปี – 4 ปี	45	11.30
4 ปี ขึ้นไป	9	2.30
รวม	400	100.00
จำนวนเวลาที่ใช้ใน 1 เดือน		
ต่ำกว่า 15 ชั่วโมง	188	47.00
16 – 20 ชั่วโมง	99	28.80
21 – 30 ชั่วโมง	37	9.30
31 – 40 ชั่วโมง	31	7.30
มากกว่า 40 ชั่วโมง	45	11.30
รวม	400	100.00
ความถี่ในการใช้ระบบ		
เครือข่ายใน 1 สัปดาห์		
1 – 2 วัน	242	60.50
3 – 4 วัน	83	20.80
5 – 6 วัน	40	10.00
ทุกวัน	35	8.80
รวม	400	100.00

จากตาราง 5 พบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่มีประสบการณ์การใช้ระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต ต่ำกว่า 6 เดือน คิดเป็นร้อยละ 30 และรองลงมา มีประสบการณ์ในการใช้ระบบเครือข่ายระหว่าง 1 ปี - 2 ปี คิดเป็นร้อยละ 25.50 นักศึกษาส่วนใหญ่ ใช้ระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต ต่ำกว่า 15 ชั่วโมง ใน 1 เดือน คิดเป็นร้อยละ 47 และใช้ 16 – 20 ชั่วโมง คิดเป็นร้อยละ 28.80 และมีปริมาณการใช้ระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต สัปดาห์ละ 1 – 2 วัน คิดเป็น ร้อยละ 60.50 ส่วนผู้ที่ใช้ระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต สัปดาห์ละ 3 – 4 วัน คิดเป็น ร้อยละ 20.80

ตาราง 6 แสดง จำนวนนักศึกษาจำแนกตามภูมิหลัง และสภาพการให้บริการ ระบบเครือข่าย อินเทอร์เน็ต

ตัวแปร	จำนวน	ร้อยละ
แหล่งการเรียนรู้		
เพื่อน	254	63.50
โรงเรียนมัธยม	11	2.80
มหาวิทยาลัย	57	14.30
ศึกษาด้วยตัวเอง	54	13.50
โรงเรียนคอมพิวเตอร์	5	1.30
ที่บ้าน	19	4.80
รวม	400	100.00
เหตุผลในการตัดสินใจ		
เพื่อความทันสมัย	107	25.30
เพราะเพื่อนชวน	57	14.30
เป็นข้อบังคับของมหาวิทยาลัย	37	9.30
รับรู้ข้อมูลผ่านสื่อมวลชน	90	22.50
เห็นประโยชน์	99	24.80
อื่น ๆ	16	4.00
รวม	400	100.00
ขอบเขตในการให้บริการ		
ค้นคว้าข้อมูลภายในประเทศ	119	29.80
ค้นคว้าข้อมูลจากต่างประเทศ	25	6.30
ค้นคว้าข้อมูลทั้งภายใน		
ประเทศและต่างประเทศ	256	64.00
รวม	400	100.00

จากตาราง 6 พบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่เรียนรู้การใช้งานระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตจากเพื่อน คิดเป็นร้อยละ 63.50 เรียนรู้จากมหาวิทยาลัยที่ศึกษา และเรียนรู้ด้วยตนเอง คิดเป็นร้อยละ 14.30 และ ร้อยละ 13.50 ตามลำดับ เหตุผลในการตัดสินใจใช้บริการระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต ส่วนใหญ่ใช้เพราะแสดงให้เห็นถึงความทันสมัย คิดเป็นร้อยละ 25.30 ส่วนที่ใช้เพราะเห็นประโยชน์จากการให้บริการระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต และเพราะรับรู้ข้อมูลจากสื่อมวลชน คิดเป็นร้อยละ 24.80 และ ร้อยละ 22.50 และใช้บริการระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตเพื่อค้นคว้าข้อมูล ทั้งภายในประเทศและต่างประเทศ คิดเป็น ร้อยละ 64

ตาราง 7 แสดง ลักษณะการใช้บริการระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตของนักศึกษา

ตัวแปร	จำนวน	ร้อยละ
การใช้ระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต		
ด้านความบันเทิง	368	22.00
พาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์	50	3.00
ถ่ายโอนแฟ้มข้อมูล	108	6.50
การสร้างโฮมเพจ	88	5.30
ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์	220	13.30
โปรแกรมอินเทอร์เน็ตโฟน	63	3.80
ค้นหาเพื่อนใหม่ เช่น การสนทนา	279	16.90
ศึกษาค้นคว้าข้อมูลผ่านเว็บไซต์	290	17.50
ใช้บริการกลุ่มข่าวสารและกระดานข่าว	170	6.50
เผยแพร่ข้อมูลข่าวสารและสาระประโยชน์	82	5.00
โฮมเพจ หรือ เว็บไซต์ที่สร้างขึ้น		
มีโฮมเพจ หรือ เว็บไซต์ของตนเอง	24	6.00
ไม่มีโฮมเพจ หรือ เว็บไซต์ของตนเอง	376	94.00
รวม	400	100.00

จากตาราง 7 พบว่า นักศึกษาระดับอุดมศึกษาส่วนใหญ่ ใช้ระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต ในด้านความบันเทิง คิดเป็น ร้อยละ 22 ใช้เพื่อศึกษาค้นคว้าข้อมูลผ่านเว็บไซต์ คิดเป็นร้อยละ 17 ใช้เพื่อค้นหาเพื่อนใหม่ เช่น ใช้ในการสนทนา คิดเป็นร้อยละ 16.90 ใช้บริการไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ คิดเป็นร้อยละ 13.30 ใช้ในการถ่ายโอนแฟ้มข้อมูล และ ใช้บริการกลุ่มข่าวสาร กระดานข่าว คิดเป็นร้อยละ 6.50 ใช้ในการสร้างโฮมเพจ คิดเป็นร้อยละ 5.30 ใช้เผยแพร่ ข้อมูลข่าวสารและสาระประโยชน์ คิดเป็นร้อยละ 5 ทั้งนี้ นักศึกษา ร้อยละ 94 ยังไม่มีโฮมเพจ หรือเว็บไซต์ของตนเอง

ตาราง 8 แสดง ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน จำแนกตามพฤติกรรมจริยธรรม
ในการใช้ระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต ของนักศึกษาระดับอุดมศึกษา

ตัวแปร	ค่าเฉลี่ย	SD	การประเมิน
พฤติกรรมจริยธรรม			
การเอื้อประโยชน์ต่อบุคคลอื่น	2.15	0.91	มาก
การละเมิดความเป็นส่วนตัวของผู้ใช้	3.98	0.73	น้อย
การรบกวนความปลอดภัยของเครือข่าย	4.12	0.78	ไม่มีพฤติกรรม
ใช้ในทางมิชอบด้วยกฎหมายและศีลธรรม	3.52	0.56	น้อย
การก่ออาชญากรรม	4.25	0.72	ไม่มีพฤติกรรม
การเล่นการพนัน	3.51	1.24	น้อย
ภาพอนาจารบนเครือข่าย	3.67	0.86	น้อย
รวม	3.56	0.40	น้อย

จากตาราง 8 พบว่า พฤติกรรมจริยธรรมในการใช้ระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต ของนักศึกษาระดับอุดมศึกษา มีพฤติกรรมจริยธรรมด้านการเอื้อประโยชน์ต่อบุคคลอื่นในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับ 2.15 พฤติกรรมจริยธรรมด้านการละเมิดความเป็นส่วนตัวของผู้ใช้ในระดับน้อย มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับ 3.98 ไม่มีพฤติกรรมที่ผิดจริยธรรมด้านการรบกวนความปลอดภัยของเครือข่าย ค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับ 4.12 มีพฤติกรรมจริยธรรมด้านการใช้ในทางมิชอบด้วยกฎหมายและศีลธรรมในระดับน้อย ค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับ 3.52 ไม่มีพฤติกรรมจริยธรรมด้านการก่ออาชญากรรม มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับ 4.25 มีพฤติกรรมจริยธรรมด้านการเล่นการพนันในระดับน้อย ค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับ 3.51 มีพฤติกรรมจริยธรรมด้านภาพอนาจารบนเครือข่ายในระดับน้อย ค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับ 3.67 และมีพฤติกรรมจริยธรรมรวมทุกด้านในระดับน้อย มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับ 3.56 (รายละเอียด ค่าสถิติพื้นฐาน ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของพฤติกรรมจริยธรรมในการใช้ระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต จำแนกตามพฤติกรรมแต่ละด้าน อยู่ในภาคผนวก จ)

1.2 ตารางแสดง คำศัพท์ที่สัมพันธ์แบบเพียร์สันระหว่างตัวแปร ที่ส่งผลต่อพฤติกรรมจริยธรรม ในการใช้ระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต และความคิดเห็นที่มีต่อระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต ของนักศึกษาระดับอุดมศึกษา องค์ประกอบทางพฤติกรรมจริยธรรมที่กำหนด

พฤติกรรมจริยธรรม

Pros (Prosocial)	=	การเอื้อประโยชน์ต่อบุคคลอื่น
Priv (Private Violation)	=	การละเมิดความเป็นส่วนตัวของผู้ใช้
Sec.Dis (Security Disturbance)	=	การรบกวนความปลอดภัยของเครือข่าย
Ille (Illegal)	=	การใช้ระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตในทางมิชอบด้วยกฎหมายและศีลธรรม
Crim (Crime)	=	การก่ออาชญากรรม
Gamb (Gamble)	=	การเล่นการพนัน
Porn (Pornography)	=	ภาพอนาจารบนเครือข่าย

ตัวแปร

อายุ	=	อายุของนักศึกษา
ชั้นปี	=	ชั้นปีที่ศึกษา
คณะ	=	คณะที่ศึกษา
สาขา	=	สาขาวิชาที่ศึกษา
ที่พักอาศัย	=	ที่พักอาศัยของนักศึกษา
มีคอม	=	มีคอมพิวเตอร์ส่วนตัวสำหรับเชื่อมต่ออินเทอร์เน็ต
ประสบการณ์	=	ประสบการณ์ในการใช้อินเทอร์เน็ต
ISP	=	เป็นสมาชิกของผู้ให้บริการอินเทอร์เน็ต
ของสถาบัน	=	เป็นสมาชิกอินเทอร์เน็ตของสถาบันที่ศึกษา
ใช้ที่บ้าน	=	ใช้บริการจากที่บ้าน
ใช้ที่สถาบัน	=	ใช้บริการจากที่สถาบัน
ที่สาธารณะ	=	ใช้บริการจากที่สาธารณะ
การเรียนรู้	=	การเรียนรู้การใช้อินเทอร์เน็ต
การตัดสินใจ	=	สาเหตุที่ใช้อินเทอร์เน็ต
ความถี่	=	ความถี่ในการใช้บริการ
เวลา	=	ระยะเวลาที่ใช้บริการใน 1 เดือน
ลักษณะ	=	ลักษณะการใช้บริการ
มีโฮมเพจ	=	มีโฮมเพจเป็นของตนเอง

ตาราง 9 แสดง ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรด้านต่างๆ กับพฤติกรรมจริยธรรม
ในการใช้ระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต ของนักศึกษาระดับอุดมศึกษา

ตัวแปร	ค่า r							
	Pros	Pri.vio	Sec.Dis	Ille	Crim	Gamb	Porn	เพศ
Pros	1.000							
Priv	-.286**	1.000						
Sec.Dis	-.355**	.763**	1.000					
Ille	-.250**	.372**	.425**	1.000				
Crim	-.243**	.398**	.424**	.374**	1.000			
Gamb	-.089	.137**	.146**	.170**	.584**	1.000		
Porn	-.165**	.229**	.295**	.329**	.460**	.534**	1.000	
เพศ	-.076	.301**	.224**	.038	.110	.008	.000	1.000
อายุ	.035	.015	-.042	-.038	.029	-.053	.011	-.101*
คณะ	-.064	.108*	.085	.025	.075	.044	.080	.024**
สาขาวิชา	-.045	.112*	.091	.024	.051	.014	.058	.122*
ประสบการณ์	.075	.009	.033	.026	.091	.121*	.061	-.191**
ของสถาบัน	-.057	.045	.136**	.097	.092	.084	.100*	-.027
เวลา	.077	-.011	.025	.026	-.007	.063	.033	-.106*
ลักษณะ	.052	-.044	-.033	.044	.020	-.024	.041	-.139**
มีโฮมเพจ	-.192**	.108*	.144**	.112*	.085	.043	.101*	.071

*p< .05   ** p < .01

จากตาราง 9 พบว่า ค่าสหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร มีค่า ระหว่าง -.192 ถึง .301 ตัวแปรที่กำหนดมีความสัมพันธ์ทั้งทางบวก และทางลบกับพฤติกรรมจริยธรรมที่กำหนดไว้ ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ .01 และ .05 ดังนี้ ตัวแปรเพศ มีความสัมพันธ์ทางบวกกับพฤติกรรมด้านการละเมิดความเป็นส่วนตัว และด้านการรบกวนความปลอดภัยของระบบเครือข่าย ที่ระดับ

นัยสำคัญทางสถิติ .01 และตัวแปรอายุมีความสัมพันธ์ในทางลบกับตัวแปรเพศ คณะและสาขาวิชามีความสัมพันธ์กับตัวแปรด้านการละเมิดความเป็นส่วนตัว ประสบการณ์ในการใช้มีความสัมพันธ์กับตัวแปรด้านการพนัน การเป็นสมาชิกเครือข่ายของมหาวิทยาลัยมีความสัมพันธ์ทางบวกกับพฤติกรรมด้านการรบกวนความปลอดภัยและด้านภาพพจน์อาจารย์ ตัวแปรด้านการมีโฮมเพจ มีความสัมพันธ์ทางบวกกับพฤติกรรมด้านการละเมิดความเป็นส่วนตัว ส่วนพฤติกรรมจริยธรรมด้านการใช้ไปในทางที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย ด้านภาพพจน์อาจารย์ มีความสัมพันธ์ทางลบกับด้านการเอื้อประโยชน์ และนอกจากนี้ยังพบว่า ตัวแปรหลายตัวมีความสัมพันธ์กันในกลุ่มของตน (รายละเอียดตารางแสดงค่าสหสัมพันธ์ของตัวแปร อยู่ในภาคผนวก จ)

1.3 ตารางแสดง การเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ย ของตัวแปรนักศึกษา ระดับอุดมศึกษา ชาย และ หญิง กับ พฤติกรรมจริยธรรมในการใช้ระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต และความคิดเห็นที่มีต่อการให้บริการระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต ของสถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษา

ตาราง 10 เปรียบเทียบความแตกต่างของพฤติกรรมจริยธรรมของนักศึกษาระดับอุดมศึกษา ชาย และ หญิง ในการใช้ระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต

เพศ	จำนวน	ค่าเฉลี่ย	SD	t	P
ชาย	228	190.25	22.80	-2.564*	.01
หญิง	172	195.57	21.06		

จากตาราง 10 เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของนักศึกษา ระดับอุดมศึกษา กับพฤติกรรมจริยธรรมในการใช้ระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต พบว่า นักศึกษาชาย และ นักศึกษาหญิง มีพฤติกรรมจริยธรรมในการใช้ระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 11 วิเคราะห์ความแปรปรวนของพฤติกรรมจริยธรรม ในการใช้ระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต
ของนักศึกษาระดับอุดมศึกษา จำแนกตาม อายุ

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	8	3323.194	415.399	.838
ภายในกลุ่ม	391	193761.58	495.554	
รวม	399	197084.78		

จากตาราง 11 จากการวิเคราะห์ความแปรปรวนของพฤติกรรมจริยธรรม ในการใช้ระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต จำแนกตาม อายุ พบว่า นักศึกษาระดับอุดมศึกษา ที่มีอายุต่างกัน ไม่ทำให้พฤติกรรมจริยธรรมในการใช้ระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 12 วิเคราะห์ความแปรปรวนของพฤติกรรมจริยธรรม ในการใช้ระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต
ของนักศึกษาระดับอุดมศึกษา จำแนกตาม สถานศึกษา

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F	P
ระหว่างกลุ่ม	9	17844.453	1982.717	4.313**	.000
ภายในกลุ่ม	390	179240.33	459.591		
รวม	399	197084.78			

จากตาราง 12 จากวิเคราะห์ความแปรปรวนของพฤติกรรมจริยธรรม ในการใช้ระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตของนักศึกษาระดับอุดมศึกษา จำแนกตาม สถานศึกษา พบว่านักศึกษา ระดับอุดมศึกษา ที่มีสถานศึกษาแตกต่างกัน มีพฤติกรรมจริยธรรมในการใช้ระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ.01

ตาราง 13 วิเคราะห์ความแปรปรวนของพฤติกรรมจริยธรรม ในการใช้ระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต
ของนักศึกษาระดับอุดมศึกษา จำแนกตาม ชั้นปี

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	3	1541.460	513.820	1.041
ภายในกลุ่ม	396	195543.32	493.796	
รวม	399	197084.78		

จากตาราง 13 จากวิเคราะห์ความแปรปรวนของพฤติกรรมจริยธรรม ในการใช้ระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตของนักศึกษาระดับอุดมศึกษา จำแนกตาม ชั้นปี พบว่า นักศึกษาระดับอุดมศึกษา ต่างชั้นปีที่ศึกษา ไม่ทำให้พฤติกรรมจริยธรรม ในการใช้ระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 14 วิเคราะห์ความแปรปรวนของพฤติกรรมจริยธรรม ในการใช้ระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต ของนักศึกษาระดับอุดมศึกษา จำแนกตาม คณะที่ศึกษา

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	24	18552.472	773.020	1.624
ภายในกลุ่ม	375	178532.31	476.086	
รวม	399	197084.78		

จากตาราง 14 จากการวิเคราะห์ความแปรปรวนของพฤติกรรมจริยธรรม ในการใช้ระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต ของนักศึกษาระดับอุดมศึกษา จำแนกตาม คณะที่ศึกษา พบว่านักศึกษาระดับอุดมศึกษา ที่มีคณะวิชาต่างกัน ไม่ทำให้มีพฤติกรรมจริยธรรมในการใช้ระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 15 เปรียบเทียบความคิดเห็นของนักศึกษาระดับอุดมศึกษา ชาย และ หญิง ที่มีต่อระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต

เพศ	จำนวน	ค่าเฉลี่ย	S.D.	t
ชาย	228	102.08	10.88	-.703
หญิง	172	102.84	10.23	

จากตาราง 15 จากการเปรียบเทียบความคิดเห็นของนักศึกษาระดับอุดมศึกษาที่มีต่อระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต พบว่า ความคิดเห็นของนักศึกษาระดับอุดมศึกษา ชาย และ หญิง ที่มีต่อระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 16 วิเคราะห์ความแปรปรวนของความคิดเห็นในการใช้ระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตของนักศึกษาระดับอุดมศึกษา จำแนกตาม อายุ

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	8	917.786	114.732	1.020
ภายในกลุ่ม	391	43992.792	112.514	
รวม	399	49910.578		

จากตาราง 16 จากการวิเคราะห์ความแปรปรวนของความคิดเห็น ในการใช้ระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต ของนักศึกษาระดับอุดมศึกษา จำแนกตาม อายุ พบว่า อายุที่แตกต่างกันของนักศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ไม่ทำให้ความคิดเห็นที่มีต่อการใช้ระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 17 วิเคราะห์ความแปรปรวนของความคิดเห็นในการใช้ระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตของ
นักศึกษาระดับอุดมศึกษา จำแนกตาม สถานศึกษา

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F	P
ระหว่างกลุ่ม	9	3347.253	371.917	3.490 **	.000
ภายในกลุ่ม	390	41563.325	106.573		
รวม	399	44910.578			

จากตาราง 17 จากการวิเคราะห์ความแปรปรวนของความคิดเห็นในการใช้ระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตของนักศึกษาระดับอุดมศึกษา จำแนกตาม-สถานศึกษา พบว่า สถานศึกษาที่แตกต่างกัน ทำให้ความคิดเห็นของนักศึกษา ที่มีต่อการใช้ระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ตาราง 18 วิเคราะห์ความแปรปรวนของพฤติกรรมจริยธรรม ในการใช้ระบบเครือข่าย
อินเทอร์เน็ต ของนักศึกษาระดับอุดมศึกษา จำแนกตาม ชั้นปี

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	3	728.972	242.991	2.178
ภายในกลุ่ม	396	44181.606	111.570	
รวม	399	44910.578		

จากตาราง 18 จากการวิเคราะห์ความแปรปรวนของความคิดเห็นในการใช้ระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตของนักศึกษาระดับอุดมศึกษา จำแนกตาม ชั้นปี พบว่า ความแตกต่างกันของชั้นปี ที่ศึกษาอยู่ของนักศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ไม่ทำให้ความคิดเห็นที่มีต่อการใช้ระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 19 วิเคราะห์ความแปรปรวนของความคิดเห็นในการใช้ระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตของ
นักศึกษาระดับอุดมศึกษา จำแนกตาม คณะที่ศึกษา

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	24	2717.472	113.228	1.006
ภายในกลุ่ม	375	42193.106	112.515	
รวม	399	44910.577		

จากตาราง 19 วิเคราะห์ความแปรปรวนของความคิดเห็น ในการใช้ระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตของนักศึกษาระดับอุดมศึกษา จำแนกตาม คณะที่ศึกษา พบว่า ความแตกต่างกันของคณะที่ศึกษา ของนักศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ไม่ทำให้ความคิดเห็นที่มีต่อการใช้ระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยเชิงคุณภาพ จากการสังเกต และการสัมภาษณ์ กลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลักที่เป็นนักศึกษาในระดับอุดมศึกษา และกลุ่มนักวิชาการที่ปฏิบัติงานในหน่วยงาน ที่มีหน้าที่เกี่ยวข้องกับระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต มีดังต่อไปนี้

2.1 ผลการสัมภาษณ์กลุ่มนักวิชาการ นักจิตวิทยาที่ปฏิบัติงานในหน่วยงาน ที่มีหน้าที่เกี่ยวข้องกับระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต จำนวน 20 คน ในประเด็นพฤติกรรมจริยธรรมในระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตของนักศึกษาระดับอุดมศึกษา สรุปได้ดังนี้

2.1.1 นักศึกษาส่วนใหญ่ใช้บริการระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต ในด้านความบันเทิงและการติดต่อสื่อสาร ซึ่งส่วนใหญ่จะใช้บริการห้องสนทนาในประเด็นนี้ กลุ่มนักวิชาการนักจิตวิทยาที่ปฏิบัติงานในหน่วยงาน ที่มีหน้าที่เกี่ยวข้องกับระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต มีความคิดเห็นดังนี้ ผู้อำนวยการสำนักคอมพิวเตอร์ท่านหนึ่งมีความเห็นว่า “ โดยส่วนมากวัยรุ่นก็จะชอบเข้าไป Chat โดยเฉพาะผู้หญิง....ก็จะมีคนเข้ามาคุยด้วยเยอะมาก...ส่วนใหญ่ใช้เพื่อหาเพื่อน...นักศึกษาส่วนใหญ่...ใช้ Chat คุยหาเพื่อน ขอเบอร์...นัดเจอกัน...อาจเป็นการสร้างสิ่งไม่ดีต่อประเพณีไทย...” ผู้ดูแลระบบมีความเห็นสอดคล้องกันว่า “ ผู้ใช้ขาดการเรียนรู้ที่จะอยู่ร่วมกับคนในสังคม สนทนาแต่กับคนไม่รู้จัก...ไม่ได้มีปฏิสัมพันธ์กันโดยตรง...” และกล่าวถึงข้อดีในด้านนี้ว่า “ การพูดคุยแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ใช้อยู่กับเพศตรงข้าม เป็นโลกที่ค่อนข้างปลอดภัย ไม่ต้องเห็นหน้ากันไม่ต้องแสดงตัว เมื่อรู้สึกไม่ปลอดภัย ไม่ต้องการก็สามารถผละจากมันไปได้ทันที ”

2.1.2 สำหรับพฤติกรรมจริยธรรม ด้านการละเมิดความเป็นส่วนตัวของผู้ใช้ พบว่ามีการนำรหัสผ่านของตนเองไปให้ผู้อื่นใช้ ซึ่งนักวิชาการคอมพิวเตอร์ให้ความเห็นและข้อแนะนำว่า “ บางครั้งมีการนำรหัสผ่านของตนเองไปให้เพื่อนๆ หรือญาติใช้ กรณีนี้หลายสถาบันการศึกษาจึงแก้ปัญหาการนำรหัสผ่านไปให้ผู้อื่นใช้โดยจำกัดเวลาในการใช้เหลือ เดือนละ 40 ถึง 50 ชั่วโมง ” สอดคล้องกับผู้อำนวยการสำนักคอมพิวเตอร์ซึ่งเป็นผู้สอนคอมพิวเตอร์ แสดงความเห็น “ ต้องพยายามสอนเรื่องลิขสิทธิ์...การไปก๊อปของคนอื่นแล้วมาส่งไม่ถูกต้องผู้สอนต้องสอดแทรกจริยธรรมลงไป ”

2.1.3 ด้านการรบกวนความปลอดภัยของเครือข่าย ผู้ดูแลระบบทั้ง 10 มหาวิทยาลัย และผู้ให้บริการระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต ต่างพบปัญหาถูกบุกรุกเข้าไปในระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต ดังกรณีตัวอย่างต่อไปนี้ “ มีผู้แพร่ไวรัสทางอินเทอร์เน็ต...และการกระทำบางครั้งตั้งใจทำให้ผู้อื่นเสียหาย ควรมีมาตรการแก้ไขอย่างจริงจัง มิฉะนั้นอาจทำให้ข้อมูลที่มีความสำคัญมากๆเสียหาย...อาจส่งผลกระทบต่อประเทศชาติ ” และมีความเห็นว่านักศึกษากลุ่มนี้เป็นพวกชอบทดลอง “ มีนักศึกษาชอบมาทดลองยิ่งตอนนี้มีหนังสือสอนก็ทำตามที่เรา...ส่งเมลล์มาบอม...เราต้องปิดกันเป็นส่วนๆ...ก็มีหนักสุด...เข้ามา Shutdown เครื่องเราได้...ต้องเสียเวลาบู๊ตเครื่องใหม่ ...เคยเจอกรณีเข้ามาใช้ระบบเราเป็น sever I C Q ” ผู้ดูแลระบบอินเทอร์เน็ตกล่าวว่า “ เจอทั้งจากภายในและภายนอก...แกลังกันเองส่งเมลล์เป็นพันฉบับไปแกลังเพื่อน...พวกเจาะระบบแรกๆมีบอยเข้ามาดูไฟล์..ว่าเรามีจุดอ่อนตรงไหนบ้าง...หรือเข้ามาเอา account ของนักศึกษา...และใช้เราเป็นทางผ่าน...ก็มีแจ้งให้ช่วยตรวจสอบ ” และส่วนใหญ่พบว่าการบุกรุกเข้ามาค้นหารหัสผ่าน หรือใช้เป็นทางผ่านไปยังสถานที่อื่นๆ เช่น

มีกรณีมีคนพยายามเข้ามา 2 - 3 ครั้งเพื่อมาฝังกลไกให้ตัวเองเข้ามาได้อีก และคอยดักจับรหัสผ่านคนอื่นไปใช้...และมีกรณีใช้ช่องโหว่ของระบบมาทำตัวเป็น Root หรือทำตัวเป็น Admin-เมื่อปีที่แล้วมีนิสิตเข้ามา แล้วดำเนินการบางอย่าง ที่ทำให้ข้อมูลของเราสับสน... เราต้องออก account ใหม่ทั้งหมดหมื่นกว่าคน

สำหรับกรณีนี้แต่ละมหาวิทยาลัย กำหนดบทลงโทษผู้ที่ฝ่าฝืนข้อบังคับในการใช้บริการที่มหาวิทยาลัยตั้งไว้ ในขั้นแรกจะถูกตักเตือน และตัดสิทธิ์การใช้ กรณีร้ายแรงมากจะถูกพักการเรียน แต่ส่วนใหญ่พบว่านักศึกษาที่ถูกตรวจพบว่ากระทำผิดจะไม่ยอมรับว่าตนเองผิด และบางรายอ้างสิทธิ์ส่วนตัวเช่น “ เคยเจอจับได้เรียกมาตักเตือน...นักศึกษาก็อ้างสิทธิ์เสรีภาพตามรัฐธรรมนูญ...ถ้าไม่ยอมรับก็ให้เปลี่ยนรหัสผ่าน...ถ้าเจออีกก็จะตัดสิทธิ์การใช้...มีบางคนทำผิดซ้ำซาก...มีกรณีเจาะเข้าไประบบที่อื่นก็โดนพักการเรียน....และมีเข้ามาเปลี่ยนแปลงข้อมูลทำให้ต้องล้างลงใหม่...”

ดังนั้นมหาวิทยาลัยหลายแห่งจึงแก้ปัญหาพฤติกรรมการใช้ และ ป้องกันรักษาความปลอดภัยโดยใช้วิธีติดตั้งกล้องวิดีโอวงจรปิด เพื่อช่วยในระบบรักษาความปลอดภัย เช่น ที่มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ และ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ หรือ มีการห้ามใช้แผ่นบันทึกข้อมูล และให้บริการเฉพาะการอ่านข้อมูล สำหรับการป้องกันแก้ไขปัญหาในเรื่องความปลอดภัยของระบบ มีข้อจำกัดและต้องได้รับความร่วมมือระหว่างผู้ที่ปฏิบัติงานด้วยกัน เช่น “ การตรวจจับยากเคยขอความร่วมมือไปยัง ISP ก็บอกเป็นแพ็คเกจไม่สามารถตรวจสอบได้...กรณีมีการแจ้งมาก็บอกแค่ช่วงเวลา...ควรมีความร่วมมือระหว่าง Admin และ ISP ให้มากกว่านี้ ” ในกรณีการบุกรุกระบบนี้ผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่มีความเห็นว่า ควรมีการชี้แนะแนวทางให้นักศึกษามีพฤติกรรมจริยธรรมในการใช้ระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตไปในทางที่ดี และเป็นหน้าที่ของผู้ดูแลระบบในการหามาตรการการป้องกัน “ ผู้ดูแลระบบที่ต้องหามาตรการในการป้องกันตัวเอง การถูกบุกรุกก็จะทำให้ทราบข้อบกพร่องของระบบ ” เช่น กรณีมหาวิทยาลัยแห่งหนึ่ง

เอพีไอมาเป็นทีมเลย...เราไม่รู้ว่เด็กของเราเข้าไปเจาะระบบเขา...ก็มาตรวจสอบช่วยวางระบบป้องกัน...และในตอนนี้...เด็กคนนั้น...กำลังเรียนปริญญาเอกทางด้านวิศวกรรมคอมพิวเตอร์อยู่อเมริกา...จบมาก็จะให้มาช่วยดูแลระบบ...เราควรส่งเสริมไปในทางที่ถูกต้อง เราควรเปลี่ยนพวกแฮคเกอร์ให้เป็น Admin...ดีกว่าจะไปต่อต้าน

2.1.4 การใช้ระบบในทางไม่ชอบด้วยกฎหมายและศีลธรรม มีความเห็นว่ปัญหาที่พบส่วนใหญ่เป็นการใช้คำไม่สุภาพในห้องสนทนา การให้ข้อมูลส่วนตัวที่ไม่ตรงตามความเป็นจริง และการวิพากษ์วิจารณ์บุคคลอื่น ซึ่ง ก่อปัญหาอย่างยิ่งสำหรับผู้ดูแลเว็บไซต์ที่ให้บริการห้องสนทนา หรือกระดานข่าวในกรณีนี้ วันฉัตร ผดุงรัตน์ จากเว็บไซต์พันทิพย์ ดอทคอม กล่าวว่า

ต้องพบตำรวจเป็นประจำ กรณีที่มีการวิพากษ์วิจารณ์บุคคลอื่น...ส่วนคำไม่สุภาพจะมีโปรแกรมในการตรวจสอบ แต่บางครั้งควบคุมได้ยาก เนื่องจากข้อจำกัดของโปรแกรมและภาษาไทย สามารถเขียนให้มีความหมายไปในทางที่ไม่เหมาะสมได้ง่ายแม้จะไม่ใช้คำที่ไม่สุภาพเลย กรณีนี้จะมีอาสาสมัครที่อ่านพบข้อความดังกล่าวแจ้งให้ทางเราทราบเพื่อลบข้อความนั้นทิ้ง ในแต่ละวันจะมีข้อความจำนวนมากปรากฏตามกระดานข่าวผู้ใช้สามารถตั้งหัวข้อในการสนทนา และข้อความนั้นจะไปปรากฏทันทีโดยอัตโนมัติบางครั้งจึงปรากฏข้อความที่ไม่สุภาพบ้าง บางครั้งพบมาจากสถาบันการศึกษาและหากสามารถทราบแหล่งที่มาของข้อความจะแจ้งไปยัง Admin ในแต่ละที่ ให้ตรวจสอบ และ ดักเตือน ซึ่งได้รับความร่วมมือเป็นอย่างดี ...ในการแก้ไขควรจะมีการ ไขว่ IP address ทุกครั้งเพื่อสะดวกในการตรวจสอบแจ้งเตือน...การนัดพบกัน ส่วนใหญ่แต่ละกลุ่มจะนัดกันเอง

กรณีการใช้คำไม่สุภาพและไม่ให้ข้อมูลที่ถูกต้องในห้องสนทนา นักวิชาการให้ความเห็นว่า “ จะเห็นว่าเยาวชนในปัจจุบันที่เป็นเด็กผู้หญิงเดี๋ยวนี้พูดจารับไม่ได้ สมัยก่อนถือว่าพวกผู้ชายพูดกัน...เดี๋ยวนี้เหมือนกันหมด...เราตามตะวันตกมากเกินไป ” และ “ เป็นธรรมชาติของเด็ก...มีหลายครั้งที่นักศึกษาใช้ IP ของเราเข้าไป Post ข้อความที่ไม่สุภาพมาก...ในพันธกิจ...กรณีนี้เราจับได้แต่นักศึกษาปฏิเสธว่าเป็นน้อง...เราก็ลงโทษตัดสิทธิ์การใช้ไป 2 เดือนแล้วทำทัณฑ์บน...บางทีอาจเป็นโรคจิต...ถ้าเจอก็จะตักเตือน ” และคิดว่าเป็นการกระทำเพื่อความสนุกสนาน เช่น “ คนที่เล่นอินเทอร์เน็ตมักขาดจริยธรรมในด้านความซื่อสัตย์เพราะผู้ใช้ไม่เห็นกันโดยตรง...มักโกหกหลอกลวงเพื่อความสนุกสนานตัว...”

2.1.5 การก่ออาชญากรรม ประเด็นนี้ผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่มีความเห็นว่ารัฐควรออกกฎหมายให้ครอบคลุมการทำความผิด กรณีนี้ยังไม่พบการทำความผิดจากนักศึกษาแต่ควรมีการป้องกัน และให้ความรู้ที่ถูกต้องถึงผลดีผลเสียในการใช้ระบบ เครือข่ายอินเทอร์เน็ตแก่นักศึกษา เช่น “ พฤติกรรมในการใช้ระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต เป็นพฤติกรรมที่ไม่เคยเห็นในชีวิตจริงเรียกว่าง่าย ๆ คือเอาพฤติกรรมประหลาดที่เก็บไว้ในส่วนลึกๆออกมาทำกัน ” บางส่วนเห็นว่าทำไปเพื่อต้องการการยอมรับเพราะ “ วัยรุ่นเป็นวัยที่แหกกรอบอะไรที่ห้ามต้องเข้าไปดูเข้าไปลอง ... คิดว่าการใช้อินเทอร์เน็ตเป็นไปเพื่อการยอมรับทางสังคมมากกว่า ... ในวัยนี้ต้องการการยอมรับ จึงต้องเข้าไปสร้างบทบาทร่วม ” โดยผู้รักษากฎหมายมีความเห็นว่าปัญหาอาชญากรรมทางคอมพิวเตอร์จะเพิ่มมากยิ่งขึ้น ดังนี้

ในส่วนของประเทศไทยโดยเฉพาะอย่างยิ่งในยุค 2000 ต่อไปนี้จะมีปัญหาเรื่องอาชญากรรมทางคอมพิวเตอร์เกิดมากขึ้น ทั้งนี้อาจเป็นเพราะเครือข่ายกว้างไกลมากขึ้น เกิดสภาพไร้พรมแดน เทคโนโลยีใช้ง่ายมากขึ้น เรียนรู้ได้ง่ายราคาถูกลง มีการใช้งานในเครือข่ายมากขึ้น ยากแก่การสอบสวนติดตามและที่สำคัญกฎหมายยังมีช่องว่างไม่อาจจัดการกับผู้ทำความผิดได้ เฉพาะที่ผ่านมาที่เป็นคดีจริงๆ มีเพียงรายเดียวคือเรื่อง การดัดต่อภาพดาราร ... แต่ที่เกิดขึ้น และไม่เป็นข่าว...ไม่มีการแจ้งความ หรือฟ้องร้องเป็นคดี เกี่ยวกับความผิดประเภทนี้ มีมากหลายราย นับตั้งแต่ การขโมยโดเมนเนม การแฮคเกอร์ การปล่อยไวรัส การส่งนุกซ์ การแอบใช้บัญชีเวลาเข้าอินเทอร์เน็ต ของผู้อื่น การโกงค่าโฆษณาแบรนด์เนอร์ การเผยแพร่ภาพลามกอนาจาร การค้าเทปวีดีโอ การพนัน การฉ้อโกง หลอกเอาเงิน การล่อลวง การประจาน การใส่ร้าย หมิ่นประมาท ละเมิดลิขสิทธิ์ และการเผยแพร่ข้อมูลของขบวนการก่อการร้าย

2.1.6 การเล่นเกมพนันระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต ประเด็นนี้ผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่มีความเห็นว่า เป็นสิ่งควบคุมได้ยาก เนื่องจากมีเว็บไซต์ที่เปิดให้บริการ ด้านนี้จำนวนมาก สร้างความสนุกสนาน และมีการเดิมพันหรือแข่งขันเพื่อต้องการเงินรางวัล เว็บไซต์ที่ได้รับความนิยมมากที่สุดคือ มีเว็บไซต์ที่เกี่ยวกับการพนันฟุตบอล

2.1.7 ภาพอนาจารบนระบบเครือข่าย สำหรับกรณีนี้ผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่มีพบการกระทำผิดในลักษณะเป็นภาพตัดต่อ ของผู้ที่มีชื่อเสียง และมีความเห็นว่า

ยังมีข้อมูลบางชนิดที่ไม่เหมาะสม ควรได้รับการตรวจสอบ ก่อนที่จะนำมาเผยแพร่เป็นปัญหาที่ยากต่อการแก้ไข เพราะมีผลประโยชน์เข้ามาเกี่ยวข้อง ทำให้เกิดเว็บล่อแหลม ทำให้จริยธรรมเสื่อมลง...เว็บโป๊ห้ามไม่ได้...แต่ก็จะเบี่ยงไปเอง...เป็นการดึงดูดให้เข้ามาใช้...การคุยกัน ก็มีสวนช่วยกระตุ้นความสนใจ...เว็บที่ไม่เหมาะก็มีแผนที่จะล่อลวง จะใช้โปรแกรมช่วย ใช้ไฟลล์วอลป้องกัน...ไม่อนุญาตให้ใช้เทลเน็ต เพราะเป็นช่องทางให้เข้าถึงตัวระบบได้ง่าย

2.1.8 พฤติกรรมจริยธรรมในการใช้ระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตในด้านการเอื้อประโยชน์ ผู้ให้ข้อมูลมีความเห็นว่า จะเป็นในลักษณะเข้าไปตอบปัญหา และแสดงความคิดเห็นตามเว็บบอร์ดต่าง ๆ ซึ่งบางข้อมูลเป็นประโยชน์เชื่อถือได้

2.1.9 สำหรับข้อเสนอแนะ ที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมจริยธรรมในการใช้ระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตของนักศึกษา ระดับอุดมศึกษา ส่วนใหญ่มีความเห็นว่า " เป็นสิ่งที่ต้องกลับมามองสังคมไทย ... อยู่ที่ครอบครัวพื้นฐานการอบรมเลี้ยงดู เราเน้นวัตถุมากกว่าคุณธรรม เราสอนเยาวชนให้มีแต่เรื่องวิชาการ เรื่องเทคโนโลยี แต่เราไม่ได้มองย้อนไปถึงจริยธรรม..." และมีข้อเสนอแนะว่า " ควรให้บรรดาผู้สอนให้นักศึกษาค้นคว้าข้อมูล ทำงานส่งจะให้นักศึกษาใช้ประโยชน์ในทางที่เสริมสร้างความรู้ และ ต้องช่วยกันเพิ่มเนื้อหาที่เป็นประโยชน์ " ซึ่งนักวิชาการคอมพิวเตอร์มีความคิดเห็นไปในทิศทางเดียวกันคือ " ควรใช้อย่างรู้คุณค่า และมีประโยชน์ ไม่ควรใช้บริการในทางเสื่อมเสียเดือดร้อนแก่ผู้อื่น และ มีจรรยาบรรณของการใช้อย่างผู้มีการศึกษา "

2.2 การสังเกตพฤติกรรมจริยธรรมในการใช้ระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต ของนักศึกษาระดับอุดมศึกษา จากการสังเกตพฤติกรรมจริยธรรมในการใช้ระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตของนักศึกษาระดับอุดมศึกษา โดยเข้าไปสังเกตในสถานที่ให้บริการของแต่ละสถาบัน พบว่า สถานศึกษาส่วนใหญ่มีระเบียบในการให้บริการระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตในการให้บริการ สรุปได้ดังต่อไปนี้

2.2.1 ห้ามนำ หมายเลขประจำตัว และ รหัสผ่าน ไปให้ผู้อื่นใช้อย่างเด็ดขาด

2.2.2 ผู้ใช้ห้ามกระทำการอย่างหนึ่งอย่างใดที่เจตนาจะทำลายระบบหรือสร้างความเสียหาย แก่ ผู้ใช้คนอื่นๆบนระบบ เช่น

- การส่ง จดหมายแบบกระจายที่ไม่มีประโยชน์
- พยายามถอด รหัสผ่าน ของผู้ใช้อื่นๆ
- การ รัน โปรแกรมที่นอกเหนือจากทางด้านการศึกษา
- ห้ามสร้าง โสมเพจ ที่มีสื่อลามกอนาจาร บนระบบ
- ไม่สร้างความรำคาญหรือรบกวนการทำงานของผู้อื่นๆ เป็นต้น
- ห้ามเผยแพร่ไวรัสบนระบบเครือข่าย

2.2.3 ห้ามเล่นเกม หรือเข้าไปในเว็บไซต์ที่ไม่เหมาะสม

2.2.4 ไม่ใช้ทรัพยากรคอมพิวเตอร์ในห้องบริการ และพื้นที่ที่ได้รับบนระบบเครือข่าย เพื่อประโยชน์ทางธุรกิจการค้าใดๆ ทั้งเพื่อตนเอง และเพื่อผู้อื่น

2.2.5 ผู้ใช้บริการต้องแต่งกายสุภาพ ตามกฎระเบียบของมหาวิทยาลัย และ ห้ามนำอาหารและเครื่องดื่มเข้ามาในห้องให้บริการ

สำหรับการลงโทษที่แต่ละมหาวิทยาลัยกำหนด มีดังนี้คือ หากทำผิดระเบียบจะทำการงดใช้งานชั่วคราว และทำการตัดเตือนหากทำผิดระเบียบซ้ำ ๆ หรือสร้างความเสียหายที่รุนแรง จะทำการตัดสิทธิ์การใช้ในภาคการศึกษานั้นๆ และดำเนินการลงโทษตามกฎหมายของสถาบัน เช่น พักการเรียน

ในด้านพฤติกรรมจริยธรรมในการใช้เครือข่ายอินเทอร์เน็ต ผ่านห้องให้บริการพบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่ใช้บริการด้านการติดต่อสื่อสาร เช่น จดหมายอิเล็กทรอนิกส์ บริการส่งเพจ และการสนทนาในห้องสนทนา เช่น ไออาซี เพอร์ท และห้องสนทนาตามเว็บไซต์ที่ให้บริการ หรือเข้าไปเขียนหัวข้อสนทนาหรือถามคำถามไว้ตามกระดานข่าวต่างๆ ซึ่งห้องสนทนาที่มีผู้นิยมเข้าไปใช้มากที่สุดคือ พันธุ์ทิพย์ดอทคอม และสนุกดอทคอม ประเด็นสนทนาที่พบส่วนใหญ่จะเป็นการแนะนำตัว สนทนาในเรื่องทั่วไปหรือประเด็นที่ตนเองสนใจ และนักศึกษาที่ให้บริการห้องสนทนาเหล่านี้กล่าวว่า ส่วนใหญ่จะเข้าห้องสนทนาห้องเดิม และเวลาเดิมเป็นประจำ โดยจะเลือกคู่สนทนาทั้งเป็นการสนทนาส่วนบุคคล และเป็นกลุ่ม ซึ่งสามารถสนทนากับคู่สนทนาเดิม ทำให้ในบางครั้งกลายมาเป็นเพื่อนกันจริงๆ ในกรณีนี้ นักศึกษาให้ความเห็นว่า “ การสนทนาผ่านห้องสนทนาที่มีข้อดีที่ไม่ต้องเปิดเผยตัวเอง...แต่มีข้อเสียที่ข้อมูลในการสนทนา ขาดความน่าเชื่อถือ ...” และจะไม่ให้ข้อมูลส่วนตัวเช่นที่อยู่ หรือเบอร์โทรศัพท์ สำหรับผู้ที่สนทนาจนคุ้นเคยจะให้ที่อยู่ของจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ หรือ เบอร์ไอซีคิวเท่านั้น ส่วนการนัดหมายเพื่อพบ คู่สนทนานั้น มีความเห็นว่า “ เป็นอันตรายอย่างยิ่งสำหรับผู้หญิง... อาจถูกล่อลวงหรือเป็นหนทางในการก่ออาชญากรรม และหากต้องการไปพบคู่สนทนาที่คิดว่าคุ้นเคยและไว้ใจไม่ควรจะไปในสถานที่นัดหมายคนเดียว ” สำหรับหัวข้อสนทนาตามกระดานข่าวที่ได้รับความนิยม

นั้น นักศึกษากล่าวว่าส่วนใหญ่จะเข้าไปอ่านข้อความที่มีผู้ตั้งไว้ หากมีประเด็นที่ตนเองสนใจ หรือมีความรู้จะเข้าไปร่วมแสดงความคิดเห็น หัวข้อสนทนาต่างๆ ที่พบนั้นมักจะเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับเหตุการณ์ประจำวัน หัวข้อข่าว ประเด็นที่มีข้อโต้แย้ง และวิพากษ์วิจารณ์ในปัจจุบันซึ่งบางประเด็นอาจสร้างความขัดแย้งในลักษณะต่างๆ เช่นกรณีข้อโต้แย้งในวิกฤติการณ์ทางศาสนา หรือประเด็นเกี่ยวกับบุคคลที่มีชื่อเสียง เช่น ดารา นักร้อง นอกจากนี้ยังพบว่ามีการใช้ถ้อยคำที่ไม่สุภาพในห้องสนทนา ตามกระดานข่าวต่างๆ และผู้ที่เข้าไปใช้ห้องสนทนามักจะไม่ใช้ที่อยู่ทางจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ที่แท้จริงของตนเอง

นอกจากนี้ยังพบว่าภาษาที่ใช้ห้องสนทนาจะไม่ถูกต้องตามหลักภาษา มักใช้คำย่อ ซึ่งรู้ความหมายเฉพาะกลุ่ม และมักใช้ภาษาเขียนที่เลียนเสียงคำพูด โดยเฉพาะภาษาอังกฤษจะมีการเขียนตัวอักษรเลียนเสียงพูดในภาษาไทย และมีการสนทนาเกี่ยวกับเนื้อหาที่ไม่เหมาะสม เช่นมีห้องสนทนาเฉพาะที่เปิดให้สนทนาเกี่ยวกับเรื่องเพศอย่างเสรี บางครั้งมีการแนะนำสถานบริการ หรือนำไปสู่การขายบริการทางเพศ เป็นต้น กรณีที่กล่าวมานั้น ผู้วิจัยขอยกตัวอย่างประเด็นที่ตั้งในห้องสนทนา เฉพาะประเด็นที่แสดงให้เห็นถึงพฤติกรรมจริยธรรมในการแสดงออกบนระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต ในลักษณะต่างๆ โดยคัดเลือกเฉพาะข้อความที่สามารถเผยแพร่ได้ แต่คงข้อความที่ปรากฏในการสนทนาจริงๆ เพื่อให้ทราบภาษาที่ใช้ ทักษะคิดและมุมมองที่เกี่ยวข้องกับประเด็นคำถามในลักษณะต่างๆ จากห้องสนทนา ดังนี้ (www.pantip.com, www.sanook.com และ www.webmaster.or.th รายละเอียดอยู่ในภาคผนวก)

1. กรณีประเด็นที่มีการวิพากษ์วิจารณ์ การสนทนาเรื่องเพศ บนระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต มีผู้ตั้งประเด็นไว้ในห้องสนทนาพันธ์ทิพย์ดอกคอม และมีผู้แสดงความคิดเห็นในหัวข้อสนทนาดังกล่าว ดังตัวอย่างต่อไปนี้

“ การพูดคุยเรื่องเพศบนอินเทอร์เน็ตเหมาะสมหรือไม่ ”

ก็พอจะเข้าใจนะครับว่าบางคนมีปัญหาแต่ไม่กล้าถามใครตรง ๆ เพราะอาย ก็ได้คำตอบจากคนในนี้ช่วย ๆ กันไปแต่รู้สึกว้ากออกจะมากเกินไปเสียแล้ว เรื่องบางเรื่องก็ดูจะเกินเลยไปหน่อย และที่สำคัญเคยเห็นว่ามีเด็ก ๆ เข้ามาใช้อินเทอร์เน็ตอยู่ด้วย เลยดูไม่ค่อยเหมาะสมเท่าไร เพราะถ้ามีลูก ก็คงไม่อยากให้ลูกเขามาอ่านเท่าไร สรุปก็คือ ผู้ถามและผู้ตอบ คงต้องใช้วิจารณญาณว่าเรื่องนั้นเกินเลยไปหรือเปล่าคงต้องช่วยกันรับผิดชอบ

ผู้นำเสนอข้อความ

เรื่องเพศก็เหมือนเรื่องอื่นๆในชีวิตเรานะคะ คือมีหลายแง่หลายมุมให้คิด ให้มองได้ถ้าเป็นการพูดคุยเพื่อปรึกษา ขอความเห็น ไขข้อข้องใจ หรือแลกเปลี่ยนทัศนะเนี่ย คิดว่าเป็นสิ่งที่ยอมรับได้นะคะ บางทีอาจเป็นประโยชน์มากกว่าที่หลายๆคนคิด เพราะสังคมไทยยังไม่ยอมรับการพูดถึงเรื่องเพศโดยเปิดเผย ฉะนั้นสังคมบนอินเทอร์เน็ต ได้เปิดโอกาสให้คนที่มีความปัญหา หรือข้อสงสัยได้ซักถาม ดีกว่าที่จะไปลองผิดลองถูกเองแต่ไม่เห็นด้วย หากการพูดนั้นเป็นไปในแนวช่วยๆ หรือ ส่งเสริมกิจกรรมแบบนี้ เพราะบนเน็ตนั้น แน่แน่นอนว่าใครก็เข้ามาได้ บางทีอาจมีเยาวชนของชาติเข้ามารับรู้ซึ่งเป็นผลเสียมากกว่าผลดีนะคะ อันนี้ก็ขึ้นกับจิตสำนึกของคนที่เข้ามาร่วมวงนะคงต้องเริ่มจากตัวเราเองก่อน ถ้าพูดถึงในแนวข้อเท็จจริง หรือ วิชาการคิดว่าเป็นเรื่องที่ไม่เสียหายค่ะ

ผู้แสดงความคิดเห็นคนที่ 1

มันขึ้นอยู่กับขอบเขต กับ ระดับ ด้วยนะครับ บางเรื่องก็พูดได้ แต่ถ้าส่อไปในทางหยาบแบบที่ samart มี website เรื่องพวกนี้ปรากฏว่าผมลองเขาไปดูมาแล้วเสียความรู้สึกมากครับ ไม่มีมาตรฐานการอะไรคุม หยาบในลักษณะรุนแรง ตัวอย่างเช่นการวางแผนที่จะข่มขืนเพื่อน หรือวิธีการที่จะลอง fun ผู้หญิง ซึ่งผมว่าไม่ไม่ทำให้อะไรดีขึ้นผมไม่ได้บอกว่าเรื่องแบบนี้พูดไม่ได้ พูดได้แต่ต้องมีขอบเขต คุณปล่อยให้เด็กทำแบบนี้บ่อยก็จะติดเป็นนิสัยแล้วที่เขาบอกว่าถึงไม่ทำ ก็ยังมีเด็กเที่ยว RCA เด็ก มั่วกันอยู่ดี แต่ผมก็ยังมองว่าไม่จำเป็นที่เราเห็น คนทำแล้วแล้วต้องทำตาม ถ้าเป็นเพื่อนเรา หรือคนที่เราเป็นห่วงก็อาจจะต้องเตือนกันบ้างไปในทางที่ถูก

ผู้แสดงความคิดเห็นคนที่ 2

2.กรณีประเด็นที่มีการวิพากษ์วิจารณ์ว่าระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต ทำให้ผู้ใช้บริการใช้งานเกินความจำเป็น และ ก่อให้เกิดผลเสีย มีผู้ตั้งประเด็นไว้บนกระดานข่าวของ สนุกดอทคอม ดังนี้

“ใครยอมรับว่าติดอินเทอร์เน็ตบ้าง และคุณติดอะไรในนั้นเธอ ”

ลองถามตัวเองดูสิคะว่า คุณคือคุณหนึ่งหรือไม่เล่นอินเทอร์เน็ตบ่อยๆ วันไหนไม่ได้เล่นวันนั้นเหมือนกับชีวิตคุณขาดอะไรไปสักอย่าง ชัก 5 นาทีก็ยั้งติ่งใจขอให้ได้เช็ค e-mail มีใครส่งมาหาหรือเปล่า หรือพอหลังจากที่คุณเรียนหรือทำงานเสร็จแล้ว ขอฉันเถอะ ฉันอยากเล่นเน็ต เห็นร้านอินเทอร์เน็ตเป็นไม่ได้ฉันต้องไปเล่นแล้ว คุณชื่นชอบที่จะทำอะไร ICQ ? IRC ? CHAT ? หรือท่องเว็บไซต์ ? อาการแบบนี้หากเกิดขึ้นกับคุณยอมรับ หรือเปล่าคะว่า คุณคือคนหนึ่งติดอินเทอร์เน็ต รักมันเป็นชีวิตจิตใจ และคืออะไรล่ะที่คุณติดใจ

ผู้นำเสนอข้อความ

ha ha ha.. I'm the king... Well Most of the time when I connect to the net ... I always search for porn !! No!! just kidding I like to look for new useful website and check my E-mail and I also own a website so I will check stat every 1 minute
ha ha.. Do you think that it is so often?? Well If you have a website of your own then you will know...Buy

ผู้แสดงความความคิดเห็นคนที่ 1

Yes, I think that I'm really addicted to internet. But I'm glad that I have unlimited access. I go on line more when i found out that there are so many interesting Thai websites. I live in US, and I really miss Thailand mak mak. Well, internet really takes my life away from school. But I'm really happy every time I'm online na. Sawas D Krub.”

ผู้แสดงความความคิดเห็นคนที่ 2

3. กรณีประเด็นที่มีผู้ใช้ระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตในทางที่มีขอบด้วยกฎหมาย หรือใช้ในการโกหก หลอกลวง รวมถึงการกลั่นแกล้งผู้อื่นมีผู้ตั้งประเด็นคำถามไว้บนกระดานข่าวของ สนุกดอทคอม ดังนี้

“ คัดยั้งโง่กับพวกโรคจิตบนอินเทอร์เน็ต ”

มีเรื่องราวมากมายบนอินเทอร์เน็ตที่เราได้ยินได้ฟัง ซึ่งมีทั้งเรื่องดีและไม่ดี และเป็นที่กำลังถกเถียงกัน อยู่ในขณะนี้คือพวกโรคจิตบนอินเทอร์เน็ต ซึ่งแต่ละคนก็จะมีวิธีการแปลกๆ ต่างกันไปด้วยกัน คุณเคยเจอบ้างหรือเปล่าหาวันหนึ่งขณะที่คุณเล่นอินเทอร์เน็ตอยู่เจอพวกโรคจิตเข้าแล้วคุณจะทำอย่างไร

ผู้นำเสนอข้อความ

พวกนี้ชอบทำอะไรที่ท้าทายแบบได้ความมัน แต่ไม่ค่อยคิดว่าไม่สนุกสำหรับผู้อื่นที่สำคัญไร้ความคิดสร้างสรรค์ ไม่มีอะไรใหม่ หรือที่ฝรั่งเรียกว่า innovation นะ คนพวกนี้มีพลังสูง ในการนึกทำอะไรที่ตนชอบ แต่อย่าเพิ่งว่าเขาอย่างเดียวนะ เพราะว่าถ้าคนพวกนี้กลับตัวมาช่วยสังคมเขาจะก๊ัดไม่ปล่อยแบบสุนัขที่พิทักษ์เจ้าของ ผมขอเชิญพวกคุณนะ ที่เชื่อว่าคุณเป็นโรคจิตนี้ ติดต่อมาที่ผม icq12102120 ผมมีงานเพื่อสังคมnetไทยให้คุณได้ show off ได้แบบไม่รบกวนใคร แต่มันขึ้นอยู่กับว่า คุณกล้าหรือเปล่านั้น แต่ผู้เดียวดายทั้งหลาย ผู้มีสังคมเล็กๆในโลก internetไทย

ผู้แสดงความคิดเห็น

4. กรณีพฤติกรรมจริยธรรมบนระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต ผู้วิจัยได้ตั้งประเด็นคำถามไว้ในห้องสนทนาของ พันธิทิพย์ดอทคอม ดังนี้

“ การสอนจริยธรรมในการใช้อินเทอร์เน็ตกันดีไหม ”

อินเทอร์เน็ตมีใช้กันแพร่หลายในปัจจุบัน อาชญากรรมจากอินเทอร์เน็ตก็เพิ่มมากขึ้น เราจะสอนจริยธรรมในการใช้อินเทอร์เน็ตกันอย่างไรดี

ผู้นำเสนอข้อความ

เห็นด้วยครับกับการสอนจริยธรรมในการใช้อินเทอร์เน็ต แต่ผมคิดว่าน่าไปสอนตั้งแต่ อยู่ในห้องเรียนเลยดีกว่า ไม่ว่าจะระดับไหน คนเราเมื่อมีจริยธรรมอยู่ในใจแล้ว จะคิดจะทำอะไรก็จะอยู่ในกรอบของจริยธรรม การที่มีอาชญากรรม หรือการใช้วาจาที่ไม่เหมาะสม มาจาก

ผู้แสดงความคิดเห็นคนที่ 1

การที่ว่าคนนั้น ไม่มีจริยธรรมอยู่ในพื้นฐานของจิตใจเขาเลย การสร้างจิตสำนึกใหม่ ก็ใช้
ว่าเป็นเรื่องยาก วิธีนี้ก็อาจจะใช้ได้กับคนที่ไม่มีจริยธรรม (ปลูกจิตสำนึกใหม่ ๆ)

ผู้แสดงความคิดเห็นคนที่ 2

เราไม่คิดว่า การมาสอนจริยธรรมกับคนโต ๆ จะทำให้มีการเปลี่ยนแปลง อะไรมากมาย
(เรียกว่าแทบไม่มีดีกว่า) ไม่ค่อยหวังอะไรกับไม้แก่ดัดยากค่ะ ของแบบนี้ต้องปลูกฝังกัน
ตั้งแต่เด็กเลย ครอบครัวสำคัญที่สุด สถาบันอื่นๆเป็นแค่ตัวเสริมเท่านั้นไม่ว่าจะโรงเรียน
สังคม ฯลฯ แต่ถ้ามีกำลังพอจะทำได้ทั้ง 2 ทาง (หมายถึงไม้แก่ กับ ไม้อ่อน)ก็ดีค่ะแต่เรา
เน้นปลูกฝังในวัยเด็กจะได้ผลกว่านะคะ

ผู้แสดงความคิดเห็นคนที่ 3

5. กรณีเว็บไซต์ที่มีรูปภาพ หรือเนื้อหาที่ไม่เหมาะสม มีผู้ตั้งประเด็นคำถามไว้ใน
กระดานข่าวของ เว็บบาสเตอร์ ดอท โออาร์ ดอททีเอส ดังนี้

“เรื่อง Web รูปโป๊ ”

ผมว่า น่าจะมีการกำหนดนโยบาย เรื่องเกี่ยวกับสื่อ electronic ที่เป็นภาพโป๊เปลือย ของ
เมืองไทย ในลักษณะของการติดต่อภาพดารา การลงโทษตอนนี้ได้เพียงแค่ว่า... ฟ้องหมิ่น
ประมาท ท่านอื่นเห็นว่ามันจะเป็นอย่างไร หรือการปราบปรามจะดำเนินการอย่างไรดีครับ

ผู้นำเสนอข้อความ

ไม่ทราบจะปราบอย่างไรคะ ในเมื่อคนอยากดูยังมีอีกเยอะ ต้องห้าม demand ให้ได้ supply
มันก็ลดลงไปเอง ยิ่งไปบีบคั้นเขามาก เขาก็ทำปกปิดให้มิดชิด หรือทำรูปแย่มากขึ้นมันก็ยิ่ง
ไปกันใหญ่ น่าจะมีการประนีประนอมให้ดีกว่านี้นะคะ

ผู้แสดงความคิดเห็นคนที่ 1

ประสิทธิภาพของคนไทยเป็นไง ในอินเทอร์เน็ตก็เป็นอย่างนั้น ผู้ใหญ่ควรจะเป็นตัวอย่างที่ดีๆ ของเด็ก แต่นึกกลับมาทำแ่ๆบนเน็ต เด็กอย่างผมโตขึ้นคงแ่ตามสภาพแวดล้อม ที่มันเป็นไป พี่ ๆ ทุกคนช่วยกันสนใจ และช่วยกันแก้ไข หาบทองโทษที่สาสมเถอะครับพวกเว็บโป๊จะได้้น้อยลง อย่าว่าแต่เว็บโป๊อย่างเดียว หรือตัดต่อภาพเลย หนังสือ ทีวี หรืออะไรก็ตามที่เด็กรู้ได้ อย่าเอาสิ่งเหล่านี้มาลงเลย มันไม่ใช่ศิลปะอย่างที่ผู้ใหญ่เข้าใจหรอก ผมดูแล้วยังไงมันก็คือ รูปโป๊ ที่เด็กดูแล้วเพื่อเจ้ออยู่ดี ...มันเป็นสิ่งที่ทำให้เด็ก...(วัยรุ่น) เปลี่ยนอารมณ์ไปได้เร็วที่สุด

ผู้แสดงความคิดเห็นคนที่ 2

2.3 การวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ กลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลักที่เป็นนักศึกษาในระดับอุดมศึกษาโดยการใช้ วิธีสนิ์วบอล์ ได้ผู้ให้ข้อมูลหลัก 107 คนจำแนกเป็นเพศชาย 67 คน หญิง 40 คน ผลการสัมภาษณ์ พฤติกรรมจริยธรรมในการใช้ระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต กระบวนการตัดสินใจ และเหตุผลในการเลือกแสดงพฤติกรรม ผ่านระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต โดยสรุปมีดังต่อไปนี้

2.3.1 พฤติกรรมจริยธรรมในการใช้ระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตในลักษณะการใช้งานนักศึกษาส่วนใหญ่ใช้เพื่อความบันเทิงและการติดต่อสื่อสาร เช่น ใช้ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ การสนทนาในห้องสนทนา ใช้โปรแกรม ไออาซี ไอซีคิว เพอร์ท และส่งเพจเจอร์ นักศึกษาที่มีโฮมเพจเป็นของตนเอง จะเป็นนักศึกษาที่เรียนในสาขาวิชาที่เกี่ยวข้อง เช่น วิศวกรรมคอมพิวเตอร์ วิทยาการคอมพิวเตอร์ คอมพิวเตอร์ศึกษา บริหารธุรกิจ สาขาคอมพิวเตอร์ เป็นต้น พื้นที่ที่ใช้สร้างจะเป็นพื้นที่ของมหาวิทยาลัยและพื้นที่ให้บริการฟรีโฮมเพจทั้งในประเทศและต่างประเทศ เนื้อหาที่สร้างเป็นความรู้ทั่วไป สถานที่ท่องเที่ยว และเนื้อหารายวิชาที่กำหนดให้ และพบว่านักศึกษาจะเข้าไปสืบค้นข้อมูล เมื่อต้องทำรายงานส่งเท่านั้น

2.3.2 สถานที่ให้บริการระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตส่วนใหญ่จะใช้ที่มหาวิทยาลัย เนื่องจากการต่อระบบจากบ้านจะมีปัญหา ต่อยาก และสายหลุดบ่อย นักศึกษาส่วนใหญ่จะใช้เวลา 1 ถึง 2 ชั่วโมงในการเชื่อมต่อระบบ และใช้บริการจากผู้ให้บริการอินเทอร์เน็ตโดยจะซื้อบริการชุดสำเร็จรูปเพราะความสะดวก

2.3.3 พฤติกรรมจริยธรรมในการใช้ระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต สำหรับด้านการละเมิดความเป็นส่วนตัวของผู้ใช้ นักศึกษาที่ใช้บริการพบว่า " มีปัญหามากมีผู้เข้ามาล่กอบดูข้อมูลส่วนตัว ..เช่นจดหมาย และมีการนำรหัสผ่านของผู้อื่นไปใช้ " หรือกรณีเข้าไปดูข้อมูล เช่น " เคยเจอมีคนเข้ามาอ่านจดหมาย ...บางทีเพื่อนเอาไปล่กก็สงสัยว่ารู้ได้ไง "

2.3.4 พฤติกรรมจริยธรรมในการใช้ระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต ด้านการรบกวนความปลอดภัยของเครือข่าย นักศึกษาส่วนใหญ่มีความเห็นว่า “ เป็นพฤติกรรมของพวกเขาอยากรู้ อยากลอง อยากทดสอบความสามารถ ” หรือ “ เคยเจอมีคนแอบเข้ามาเปลี่ยนรหัสผ่านทำให้ใช้ไม่ได้ต้องเสียเวลาไปติดต่อใหม่ ” และพบการเผยแพร่ไวรัสเช่น “ ไวรัสเป็นเรื่องปกติครับ ...ที่เจอบ่อยบางครั้งโดนหักแคะออกจากห้องสนทนา เพราะเราเข้าไปคุยกับสาวที่มีคนอื่นจีบอยู่ ”

2.3.5 พฤติกรรมจริยธรรมในการใช้ระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต ด้านการใช้ระบบในทางไม่ชอบด้วยกฎหมายและศีลธรรม ปัญหาที่พบในพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมส่วนใหญ่เป็นการใช้คำไม่สุภาพในห้องสนทนา และการละเมิดลิขสิทธิ์ซึ่งในทัศนะนักศึกษาเองเห็นว่า “ กรณีนี้เป็นพวก...ชอบโชว์ความสามารถ เช่น เมื่อก่อนก็มีการเขียนไว้มตามกำแพงหรือตามห้องน้ำ ” และให้ความเห็นเรื่องการนัดหมายพบผู้ร่วมสนทนาว่า “ ปัจจุบันมีการแนะนำหรือพูดคุยกันทางเน็ตเพื่อนัดพบ หรือส่อไปในทางที่เสื่อมเสีย ...การเขียนข้อความไม่สุภาพหรือไม่เป็นจริง...ทำให้ผู้อื่นเดือดร้อน ” ส่วนการละเมิดลิขสิทธิ์คิดว่า “ ดีตรงที่เป็นของถูก...เราเป็นผู้บริโภคก็ต้องซื้อของถูกเป็นของธรรมดา ”

2.3.6 พฤติกรรมจริยธรรมในการใช้ระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต ด้านการก่ออาชญากรรม นักศึกษาส่วนใหญ่มีความเห็นว่า “ อาชญากรรมทางคอมพิวเตอร์ และอินเทอร์เน็ตจะเพิ่มขึ้น...เทคโนโลยีเปลี่ยนทุกเดือน กฎหมายก็ตามไม่ทันทำให้ผู้กระทำความผิดไม่มีความเกรงกลัว ” และ “ กฎหมายหรือครับ จัดการยาก...พวกที่เก่งๆ ก็มีวิธีที่จะไม่ให้ถูกจับได้ ”

2.3.7 พฤติกรรมจริยธรรมในการใช้ระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตด้านการเล่นเกม การเล่นระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต นักศึกษาส่วนใหญ่มีความเห็นว่า “ เป็นสิ่งควบคุมได้ยากส่วนใหญ่ จะผ่านการเล่นวิดีโอเกม หรือเกมคอมพิวเตอร์มาก่อน ” และส่วนใหญ่เห็นว่ามีผลสนุกสนาน เช่น “ ปัจจุบันมีการพัฒนาให้สามารถโต้ตอบ...เพิ่มความสนุกสนานเป็นเว็บไซต์เสมือนจริง และมีการเติมเงินรางวัล ทำให้มีคนอยากเข้าไปเล่นเยอะ ”

2.3.8 พฤติกรรมจริยธรรมในการใช้ระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต ด้านภาพอนาจารบนระบบเครือข่าย นักศึกษาส่วนใหญ่มีความเห็นว่า “ เป็นพฤติกรรมที่ส่อไปในทางไม่ดี ไม่เหมาะสมกับเยาวชนซึ่งเมื่อเยาวชนเข้าไปในทางไม่เหมาะสมอาจพฤติกรรมเลียนแบบ...” และได้รับความนิยมเพราะ “ เว็บแบบนี้จะมีคนเข้าไปเยอะ มีแบนด์เนียร์ เวลาคนดูเข้าไปคลิกคนทำก็ได้ค่าโฆษณา..ไม่เห็นด้วยน่าจะทำเรื่องที่มีสาระมากกว่านี้ ” ส่วนใหญ่ไม่เห็นด้วย เช่น “ คิดว่าเป็นการทำลายภาพพจน์ของประเทศไทย...ตอนนี้ผมว่าเริ่มไม่ค่อยมีจริยธรรม..ในความเป็นจริงผมเป็นผู้ชายก็ชอบ...มันดีอย่างเสียอย่าง...แต่เว็บไทยไม่น่าทำ ” บางครั้งมีการทำให้ผู้อื่นเสียหาย “ เคยโดนแกล้งคือส่งรูปเข้าไปร่วมสนุก...แต่มารู้อีกทีเพื่อนมาบอกมีคนเอาไปติดต่อเป็นภาพโป๊ ” บางครั้งมีการส่งภาพอนาจาร เช่น “ เจอบ่อยในจดหมายส่วนใหญ่จะส่ง URL มาให้เข้าไปเปิดดู...บางทีคุยกันอยู่ดีๆ ก็ชวนไปในเรื่องอย่างว่า...”

2.3.9 พฤติกรรมจริยธรรมในการใช้ระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต ในด้านการเอื้อประโยชน์จะเป็นในลักษณะเข้าไปตอบปัญหา และแสดงความคิดเห็นตามเว็บบอร์ดต่างๆ ซึ่งบางข้อมูลเป็นประโยชน์เชื่อถือได้ “ ส่วนใหญ่จะเข้าไปอ่านข้อมูลเกี่ยวกับเทคโนโลยีใหม่ๆ... บางครั้งก็เข้าไปช่วยตอบคำถามด้วย ” และนักศึกษาส่วนใหญ่ทราบถึงประโยชน์ของระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต “ มีประโยชน์เยอะเคยทำรายงาน ...แต่ไม่รู้จะเข้าไปค้นหาที่ไหน ก็เข้าไปตั้งคำถามไว้...แล้วมาเปิดดูอีกก็มีคนเข้ามาช่วยตอบเยอะเลย ” บางครั้งให้ความรู้กับผู้อื่น เช่น “ ส่วนใหญ่จะเข้าไปเขียนข้อความแนะนำ และให้ความรู้ทางคอมพิวเตอร์กับคนอื่น ” หรือใช้เพื่อประโยชน์ทางพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ เช่น “ เคยเข้าไปประกาศขายของครับ ก็มีคนสนใจเยอะ...ก็เคยขายได้ ”

2.3.10 สำหรับความคิดเห็นที่มีต่อระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต พบว่านักศึกษาส่วนใหญ่ทราบถึงประโยชน์และโทษของการใช้ระบบเครือข่าย และมีความเห็นว่าการแสดงออกอย่างไรขึ้นอยู่กับวิจารณญาณส่วนบุคคล กฎระเบียบข้อบังคับที่สถาบันแต่ละแห่งกำหนดขึ้นมีความเหมาะสม และ รัฐบาลควรมีหน่วยงานที่ควบคุมดูแลในด้านนี้โดยตรง การปลูกฝังด้านจรรยาบรรณและด้านจริยธรรม ควรมีการร่วมมือกันระหว่างบ้าน และสถานศึกษา การเข้าไปในเว็บไซต์ที่ไม่เหมาะสมถือเป็นเรื่องปกติ ส่วนใหญ่เข้าไปเพราะเพื่อนแนะนำ และอยากรู้ อยากรู้อเห็น การกระทำความผิดเช่นการเจาะระบบ เกิดขึ้นเพราะความอยากรู้อทดสอบความสามารถของตนเองเป็นส่วนใหญ่ และไม่เห็นด้วยในกรณีที่กำลังกล่าวหา ระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตส่งผลให้ นักศึกษาส่วนใหญ่เปลี่ยนแปลงพฤติกรรมไปในทางที่ไม่เหมาะสม สำหรับการใช้ห้องสนทนาเพื่อผ่อนคลายความเครียด และต้องการหาเพื่อน นอกจากนี้เพราะข้อดีของการสนทนาที่ไม่จำเป็นต้องเปิดเผยตนเอง ในส่วนสำนวนภาษาในการสื่อความหมายนั้น นักศึกษามีความเห็นที่ไม่มีผลต่อการใช้ภาษาในชีวิตประจำวัน เนื่องจากใช้คำย่อ คำที่เลียนเสียงพูดเพื่อความสะดวกรวดเร็วในการใช้งานเท่านั้น และส่วนใหญ่มีความเห็นว่าเมื่อผู้เล่นมีวุฒิภาวะมากขึ้นจะใช้ระบบ เครือข่ายอินเทอร์เน็ตไปในทางที่ถูกต้องเพิ่มขึ้น

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง พฤติกรรมจริยธรรมในระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตของนักศึกษาระดับอุดมศึกษา มีความมุ่งหมายของการวิจัยเพื่อศึกษาพฤติกรรมจริยธรรม ในการใช้อินเทอร์เน็ตของนักศึกษาระดับอุดมศึกษา และความคิดเห็นที่มีต่อระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตของสถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษา โดยศึกษาเฉพาะพฤติกรรมจริยธรรม ด้านการละเมิดความเป็นส่วนตัวของผู้ใช้ การรบกวนความปลอดภัยของเครือข่าย การใช้ทางด่วนข้อมูลในทางมิชอบด้วยกฎหมายและศีลธรรม การก่ออาชญากรรม การเล่นเกมพนัน ภาพอนาจารบนเครือข่าย และการเอื้อประโยชน์ต่อบุคคลอื่น ซึ่งผู้วิจัยได้นำเสนอข้อมูล ผลการวิเคราะห์ข้อมูล จากการวิจัยตามลำดับดังต่อไปนี้

วิธีดำเนินการวิจัย

ศึกษาเอกสารงานวิจัย และสัมภาษณ์ กลุ่มนักวิชาการจำนวน 20 คน ซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่างที่คัดเลือกมาจากผู้ที่ปฏิบัติงานในหน่วยงานที่มีหน้าที่เกี่ยวข้องกับระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต ผู้ที่มีหน้าที่บังคับใช้กฎหมาย ในการควบคุมดูแลการใช้ระบบ อินเทอร์เน็ต ผู้ให้บริการอินเทอร์เน็ต และผู้ดูแลการให้บริการข้อมูลข่าวสารบนระบบอินเทอร์เน็ต ได้ประเด็นพฤติกรรมจริยธรรม ในการใช้อินเทอร์เน็ต ของนักศึกษาระดับอุดมศึกษา 7 ด้าน นำไปเป็นแนวทางการสร้างแบบสอบถาม แบบสังเกต และแบบสัมภาษณ์

ใช้แบบสอบถามกับกลุ่มนักศึกษาในระดับอุดมศึกษาจำนวน 400 คน เป็นชาย 228 คน หญิง 172 คน และใช้แบบสัมภาษณ์กับกลุ่มนักศึกษาที่เป็นผู้ให้ข้อมูลหลัก จำนวน 107 คน เป็นชาย 67 คน หญิง 40 คน ซึ่งได้มาโดยวิธีสโนว์บอลเทคนิค และการสุ่มแบบเฉพาะเจาะจงจากสถาบันอุดมศึกษา สังกัดทบวงมหาวิทยาลัยทั้งของรัฐและเอกชน ที่มีบริการอินเทอร์เน็ตให้กับนักศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร จำนวน 10 แห่ง คือ 1) จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2) มหาวิทยาลัยกรุงเทพ 3) มหาวิทยาลัยศรีปทุม 4) มหาวิทยาลัยรังสิต 5) มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย 6) มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ 7) มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ 8) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร 9) มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ 10) สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ ผู้วิจัยใช้แบบสังเกตพฤติกรรมจริยธรรมในการใช้อินเทอร์เน็ตของนักศึกษาระดับอุดมศึกษาโดยเข้าไปมีส่วนร่วมในฐานะผู้ใช้บริการอินเทอร์เน็ต

วิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามโดยใช้สถิติพื้นฐาน การเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่ม ใช้ t - test ใช้วิธีวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One - Way Analysis of variance) และวิเคราะห์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน ใช้วิธีวิเคราะห์เนื้อหาในการ

วิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ จากการสัมภาษณ์นักวิชาการ จากแบบสังเกต จากการสัมภาษณ์
กลุ่มนักศึกษาระดับอุดมศึกษา และนำเสนอข้อมูลเชิงบรรยาย

สรุปผลการวิจัย

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์สถิติพื้นฐานของตัวแปร และความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร
ด้านต่าง ๆ กับพฤติกรรมจริยธรรมในการใช้อินเทอร์เน็ต จากการใช้แบบสอบถามในการวิจัย
เชิงปริมาณตามตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. กลุ่มตัวอย่างในการวิจัย มีจำนวน 400 คน จากสถาบันอุดมศึกษาสังกัดทบวง
มหาวิทยาลัยทั้งของรัฐ และเอกชน ในเขตกรุงเทพมหานคร จำนวน 10 แห่ง แห่งละ 40 คน
จำแนกเป็น เพศชายจำนวน 228 คน คิดเป็นร้อยละ 57 เพศหญิงจำนวน 172 คน คิดเป็น
ร้อยละ 43 มีอายุระหว่าง 17 ถึง 25 ปี กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีอายุ 20 ปี คิดเป็นร้อยละ 23.3

2. นักศึกษาระดับอุดมศึกษามาจาก 25 คณะ และ 64 สาขาวิชา ดังนี้ คณะ
วิศวกรรมศาสตร์มากที่สุด จำนวน 75 คน คิดเป็นร้อยละ 18.80 รองลงมาคือ คณะวิทยาศาสตร์
จำนวน 65 คน คิดเป็นร้อยละ 16.25 และคณะศึกษาศาสตร์ และคณะแพทยศาสตร์ มีจำนวน
คณะละ 1 คน คิดเป็นร้อยละ 0.30

3. นักศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย ส่วนใหญ่ศึกษาอยู่ในชั้นปีที่ 4 คิดเป็น
ร้อยละ 27 และพักอาศัยอยู่กับผู้ปกครอง ร้อยละ 60 มีเครื่องคอมพิวเตอร์ที่ใช้เชื่อมต่อระบบ
เครือข่ายอินเทอร์เน็ต ร้อยละ 53.30 เป็นสมาชิกระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตของมหาวิทยาลัย
ที่ตนเองศึกษา ร้อยละ 82.40 ส่วนใหญ่ใช้บริการระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต ที่สถาบันการ
ศึกษา คิดเป็นร้อยละ 59.10

4. นักศึกษาระดับอุดมศึกษาส่วนใหญ่มีประสบการณ์การใช้ระบบเครือข่าย
อินเทอร์เน็ต ต่ำกว่า 6 เดือน คิดเป็นร้อยละ 30 และใช้ระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตต่ำกว่า 15
ชั่วโมง ใน 1 เดือน คิดเป็นร้อยละ 47 ปริมาณการใช้ระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต สัปดาห์ละ 1
ถึง 2 วัน คิดเป็น ร้อยละ 60.50

5. นักศึกษาอุดมศึกษาส่วนใหญ่เรียนรู้การใช้งานระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตจาก
เพื่อน คิดเป็นร้อยละ 63.50 เหตุผลในการตัดสินใจใช้บริการระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตเพราะ
แสดงให้เห็นถึงความทันสมัย คิดเป็นร้อยละ 25.30 และใช้บริการระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต
เพื่อค้นคว้าข้อมูลทั้งภายในประเทศและต่างประเทศ คิดเป็น ร้อยละ 64

6. นักศึกษาระดับอุดมศึกษาส่วนใหญ่ใช้ระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตในด้านความ
บันเทิง คิดเป็น ร้อยละ 22 รองลงมาใช้เพื่อศึกษาค้นคว้าข้อมูลผ่านเว็บไซต์ คิดเป็นร้อยละ 17
ใช้เพื่อค้นหาเพื่อนใหม่ เช่นใช้ในการสนทนา คิดเป็นร้อยละ 16.90 ใช้บริการไปรษณีย์
อิเล็กทรอนิกส์ คิดเป็นร้อยละ 13.30 ใช้ในการถ่ายโอนแฟ้มข้อมูล และ ใช้บริการกลุ่มข่าวสาร
กระดานข่าว คิดเป็นร้อยละ 6.50 ใช้ในการสร้างโฮมเพจ คิดเป็นร้อยละ 5.30 ใช้เผยแพร่ข้อมูล

ข่าวสาร และสาระประโยชน์ คิดเป็นร้อยละ 5 ทั้งนี้ นักศึกษา ร้อยละ 94 ยังไม่มีโฮมเพจหรือเว็บไซต์ของตนเอง

7. พฤติกรรมจริยธรรมในการใช้ระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต ของนักศึกษาระดับอุดมศึกษา มีพฤติกรรมจริยธรรมด้านการเอื้อประโยชน์ต่อบุคคลอื่นในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับ 2.15 พฤติกรรมจริยธรรมด้านการละเมิดความเป็นส่วนตัวของผู้ใช้อยู่ในระดับน้อย มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับ 3.98 ไม่มีพฤติกรรมที่ผิดจริยธรรมด้านการรบกวนความปลอดภัยของเครือข่าย ค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับ 4.12 มีพฤติกรรมจริยธรรมด้านการใช้ในทางมิชอบด้วยกฎหมายและศีลธรรมในระดับน้อย ค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับ 3.52 ไม่มีพฤติกรรมจริยธรรมด้านการก่ออาชญากรรม มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับ 4.25 มีพฤติกรรมจริยธรรมด้านการเล่นการพนันในระดับน้อย ค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับ 3.51 มีพฤติกรรมจริยธรรมด้านภาพอนาจารบนเครือข่ายในระดับน้อย ค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับ 3.67 และมีพฤติกรรมจริยธรรมรวมทุกด้านในระดับน้อย มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับ 3.56

8. ค่าสัมประสิทธิ์สัมพัทธ์แบบเพียร์สัน ระหว่างตัวแปรที่ส่งผลต่อพฤติกรรมจริยธรรมในการใช้ระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต ค่าสหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร มีค่า ระหว่าง - .192 ถึง .301 ตัวแปร ที่กำหนดมีความสัมพันธ์ทั้งทางบวกและทางลบ กับพฤติกรรมจริยธรรมที่กำหนดไว้ ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ .01 และ .05 ดังนี้ ตัวแปรเพศ มีความสัมพันธ์ทางบวกกับพฤติกรรมจริยธรรมด้านการละเมิดความเป็นส่วนตัว และด้านการรบกวนความปลอดภัยของระบบเครือข่าย ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .01 และ ส่วนคณะและสาขาวิชา มีความสัมพันธ์กับตัวแปรพฤติกรรมจริยธรรมด้านการละเมิดความเป็นส่วนตัว ประสบการณ์ในการใช้ระบบเครือข่าย มีความสัมพันธ์กับตัวแปรพฤติกรรม จริยธรรมด้านการพนัน การเป็นสมาชิกเครือข่ายของมหาวิทยาลัย มีความสัมพันธ์ทางบวกกับ พฤติกรรมจริยธรรมด้านรบกวนความปลอดภัยของระบบเครือข่าย และ ด้านภาพอนาจาร ตัวแปรด้านการมีโฮมเพจมีความสัมพันธ์ทางบวกกับพฤติกรรมจริยธรรม ด้านการละเมิดความเป็นส่วนตัว และ พฤติกรรมจริยธรรมด้านการใช้ไปในทางที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย ส่วนพฤติกรรมจริยธรรมด้านภาพอนาจารมีความสัมพันธ์ทางลบกับพฤติกรรมจริยธรรมด้านการเอื้อประโยชน์ และนอกจากนี้ยังพบว่าตัวแปรหลายตัวมีความสัมพันธ์กันในกลุ่มของตนเอง

9. จากการเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ย ของพฤติกรรมจริยธรรมในการใช้ระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต พบว่า นักศึกษาชาย และ นักศึกษาหญิงมีพฤติกรรมจริยธรรมในการใช้ระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.0 1

10. จากการวิเคราะห์ความแปรปรวน ของพฤติกรรมจริยธรรม ในการใช้ระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตของนักศึกษาระดับอุดมศึกษา จำแนกตาม สถานศึกษา พบว่า สถานศึกษาที่แตกต่างกัน ส่งผลให้เกิดพฤติกรรมจริยธรรมในการใช้ระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01 แต่ไม่พบว่าคณะวิชา อายุ และชั้นปีที่ศึกษา ทำให้

เกิดพฤติกรรมจริยธรรมในการใช้ระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

11. จากการเปรียบเทียบความคิดเห็นของนักศึกษาชาย และ นักศึกษาหญิงมีความคิดเห็นต่อระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

12. จากการวิเคราะห์ความแปรปรวนของความคิดเห็นที่มีต่อระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตของนักศึกษาระดับอุดมศึกษา จำแนกตาม สถานศึกษา พบว่า สถานศึกษาที่แตกต่างกัน ทำให้ความคิดเห็นของนักศึกษา ที่มีต่อการใช้ระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แต่อายุ คณะที่ศึกษา และชั้นปีที่ศึกษา ไม่ทำให้ความคิดเห็นที่มีต่อการใช้ระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยเชิงคุณภาพ จากการสังเกต และการสัมภาษณ์ กลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลักที่เป็นนักศึกษาในระดับอุดมศึกษา จำนวน 107 คน จำแนกเป็น เพศชาย 67 คน เพศหญิง 40 คน และ กลุ่มนักวิชาการที่ปฏิบัติงานในหน่วยงานที่มีหน้าที่เกี่ยวข้องกับระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต จำนวน 20 คนพบว่า

2.1 พฤติกรรมจริยธรรมในการใช้ระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต ในลักษณะการใช้งานนักศึกษาส่วนใหญ่ใช้เพื่อความบันเทิง และการติดต่อสื่อสาร เช่น ใช้ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ การสนทนาในห้องสนทนา ใช้โปรแกรม ไออาซี ไอซีคิว เพร็อท ใช้บริการส่งเพจเจอร์ และพบว่านักศึกษาจะเข้าไปสืบค้นข้อมูล เมื่อต้องทำรายงานส่งเท่านั้น

2.2 สถานที่ให้บริการระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตส่วนใหญ่จะใช้ที่มหาวิทยาลัย เนื่องจากการต่อระบบจากบ้านจะมีปัญหา ต่อยาก และสายหลุดบ่อย นักศึกษาส่วนใหญ่จะใช้เวลา 1 ถึง 2 ชั่วโมงในการใช้บริการระบบเครือข่าย การใช้บริการจากผู้ให้บริการอินเทอร์เน็ตเอกชนส่วนใหญ่โดยจะซื้อบริการชุดสำเร็จรูปเพราะความสะดวก

2.3 พฤติกรรมจริยธรรมในการใช้ระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต ในด้านการเอื้อประโยชน์จะเป็นในลักษณะเข้าไปตอบปัญหา และแสดงความคิดเห็นตามเว็บไซต์ต่างๆ ซึ่งบางข้อมูลเป็นประโยชน์เชื่อถือได้

2.4 สำหรับด้านการละเมิดความเป็นส่วนตัวของผู้ใช้ นักศึกษาที่ใช้บริการ พบว่า มีปัญหาเข้ามาลบลอบข้อมูลส่วนตัว เช่นจดหมาย นารหัสผ่านของผู้อื่นไปใช้

2.5 ด้านการรบกวนความปลอดภัยของเครือข่าย นักศึกษาส่วนใหญ่มีความเห็นว่า เป็นพฤติกรรมของพวกอยากรู้ อยากรองทดสอบความสามารถ ซึ่งสอดคล้องกับความคิดเห็นของผู้ดูแลระบบจาก 10 มหาวิทยาลัย และผู้ให้บริการระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตต่างพบปัญหาถูกบุกรุกเข้าไปในระบบ กฎระเบียบที่มหาวิทยาลัยแต่ละแห่งวางกฎระเบียบไว้คือ ดักเตือน และตัดสิทธิ์การใช้ กรณีร้ายแรงมากจะถูกพักการเรียน แต่ผู้กระทำความผิดส่วนใหญ่ไม่ยอมรับและมีการอ้างสิทธิ์ส่วนตัว

2.6 ด้านการใช้ระบบในทางไม่ชอบด้วยกฎหมายธรรมและศีลธรรม ปัญหาที่พบส่วนใหญ่เป็นการใช้คำไม่สุภาพในห้องสนทนา และการละเมิดลิขสิทธิ์

2.7 ด้านการก่ออาชญากรรม นักศึกษาส่วนใหญ่มีความเห็นว่า อาชญากรรมทางคอมพิวเตอร์และอินเทอร์เน็ตมีปริมาณเพิ่มขึ้นมาก ปัญหานี้ นักศึกษามีความเห็นว่า เทคโนโลยีเปลี่ยนทุกเดือน กฎหมายก็ตามไม่ทันทำให้ผู้กระทำผิดไม่มีความเกรงกลัว

2.8 ด้านการเล่นการพนันระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต พบว่า เป็นสิ่งควบคุมได้ยาก นักศึกษาที่มีพฤติกรรมด้านนี้ส่วนใหญ่จะผ่านการเล่นวิดีโอเกม หรือ เกมคอมพิวเตอร์มาก่อน โดยปัจจุบันมีการพัฒนาให้สามารถโต้ตอบ เพิ่มความสนุกสนานเป็นเว็บไซต์เสมือนจริง และมีการเติมพันธเงินรางวัล

2.9 ด้านภาพอนาจารบนระบบเครือข่าย สำหรับกรณีนี้เป็นข่าวพบการกระทำผิดในลักษณะเป็นภาพติดต่อของผู้ที่มีชื่อเสียง นักศึกษาส่วนใหญ่มีความเห็นว่าเป็น พฤติกรรมที่ส่อไปในทางไม่ดี ไม่เหมาะสมกับเยาวชน

อภิปรายผล

1. จากผลการวิจัยพบว่า ตัวแปรที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมจริยธรรมในระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต ได้แก่ตัวแปร เพศ อายุ คณะและสาขาวิชา ประสบการณ์ในการใช้ระบบเครือข่ายมีความสัมพันธ์ทั้งทางบวก และทางลบกับพฤติกรรมจริยธรรมด้านการละเมิดความเป็นส่วนตัวของผู้ใช้ ด้านการพนัน ด้านการรบกวนความปลอดภัยของระบบเครือข่ายและด้านภาพอนาจาร นอกจากนี้ยังพบว่านักศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง มีพฤติกรรมจริยธรรมในระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต ในระดับน้อย ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ปทีป เมธาคณวุฒิ (2539) ที่พบว่าประชาชนในเขตกรุงเทพมหานครส่วนใหญ่ ในเขตกรุงเทพมหานครมีการรับรู้ด้านจริยธรรมที่เกี่ยวข้องกับคอมพิวเตอร์และสารสนเทศ และความรู้ ความเข้าใจ ทศนคติ การใช้เหตุผล ที่ถูกต้อง นำไปสู่พฤติกรรม (ดวงเดือน พันธมนาวิน, 2521)และการรับรู้และเข้าใจในสิ่งที่ถูกต้อง ส่งผลต่อพฤติกรรมของบุคคล และพบว่าสถานศึกษาที่แตกต่างกันส่งผลทำให้ความคิดเห็นที่มีต่อระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตแตกต่างกัน และนอกจากนี้ยังพบว่านักศึกษาส่วนใหญ่ใช้ระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตเพื่อความบันเทิง และเพื่อการติดต่อสื่อสาร สอดคล้องกับงานวิจัยขององอาจ ฤทธิ์ทองพิทักษ์ (2539) ที่พบว่าความแตกต่างในเรื่อง เพศ และอายุ ส่งผลต่อการแสดงพฤติกรรมในการใช้ระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต และคมกริช ทักพิพา (2540) พบว่านักเรียนในโครงการสคูเลเน็ตส่วนใหญ่ใช้ ไปรษณีย์ อิเล็กทรอนิกส์ การใช้ประโยชน์ในการค้นคว้าข้อมูลยังเป็นส่วนน้อย (Davaport. 1995) ด้านสิทธิความเป็นส่วนตัว (privacy) บนระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต ในการวางมาตรการป้องกัน และแก้ไขประเด็นการล่วงละเมิดสิทธิส่วนบุคคลที่เกิดขึ้น โดยได้ข้อสรุปว่า ทางรัฐบาลต้องส่งเสริมนโยบาย และแนวทางป้องกันและแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นให้ทันกับความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยี (Middlebrook. 1998)

2. ปัญหาพฤติกรรมจริยธรรมในระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตที่พบ จากการให้บริการ เช่นการลักลอบขโมยข้อมูลการเข้าทำงาน ละเมิดลิขสิทธิ์ ส่งผลกระทบต่อประเพณี และวัฒนธรรม ทำให้เกิดพฤติกรรมก้าวร้าว ใช้ถ้อยคำไม่สุภาพ อนาคต ในห้องสนทนาหรือบนเว็บไซต์ เข้าถึงสื่ออาจารย์ การแสดงออกทางเพศได้โดยง่าย เป็นช่องทางในการแพร่กระจายสิ่งที่ไม่เหมาะสมใช้เป็นสื่อในทางหลอกลวง ใช้ในทางสร้างความเสียหายเช่นตัดต่อภาพทำให้บุคคลอื่นเสียหาย ใช้เป็นสื่อข่มขู่คุกคามผู้อื่น ก่อให้เกิดปัญหาอาชญากรรมได้โดยง่าย มีการขายบริการทางเพศทางห้องสนทนา เป็นการส่งเสริมค่านิยมที่ไม่ถูกต้องแก่เยาวชนไทย หัวข้อในการสนทนาบางเรื่องยั่วให้เกิดความแตกแยก และความขัดแย้งในสังคม การให้ข้อมูลที่ไม่เป็นจริงในการติดต่อสื่อสาร รับวัฒนธรรมตะวันตกมากเกินไป รวมทั้งจดหมายลูกโซ่ การถูกกำจัดออกจากห้องสนทนา และการเชื่อมต่อระบบเครือข่ายมีความยุ่งยาก ปัญหาสายโทรศัพท์หลุดบ่อยทำให้เสียเวลา และเสียค่าบริการเพิ่ม ความล่าช้าในการดาวน์โหลดข้อมูล การแพร่กระจายของไวรัส การขาดความน่าเชื่อถือของข้อมูลในการนำไปใช้ในการอ้างอิง ด้านการรักษาความปลอดภัยของข้อมูล มีผู้ลักลอบเข้ามาดูข้อมูลส่วนตัว และเปลี่ยนรหัสผ่านทำให้เกิดความเสียหาย ดังนั้นการออกพระราชบัญญัติหรือกฎหมายควรจะทำให้ครอบคลุม การก่ออาชญากรรมทางคอมพิวเตอร์ และอินเทอร์เน็ตที่เพิ่มมากขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของสมคิด เลิศไพฑูริยประเสริฐ (2540) ซึ่งพบว่าผลกระทบของระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตส่งผล ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางสังคม และวัฒนธรรม และทำให้เกิดปัญหาทางระบบเศรษฐกิจ ในการพึ่งพิงเทคโนโลยีจากต่างประเทศ เกิดการเปลี่ยนแปลงระบบวิถีชีวิต และเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของเด็กและเยาวชน เนื่องจาก

2.1 ลักษณะของระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต ทำให้ผู้ใช้สามารถสื่อสารแบบมีส่วนร่วม มีการโต้ตอบซึ่งกันและกันโดยใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัย เกิดเป็นชุมชนในลักษณะที่เรียกว่าไซเบอร์สเปซ เชื่อมโยง และติดต่อสื่อสารกัน ผ่านระบบเครือข่ายสารสนเทศ (Schuler. 1996) และทอฟเฟเลอร์ (Toffler.1990) กล่าวว่าปัจจุบันเป็นยุคข่าวสารข้อมูล อิทธิพลของเทคโนโลยีสารสนเทศอาจส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของมนุษย์ มนุษย์อาจกลายเป็น “ปัจเจกชนเทียม” ที่เสเพลสุขทางร่างกาย แต่ขาดความมุ่งมั่นทางจิตใจ จนเกิดเป็นวิกฤติการณ์ของมนุษยชาติในศตวรรษหน้า (ธีรยุทธ บุญมี. 2538) แต่ความก้าวหน้าของเทคโนโลยีสารสนเทศอาจช่วยลดช่องว่างทางอำนาจ ระหว่างรัฐกับประชาชน และลดโอกาสที่รัฐจะใช้อำนาจที่ไม่ชอบธรรมแก่ประชาชน แต่ในแง่เศรษฐกิจแล้ว เทคโนโลยีสารสนเทศ และทางด่วนข้อมูล จะทำให้ช่องว่างระหว่างคนมั่งมี และคนยากจนขยายเพิ่มขึ้น ทั้งนี้เพราะคนมั่งมีสามารถครอบครอง และมีความสามารถในการใช้เทคโนโลยีนี้ได้มาก (ไพศาล วิสาโล. 2537) บทบาทหน้าที่ของมหาวิทยาลัยต้องเปลี่ยนไป สอดคล้องกับความคิดเห็นของนิธิ เอียวศรีวงศ์ ว่าไม่ควรจะทำหน้าที่ป้อนข้อมูลแก่นักศึกษา เพราะจะถือว่า ความสามารถในการเก็บข้อมูลมาจากที่ต่าง ๆ เป็นสิ่งจำเป็นที่นักศึกษาต้องฝึกหัด อย่างไรก็ตามความสำคัญของการเรียนรู้อยู่ที่ทัศนคติของผู้เรียน

เป็นหลัก เทคโนโลยีเพียงมีส่วนช่วยให้การเรียนรู้เป็นไปได้ง่ายขึ้น เราจึงควรมองที่คนก่อนเทคโนโลยี ในมุมมองนี้ เนโกรพอนเต (Negroponte. 1995) เสนอแนวคิดที่ว่า สารสนเทศ และทางด่วนข้อมูลมีศักยภาพที่จะเปลี่ยนทุกอย่างไปในทางดี แต่ กูดแมน (Goodman. 1994) มีความเห็นว่าทางด่วนข้อมูลจะนำมาทั้งประโยชน์ และความเสี่ยงนานาชนิดแก่มนุษยชาติ ในขณะที่ ริฟกิน (Rifkin. 1995) ประทานมูลนิธิดำเนินโครงการศึกษาวิจัย กล่าวว่าเทคโนโลยีสารสนเทศและทางด่วนข้อมูลจะทำให้โลกแบ่งออกเป็นสองส่วนคือ โลกของชนชั้นนำที่ครอบครองสารสนเทศ และโลกของชนชั้นล่าง ซึ่งไม่มีสารสนเทศและไม่มีการทำอะไรก็ตาม สโตลล์ (Stoll. 1995) มีความเห็นว่าการสื่อสารโดยใช้เครือข่ายคอมพิวเตอร์ จะไม่สามารถทดแทนการพบปะโดยตรงของมนุษย์ได้ ปัญหาด้านจริยธรรมในการใช้อินเทอร์เน็ต เป็นเรื่องละเอียดอ่อนและยังไม่ใช่ที่เข้าใจกันดีนัก เนื่องจากเป็นปัญหาใหม่ที่เพิ่งเกิดขึ้น ในยุคสังคมสารสนเทศปัญหาดังกล่าวส่วนใหญ่จึงไม่มีวิธีการป้องกันแก้ไขที่ตายตัว ปัญหาที่มีการพูดถึงมากได้แก่ปัญหาการรักษาความเป็นส่วนตัวของผู้ใช้ ปัญหาการรักษาความปลอดภัยของเครือข่าย ปัญหาการใช้อินเทอร์เน็ตในทางมิชอบด้วยกฎหมายและศีลธรรม การโจรกรรมข้อมูล ตลอดจนการก่ออาชญากรรมทางคอมพิวเตอร์ ในหลายๆ ลักษณะ (Poole. 1998) ทั้งนี้จากการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วไปสู่ยุคเทคโนโลยีสารสนเทศ การรับวัฒนธรรมที่แผ่เข้ามาจากแหล่งข่าวสารข้อมูลโดยเฉพาะจากระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต ซึ่งเป็นเครือข่ายที่เชื่อมโยงไปทุกมุมโลก โดยไม่มีหน่วยงานใดหรือประเทศใดมีอำนาจควบคุมดูแลได้โดยตรง การเปิดรับข่าวสารที่มาจากแหล่งข้อมูลดังกล่าวจึงขึ้นอยู่กับการตัดสินใจ และทัศนคติส่วนบุคคล การรับข้อมูลข่าวสารที่ไม่เหมาะสม อาจส่งผลกระทบต่อกระบวนการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของคนในชุมชน และมีแนวโน้มทำให้เกิดปัญหาทางสังคม โดยเฉพาะการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมทาง จริยธรรม

2.2 ทฤษฎีการสื่อสารผ่านระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต อินเทอร์เน็ตเป็นช่องทางหรือตัวนำสาร ที่มีศักยภาพในการสื่อสาร โดยสามารถสร้างปฏิสัมพันธ์ในกระบวนการสื่อสารได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งถือเป็นศักยภาพของสื่อรูปแบบใหม่ การสื่อสารผ่านอินเทอร์เน็ต ได้รวมเอาคุณสมบัติในการสื่อสารระหว่างบุคคลและการสื่อสารมวลชนไว้ด้วยกัน (Hoffman & Novak .1995) แต่การพัฒนาในเชิงเทคโนโลยีตลอดจนกระบวนการปรับตัวของประชากร ให้เข้ากับเทคโนโลยีการสื่อสารผ่านคอมพิวเตอร์ระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต ก่อให้เกิดมีความตื่นตัวและในการพยายามศึกษาหาความรู้ด้านคอมพิวเตอร์ ทำให้ได้รับการยอมรับ การใช้คอมพิวเตอร์ในระบบการสื่อสาร พฤติกรรมของบุคคล เป็นการเข้าไปเกี่ยวข้องกับเรื่องเกี่ยวข้องกับคุณภาพของชีวิต การทำงานและการตัดสินใจการเพิ่มโอกาสในการดำเนินชีวิต แต่ต้องควบคุมข้อมูลข่าวสารที่ต้องการเปิดรับ หรือเลือกปฏิเสธข้อมูลข่าวสารที่เห็นว่าไม่น่าสนใจ ในปัจจุบัน ผู้รับสารจะแสวงหาข้อมูลข่าวสารตามความพอใจของตน เมื่อผู้รับสารมีความสนใจต่อข้อมูลข่าวสารก็จะมีปฏิสัมพันธ์ เพื่อติดต่อกับผู้ส่งสารเพื่อขอข้อมูลเพิ่มเติม หรือแสดงความคิดเห็นโดยการใช้ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์และอินเทอร์เน็ต ได้เริ่มเข้ามามีบทบาทที่สำคัญในการ

แสวงหาข้อมูลข่าวสารในสถาบันอุดมศึกษา ทำให้กลุ่มนักศึกษา และบุคลากรซึ่งเป็นกลุ่ม ผู้ได้รับโอกาสในการใช้เทคโนโลยีในการสื่อสารที่ทันสมัย มีโอกาสแสวงหาข้อมูลข่าวสาร ที่หลากหลาย ตามความต้องการ อินเทอร์เน็ตได้เข้ามาเป็นทางเลือกหนึ่งในการแสวงหาข้อมูลข่าวสาร นอกเหนือจาก การแสวงหาผ่านสื่อมวลชน ถึงแม้ว่าอินเทอร์เน็ตเป็นสิ่งที่เพิ่งเริ่มเข้ามาในสังคมไทยไม่นานนักแต่ก็เข้ามาแพร่หลาย และมีผู้นิยมเพิ่มมากขึ้นเนื่องจากความต้องการ ข้อมูลข่าวสารในปัจจุบัน แต่อินเทอร์เน็ตยังคงเป็นสิ่งที่ต้องมีการเรียนรู้ และต้องมีความสามารถในการใช้ เช่น ความรู้เบื้องต้นทางคอมพิวเตอร์และทักษะความสามารถทางภาษาอังกฤษ เป็นต้น แนวคิดการแสวงหาข่าวสารผ่านระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต (Schramm .1973) หลักทั่วไปของการเลือกความสำคัญของข่าวสารว่าขึ้นอยู่กับหลักการใช้ความพยายามน้อยที่สุด แต่สามารถบรรลุเป้าหมายได้ และสอดคล้องกับ เคลปเปอร์ (Klapper. 1990) ที่กล่าวถึงทฤษฎีทางการสื่อสารเกี่ยวกับกระบวนการในการเลือกเปิดรับข้อมูลข่าวสารว่า บุคคลจะเลือกเปิดรับสื่อและข้อมูลข่าวสารจากแหล่งสารต่าง ๆ ตามความสนใจและความต้องการ เพื่อนำมาใช้แก้ไขปัญหา หรือสนองความต้องการของตนการเลือกให้ความสนใจ ทั้งนี้โบโลนาร์ (Bologna. 1991) สรุปว่า ในกรณีนี้สำหรับกลุ่มประโยชน์นิยม จะมองว่า การลักลอบใช้ซอฟต์แวร์ ไม่ใช่การผิด จริยธรรม เพราะผู้ผลิตควรจะต้องแบ่งปันผลงานของตน เพื่อให้คนได้มีโอกาสใช้มากที่สุดวิธี ที่ผู้ผลิตจะทำได้ก็คือ ขายผลผลิตซอฟต์แวร์ของตนในราคาถูกที่สุด เพื่อคนจำนวนมากสามารถที่จะซื้อได้ ส่วนกลุ่มที่คำนึงถึงข้อตกลง ซึ่งยึดถือทฤษฎีความถูกต้อง อาจโต้แย้งว่าซอฟต์แวร์ที่มีการจดลิขสิทธิ์เป็นสมบัติหรือทรัพย์สินของผู้ผลิต เช่นเดียวกับบ้าน ดังนั้นเพื่อความยุติธรรมทรัพย์สินทางด้านซอฟต์แวร์ของตน จึงสมควรจะต้องมีกฎหมายคุ้มครอง เช่นเดียวกับกฎหมายคุ้มครองบ้านของตนไม่ให้ใครบุกรุก

2.3 จรรยาบรรณสำหรับผู้ใช้อินเทอร์เน็ต ผู้ใช้อินเทอร์เน็ต มีเป็นจำนวนมาก และเพิ่มขึ้นทุกวัน การใช้งานระบบเครือข่ายที่ออนไลน์ และส่งข่าวสารถึงกัน ย่อมมีผู้ที่มีความประพฤติไม่ดีปะปน และสร้างปัญหาให้กับผู้ใช้อื่นอยู่เสมอ หลายเครือข่ายจึงได้ออกกฎเกณฑ์การใช้งานภายในเครือข่าย เพื่อให้สมาชิกในเครือข่ายของตนยึดถือ และปฏิบัติตาม การสร้างกฎเกณฑ์ก็เพื่อให้สมาชิกโดยรวมได้รับประโยชน์สูงสุด ไม่เกิดปัญหาจากผู้ใช้งานบางคนที่สร้างความเดือดร้อนให้ ดังนั้นผู้ใช้อินเทอร์เน็ตทุกคนที่เป็นสมาชิกเครือข่ายใดจะต้องเข้าใจกฎเกณฑ์ข้อบังคับของเครือข่านั้น มีความรับผิดชอบต่องาน และผู้ร่วมใช้บริการคนอื่น จะต้องรับผิดชอบต่อการกระทำของตนเองที่เข้าไปขอใช้บริการต่าง ๆ บนเครือข่าย นอกจากนี้ผู้ใช้อินเทอร์เน็ต จะต้องไม่ใช่คอมพิวเตอร์ทำร้ายหรือละเมิดผู้อื่น ไม่รบกวนการทำงานของผู้อื่น ไม่สอดแนม หรือแก้ไขเปิดดูในแฟ้มของผู้อื่น ไม่ใช่คอมพิวเตอร์เพื่อการโจรกรรมข้อมูลข่าวสาร ไม่คัดลอกโปรแกรมผู้อื่นที่มีลิขสิทธิ์ ไม่ละเมิดการใช้ทรัพยากรคอมพิวเตอร์โดยที่ตนเองไม่มีสิทธิ์ ไม่นำเอาผลงานของผู้อื่นมาเป็นของตน คำนึงถึงสิ่งที่จะเกิดขึ้นกับสังคมอันติดตามาจากการกระทำ และใช้คอมพิวเตอร์โดยเคารพกฎระเบียบ กติกา มารยาท จรรยาบรรณเป็นสิ่งที่ทำให้

สังคมอินเทอร์เน็ตเป็นระเบียบ ความรับผิดชอบต่อสังคมเป็นเรื่องที่จะต้องปลูกฝังกฎเกณฑ์ของแต่ละเครือข่าย จึงต้องมีการวางระเบียบเพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปอย่างมีระบบ และเอื้อประโยชน์ซึ่งกันและกัน บางเครือข่ายมีบทลงโทษที่ชัดเจน เช่น หากปฏิบัติเช่นไรจะถูกตัดชื่อออกจากการเป็นผู้ใช้เครือข่าย ในอนาคตการใช้ระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตจะเพิ่มมากขึ้น จรรยาบรรณในการใช้งานจึงเป็นสิ่งที่ช่วยให้สังคมสงบสุข และหากมีการละเมิดรุนแรง กฎหมายจะต้องเข้ามามีบทบาทในการควบคุม ดูแลความประพฤติและการปฏิบัติตนของบุคคลในสังคม

2.4 ประเด็นพฤติกรรมจริยธรรมในการใช้ระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตของ นักศึกษาระดับอุดมศึกษา โคลเบอร์ก (Kohlberg, 1976 : 34) มีความเห็นว่า จริยธรรม คือ ความรู้สึกผิดชอบชั่วดี เป็นกฎเกณฑ์และมาตรฐานของความประพฤติปฏิบัติในสังคม ซึ่งบุคคลจะพัฒนาขึ้น จนกระทั่งมีจริยธรรมของตนเองโดยอาศัยเกณฑ์จากสังคม เป็นเครื่องตัดสินว่าการกระทำนั้นถูกหรือผิด นอกจากนั้นจริยธรรมไม่ได้หมายถึงแต่เพียงการกระทำสิ่งที่สังคมเห็นว่าถูกต้องเท่านั้น แต่รวมถึงสิ่งที่ทุกคนควรเลือกการกระทำในการตัดสินใจความขัดแย้งที่เกิดขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับคำกล่าวของแบนดูราว่า จริยธรรมเป็นกฎสำหรับการประเมินพฤติกรรม และถือว่าการตัดสินใจทางจริยธรรม เป็นกระบวนการตัดสินใจเกี่ยวกับความถูกต้องของการกระทำตามกฎเกณฑ์ กฎเกณฑ์เหล่านี้เกิดจากการเรียนรู้ทั้งจากการสังเกต จากการบอกเล่า จากประสบการณ์ต่าง ๆ แล้วนำมาคิดไตร่ตรอง (Bandura, 1977 : 24) ทั้งนี้องค์ประกอบของจริยธรรม มี 2 ส่วนคือ 1) จริยธรรมภายใน เป็นจริยธรรม เกี่ยวข้องกับความรู้สึกนึกคิด หรือทัศนคติของบุคคล ซึ่งเป็นรากฐานทำให้เกิดจริยธรรมภายนอก 2) จริยธรรมภายนอก เป็นจริยธรรมที่บุคคลแสดงออกมา สามารถสังเกตเห็นได้ (พระราชวรณัฐ, 2523 : 9 -12) และดวงเดือน พันธุมนาวิน (2524 : 23) กล่าวถึงลักษณะต่างๆ ของมนุษย์ที่เกี่ยวข้องกับจริยธรรมนั้น แบ่งออกได้เป็น 4 องค์ประกอบได้แก่ 1) องค์ประกอบด้านความรู้เชิงจริยธรรม ปริมาณความรู้ในเชิงจริยธรรมขึ้นอยู่กับอายุ ระดับการศึกษา และพัฒนาการทางสติปัญญาของบุคคล 2) องค์ประกอบด้านทัศนคติเชิงจริยธรรม ซึ่งส่วนมากจะสอดคล้องกับค่านิยมในสังคมนั้น นอกจากนี้ทัศนคติอาจเปลี่ยนแปลงได้เมื่อเวลาเปลี่ยนไป 3) องค์ประกอบด้านเหตุผลเชิงจริยธรรมที่บุคคลใช้เหตุผลในการเลือกที่จะกระทำ หรือไม่กระทำพฤติกรรมอย่างใดอย่างหนึ่ง 4) องค์ประกอบพฤติกรรมจริยธรรมเป็นการกระทำที่แต่ละบุคคลแสดงออก นอกจากนี้พฤติกรรมจริยธรรม ตามความหมายของสารานุกรมจิตวิทยา หมายถึงการที่บุคคลแสดงพฤติกรรมในสถานการณ์ต่างๆโดยอาศัยความคิดไตร่ตรอง และเหตุผลเชิงจริยธรรมของแต่ละบุคคล (Corsini & Auerbach, 1996 : 577)

3. ผลกระทบของระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตที่มีต่อในสังคมไทย มีดังต่อไปนี้

3.1 ปัญหาอาชญากรรมคอมพิวเตอร์ ในประเทศไทยกรณีตัวอย่างคือการจับกุม นายรังสิทธ์ ลัคนาเคนทร์ ผู้กระทำความผิดเผยแพร่ภาพตัดต่อดารา ทางเว็บไซต์ไทยเช็กซ์ ได้ในวันที่ 2 ธันวาคม 2542 แต่กฎหมายสามารถดำเนินคดีผู้ต้องหา รายนี้ในข้อหาหมิ่นประมาท

เท่านั้น และ สาเหตุที่สามารถจับกุมได้เนื่องจากมีการโอนเงินเป็นค่าโฆษณาผ่านธนาคารในประเทศไทย การเผยแพร่ภาพตัดต่อบุคคลที่มีชื่อเสียงนี้ ส่วนใหญ่ไม่สามารถจับกุมผู้กระทำผิดได้ เนื่องจากมักใช้พื้นที่บริการโฮมเพจฟรีของต่างประเทศ และมักจะกรอกข้อมูลส่วนตัวที่ไม่ตรงกับความเป็นจริง ทั้งนี้เนื่องจากอาชญากรรมทางคอมพิวเตอร์เกิดขึ้นในโลกที่ “ไร้พรมแดน” เพราะอยู่บนไซเบอร์สเปซ ซึ่งไม่มีข้อจำกัดทางภูมิศาสตร์ ด้วยเหตุนี้จึงก่อให้เกิดปัญหาเกี่ยวกับเขตอำนาจการดำเนินการตามกฎหมาย ได้แก่ อำนาจการสอบสวนอัยการศาล ทำให้เกิดความจำเป็นที่จะต้องมีความร่วมมือระหว่างองค์กร และระหว่างประเทศ จำเป็นที่รัฐจะต้องมีการตรากฎหมายขึ้นใหม่ จำเป็นที่จะต้องมีการปรับเปลี่ยนแปลง รูปแบบ และหรือก่อตั้งหน่วยงานที่จะบังคับใช้กฎหมายเพื่อการนี้ขึ้นใหม่ ต้องแสวงหาความร่วมมือกับภาคเอกชน สถาบันการศึกษา หรือหน่วยงาน องค์กรทางการวิจัย เพื่อที่จะเพิ่มพูนความรู้ ให้เท่าทันความเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีสารสนเทศ และอาชญากรรมทางคอมพิวเตอร์ที่เพิ่มมากขึ้น

3.2 ปัญหาด้านการพนัน เช่น การเปิดเว็บไซต์ xxx score .com ของประเทศอังกฤษ ที่มีเนื้อหาที่เปิดให้มีการเล่นพนันฟุตบอล โดยมีเป้าหมายกลุ่มลูกค้าในประเทศอาเซียน นักศึกษาส่วนใหญ่ทราบว่ามีเว็บไซต์ที่ให้บริการประเภทนี้ และมีส่วนน้อยที่เข้าไปใช้บริการ เนื่องจากข้อจำกัดการใช้บัตรเครดิต และปัญหาความเร็วของการสื่อสารจากประเทศไทย มีความเร็วต่ำ เป็นปัญหาในการเข้าไปเล่นเกม ตามเว็บไซต์ ที่เปิดให้ผู้เล่นเข้าไปเป็นผู้เล่นเกมพนันเงินรางวัล

3.3 ปัญหาด้านการแพร่ภาพอนาจารบนเครือข่ายอินเทอร์เน็ต การแพร่ภาพบนอินเทอร์เน็ต ดังกล่าวไม่เหมาะสมกับวัฒนธรรม และวิถีชีวิตของคนไทย ลักษณะของเครือข่ายมีลักษณะเปิดกว้าง ทำให้ปัญหาขยายตัวไปได้อย่างรวดเร็ว และแทบจะไม่มีขอบเขต ยิ่งไปกว่านั้นผู้ใช้เครือข่ายในการดูภาพอนาจาร สามารถนำภาพดังกล่าวมาดูได้โดยไม่ต้องเปิดเผยตัว ซึ่งแตกต่างจากการซื้อภาพอนาจารในรูปของ การซื้อนิตยสาร หรือการเช่าวิดีโออนาจารมาดู ซึ่งจำเป็นต้องเปิดเผยตัวในระดับหนึ่ง ปัญหาที่เกิดขึ้นก็คือ เราไม่อาจทราบได้ว่ามีผู้ที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะดูภาพอนาจารเหล่านั้นอยู่หรือไม่ ซึ่งก่อให้เกิดความกังวลในปัญหาทางเพศของเยาวชน สำหรับผู้ที่ต้องการสืบค้นฐาน ข้อมูลที่ได้เก็บรวบรวมกรณี ภาพอนาจาร สามารถเข้าไปค้นคว้าได้ที่ “ Project 2000 The Cyberporn Debate ” ของมหาวิทยาลัยเวนเดอร์บิลท์ (Vanderbilt) ที่เว็บไซต์ URL <http://www.2000.ogsm.Vanderbilt/cyberporn.Debate.html>

3.4 ผลเสียทางด้านสุขภาพ อาจก่อให้เกิดโรคติดอินเทอร์เน็ต (Internet Addition Disorder : IDD) น.พ. ม.ล.สมชาย จักรพันธุ์ รองอธิบดีกรมสุขภาพจิตอธิบายว่า “ โรคนี้คนที่เปิ่นจะมีอาการคล้ายๆ กับคนติดเหล้า คนกลุ่มนี้ส่วนใหญ่จะเป็นวัยรุ่น...พฤติกรรมของคนกลุ่มนี้จะใช้เวลาทั้งหมดในชีวิตจริงอยู่กับโลกไซเบอร์...ผลกระทบทำให้เสียสุขภาพ และร่างกายทรุดโทรม...มีผลต่อการเรียน และการทำงาน ” (จิตินบ โกมลนิมิ. 2543) และกรณีที่มีบริการร้านค้าที่ให้บริการอินเทอร์เน็ต ที่เรียกว่าอินเทอร์เน็ตคาเฟ่ ซึ่งเปิดให้บริการในพื้นที่ใกล้

เคียงกับสถานศึกษา ได้รับความนิยมจากผู้ให้บริการในกลุ่มวัยรุ่นเป็นอย่างมากเนื่องจากมีราคา ถูก เพียงช่วงโม่งละ 15 – 30 บาท โดยไม่มีข้อจำกัดในการใช้บริการ และมีการเปิดบริการตลอด ทั้งวันทำให้ยากแก่การควบคุมดูแล

3.5 ผลกระทบต่อสังคม กฎหมาย และการพัฒนา เนื่องจากระบบเครือข่าย อินเทอร์เน็ตเป็นเครือข่ายการสื่อสารที่ขยายตัวอย่างรวดเร็ว และ สร้างทางเลือกใหม่ให้กับผู้ ที่เป็นสมาชิกของระบบเครือข่าย จึงมักจะมีผู้เปรียบเทียบว่า ชุมชนเครือข่ายอิเล็กทรอนิกส์เป็น สังคมที่เสรี และไร้พรมแดน ไม่มีผู้ใดควบคุมเครือข่ายอินเทอร์เน็ตได้ทั้งหมด โดยเป็นสังคมที่ ไม่มีรัฐบาล และไม่อาจควบคุมได้ จึงจำเป็นต้องหามาตรการการควบคุมที่เหมาะสม

4. ประโยชน์ของระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต นอกเหนือจากเป็นแหล่งค้นคว้าข้อมูล ข่าวสาร ในด้านที่เป็นประโยชน์แล้ว กระแสการลงทุนด้านพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ในประเทศไทย นับจาก ประเมศร์ มินศิริ เจ้าของเว็บไซต์ สนุกดอทคอม ซึ่งเปิดบริการมาเป็น เวลา 3 ปี ขาย เว็บไซต์ให้กับกลุ่มเอ็มไอเอส หรือเอ็มเว็บจากแอฟริกาใต้ที่เข้ามาลงทุนในประเทศไทย ด้วยมูล ค่า กว่า 20 ล้านบาท ในปี 2542 ทำให้มีผู้สนใจทำธุรกิจประเภทนี้มากขึ้น และยังส่งผลให้ความ นิยมใช้ระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตเพิ่มขึ้น กรณีนี้ทำให้นักศึกษาส่วนใหญ่เห็นประโยชน์ ในการ ใช้บริการระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตมากยิ่งขึ้น และมีความปรารถนาที่จะมีเว็บไซต์บนระบบ เครือข่ายอินเทอร์เน็ตเป็นของตนเอง

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการดำเนินการออกกฎหมาย ให้สามารถลงโทษผู้กระทำความผิด และอาชญากรรมที่เกิดขึ้นให้ครอบคลุมการกระทำความผิด ในระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต ควร มีการเพิ่มบุคลากรในการตรวจสอบให้มากขึ้น ควรกำหนดอายุผู้ให้บริการในการเข้าถึงข้อมูล ที่ ไม่เหมาะสม ให้มีการแสดงแหล่งที่มาของผู้ใช้ที่สามารถตรวจสอบได้ และมีจัดระดับข้อมูลว่า ผู้ใช้ควรเป็นใคร ควรจัดตั้งคณะกรรมการที่มีอำนาจหน้าที่ และความรับผิดชอบโดยตรงในการ ดูแลตรวจสอบ

2. ข้อเสนอแนะในการให้บริการระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตต่อผู้ให้บริการ และหน่วย งานที่มีหน้าที่รับผิดชอบ ควรมีระบบรักษาความปลอดภัยจากการบุกรุก และดูแลรักษาสิทธิของ ผู้ใช้บริการมีการณรงค์ให้มีความเข้าใจถึงประโยชน์ และโทษของอินเทอร์เน็ตอย่างถูกต้อง ส่ง เสริมด้านจริยธรรม และจรรยาบรรณในการใช้ระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต เพิ่มเนื้อหาข้อมูล ทางการศึกษาให้มากยิ่งขึ้น ควรสร้างมาตรฐานการบริการ และส่งเสริมความร่วมมือกับครอบ ครัวให้ช่วยควบคุมดูแลการใช้ระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต

3. ข้อเสนอแนะในประเด็นพฤติกรรมจริยธรรมในการใช้ระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต ของนักศึกษาระดับอุดมศึกษาที่นอกเหนือจาก ด้านการละเมิดความเป็นส่วนตัวของผู้ใช้ ด้าน การรบกวนความปลอดภัยของระบบเครือข่าย ด้านการใช้ระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตในทางไม่

ชอบด้วยกฎหมาย และศีลธรรม ด้านการก่ออาชญากรรม ด้านการเล่นการพนัน ด้านภาพอนาจารบนเครือข่าย และด้านการเอื้อประโยชน์ต่อบุคคลอื่น แล้วนั้น ผู้ที่มีหน้าที่เกี่ยวข้องในการให้บริการระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต ทั้งหน่วยงานของรัฐ และสถาบันการศึกษา ควรจะเผยแพร่ความรู้ที่ถูกต้องไปยังผู้ปกครองในการดูแลการใช้บริการระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต เช่น การนำคอมพิวเตอร์มาตั้งไว้ในห้องรับแขก หรือห้องที่สมาชิกในบ้านทำกิจกรรมร่วมกัน เป็นวิธีที่สามารถป้องกันปัญหาในการใช้ระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตไปในทางที่ไม่เหมาะสมอย่างได้ผล

ข้อเสนอแนะสำหรับงานวิจัยต่อไป

1. ควรมีการศึกษาวิจัยด้านการติดตามผลพฤติกรรมจริยธรรมในการใช้ระบบเครือข่าย อินเทอร์เน็ต และผลกระทบที่ส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของผู้ใช้ในระยะยาว
2. ควรมีการศึกษาวิจัยพฤติกรรมจริยธรรมในระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต ในกลุ่มนักศึกษาระดับอุดมศึกษาจำแนกตาม คณะ หรือสาขาวิชา ให้ครอบคลุมทุกสถาบันการศึกษาที่ให้บริการระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต
3. ควรมีการศึกษาวิจัยในด้านการพัฒนาหลักสูตรพฤติกรรมจริยธรรมในการใช้ระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต ในสถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษา
4. ควรมีการศึกษาวิจัยด้านการจัดระบบรักษาความปลอดภัยในการให้บริการระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต ในสถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษา
5. ควรมีการศึกษาวิจัยด้านพฤติกรรมจริยธรรมในการใช้ระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต ที่ส่งผลกระทบต่อการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างทางสังคม

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กมล ศรีประสาธน์. (2540, กรกฎาคม). "บทบรรณาธิการ," *อนุสารอุดมศึกษา*. 23(229): 1.
- กันยา สุวรรณแสง. (2532). *จิตวิทยาทั่วไป*. กรุงเทพฯ : บำรุงสาส์น.
- กิดานันท์ มลิทอง. (2539). *อธิบายศัพท์คอมพิวเตอร์อินเทอร์เน็ตมีเดีย*. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- (2540). *เทคโนโลยีและนวัตกรรม*. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- "คดีโจรสลัดทะเลสาบสงขลาจับมือตำรวจไทยไล่ล่าวายร้ายแฮกเกอร์," (2542, 4 กุมภาพันธ์). *มติชน*. 7.
- คมกริช ทักษิणा. (2540). *พฤติกรรมการใช้อินเทอร์เน็ตของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย ในโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการเครือข่ายคอมพิวเตอร์เพื่อโรงเรียนไทย วิทยานิพนธ์ ค.ม (โสตทัศนศึกษา)*. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.
- "จรรยาบรรณคอมพิวเตอร์ (Netiquette)." (2542). (online). Available [http : // www.Ku.ac.th /ED/ntq/index.html](http://www.Ku.ac.th/ED/ntq/index.html)
- จิราภรณ์ แจ่มชัดใจ. (2541, กรกฎาคม - สิงหาคม). "กฎหมายสำหรับบริการอินเทอร์เน็ตในประเทศไทย," *NECTEC*. 42 -47.
- "ชาวโลกอินเทอร์เน็ต 147 ล้าน," (2542, 16 กุมภาพันธ์). *ไทยรัฐ*. 7.
- โชติวิชช์ สว่างศ์. (2541, กันยายน). "ภัยแฝงในอินเทอร์เน็ต," *แพรว*. 20(458) : 49 - 153.
- ญาณพล ยิ่งยืน. (2542, 30 มกราคม). "ฝ่าอณัติกรอาชญากรรู้จักอาชญากรรมคอมพิวเตอร์," *มติชน*. 7.
- ณกมล ขาวปลายนา. (2541, กรกฎาคม – ธันวาคม). "บทวิเคราะห์ปฏิสัมพันธ์โลกเสมือนจริงทางวัฒนธรรม : กระแสและแนวโน้มในศตวรรษที่ 21," *ศรีปทุม*. 1(1) : 82 - 93.
- ฐิตินบ โกมลนิมิ. (2543, 9 มกราคม). "ไอทีดี ภัยมืดออนไลน์ อันตรายไฮเทคโนโลยี," *มติชน*. 4.
- ดวงเดือน พันธุมนาวิน และ เพ็ญแข ประจักษ์ปัจฉิม. (2521). *จริยธรรมของเยาวชนไทย*. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.

ดวงเดือน พันธุมนาวิน และ เพ็ญแข ประจันปัจฉินก. (2524). พฤติกรรมศาสตร์ เล่ม 2 :

จิตวิทยาจริยธรรมและจิตวิทยาภาษา. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.

----- . (2528, พฤษภาคม - สิงหาคม). "การวัดระดับ เหตุผลเชิงจริยธรรม," การวัดผล
การศึกษา. 7 : 60-64.

(ต้น ดันท์สุทธีวงศ์, สุพจน์ ปุณณชัยยะ และ สุวัฒน์ ปุณณชัยยะ. (2539). รอบรู้ Internet และ
world wide web. กรุงเทพฯ : โปรวิชั่น.

ถนอมพร ดันพิพัฒน์. (2539, กรกฎาคม - กันยายน). "อินเทอร์เน็ตเพื่อการศึกษา," คุรุศาสตร์.
25(1) : 55 - 66.

ถนอมพร เลหาจรัสแสง. (2540, กรกฎาคม - ธันวาคม). "อินเทอร์เน็ตเพื่อการศึกษา,"
มหาวิทยาลัยนเรศวร. 5(2) : 9 - 18.

----- . (2541, มกราคม - เมษายน). "แนวโน้มและบทบาทของเทคโนโลยีการศึกษาใน
อนาคต," ศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยนเรศวร. 2(3) : 31 - 56.

"ธปท.ผวาแฮกเกอร์ล้วงข้อมูลการเงิน," (2542, 11 กุมภาพันธ์). มติชน. 19.

ธีรยุทธ บุญมี. (2538). วิฤติการณ์มนุษย์ยุคโลกาภิวัตน์. กรุงเทพฯ : วัลยา.

"เทียบพรมความสามารถคนไทยบนเวทีโลกปี41," (2541, 8 พฤศจิกายน). มติชน. 4.

ปทีป เมธาคูณวุฒิ. (2539). การวิเคราะห์การรับรู้ของประชาชนในกรุงเทพมหานครด้าน
จริยธรรมที่เกี่ยวข้องกับคอมพิวเตอร์และสารสนเทศ. กรุงเทพฯ มหาวิทยาลัย
ธรรมศาสตร์.

"เนคเทครุกตั้งอาสาสมัครจุดจุดบอดเครือข่ายคอมฯ," (2541 , 23 ตุลาคม). ไทยรัฐ . 7.

พจนารถ ทองคำเจริญ. (2539). สภาพความต้องการและปัญหาการใช้อินเทอร์เน็ตในการเรียน
การสอนสังกัดทบวงมหาวิทยาลัย. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (โสตทัศนศึกษา). กรุงเทพฯ :
บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.

พนัส หันนาคินทร์. (2523). การสอนค่านิยมและจริยธรรม. กรุงเทพฯ : พิมพ์.

"พบอินเทอร์เน็ตเป็นสาเหตุเกิดความเก็บกดโดดเดี่ยว," (2541, 13 กันยายน). ไทยรัฐ. 11.

พรทิพย์ โล่ห์เลขา. (2537). การรับส่งจดหมายทางอิเล็กทรอนิกส์ (Electronic mail :E - mail).
กรุงเทพฯ : อู่การพิมพ์ .

พระเทพเวที (ปยุตฺร ปยุตโต). (2532). การศึกษาที่สากลบนฐานแห่งภูมิปัญญาไทย. กรุงเทพฯ
: อัมรินทร์.

- พระราชวรมณี (ปยุตฺ ษยโต). (2523). แนวทางพัฒนาจริยธรรมไทย. กรุงเทพฯ : การศาสนา.
พิตยา ว่องกุล. 2541). ไทยยุควัฒนธรรมทาส. กรุงเทพฯ : โครงการวิทยทรรศน์.
- เพ็ญทิพย์ จิรพินฺสรณ. (2539). พฤติกรรมการแสวงหาข่าวสารผ่านสื่อมวลชนและ
อินเทอร์เน็ตของนักศึกษาและบุคลากรของสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนคร
เหนือ. วิทยานิพนธ์ น.ม. (การสื่อสารมวลชน). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร
- ไพรัช รัชยพงษ์, จิตตภัทร เครือวรรณ, และกิตติวัฒน์ อุชุปลานนท์. (2541, มีนาคม - เมษายน).
"นวัตกรรมในภาคบริการ," NECTEC. 5(21) : 10 - 24.
- ไพศาล วิสาโล. (2537). ด้วยพลังแห่งปัญญาและความรัก. กรุงเทพฯ : เคล็ดไทย.
- "มอเบคเทคโนโลยีร่างกม. 6 ฉบับรับมือเฮดเกอ์," (2542, 6 กุมภาพันธ์). มติชน. 19.
- มัทธพล อรุณสวัสดิ์. (2539). สภาพปัญหาและความต้องการการใช้บริการของผู้ใช้อินเทอร์เน็ต
ผ่านเครือข่ายจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยภายใต้โมเด็มเน็ตเสิร์ฟ. วิทยานิพนธ์ ค.ม
(โสตทัศนศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
ถ่ายเอกสาร.
- "ร่างกม.รับมืออาชญากรรมคอมพิวเตอร์ปี 2000 คดีฉ้อโกงธุรกิจการเงินพุ่ง," (2542, 1 มิถุนายน).
มติชน. 21.
- ราชบัณฑิตยสถาน. (2530). พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ :
อักษรเจริญทัศน์.
- เรวดี คงสุภาพกุล. (2539). การใช้ระบบอินเทอร์เน็ตของนิสิตนักศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร.
วิทยานิพนธ์ น.ม (สื่อสารมวลชน). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.
- เลอสร ฐนสุกาญจน์, จิตตภัทร เครือวรรณ, และ สุธรรม อยู่ในธรรม. (2541). กฎหมาย
อินเทอร์เน็ตในประเทศไทยกรอบข้อเสนอแนะและการควบคุมดูแลการให้บริการ.
กรุงเทพฯ : นิติธรรม.
- "วัยรุ่นไทยคลั่งเจาจะออนไลน์หาเพื่อนแฟนยันคุยเรื่องเซ็กส์," (2542, 26 เมษายน).
มติชน. 7
- วิลาสินี พิพิธกุล. (2541, มิถุนายน). "เทคโนโลยีใหม่แต่อดุมการณ์เก่าวิพากษ์ทฤษฎีสื่อสาร
มวลชน (กระแสหลัก) จากทัศนะสตรีนิยม (Feminism)," โลกของสื่อ. 1(2) : 205 - 221.

สนอง น้าชื่น. (2541, 10 กรกฎาคม - 15 สิงหาคม). "ผลการสำรวจพฤติกรรมผู้ใช้อินเทอร์เน็ต

ในประเทศไทย," (Online). Available : <http://www.pantip.com/question/result.html>.

สมเกียรติ ตั้งกิจวานิชย์. (2540). ทางด่วนข้อมูล : ข้อเสนอเพื่อการพัฒนาประเทศ. กรุงเทพฯ : สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย.

สมคิด เลิศไพฑูริยประเสริฐ. (2540). การศึกษาความคิดเห็นเรื่องปัจจัยด้านโครงสร้างสังคมและทัศนคติของคนไทยที่สัมพันธ์กับพัฒนาการของอินเทอร์เน็ต. วิทยานิพนธ์ น.ม. (การประชาสัมพันธ์). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.

" สหรัฐผู้เชี่ยวชาญชาวไทยตามแกะรอยแฮกเกอร์," (2542, 3 กุมภาพันธ์). มติชน. 21.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2539). การวิจัยและพัฒนาระบบเครือข่ายสารสนเทศทางการศึกษา. กรุงเทพฯ : อรุณสภา.

-----, (2540). แผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 8 (พ.ศ.2540 - 2544). กรุงเทพฯ : อรุณสภา.

สุธิภา แสนทอง. (2540). ตัวแปรที่สัมพันธ์กับการยอมรับเครือข่ายอินเทอร์เน็ตเพื่อการเรียนการสอนของอาจารย์สถาบันอุดมศึกษาของรัฐสังกัดทบวงมหาวิทยาลัย. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (โสตทัศนศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.

สุนิสา เหลืองสมบุญ. (2537). การสำรวจความคิดเห็นของผู้ใช้ที่สังกัดสถาบันอุดมศึกษาเกี่ยวกับการใช้ระบบเครือข่ายคอมพิวเตอร์ของศูนย์เทคโนโลยีอิเล็กทรอนิกส์ และคอมพิวเตอร์แห่งชาติ. ปรินญาณินพนธ์ ศษ.ม. (เทคโนโลยีการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

สุรางค์ ไคว์ตระกูล. (2537). จิตวิทยาการศึกษา. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สุวรรณ มาศเมฆ. (2540). ความคาดหวังและความพึงพอใจในการใช้บริการระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตของอาจารย์ในสถาบันอุดมศึกษา สังกัดทบวงมหาวิทยาลัยต่อการดำเนินการกิจเกี่ยวกับการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษา. วิทยานิพนธ์ ว.ม. (สื่อสารมวลชน). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. ถ่ายเอกสาร.

องอาจ ฤทธิ์ทองพิทักษ์. (2539). พฤติกรรมการสื่อสารผ่านระบบเว็ลด์ไวด์เว็บของนักศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ น.ม. (สื่อสารมวลชน). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.

อริปัตย์ คลีสุนทร. (2540). *Internet และ Schoolnet กับ การเสริมสร้างคุณภาพการศึกษาไทย*.
ถ่ายเอกสาร.

อรรถพร เกียรติถาวร. (2540). "กฎหมายไทยก้าวไปทันใหม่กับอินเทอร์เน็ต," ใน *โลกของสื่อ*.
กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. กาญจนนา แก้วเทพ. 125 -132. กรุงเทพฯ :
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

อรัญญา ม้าลายทอง. (2539). *การเปิดรับข่าวสารและการใช้การสื่อสารผ่านระบบเครือข่าย
อินเทอร์เน็ตของพนักงานในกลุ่มบริษัทล็อกเลย์จำกัด(มหาชน)*. วิทยานิพนธ์ น.ม.
(สื่อสารมวลชน) กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
ถ่ายเอกสาร.

อำไพศรี โสประทุม. (2539). *พฤติกรรม การเปิดรับข้อมูลข่าวสารและปัจจัยบางประการที่มีผล
ต่อการยอมรับการสื่อสารเครือข่ายคอมพิวเตอร์ระบบอินเทอร์เน็ตของผู้ใช้
คอมพิวเตอร์ในเขตกรุงเทพมหานคร*. วิทยานิพนธ์ ว.ม. (สื่อสารมวลชน). กรุงเทพฯ :
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. ถ่ายเอกสาร.

อุทุมพร จามรمان. (2537). *การสุ่มกลุ่มตัวอย่างทางการศึกษา*. กรุงเทพฯ : ฟีนีฟับลิชชิง.
"ไอ้แหลมเว็บไซต์กวนหนัก," (2542, 13 มีนาคม). *ไทยรัฐ*. 13.

Bandura, A. (1977). *Social Learning Theory*. New Jersey : Prentice Hall.

Bologna, Jack. (1991,October). "A Framework for the Ethical Analysis of Information
Technologies," *Computer and Society*. 10(4) : 303 - 307.

Corsini, Raymond J. and Auerbach, Alan J. (1996). *Concise Encyclopedia of
psychology*. New York : A Wiley Interscience : 577.

Cronbach, L.J. (1970). *Essentials of Psychological Testing*. 3rd ed. New York : Harper
and Row.

Davaport, Matha kelly. (1995, June). "Factors Related to The Tennessee K-12
Educators ' Implementation of The Internet into Class Activities and
Professional Development," *Dissertation Abstracts International*.
56(3) : 944

Dewit, Philip Elmer. (1995 ,3 July). "On a screen near you : Cyberporn," *Time* 146(1) :
31-37.

- Facemyer, Kevin C. (1996,December). *Innovative educational use of the internet and Their impact on the culture of Education*. Dissertation Thesis PHD (Philosophy). Washington state : University. (Online). Available : <http://edu.wsu.edu/cybrary/Dissertations/1996/PhD/ Facemyer.htm>.
- Fernback, Jan L. (1998). *The wired community an Exploration of the cultural practices of the citizens of cyberspace (Virtual community Computer communication)*. UMI Proquest digital dissertations full citation and abstract PHD (masscommunications) Cololado of Boulder : University. AAT9827710. (Online). Available : <http://www.Lib.umi.com/dissertations/ fullcit? 158897>.
- Gajjala, Radnika. (1998). *The Sawnet refusal : An interrupted cyberethnography (Internet, Virtual Communities south Asian)*. UMI Proquest digital dissertations full citation and abstract PHD (máss communications). Pittsburgh : University. AAT 9900131. (Online). AAvailable : <http://www.Lib.umi.com/dissertations/ fullcit? 160545>.
- Glasser, Barner G. and Strauss, Anselem L. (1967). *The Discovery of Grounded Theory*. Chicago : Aldine .
- Goodman, Danny. (1994). *Living at Light*. Speed Random House .
- Gooler, Dennis.and Stegman, Charles. (1994,July). *A scenario of Education in Cyber City*. (Online). AAvailable : <http://www.hbg.psu.edu/bsed/intro/docs/cyber.html> .
- Gray, Jame H. (1999). *Understanding online peers : sociocultural and media processes among young adolescent students in the unitedstates (computer mediated communication,Internet)*. UMI Proquest digital dissertations full citation and abstract EDD (Education technology). Havard : University. AAT 9917734. (Online). Available : <http://www.Lib.umi.com/dissertations/ fullcit? 9917734>.
- Groebl, Jo. (1998,September). " Media Violence and Children," *Education Media International*. 35(3) : 216 -227 .
- Hoepfl, Marie C. (1997, Fall). "Choosing Qualitative Research : A Primer for Technology Education Researchers," *Journal of Technology Education*. 9(1). (Online). Available : <http://scholar.lib.vt.edu/ejournals/JTE/jte - V9n1/Hoepfl.htm>.

- Hoffman, Donna L and Novak, P Tomas. (1995). *Marketing in Hypermedia Computer-Mediated Environments*. (Online). Available : <http://www.2000.ogsm.vanderbilt.Edu/cmepaper/section.htm>.
- Holland, Noman. (1996). *The Internet Regression*. (Online). Available : http://www.Rider.edu/users/suler/psycyber/holland_rev.html.
- Hunt, Nancy. and Kuiper, Alison. (1996). "Malaysian students face the age of information technology," *Australian Journal of Educational Technology*.12(2) : 121- 129 . (Online). Available : <http://cleo.murdoch.edu.au/gen/aset/ajet/ajte12/su96p12.html>.
- "International review of criminal policy – United Nations Manual on the prevention and control of computer– related crime." (1999). (Online). Available : http://www.fs.univie.ac.at/~pr2gq1/rev_4344.html.
- Jacob, Assaf Moshe. (1998). *Computer hackers and rogue programs : is there a cure ? (Computer viruses, Internet, economic analysis of Law)*. UMI Proquest digital dissertations full citation and abstract .JSD(Computer science). Chicago : University. AAT9832150. (Online). Available : <http://www.Lib.umi.com/dissertations/fullcit?149065>.
- Javiet, Rafael art. Herron, William G. and Primavera, Louis. (1998,). "Violence and The Media a Psychological analysis," *International Journal of Instructional Media*. 25l (4) : 343.
- King, Strom A. (1995,July). *Effects of Mood States on Social Judgments in Cyberspace : Self Focused Sad People as the Source of Flame Wars*. (Online) available : <http://www.grohol.com/storm.html>.
- Klapper, J. T. (1960). *The Effect of Mass Communication*. Illinois : The Frese Press.
- Kohlberg, Lawrence. (1976). *Moral Stages and Moralization : The cognitive Developmental and behavior*. New York : Rinehart and Winston.
- Madan, Nicola. (1996). *The internet and its effects on contemporary culture and society : questions of access to the internet*. Dissertation Thesis PHD(Media culture and society). Birmingham : University.(Online). Available : http://www.cbi.com/cbi/nikki_madam .

- Maddux, Cleborne D. (1994, June). "The Internet : Educational Prospect and Problem," *Education Technology*. 34 : 37-42.
- Maddux, Cleborne D. and Johnson, D. LaMont. (1997, September - October).
 " The World Wide Web : History Cultural Context and a Manual for
 Developers of Educational Information Based Web Sites," *Educational
 technology*. 37(5) : 5 - 12.
- Magid, Lawrence J. (1998). *Child Safety on The Information Highway*. (online).
 Available : http://www/safekid.com/child_safty.html.
- McKenzie, Jamine. (1998, September). *Grazing The Net Raising a Generation of free
 Range Students*. (online). Available : <http://fromnowon.org/text/grazing.html>.
- Middlebrook, Nancy Diane. (1998). *Privacy on the Internet : consumer problem for the
 interactive age?*. UMI Proquest digital dissertations full citation and abstract.
 PHD (mass communications). Texas tech : University. AAT 9826442. (Online).
 Available : <http://www.Lib.umi.com/ dissertations/ fullcit?160082>.
- Mohaiadin, Jamaludin. (1996, June). " *Utilization of the Internet by Malaysian Students
 Who are Studying in Foreign Countries and Factors that Influence its Adoption*,"
Dissertation Abstracts International. 57(4) : 1421.
- Negroponte, Nicholas. (1995). *Being Digital*. New York : Alfred A Knopf.
- Panepinto, Joseph Richard. (1998). *Policing the web : cyberporn ,Moral panics and the
 social construction of social problems (pronography , world wilde web ,
 Internet , Communication decency act , new media)*. UMI Proquest digital
 dissertations full citation and abstract. PHD (mass communications).
 Massachusetts : University. AAT 9841908. (Online). Available :
<http://www. Lib.umi.com/ dissertations/ fullcit? 160081>.
- Peraya, Daniel. and Rickenmann, Rene'. (1998, June). " New Perspectives for Media
 Education, Theory and Practice," *Educational media international*. 35(2) : 127.
- Poole, Bernard J. (1998). *Education for an Information Age Teaching in the
 Computerized Classroom*. Second Edition. Boston : McGraw - Hill.

- Piaget, Jean. (1960). *The Moral Judgement of the Child*. Illinois : The Free Press.
- Raths, Louis E., Merrill Harmin, and Sidney, B. Simom. (1996). *Values and Teaching*. Ohio : Charles E. Merrill .
- Reeves, Tomas C. (1998, September - October). " Future Schlock the Computer Delusion and The End of Education : Responding to Critics of Educational Technology," *Educational technology*, 38(5) : 49 - 53.
- Rest, Jame R. (1977). *Manual for Defining Issues Test*. Minessota : University of Minessota Minneapolis.
- Rifkin, Jeremy. (1995). *The End of Work : The Decline of the Global Labor force and the Dawn of the Post - Market Era*. Putnam.
- Rimm, Martin. (1995,11 July). *Marketing Pornography on the Information Superhighway*. (Online). Available : <http://TRFN.pgh.pa.us/quest/mrstudy.html>
- Rinaldi, Ariene H. (1993). *The Net User Guidelines and Netiquette Academic/ Institutional Support Service*. Florida Atlantic University.
- Rossney, Robert. (1995, 13 July). *Online Time's Story on Cyberporn of Questionable Validity*. (Online). Available : <http://www.sfgate.com/net/rossney/0713.html>.
- Schuler, Douglas. (1996). *New community networks : wired for change*. New York : Addison - Wesley.
- Schramm, Wilbur. (1973). *Channels and Audience in Hand book of communication*. Chicago : Nelly college.
- Sheizaf, Rafaeli. (1985). *If the computer is the Medium, what is the Message(1) explicity interactive*. Institute for Communication Research : Standford University.
- Sigel, Lisa. and Sauer, Geoffrey. (1995). *Critique of Rimm Article on Oneline Pornography*. (Online). Available <http://www2000.ogsm.vanderbilt.edu/novak/sigel.sauer.critique.html>.
- Stoll, Clifford. (1995). *Silicon Snake Oil : Second Thoughts on the Information High way*. New York : Doubleday.

Suler, John. (1998, July). *Human Becomes Electric :The Basic Psychological Features of Cyberspace*.(Online). Available : <http://www.rider.edu/users/suler/psycyber/basicfeat.html>.

Thomas, Jim. (1995, 11 July). *The ethics of carnegie melon's "Cyber- porn," Study* Department of Sociology Northern Illinois University. (Online). Available : <http://son.soci.niu.edu/~jthomas/ethics.cmu>

Toffler, Alvin. (1980). *The Third Wave*. New York : Wiliam Marrow.

Trentin, Guglielmo. and Benigno, Vincenza. (1997, September - October). " Multimedia Conferencing in Educational : Methodological and Organizational Considerations," *Educational technology*. 37(5) : 32 - 39 .

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญในการตรวจแบบสอบถาม
รายชื่อนักวิชาการ ผู้ให้บริการระบบ ผู้ที่มีหน้าที่เกี่ยวข้อง
และ ผู้ดูแลระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญในการตรวจแบบสอบถาม

1. พ.ต.อ. ญาณพล ยั่งยืน
ผู้กำกับการ 3 ศูนย์ข้อมูลข้อสนเทศ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ
2. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อ้อมเดือน สดมนัน
สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
3. อาจารย์ วัลลภ ปิยะมโนธรรม
หัวหน้าศูนย์ให้คำปรึกษา ภาควิชาจิตวิทยาแนะแนว
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
4. รองศาสตราจารย์ ดร. มนต์ชัย เทียนทอง
หัวหน้าภาควิชา คอมพิวเตอร์ศึกษา คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ
5. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. พัลลภ พิริยะสุวรรณค์
หัวหน้าภาควิชา เทคโนโลยีเทคนิคศึกษา คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ

**รายชื่อนักวิชาการ ผู้ให้บริการระบบ ผู้ที่มีหน้าที่เกี่ยวข้อง
และ ผู้ดูแลระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต**

1. รองศาสตราจารย์ ดร. ไพบุลย์ พฤษสุพันธ์
ผู้อำนวยการศูนย์อินเทอร์เน็ต มหาวิทยาลัยรังสิต
2. อาจารย์สุรัชย์ ดียิ่ง
ผู้อำนวยการศูนย์บริการคอมพิวเตอร์ มหาวิทยาลัยรังสิต
3. อาจารย์ณรงค์ สุขนิวัตรศิริ
ผู้อำนวยการสำนักบริการคอมพิวเตอร์ มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย
4. อาจารย์ชาญวิทย์ อินทรใส
ผู้อำนวยการศูนย์คอมพิวเตอร์ มหาวิทยาลัยศรีปทุม
5. อาจารย์สมจิตต์ ลิขิตถาวร
ผู้อำนวยการศูนย์คอมพิวเตอร์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพ
6. พรชัย เสมแจ้ง
ผู้ดูแลระบบการให้บริการอินเทอร์เน็ต มหาวิทยาลัยกรุงเทพ
7. สุรศักดิ์ สุขสวัสดิ์
หัวหน้าฝ่ายวิศวกรรมระบบ สำนักคอมพิวเตอร์ และเทคโนโลยีสารสนเทศ
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ
8. ปัญญา รัญญูประเสริฐกุล
นักวิชาการคอมพิวเตอร์ สำนักคอมพิวเตอร์ และเทคโนโลยีสารสนเทศ
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ
9. อติสร เอี่ยมสะอาด
รองหัวหน้าฝ่ายวิศวกรรมผู้ดูแลระบบ สถาบันประมวลข้อมูลเพื่อการศึกษา
และพัฒนา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

10. ชยา ลิมจิตติ
หัวหน้าฝ่ายระบบเครือข่ายคอมพิวเตอร์ สำนักเทคโนโลยีสารสนเทศ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
11. ศุภลักษณ์ จันทารักษ์ศรี
หัวหน้าฝ่ายระบบสารสนเทศ สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
12. สมบูรณ์ อุดมพรยิ่ง
ผู้ดูแลระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต สำนักคอมพิวเตอร์
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
13. อโนมา สุวรรณาลิชาติ
นักวิชาการศูนย์คอมพิวเตอร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
14. สุพิชชา จันทรสวัสดิ์
นักวิชาการศูนย์อินเทอร์เน็ต มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ
15. อนันต์ แก้วร่วมวงศ์
ผู้จัดการทั่วไป บริษัท ซีเอส คอมมิวนิเคชั่นจำกัด
ผู้ให้บริการอินเทอร์เน็ต (ISP)
16. ดร. ศุภชัย สุขนรินทร์
ผู้เชี่ยวชาญด้านพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ สยามเว็บดอตคอม
www.siamweb.com
17. พ.ต.อ. ญาณพล ยั่งยืน
ผู้กำกับการ 3 ศูนย์ข้อมูลข้อสนเทศ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ
18. วันฉัตร ผดุงรัตน์
เว็บมาสเตอร์ พันทิพย์ดอตคอม www.pantip.com

19. สมบัติ งามพรอนงค์

เว็บมาสเตอร์ บ้านนอกดอทคอม www.thebangkok.com

20. อาจารย์ วัลลภ ปิยะมโนธรรม

หัวหน้าศูนย์ให้คำปรึกษา ภาควิชาจิตวิทยาแนะแนว

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ภาคผนวก ข
แบบสอบถาม

แบบสอบถาม

พฤติกรรมจริยธรรมในระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตของนักศึกษาระดับอุดมศึกษา

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามนี้เป็นส่วนหนึ่งของปริญญานิพนธ์ ระดับปริญญาเอก สาขาเทคโนโลยีการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร มีความมุ่งหมายที่จะศึกษาพฤติกรรมจริยธรรมในระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต และความคิดเห็นที่มีต่อระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตของนักศึกษาระดับอุดมศึกษา
2. ความคิดเห็นของท่านถือเป็นความลับจะไม่นำไปเปิดเผยในที่ใดๆ จะใช้เป็นประโยชน์ในการวิจัยครั้งนี้เท่านั้น
3. กรุณาแสดงความคิดเห็นให้ครบทุกข้อ และขอได้รับความขอบคุณจากผู้วิจัย
4. แบบสอบถามนี้มี 3 ตอน ตอนที่ 1 เป็นข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพและสภาพการใช้บริการระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต ตอนที่ 2 เป็นพฤติกรรมจริยธรรมในระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต และตอนที่ 3 เป็นความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามและสภาพการใช้บริการระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต

โปรดทำเครื่องหมาย ☒ ลงในช่อง ☐ หรือเติมคำในช่องว่างที่กำหนดให้

1. เพศ

☐ ชาย

☐ หญิง

2. อายุ ----- ปี

3. สถานศึกษา

☐ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

☐ มหาวิทยาลัยกรุงเทพ

☐ มหาวิทยาลัยศรีปทุม

☐ มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ

☐ มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย

☐ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

☐ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

☐ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร

☐ มหาวิทยาลัยรังสิต

☐ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ

4. ชั้น ☐ ชั้นปี 1

☐ ชั้นปี 2

☐ ชั้นปี 3

☐ ชั้นปี 4

☐ อื่น ๆ ระบุ -----

5. คณะ -----

6. สาขาวิชา -----

7. ที่พักอาศัยของนักศึกษา

- ☐ อาศัยอยู่กับผู้ปกครอง   ☐ ทั้งอาศัยอยู่กับผู้ปกครองและอยู่หอพัก
☐ อยู่หอพักคนเดียว   ☐ อยู่ร่วมกับบุคคลอื่น ๆ ระบุ -----

8. ท่านมีเครื่องคอมพิวเตอร์ที่สามารถเชื่อมต่อระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตจากที่พักหรือไม่

- ☐ มี   ☐ ไม่มี

9. ท่านเป็นสมาชิกระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตจากผู้ให้บริการ (ISP) รายใด

(ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- ☐ มหาวิทยาลัยที่ศึกษา   ☐ ผู้ให้บริการอินเทอร์เน็ต (โปรดระบุชื่อ) -----

10. ประสบการณ์ในการใช้ระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต

- ☐ ต่ำกว่า 6 เดือน   ☐ 6 เดือน - 1 ปี   ☐ 1 ปี - 2 ปี
☐ 2 - 3 ปี   ☐ 3 - 4 ปี   ☐ มากกว่า 4 ปี

11. โดยปกติท่านใช้ระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตที่ใด (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- ☐ ที่บ้าน   ☐ สถาบันการศึกษา
☐ สถานที่ให้บริการอินเทอร์เน็ตสาธารณะ
☐ อื่น ๆ ระบุ -----

12. ท่านเรียนรู้วิธีการใช้ระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตจากใคร หรือจากที่ใด

- ☐ เพื่อน
☐ โรงเรียนมัธยม
☐ มหาวิทยาลัย
☐ ศึกษาด้วยตัวเอง
☐ โรงเรียนสอนคอมพิวเตอร์
☐ ทางบ้าน (เช่น จาก พ่อ แม่ พี่ น้อง)
☐ อื่น ๆ ระบุ -----

13. ท่านตัดสินใจขอใช้บริการระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตเพราะเหตุใด

- ☐ เพื่อความทันสมัย   ☐ เพราะเพื่อนชวน
☐ เป็นข้อบังคับของมหาวิทยาลัย   ☐ รับรู้ข้อมูลผ่านสื่อมวลชน
☐ เห็นประโยชน์จากการเป็นสมาชิกระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต
☐ อื่น ๆ ระบุ -----

14. ความถี่ในการใช้ระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตในหนึ่งสัปดาห์

- ☐ 1 - 2 วัน   ☐ 3 - 4 วัน
☐ 5 - 6 วัน   ☐ ทุก ๆ วัน

15. จำนวนเวลาโดยประมาณที่ท่านใช้ระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตใน 1 เดือน

- ☐ ต่ำกว่า 15 ชั่วโมง   ☐ 15 – 20 ชั่วโมง   ☐ 20 – 30 ชั่วโมง
☐ 30 – 40 ชั่วโมง   ☐ มากกว่า 40 ชั่วโมง

16. ท่านใช้ระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตในด้านใดบ้าง (โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง

☐ หน้าข้อความที่ท่านมีความเห็นว่าใช้ประโยชน์จากระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต และเว้นว่างไว้ ในกรณีที่ท่าน ไม่เคยใช้)

- ☐ ด้านความบันเทิง
☐ พาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์
☐ ถ่ายโอนแฟ้มข้อมูล (FTP)
☐ การสร้างโฮมเพจ (Home page)
☐ ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ (E-MAIL)
☐ โปรแกรมอินเทอร์เน็ตโฟน (Video phone)
☐ ค้นหาเพื่อนใหม่ เช่น การสนทนา ผ่าน ICQ ,PIRCH ,Chat room เป็นต้น
☐ ศึกษาค้นคว้าและสืบค้นข้อมูลผ่านเวิลด์ ไรด์ เว็บ (WWW)
☐ ใช้บริการกลุ่มข่าวสาร (USENET) เช่น ใช้บริการกระดานข่าว (Web broad)
☐ เผยแพร่ข้อมูลข่าวสารความรู้และสาระประโยชน์ เช่นการตอบคำถาม
 การแสดงความคิดเห็น
☐ อื่น ๆ ระบุ -----

17. ขอบเขตในการใช้บริการระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตที่ท่านใช้เป็นส่วนใหญ่

- ☐ ค้นคว้าข้อมูลภายในประเทศ   ☐ ค้นคว้าข้อมูลจากต่างประเทศ
☐ ค้นคว้าข้อมูลทั้งภายในประเทศและต่างประเทศ

18. ท่านมีโฮมเพจ หรือ เว็บไซต์ที่สร้างขึ้นและเผยแพร่ผ่านระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตหรือไม่

☐ มี (โปรดระบุชื่อ และประเภทของเว็บไซต์)   ☐ ไม่มี (โปรดระบุชื่อ และประเภทของเว็บไซต์ที่เก็บไปใช้)

1. -----	1. -----
2. -----	2. -----
3. -----	3. -----
4. -----	4. -----
5. -----	5. -----

ตอนที่ 2 พฤติกรรมจริยธรรมผ่านระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตของนักศึกษาระดับอุดมศึกษา
โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่กำหนดระดับพฤติกรรมที่ใช้ผ่านการใช้ระบบ
เครือข่ายอินเทอร์เน็ตของท่าน

- ช่องเลข 5 หมายถึง มีพฤติกรรม มากที่สุด
- ช่องเลข 4 หมายถึง มีพฤติกรรม มาก
- ช่องเลข 3 หมายถึง มีพฤติกรรม ปานกลาง
- ช่องเลข 2 หมายถึง มีพฤติกรรม น้อย
- ช่องเลข 1 หมายถึง มีพฤติกรรม ไม่มีพฤติกรรม

ข้อที่	พฤติกรรมจริยธรรมในระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตของนักศึกษาระดับอุดมศึกษา	ระดับพฤติกรรม				
		5	4	3	2	1
1	แลกเปลี่ยนข้อมูล ข่าวสาร ผ่านโฮมเพจ ของตนเองและผู้อื่น					
2	ให้ความช่วยเหลือ ตอบคำถามในกระตุ้ การสนทนาบนกระดานข่าว และในห้องสนทนา					
3	แจ้งเบาะแสอาชญากรรมบนอินเทอร์เน็ต					
4	สร้างโฮมเพจที่ให้ความรู้ เช่นการบริการดูแลรักษาสุขภาพ					
5	สร้างโฮมเพจเพื่อขอรับความช่วยเหลือและสนับสนุนส่งเสริมกิจกรรมเพื่อสังคม					
6	สร้างโฮมเพจ เพื่อส่งเสริมกิจกรรมการท่องเที่ยว					
7	ให้คำแนะนำวิธีการใช้ระบบเครือข่ายกับผู้อื่น					
8	สร้างโฮมเพจ รวบรวมแหล่งข้อมูลในการศึกษาค้นคว้า					
9	เป็นตัวกลางเผยแพร่ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อผู้อื่น					

ข้อที่	ข้อความที่แสดงพฤติกรรมจริยธรรม	ระดับพฤติกรรม				
		5	4	3	2	1
10	เข้าไปอ่านจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ของผู้อื่น					
11	เข้าไปดูข้อมูลรายละเอียดส่วนตัวของผู้อื่น เช่น ที่อยู่ เบอร์โทรศัพท์					
12	เข้าไปดูข้อมูลด้านการเงิน การธนาคารหรือ หมายเลขบัตรเครดิตของผู้อื่น					
13	ส่งไฟล์หรือข้อมูลเข้าไปกำจัดผู้อื่นออกจากห้องสนทนา					
14	ไม่รบกวนการเชื่อมต่อระบบของผู้อื่น					
15	ใช้หมายเลขประจำตัวและรหัสผ่านของผู้อื่นในการเชื่อมต่อระบบ					
16	ไม่เข้าไปแก้ไขข้อมูลส่วนตัวของบุคคลอื่น					
17	ไม่นำรูปภาพของบุคคลอื่นไปเผยแพร่โดยไม่ได้รับอนุญาต					
18	เผยแพร่ชื่อและที่อยู่ของผู้อื่นโดยไม่ได้รับอนุญาต					
19	ไม่เป็นตัวกลางในการเผยแพร่ไวรัส					
20	เจาะระบบเข้าไปค้นหาชื่อ หรือรหัสผ่านของผู้ใช้บริการของระบบเครือข่าย					
21	เจาะระบบเข้าไปค้นหาข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการซื้อขายสินค้าผ่านระบบเครือข่าย					
22	ไม่ทำการก่อกวนและการสร้างความเสียหายของฐานข้อมูล เช่น เปลี่ยนแปลงแก้ไขข้อมูล					
23	ใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ที่จะผลิตลิขสิทธิ์					
24	ใช้เป็นเครื่องมือในการข่มขู่คุกคามบุคคลอื่นผ่านทางจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ หรือ โคมเพจ					
25	สนทนาในห้องสนทนาด้วยถ้อยคำที่สุภาพ					
26	เสนอข้อความที่ทำให้เกิดความเข้าใจผิดต่อบุคคลอื่น					

ข้อที่	ข้อความที่แสดงพฤติกรรมจริยธรรม	ระดับพฤติกรรม				
		1	2	3	4	5
27	ระมัดระวังการเผยแพร่ ข้อมูลข่าวสารไม่ให้ผิดกฎหมาย					
30	เผยแพร่ที่อยู่จดหมายอิเล็กทรอนิกส์ เบอร์วิทยุติดตามตัว เบอร์โทรศัพท์ของผู้อื่น					
31	ไม่สนับสนุนข้อความอันเป็นเหตุให้เกิดความขัดแย้งระหว่างสถาบันการศึกษา					
32	ใช้ชื่อหรือนามแฝงของผู้อื่นโดยมีเจตนาให้เกิดความเข้าใจผิด					
33	ไม่สนับสนุนข้อความกล่าวโจมตี ทางศาสนา					
34	เสนอข้อความอันเป็นการทำลาย ชักชวนโดยมีเจตนาก่อให้เกิดการทะเลาะวิวาท หรือเกิดความวุ่นวาย					
35	ส่งจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ จำนวนมากไปสร้างความเดือดร้อนแก่ผู้อื่น					
36	ส่งจดหมายลูกโซ่ เพื่อก่อให้เกิดความวุ่นวาย					
37	ใช้ชื่อที่อยู่หรือข้อมูลที่ถูกต้องการติดต่อสื่อสาร					
38	ซื้อซีดีที่บันทึกเพลง MP 3					
39	เข้าไปเปลี่ยนแปลงแก้ไขข้อมูลหรือเว็บไซต์ของผู้อื่น					
40	ไม่ใช้ระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตเป็นเครื่องมือสนับสนุนการต่อสู้ทางการเมือง					
41	เผยแพร่แนวความคิดที่ก่อให้เกิดความแตกแยกในสังคม					
42	ไม่สนับสนุนการเผยแพร่ความลับทางทหาร					
43	เข้าไปในระบบเครือข่ายด้านความมั่นคงของประเทศอื่น					
44	เล่นเกมในเว็บไซต์ที่สนับสนุนให้มีการเดิมพันเงินรางวัล					

ข้อที่	ข้อความที่แสดงพฤติกรรมจริยธรรม	ระดับพฤติกรรม				
		1	2	3	4	5
45	ไม่เข้าไปในเว็บไซต์ที่ให้บริการสลากกินแบ่งที่ผิดกฎหมาย					
46	เล่นพนันฟุตบอลผ่านระบบเครือข่าย					
47	เล่นการพนันในบ่อนคาสิโน ผ่านเว็บไซต์เสมือนจริง					
48	เข้าไปในเว็บไซต์ ที่มีภาพอนาจาร ภาพการแสดงออกทางเพศในลักษณะ ต่างๆ					
49	เข้าไปในเว็บไซต์ที่เผยแพร่ภาพของเด็กและเยาวชนในลักษณะที่ไม่เหมาะสม					
50	ระมัดระวังการเผยแพร่บทความ หรือถ้อยคำที่ยั่วยู่ทางเพศ					
51	เข้าไปในห้องสนทนาที่จัดไว้เฉพาะในเรื่องเพศ					
52	ติดต่อภาพของบุคคลอื่นทำให้เกิดความเสียหาย และความเข้าใจผิด					
53	ไม่สร้างเว็บไซต์ที่สนับสนุนการบริการทางเพศ					
54	เข้าไปในเว็บไซต์ที่เผยแพร่ภาพนิ่ง หรือภาพวิดีโอแสดงพฤติกรรมรุนแรง					
55	เป็นอาสาสมัครแจ้งข่าวลบกระทู้หรือเว็บไซต์ที่ไม่เหมาะสม					

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นของนักศึกษาระดับอุดมศึกษาที่มีต่อระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต
โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่แสดงระดับความคิดเห็นของท่าน ที่มีต่อ
ระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต

ช่องเลข 5 หมายถึง ระดับความคิดเห็น เห็นด้วยอย่างยิ่ง
ช่องเลข 4 หมายถึง ระดับความคิดเห็น เห็นด้วย
ช่องเลข 3 หมายถึง ระดับความคิดเห็น ไม่แน่ใจ
ช่องเลข 2 หมายถึง ระดับความคิดเห็น ไม่เห็นด้วย
ช่องเลข 1 หมายถึง ระดับความคิดเห็น ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง

ข้อที่	ความคิดเห็นของนักศึกษาระดับอุดมศึกษาที่มีต่อระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต	ระดับความคิดเห็น				
		1	2	3	4	5
1	การใช้งานมีเทคนิคซับซ้อน					
2	เป็นเพื่อนแก้เหงาให้ผู้ที่อยู่คนเดียว					
3	มีส่วนสำคัญในการพัฒนาสังคม					
4	เป็นแหล่งค้นคว้าและเป็นฐานข้อมูล					
5	ควรปลูกจิตสำนึกทางจริยธรรมให้กับคนสร้างเว็บไซต์					
6	ผู้ใช้อินเทอร์เน็ตเป็นคนเก็บกด					
7	ควรส่งเสริมการใช้ให้ทั่วทุกภูมิภาคของประเทศ					
8	ซื้อสินค้าผ่านอินเทอร์เน็ตมีความสะดวกในการสั่งซื้อ การบริการจัดส่งและการรับประกันคุณภาพ					
9	ไม่ควรใช้ไปในทางเกิดการเสียหายต่อสังคม					
10	ทำให้เด็กและเยาวชนเกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมไปในทางไม่ดี					

ข้อที่	ข้อความที่แสดงความคิดเห็น	ระดับความคิดเห็น				
		1	2	3	4	5
11	ก่อให้เกิดการครอบงำทางวัฒนธรรม					
12	ทำให้ผู้ใช้ตกเป็นทาสเทคโนโลยี					
13	เป็นผลทำให้เกิดการตกต่ำทางเศรษฐกิจ					
14	สร้างค่านิยมฟุ้งเฟ้อและทันสมัยในกลุ่มของนักศึกษา					
15	จัดหลักสูตรเสริมสร้างจริยธรรมในการใช้ระบบ					
16	นักศึกษาใช้ระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตทั้งวันทั้งคืนเพื่อสนทนากันเท่านั้น					
17	อาชญากรรมทางอินเทอร์เน็ตในประเทศไทยมีแนวโน้มเพิ่มมากขึ้น					
18	ใช้ระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตเป็นเครื่องมือในการล่อลวงทางเพศและประกอบอาชญากรรม					
19	นักศึกษาส่วนใหญ่ใช้ประโยชน์จากระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตอย่างไม่คุ้มค่า					
20	ในอนาคตเทคโนโลยีจะสร้างปัญหาให้แก่มนุษย์					
21	ระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตสร้างความทันสมัยแต่ไม่พัฒนาจริยธรรมคนในสังคม					
22	เป็นการสื่อสารที่ปลอดภัยเพราะไม่ต้องเปิดเผยตนเอง					
23	ควรต่อต้าน การติดป้ายโฆษณา อนาคตในเว็บไซต์ของคนไทย					
24	ใช้ระบบสมาชิก และขึ้นคำแนะนำห้ามเด็กอายุต่ำกว่า 18 เข้าเว็บไซต์ที่ไม่เหมาะสม					

ข้อที่	ข้อความที่แสดงความคิดเห็น	ระดับความคิดเห็น				
		1	2	3	4	5
25	ควรขอความร่วมมือจาก ISP ปิดกั้นเว็บไซต์ที่ไม่เหมาะสม					
26	เป็นยุคที่ข้อมูลข่าวสารและความรู้คืออำนาจและทำให้เกิดโลกไร้พรมแดน					
27	วันไหนไม่ได้เล่นอินเทอร์เน็ตรู้สึกชีวิตขาดอะไรบางอย่าง					
28	ทำให้ผู้ใช้ลดการปฏิสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์โดยตรง					
29	เกิดความเครียดและปัญหาสุขภาพกับผู้ใช้					
30	ผู้ใช้แยกตัวเองออกจากสังคมและหลงในความจริงเสมือน					

คำชี้แจง โปรดแสดงความคิดเห็นของท่านจากการใช้บริการระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต

1. ปัญหาพฤติกรรมจริยธรรมในระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตที่พบจากการใช้บริการ

2. ข้อเสนอแนะในการดำเนินการออกกฎหมายให้ครอบคลุมการกระทำความผิดในระบบ
เครือข่ายอินเทอร์เน็ต

---

3. ปัญหาที่พบจากการให้บริการระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต

---

4. ข้อเสนอแนะในการให้บริการระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตต่อผู้ให้บริการ และหน่วยงานที่มี
หน้าที่รับผิดชอบ

ขอแสดงความขอบคุณ

ภาคผนวก ค

แบบสัมภาษณ์นักศึกษา และ แบบสัมภาษณ์นักวิชาการ

แบบสัมภาษณ์

พฤติกรรมจริยธรรมในระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตของนักศึกษาระดับอุดมศึกษา

การศึกษาพฤติกรรมจริยธรรมในระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต ของนักศึกษาระดับอุดมศึกษา มีจุดมุ่งหมายในการศึกษา กระบวนการตัดสินใจและเหตุผลในการเลือก แสดงพฤติกรรมจริยธรรมผ่านระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต ของนักศึกษาในสถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษา โดยใช้วิธีสนทนากลุ่ม ในการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่าง ดำเนินการสัมภาษณ์รายบุคคล ตามข้อคำถามในประเด็นต่อไปนี้

ประเด็นในการสัมภาษณ์

1. ข้อมูลส่วนตัว

- เพศ
- อายุ
- สถานศึกษา
- สาขาวิชา
- คณะ
- ชั้นปี
- สภาพทางครอบครัว
- สถานภาพทางเศรษฐกิจ

2. ข้อมูลรายละเอียดในการใช้บริการระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต

- สภาพการใช้ / สถานที่ / ความถี่ ฯลฯ
- ภูมิหลังและแหล่งที่ให้ความรู้ที่เกี่ยวกับการใช้ระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต
- ประสบการณ์ในการใช้

3. แรงจูงใจในการใช้ระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต

4. ทศนคติที่มีต่อระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต

5. การรับรู้เกี่ยวกับประโยชน์และโทษของระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต

6. ความคิดเห็นที่เกี่ยวกับผลกระทบของระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตที่มีต่อ

สภาพเศรษฐกิจและสังคม

7. พฤติกรรมจริยธรรมการใช้ระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตในด้านต่อไปนี้

7.1 การละเมิดความเป็นส่วนตัวของผู้ใช้ การละเมิดสิทธิส่วนบุคคล

- การเข้าถึงฐานข้อมูลของบุคคลอื่นโดยไม่ได้รับอนุญาต เช่น ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ ข้อมูลด้านการเงินการธนาคาร หมายเลขบัตรเครดิต
- ฯลฯ

7.2 การรบกวนความปลอดภัยของเครือข่าย เช่น

- การเผยแพร่ไวรัสทำลายระบบเครือข่าย
- การล้วงความลับของระบบเครือข่าย
- การก่อกวนและการสร้างความเสียหายของฐานข้อมูล
- ฯลฯ

7.3 การใช้ระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตในทางมิชอบด้วยกฎหมายและศีลธรรม เช่น

- การละเมิดลิขสิทธิ์
- การข่มขู่คุกคาม
- การใช้ถ้อยคำหยาบโลนใส่ร้ายเสียชื่อเสียง การหมิ่นประมาทสร้างความเสียหาย และความเข้าใจผิดให้เกิดขึ้นกับบุคคลอื่น
- การเผยแพร่ ข้อมูลข่าวสารที่ผิดกฎหมาย
- การเผยแพร่ภาพนิ่ง และภาพวิดีโอแสดงความรุนแรง
- การใช้การติดต่อสื่อสารผ่านห้องสนทนาไปในทางล่อลวง การล้วงความลับการนัดหมายพบปะคู่สนทนาโดยมีเจตนามิชอบ
- การกระทำผิดกฎหมายในลักษณะอื่นๆ

7.4 การก่ออาชญากรรมบนระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต เช่น

- การลบข้อมูล
- การปล่อยข้อมูลขยะเข้าไปรบกวน
- การใช้ระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตไปในทางสนับสนุนการต่อสู้ทางการเมือง
- การเผยแพร่ลัทธิหรือแนวความคิดที่ก่อให้เกิดความแตกแยกในสังคม
- การก่อวินาศกรรม
- การลักลอบ (Hacking)

- การบ่อนทำลายความสงบเรียบร้อยของประเทศโดยการ ล้วงความลับทางทหาร
- การบ่อนทำลายระบบเครือข่ายด้านความมั่นคงของประเทศ ต่างๆ
- ฯลฯ

7.5 การเล่นเกมพนัน เช่น

- การเล่นเกมพนันผ่านระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต โดยการเล่นเกมสล็อต
- การเล่นเกมพนันตามเว็บไซต์ที่ให้บริการผ่านระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต
- ฯลฯ

7.6 ภาพอนาจารบนเครือข่าย เช่น

- การเผยแพร่ภาพโป๊
- ภาพลามก
- ภาพการล้วงละเมิดทางเพศ
- ภาพการแสดงออกทางเพศในลักษณะ ต่างๆ
- บทความถ้อยคำที่ยั่วยั่วทางเพศ
- ฯลฯ

7.7 การเอื้อประโยชน์ต่อบุคคลอื่น เช่น

- การแลกเปลี่ยนข้อมูล ข่าวสาร การเผยแพร่ ข่าวสารผ่านโฮมเพจ (Home page) ของตนเองและผู้อื่น
- ให้ความช่วยเหลือ ตอบคำถามในกระทู้การสนทนาในกระดานข่าวในห้องสนทนา
- คอยสอดส่องดูแลความปลอดภัยบนเครือข่าย
- การเข้าร่วมโครงการสมาชิกแจ้งข่าวอาชญากรรมบนอินเทอร์เน็ต

8. ปัญหาทางพฤติกรรมจริยธรรมที่พบในระหว่างการใช้ระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต
9. ความคิดเห็นที่มีต่อการออกกฎหมายและพระราชบัญญัติที่เกี่ยวข้องกับระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต
10. ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหาพฤติกรรมจริยธรรมในการใช้ระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต
11. แนวทางแก้ไขปัญหาพฤติกรรมจริยธรรมในการใช้ระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต

แบบสัมภาษณ์นักวิชาการและผู้ให้บริการอินเทอร์เน็ต

ประเด็นคำถาม

1) ผู้ให้บริการอินเทอร์เน็ต

1. ระเบียบข้อบังคับในการให้บริการอินเทอร์เน็ตในหน่วยงานของท่านเป็นอย่างไร
2. แนวทางการป้องกันและรักษาความปลอดภัยในการดูแลระบบอินเทอร์เน็ต
3. พฤติกรรมในการใช้อินเทอร์เน็ตของนักศึกษาและผู้ให้บริการ
4. สภาพปัจจุบันและปัญหาที่พบในการดำเนินงาน
5. การดำเนินการแก้ไขปัญหา
6. ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะต่ออาชญากรรมคอมพิวเตอร์ในด้าน
  - การละเมิดความเป็นส่วนตัวของผู้ใช้
  - การรบกวนความปลอดภัยของเครือข่าย
  - การใช้ระบบอินเทอร์เน็ตในทางมิชอบด้วยกฎหมายและศีลธรรม
  - การก่ออาชญากรรม
  - การเล่นเกมพนัน
  - ภาพอนาจารบนระบบเครือข่าย
  - การเอื้อประโยชน์ต่อบุคคลอื่น

2) นักวิชาการและนักการศึกษา

1. ความคิดเห็นต่อการใช้ระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตในปัจจุบัน
2. ความคิดเห็นต่อพฤติกรรมการใช้อินเทอร์เน็ตของนักศึกษา
3. ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะต่ออาชญากรรมคอมพิวเตอร์ในด้าน
  - การละเมิดความเป็นส่วนตัวของผู้ใช้
  - การรบกวนความปลอดภัยของเครือข่าย
  - การใช้ระบบอินเทอร์เน็ตในทางมิชอบด้วยกฎหมายและศีลธรรม
  - การก่ออาชญากรรม
  - การเล่นเกมพนัน
  - ภาพอนาจารบนระบบเครือข่าย
  - การเอื้อประโยชน์ต่อบุคคลอื่น
4. ความคิดเห็นข้อเสนอแนะและแนวทางในการดำเนินการแก้ไขปัญหาพฤติกรรมจรรยาบรรณในการใช้อินเทอร์เน็ตของประเทศไทยในระดับนโยบาย และ ระดับปฏิบัติ

ภาคผนวก ง
แบบสังเกต

แบบสังเกต

พฤติกรรมจริยธรรมในระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตของนักศึกษาระดับอุดมศึกษา

แบบสังเกต ใช้วิธีการสังเกต และการสอบถามพฤติกรรมจริยธรรมในการใช้ระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตของนักศึกษาระดับอุดมศึกษา ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างโดยผู้วิจัยเข้าไปมีส่วนร่วมในฐานะผู้ใช้บริการอินเทอร์เน็ต ผ่านศูนย์บริการคอมพิวเตอร์ของสถาบันการศึกษาแต่ละแห่ง และเข้าไปร่วมใช้บริการในห้องสนทนา (Chat room) เพื่อศึกษาพฤติกรรมการใช้ระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตของนักศึกษา

ประเด็นในการสังเกต

1. รายละเอียดของข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับสถาบันการศึกษา

- ชื่อสถานศึกษา
- จำนวนผู้ใช้บริการผ่านระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต
- นโยบายของสถานศึกษาในการบริการระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต
- การรักษาความปลอดภัยของระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตของแต่ละสถาบัน
- ปัญหาที่พบและวิธีการดำเนินการแก้ไข
- ระเบียบในการให้บริการระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต
- ข้อบังคับในการให้บริการระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต
- มาตรการ การลงโทษผู้กระทำความผิด
- ประเภทของการให้บริการผ่านระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต
- สถานที่ให้บริการระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต
- ความพร้อมในด้านข้อมูลพื้นฐาน
- จำนวนเครื่องคอมพิวเตอร์ที่ให้บริการระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต
- รายละเอียดในการกำหนดระยะเวลาในการเปิดให้บริการ
- ระยะเวลาในการให้บริการระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตในมหาวิทยาลัย
- ระยะเวลาในการให้บริการระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตโดยผ่านโมเด็ม

2. พฤติกรรมจริยธรรมในการใช้อินเทอร์เน็ตของนักศึกษาระดับอุดมศึกษา ที่ใช้บริการระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต ผ่านศูนย์บริการคอมพิวเตอร์ของสถาบันการศึกษาแต่ละแห่ง เช่น

- ประเภทของการใช้บริการและพฤติกรรมการใช้บริการ เช่น
- การใช้ประโยชน์ในการติดต่อสื่อสาร เช่น กลุ่มข่าวสาร(USENET) ห้องสนทนา (Chat room) ,IRC ,TALK, ICQ ,กระดานข่าว (Web board) ฯลฯ
- การใช้ประโยชน์ในการศึกษาค้นคว้า และสืบค้นข้อมูล ผ่านเวิลด์ ไวด์ เว็บ (WWW)
- การถ่ายโอนแฟ้มข้อมูล (FTP)
- การเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารความรู้และสาระประโยชน์ เช่นการตอบคำถาม การแสดงความคิดเห็น ในห้องสนทนา หรือกระดานข่าว
- การใช้ประโยชน์อีเล็กทรอนิกส์ (E-MAIL)
- การสร้างโฮมเพจ (Home page)
- ฯลฯ

ภาคผนวก จ

ตารางแสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ตารางแสดงค่าสหสัมพันธ์

ตารางแสดงค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม

ตาราง 20 แสดงค่าเฉลี่ย และ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของพฤติกรรมจริยธรรม
ด้านการละเมิดความเป็นส่วนตัวของผู้ใช้

พฤติกรรมจริยธรรม	ค่าเฉลี่ย	SD
เข้าไปอ่านจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ของผู้อื่น	4.57	0.91
เข้าไปดูข้อมูลรายละเอียดส่วนตัวของผู้อื่น เช่น ที่อยู่ เบอร์โทรศัพท์	4.40	0.92
เข้าไปดูข้อมูลด้านการเงิน การธนาคารหรือ หมายเลขบัตรเครดิต ของผู้อื่น	4.37	0.92
ส่งไฟล์หรือข้อมูลเข้าไปกำจัดผู้อื่นออกจากห้องสนทนา	4.01	1.05
ไม่รบกวนการเชื่อมต่อระบบของผู้อื่น	3.77	1.08
ใช้หมายเลขประจำตัวและรหัสผ่านของผู้อื่นในการเชื่อมต่อระบบ	3.17	1.21
ไม่เข้าแก้ไขข้อมูลส่วนตัวของบุคคลอื่น	3.81	1.23
ไม่เผยแพร่รูปภาพของบุคคลอื่นโดยไม่ได้รับอนุญาต	3.74	1.33
เผยแพร่ชื่อและที่อยู่ของผู้อื่นโดยไม่ได้รับอนุญาต	3.99	1.14
รวม	19.35	6.61

ตาราง 21 แสดงค่าเฉลี่ย และ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของพฤติกรรมจริยธรรม
ด้านการรบกวนความปลอดภัยของเครือข่าย

พฤติกรรมจริยธรรม	ค่าเฉลี่ย	SD
ไม่เป็นตัวกลางในการเผยแพร่ไวรัส	3.80	1.24
เจาะระบบเข้าไปค้นหาชื่อ หรือรหัสผ่านของผู้ใช้บริการของระบบ เครือข่าย	3.89	1.09
เจาะระบบเข้าไปค้นหาข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับ การซื้อขายสินค้า ผ่านระบบเครือข่าย	4.58	0.85
ไม่ก่อกวนและการสร้างความเสียหายของฐานข้อมูล เช่น เปลี่ยนแปลงแก้ไขข้อมูล	4.21	0.98
รวม	16.48	3.11

ตาราง 22 แสดงค่าเฉลี่ย และ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของพฤติกรรมจริยธรรม
ด้านใช้ในทางมิชอบด้วยกฎหมายและศีลธรรม

พฤติกรรมจริยธรรม	ค่าเฉลี่ย	SD
ใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ที่ละเมิดลิขสิทธิ์	1.91	1.02
ใช้เป็นเครื่องมือในการข่มขู่คุกคามบุคคลอื่น ผ่านทางไปรษณีย์ อิเล็กทรอนิกส์ หรือ โฮมเพจ	4.07	1.06
สนทนาในห้องสนทนา ด้วยถ้อยคำสุภาพ	3.92	1.11
เสนอข้อความที่ทำให้เกิดความเข้าใจผิดให้กับบุคคลอื่น	4.24	0.98
ระมัดระวังการเผยแพร่ ข้อมูลข่าวสารไม่ให้ผิดกฎหมาย	4.17	1.18
นัดหมายพบปะคู่สนทนา ที่รู้จักกันทางอินเทอร์เน็ต	3.67	1.20
ไม่ใช้การติดต่อสื่อสารผ่านห้องสนทนา เพื่อ ล้วงความลับ ของบุคคลอื่น	4.06	1.13
เผยแพร่ที่อยู่ ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ เบอร์วิทยุติดตามตัว เบอร์โทรศัพท์ของผู้อื่น	3.67	1.20
ไม่สนับสนุนข้อความอันเป็นเหตุให้เกิดความขัดแย้ง ระหว่างสถาบันการศึกษา	3.78	1.13
ใช้ชื่อหรือนามแฝงของผู้อื่นโดยมีเจตนาให้เกิดความเข้าใจผิด	3.43	1.33
ไม่สนับสนุนข้อความกล่าวโจมตีทางศาสนา	3.44	1.48
เสนอข้อความอันเป็นการทำร้าย ชกชนโดยมีเจตนาก่อให้เกิด การทะเลาะวิวาท หรือเกิดความวุ่นวาย	3.69	1.16
ส่งจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ จำนวนมากไปสร้างความเดือดร้อน แก่ผู้อื่น	4.00	1.05
ส่งจดหมายลูกโซ่ เพื่อทำความวุ่นวาย	3.93	1.19
ใช้ชื่อที่อยู่ หรือข้อมูลที่ถูกต้อง ในการติดต่อสื่อสาร	2.29	1.39
ข้อซี้ดที่บันทึกเพลง MP 3	2.12	1.20
รวม	56.40	8.96

ตาราง 23 แสดงค่าเฉลี่ย และ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของพฤติกรรมจริยธรรม
ด้านการก่ออาชญากรรม

พฤติกรรมจริยธรรม	ค่าเฉลี่ย	SD
เข้าไปเปลี่ยนแปลงแก้ไขข้อมูลหรือเว็บไซต์ของผู้อื่น	4.60	0.88
ไม่ใช้ระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตเป็นเครื่องมือสนับสนุน		
การต่อสู้ทางการเมือง	4.59	0.87
เผยแพร่แนวความคิดที่ก่อให้เกิดความแตกแยกในสังคม	4.23	0.99
ไม่สนับสนุนการเผยแพร่ความลับทางทหาร	3.94	1.22
เข้าไปในระบบเครือข่ายด้านความมั่นคงของประเทศอื่น	3.88	1.17
รวม	21.24	3.59

ตาราง 24 แสดงค่าเฉลี่ย และ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของพฤติกรรมจริยธรรม
ด้านการเล่นการพนัน

พฤติกรรมจริยธรรม	ค่าเฉลี่ย	SD
เล่นเกมในเว็บไซต์ ที่สนับสนุนให้มีการเดิมพันเงินรางวัล	3.54	1.33
ไม่เข้าไปในเว็บไซต์ที่ให้บริการสลากกินแบ่งที่ผิดกฎหมาย	3.49	1.42
เล่นพนันฟุตบอลผ่านระบบเครือข่าย	3.59	1.26
เล่นการพนันในบ่อนกาสิโน ผ่านเว็บไซต์เสมือนจริง	3.43	1.47
รวม	14.05	4.96

ตาราง 25 แสดงค่าเฉลี่ย และ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของพฤติกรรมจริยธรรมด้านภาพ
อนาจารบนเครือข่าย

พฤติกรรมจริยธรรม	ค่าเฉลี่ย	SD
เข้าไปในเว็บไซต์ ที่มีภาพอนาจาร ภาพการแสดงออกทางเพศ ในลักษณะ ต่างๆ	3.65	1.26
เข้าไปในเว็บไซต์ที่เผยแพร่ภาพของเด็กและเยาวชนในลักษณะที่ ไม่เหมาะสม	3.93	1.19
ระมัดระวังการเผยแพร่บทความ หรือถ้อยคำที่ยั่วยุทางเพศ	3.66	1.20
เข้าไปในห้องสนทนาที่จัดไว้เฉพาะในเรื่องเพศ	3.39	1.36
ติดต่อภาพของบุคคลอื่นทำให้เกิดความเสียหาย และความเข้าใจผิด	3.68	1.36
ไม่สร้างเว็บไซต์ที่สนับสนุนการบริการทางเพศ	3.58	1.32
เข้าไปในเว็บไซต์ที่เผยแพร่ภาพนิ่ง หรือภาพวิดีโอแสดง พฤติกรรมรุนแรง	3.63	1.24
เป็นอาสาสมัครแจ้งข่าวลบกระทู้หรือเว็บไซต์ที่ไม่เหมาะสม	3.85	1.28
รวม	29.37	6.90

ตาราง 26 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของพฤติกรรมจริยธรรม
ด้านการเอื้อประโยชน์ต่อบุคคลอื่นของนักศึกษาระดับอุดมศึกษา

พฤติกรรมจริยธรรมการเอื้อประโยชน์ต่อบุคคลอื่น	ค่าเฉลี่ย	SD
แลกเปลี่ยนข้อมูล ข่าวสาร ผ่านโฮมเพจ ของตนเองและผู้อื่น ให้ความช่วยเหลือ ตอบคำถาม	2.82	1.26
ในกระทุ่การสนทนาบนกระดานข่าว และในห้องสนทนา	2.45	1.17
แจ้งเบาะแสอาชญากรรมบนอินเทอร์เน็ต	1.65	0.97
สร้างโฮมเพจที่ให้ความรู้ เช่นการบริการดูแลรักษาสุขภาพ	1.86	1.13
สร้างโฮมเพจเพื่อขอรับความช่วยเหลือ และ สนับสนุนส่งเสริม กิจกรรมเพื่อสังคม	1.81	1.09

ตาราง 26 (ต่อ)

พฤติกรรมจริยธรรมการเอื้อประโยชน์ต่อบุคคลอื่น	ค่าเฉลี่ย	SD
สร้างโฮมเพจ เพื่อส่งเสริมกิจกรรมการท่องเที่ยว	1.97	1.09
ให้คำแนะนำวิธีการใช้ระบบเครือข่ายกับผู้อื่น	2.41	1.22
สร้างโฮมเพจ รวบรวมแหล่งข้อมูลในการศึกษาค้นคว้า	2.05	1.18
เป็นตัวกลางเผยแพร่ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อผู้อื่น	2.33	1.27
รวม	19.35	1.25

ตาราง 27 แสดงค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน จำแนกตามพฤติกรรม
จริยธรรมในการใช้ระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต

ตัวแปร	ค่าเฉลี่ย	SD	การประเมิน
พฤติกรรมจริยธรรม			
การเอื้อประโยชน์ต่อบุคคลอื่น	2.15	0.91	มาก
การละเมิดความเป็นส่วนตัวของผู้ใช้	3.98	0.73	น้อย
การรบกวนความปลอดภัยของเครือข่าย	4.12	0.78	ไม่มีพฤติกรรม
ใช้ในทางมิชอบด้วยกฎหมายและศีลธรรม	3.52	0.56	น้อย
การก่ออาชญากรรม	4.25	0.72	ไม่มีพฤติกรรม
การเล่นการพนัน	3.51	1.24	น้อย
ภาพอนาจารบนเครือข่าย	3.67	0.86	น้อย
รวม	3.56	0.40	น้อย

ตาราง 28 แสดงค่าเฉลี่ย และ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นของนักศึกษา
ระดับอุดมศึกษาที่มีต่อระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต

ความคิดเห็น	ค่าเฉลี่ย	SD
1. การใช้งานมีเทคนิคซับซ้อน	2.89	1.01
2. เป็นเพื่อนแก้เหงาให้ผู้ที่อยู่คนเดียว	2.22	1.02
3. มีส่วนสำคัญในการพัฒนาสังคม	3.94	0.88
4. เป็นแหล่งค้นคว้าและเป็นฐานข้อมูล	4.49	0.76
5. ควรปลูกจิตสำนึกทางจริยธรรมให้กับคนสร้างเว็บไซต์	4.08	1.06
6. ผู้ที่ใช้อินเทอร์เน็ตเป็นคนเก็บกด	3.88	1.05
7. ควรส่งเสริมการใช้ให้ทั่วทุกภูมิภาคของประเทศ	4.32	0.85
8. ซื้อสินค้าผ่านอินเทอร์เน็ตมีความสะดวกในการสั่งซื้อ การบริการจัดส่งและการรับประกันคุณภาพ	3.49	1.00
9. ไม่ควรใช้ไปในทางเกิดการเสียหายต่อสังคม	4.53	0.92
10. ทำให้เด็กและเยาวชนเกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม ไปในทางไม่ดี	3.03	1.11
11. ก่อให้เกิดการครอบงำทางวัฒนธรรม	2.87	1.05
12. ทำให้ผู้ใช้ตกเป็นทาสเทคโนโลยี	3.14	1.16
13. เป็นผลทำให้เกิดการตกต่ำทางเศรษฐกิจ	3.67	0.96
14. สร้างค่านิยมฟุ้งเฟ้อและทันสมัยในกลุ่มของนักศึกษา	3.19	1.11
15. จัดหลักสูตรเสริมสร้างจริยธรรมในการใช้ระบบ	3.97	1.00
16. นักศึกษาใช้ระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตทั้งวันทั้งคืน เพื่อสนทนากันเท่านั้น	3.41	1.12
17. อาชญากรรมทางอินเทอร์เน็ตในประเทศไทยมีแนวโน้ม เพิ่มมากขึ้น	2.48	0.91
18. ใช้ระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตเป็นเครื่องมือในการส่อลวง ทางเพศและประกอบอาชญากรรม	2.94	1.17
19. นักศึกษาส่วนใหญ่ใช้ประโยชน์จากระบบเครือข่าย อินเทอร์เน็ตอย่างไม่คุ้มค่า	2.46	0.96
20. ในอนาคตเทคโนโลยีจะสร้างปัญหาให้แก่มนุษย์	2.68	1.05

ตาราง 28 (ต่อ)

ความคิดเห็น	ค่าเฉลี่ย	SD
21. ระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตสร้างความทันสมัย แต่ไม่พัฒนาจริยธรรมคนในสังคม	2.54	1.03
22. เป็นการสื่อสารที่ปลอดภัยเพราะไม่ต้องเปิดเผยตนเอง	3.25	0.98
23. ควรต่อต้าน การติดยาโฆษณา อนาจารในเว็บไซต์ ของคนไทย	4.04	1.14
24. ใช้ระบบสมาชิก และขึ้นคำแนะนำห้ามเด็กอายุต่ำกว่า 18 เข้าเว็บไซต์ที่ไม่เหมาะสม	3.98	1.10
25. ควรขอความร่วมมือจาก ISP ปิดกั้นเว็บไซต์ที่ไม่เหมาะสม	3.96	1.16
26. เป็นยุคที่ข้อมูลข่าวสารและความรู้คืออำนาจและทำให้เกิด โลกไร้พรมแดน	4.14	1.00
27. วันไหนไม่ได้เล่นอินเทอร์เน็ตรู้สึกชีวิตขาดอะไรบางอย่าง	3.72	1.08
28. ทำให้ผู้ใช้ลดการปฏิสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์โดยตรง	2.86	1.07
29. เกิดความเครียดและปัญหาทางสุขภาพกับผู้ใช้	3.18	1.03
30. ผู้ใช้แยกตัวเองจากสังคมและหลงใน ความจริงเสมือน	3.06	1.05
รวม	102.41	10.61

ตาราง 29 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรต่างๆ กับพฤติกรรมจริยธรรม
ในการใช้ระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต ของนักศึกษาระดับอุดมศึกษา

ตัวแปร	ค่า r							
	Pros	Priv	Sec.Dis	Ille	Crim	Gamb	Porn	เพศ
Pros	1.000							
Priv	-.286**	1.000						
Sec.Dis	-.355**	.763**	1.000					
Ille	-.250**	.372**	.425**	1.000				
Crim	-.243**	.398**	.424**	.374**	1.000			
Gamb	-.089	.137**	.146**	.170**	.584**	1.000		
Porn	-.165**	.229**	.295**	.329**	.460**	.534**	1.000	
เพศ	-.076	.301**	.224**	.038	.110	.008	.000	1.000
อายุ	.035	.015	-.042	-.038	.029	-.053	.011	-.101*
สถานศึกษา	-.008	.062	.044	.023	.007	-.004	.080	.021
ชั้น ปี	.062	.063	-.002	-.016	.082	.004	.019	-.085
คณะ	-.064	.108*	.085	.025	.075	.044	.080	.024**
สาขาวิชา	-.045	.112*	.091	.024	.051	.014	.058	.122*
ที่พักอาศัย	-.068	-.036	-.067	-.088	-.031	-.033	-.037	.002
มีคอม	-.020	-.062	.045	.001	-.046	.003	.011	.138
ประสบการณ์	.075	.009	.033	.026	.091	.121*	.061	-.191**
ISP	.018	-.004	-.027	.025	-.016	.018	.027	.019
ของสถาบัน	-.057	.045	.136**	.097	.092	.084	.100*	-.027
ใช้ที่บ้าน	.014	-.066	-.036	.031	-.040	.004	-.025	-.088
ใช้ที่สถาบัน	-.024	.047	.063	-.013	.053	.043	.047	.068
ที่สาธารณะ	-.115	-.009	-.004	.011	-.066	-.019	-.034	-.006
การเรียนรู้	.079	.038	-.032	-.055	-.044	-.013	.026	-.020
การตัดสินใจ	.013	.047	.000	.006	.009	-.068	-.002	-.037
ความถี่	.057	-.060	-.017	-.004	.020	.058	.012	-.084
เวลา	.077	-.011	.025	.026	-.007	.063	.033	-.106*
ลักษณะ	.052	-.044	-.033	.044	.020	-.024	.041	-.139**
มีโฮมเพจ	-.192**	.108*	.144**	.112*	.085	.043	.101*	.071

*p < .05   ** p < .01

ตาราง 29 (ต่อ)

ตัวแปร	ค่า r							
	อายุ	สถาน ศึกษา	ชั้นปี	คณะ	สาขา วิชา	ที่พัก	คอม	ประสบ การณ์
Pros								
Priv								
Sec.Dis								
Ille								
Crim								
Gamb								
Porn								
เพศ								
อายุ	1.000							
สถานศึกษา	.049	1.000						
ชั้น ปี	.713**	-.041	1.000					
คณะ	.044	.538**	.023	1.000				
สาขา	-.033	.434**	-.054	.056**	1.000			
ที่พักอาศัย	.090	.053	-.049	.016	.017	1.000		
มีคอม	.011	-.025	-.071	.058	.074	.325**	1.000	
ประสบการณ์	-.001	-.068	.134**	-.072	-.096	-.148**	-.346**	1.000
ISP	.010	-.002	.004	-.007	.016	-.125*	-.411**	.238**
ของสถาบัน	-.033	-.055	-.015	-.042	-.076	.130**	.295**	-.136**
ใช้ที่บ้าน	-.064	.000	.038	-.090	-.107*	-.330**	-.750**	.342**
ใช้ที่สถาบัน	.109*	-.044	.041	.060	.000	.210**	.381**	-.107*
ที่สาธารณะ	.000	-.007	-.020	.075	.010	.145**	.174**	-.025
การเรียนรู้	-.018	-.046	-.019	.095	.105*	-.136**	-.098	.121*
การตัดสินใจ	.132*	.075	.156**	.055	.031	-.019	-.098	.142**
ความถี่	.022	.011	.047	.008	-.027	-.196**	.357**	.367**
เวลา	.015	.076	.022	.020	-.029	-.143**	-.306**	.412**
ลักษณะ	.043	-.152**	.066	-.160**	-.157**	-.145**	-.282**	.361**
มีโฮมเพจ	.024	.022	-.039	-.031	-.024	.098*	.173**	-.198**

*p< .05   ** p < .01

ตาราง 29 (ต่อ)

ตัวแปร	ค่า r					
	ISP	ของสถาบัน	บ้าน	ใช้ที่สถาบัน	สาธารณะ	เรียนรู้
Pros						
Priv						
Sec.Dis						
Ille						
Crim						
Gamb						
Porn						
เพศ						
อายุ						
สถานศึกษา						
ชั้น ปี						
คณะ						
สาขา						
ที่พักอาศัย						
มีคอม						
ประสบการณ์						
ISP	1.000					
ของสถาบัน	-.639	1.000				
ใช้ที่บ้าน	.415	-.302**	1.000			
ใช้ที่สถาบัน	-.274	.236**	-.476**	1.000		
ที่สาธารณะ	.064	-.026	-.156**	-.020	1.000	
การเรียนรู้	.156**	-.093	.103*	-.281**	-.023	1.000
การตัดสินใจ	.096	-.091	.108*	-.155**	-.104*	.189**
ความถี่	.290**	-.134**	.373**	-.189**	-.042	.064
เวลา	.208**	-.095	.376**	-.118*	-.018	.105*
ลักษณะ	.113*	-.132**	.271**	-.087	-.004	-.022
มีโฮมเพจ	-.141**	.141**	-.115	.084	.057	-.092

*p< .05   ** p < .01

ตาราง 29 (ต่อ)

ตัวแปร	ค่า r				
	ตัดสินใจ	ความถี่	เวลา	ลักษณะ	มีโฮมเพจ
Pros					
Priv					
Sec.Dis					
Ille					
Crim					
Gamb					
Porn					
เพศ					
อายุ					
สถานศึกษา					
ชั้น ปี					
คณะ					
สาขา					
ที่พักอาศัย					
มีคอม					
ประสบการณ์					
ISP					
ของสถาบัน					
ใช้ที่บ้าน					
ใช้ที่สถาบัน					
ที่สาธารณะ					
การเรียนรู้					
การตัดสินใจ	1.000				
ความถี่	.153**	1.000			
เวลา	.064	.566**	1.000		
ลักษณะ	.129**	.219**	.202**	1.000	
มีโฮมเพจ	-.163**	-.291**	-.187**	-.187**	1.000

*p< .05   ** p < .01

ตาราง 30 แสดงค่าความเชื่อมั่นรายข้อของแบบสอบถาม ตอนที่ 2

ข้อที่	r	ข้อที่	r
1	.03	29	.08
2	.09	30	-.03
3	-.04	31	.24
4	-.07	32	.28
5	.03	33	.37
6	.18	34	.43
7	.14	35	.46
8	.33	36	.28
9	-.17	37	-.21
10	.24	38	.08
11	.04	39	.29
12	.51	40	.24
13	.59	41	.29
14	.54	42	.22
15	.49	43	.34
16	.50	44	.33
17	.42	45	.38
18	.54	46	.44
19	.59	47	.41
20	.59	48	.08
21	.22	49	.40
22	.15	50	.34
23	-.01	51	.62
24	.29	52	.32
25	-.14	53	.25
26	.20	54	.31
27	.05	55	.28
28	.12		
ค่าอัลฟา	= .83		

ตาราง 31 แสดงค่าความเชื่อมั่นรายข้อของแบบสอบถาม ตอนที่ 3

ข้อที่	r	ข้อที่	r
1	.28	16	.50
2	.25	17	.48
3	-.24	18	.24
4	.42	19	.50
5	.38	20	.54
6	.30	21	.08
7	.47	22	.30
8	.01	23	.32
9	.01	24	.41
10	.72	25	.16
11	.80	26	.11
12	.61	27	.44
13	.71	28	.45
14	.72	29	.57
15	.14	30	.48
ค่าอัลฟา	= .85		

ภาคผนวก จ

ตัวอย่างข้อมูลการสนทนากับกระดานข่าว

1.กรณีประเด็นที่มีการวิพากษ์วิจารณ์การสนทนาเรื่องเพศบนระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต มีผู้ตั้งประเด็นไว้ในห้องสนทนาพันทิพย์ดอทคอม (www.pantip.com) ดังนี้

“ การพูดคุยเรื่องเพศบนอินเทอร์เน็ตเหมาะสมหรือไม่ ”

“ ดอนนี่รู้สึกว่าเป็นเรื่องที่มีคนพูดคุย และถกเถียงกันมาก ว่าเหมาะสมหรือไม่ ก็เลยอยากรู้ว่าเพื่อนๆ ชาวห้องสมุดคิดอย่างไรกับเรื่องนี้ ”

ผู้นำเสนอข้อมูล

“ ไม่มีเรื่องเหมาะสม หรือไม่เหมาะสม บนอินเทอร์เน็ตหรอกครับ จะมีก็แต่เรื่อง อยากรู้เท่านั้น ”

ผู้แสดงความคิดเห็น

“ อยู่ที่ว่าวิจารณญาณของแต่ละบุคคล ”

ผู้แสดงความคิดเห็น

“ ใครไม่เคยดูหนังสือลามกยกมือขึ้น ”

ผู้แสดงความคิดเห็น

“ ไม่พูดในนี้ จะให้ไปพูดกลางถนนใช่ไหมครับ สงสัยจัง ”

ผู้แสดงความคิดเห็น

“ ก็พอจะเข้าใจนะครับว่าบางคนมีปัญหาแต่ไม่กล้าถามใครตรง ๆ เพราะอาย ก็ได้คำตอบจากคนในนี้ช่วย ๆ กันไป แต่รู้สึกว่าซักออกจะมากเกินไปเสียแล้ว เรื่องบางเรื่องก็ดูจะเกินไปหน่อย และที่สำคัญเคยเห็นว่ามีเด็ก ๆ เข้ามาใช้อินเทอร์เน็ตอยู่ด้วย เลยดูไม่ค่อยเหมาะสมเท่าไร เพราะถ้ามีลูก ก็คงไม่อยากให้ลูกเขามาอ่านเท่าไร สรุปก็คือ ผู้ถามและผู้ตอบคงต้องใช้วิจารณญาณว่าเรื่องนั้นเกินไปหรือไม่ คงต้องช่วยกันรับผิดชอบหน่อย ”

ผู้แสดงความคิดเห็น

“ เรื่องเพศก็เหมือนเรื่องอื่นๆในชีวิตเรานะคะ คือมีหลายแง่หลายมุมให้คิด ให้มองได้ ถ้าเป็นการพูดคุยเพื่อปรึกษา ขอความเห็น ไขข้อข้องใจ หรือแลกเปลี่ยนทัศนะเนีย คิดว่าเป็นสิ่งที่ยอมรับได้นะค่ะ บางทีอาจเป็นประโยชน์มากกว่าที่หลายๆคนคิด เพราะสังคมไทยยังไม่ยอมรับการพูดถึงเรื่องเพศโดยเปิดเผย ฉะนั้นสังคมบนอินเทอร์เน็ตได้เปิดโอกาสให้คนที่มีความรู้หรือข้อสงสัยได้ซักถาม ดีกว่าที่จะไปลองผิดลองถูกเอง แต่ว่าไม่เห็นด้วยหากการพูดนั้นเป็นไปในแนวยั่วยุ หรือส่งเสริมกิจกรรมแบบนี้ เพราะบนเน็ตนั้น แน่ๆว่าใครก็เข้ามาได้ บางทีอาจมี

เยาวชนของชาติเข้ามาร่วมรับรู้ ซึ่งเป็นผลเสียมากกว่าผลดีนะคะ อันนี้ก็ขึ้นกับจิตสำนึกของคน ที่เข้ามาร่วมวงนะ คงต้องเริ่มจากตัวเราเองก่อน ถ้าพูดถึง หรือถกกันได้ในแนวข้อเท็จจริงหรือ วิชาการ คิดว่าเป็นเรื่องที่ไม่เสียหายค่ะ "

ผู้แสดงความคิดเห็น

" ถ้าไม่กล้าถามพ่อแม่หรือถามคุณครู ทำเป็นหมายเลขให้โทรมาถามก็ดี แต่ถ้าไม่กล้า ออกเสียงอีก ให้ถามในอินเทอร์เน็ตแล้วมีคุณหมอมารับความรู้ก็คงจะดี ไม่เห็นมีอะไรเสียหาย ไม่ใช่เยาวชนจะได้ความรู้อย่างเดียว พ่อแม่ผู้ปกครองก็จะได้รับความรู้ไปด้วย "

ผู้แสดงความคิดเห็น

" มันขึ้นอยู่กับขอบเขต กับ ระดับ ด้วยนะครับ บางเรื่องก็พูดได้ แต่ถ้าส่อไปในทาง หยาดคาย แบบที่ samart มี website เรื่องพวกนี้ปรากฏว่าผมลองเข้าไปดูมาแล้ว เสียความรู้สึกมากครับ ไม่มีมาตรการอะไรคุม หยาด ในลักษณะรุนแรง ตัวอย่างเช่น การวางแผนที่จะ ช่มชู้เพื่อน หรือวิธีการที่จะลอง fun ผู้หญิง ซึ่งผมว่าไม่ทำให้อะไรดีขึ้น ผมไม่ได้บอกว่า เรื่องแบบนี้พูดไม่ได้ พูดได้แต่ต้องมีขอบเขต คุณปล่อยให้เด็กทำแบบนี้บ่อย ก็จะติดเป็นนิสัย แล้วที่เขาบอกว่าถึงไม่ทำ ก็ยัง มีเด็ก เทียว RCA เด็ก มั่วกันอยู่ดี แต่ผมก็ยังมองว่า ไม่จำเป็นที่ เรา เห็น คนทำแล้ว แล้วต้องทำตาม ถ้าเป็นเพื่อนเรา หรือ คนที่เราเป็นห่วงก็น่าจะต้องเตือน กันบ้างไปในทางที่ถูก "

ผู้แสดงความคิดเห็น

" เราก็อย่าทำเป็นเว็บบอร์ดสิครับ ให้เขาส่งอีเมลล์มาถาม คุณหมอก็เลือกตอบเฉพาะที่ น่าสนใจและเหมาะสมเท่านั้น เราควบคุมกันได้ครับ ความรู้ที่ได้ น่าจะมีประโยชน์มาก ไม่น่าจะ ว่าเป็นที่ Thai clinic web ทำอย่างนี้หรือไม่ ถึงแม้เขาจะไปทำอะไรกัน แต่ถ้าเขามีความรู้ที่ถูกต้อง เกี่ยวกับเรื่องเพศก็น่าจะเป็นการดี "

ผู้แสดงความคิดเห็น

" เห็นปิดกันมาหลายชั่วโมงแล้วเป็นไงละ ?? มีช่มชู้ทุกวันเชื่อไหมในอเมริกา sexshop sexphone เยอะไปหมดแต่สถิติการช่มชู้ก็ไม่ได้ต่างจากเมืองไทยเลย "

ผู้แสดงความคิดเห็น

“ ความเหมาะสม มันจะขึ้นอยู่กับแง่มุมของการพูดคุย จะเอาหยาบตีน ๆ เป็นลามก หรือลุ่มลึกพิศวงอย่างมีอารยธรรม ในเรื่องเพศเรื่องเดียวกันก็ได้ ”

ผู้แสดงความคิดเห็น

2. กรณีประเด็นที่มีการวิพากษ์วิจารณ์ว่าระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต ทำให้ผู้ใช้บริการใช้จนเกินความจำเป็น และก่อให้เกิดผลเสีย มีผู้ตั้งประเด็นไว้บนกระดานข่าวของสนุกดอทคอม (www.sanook.com) ดังนี้

“ ใครยอมรับว่าติดอินเทอร์เน็ตบ้าง และคุณติดอะไรในนั้นเธอ ”

“ ลองถามตัวเองดูสิคะว่า คุณคือคุณหนึ่งหรือไม่เล่นอินเทอร์เน็ตบ่อยๆ วันไหนไม่ได้เล่นวันนั้นเหมือนกับชีวิตคุณขาดอะไรไปสักอย่าง ชัก 5 นาทีก็ยังดิ้นงิไขว่ให้ได้เช็ค e-mail มีใครส่งมาหาหรือเปล่า หรือพอหลังจากที่คุณเรียนหรือทำงานเสร็จแล้ว ขอฉันเถอะ ฉันอยากเล่นเน็ต เห็นร้านอินเทอร์เน็ตเป็นไม่ได้ ฉันต้องไปเล่น แล้วคุณขึ้นขอบที่จะทำอะไร ICQ ? IRC ? CHAT ? หรือท่องเว็บไซต์ ? อาการแบบนี้หากเกิดขึ้นกับคุณยอมรับหรือเปล่านั้นว่าคุณคือคนหนึ่งติดอินเทอร์เน็ต รักมันเป็นชีวิตจิตใจ และคืออะไรล่ะที่คุณติดใจ ”

ผู้นำเสนอข้อมูล

#1 ha ha ha.. I'm the king... Well Most of the time when I connect to the net .. I always search for porn !! No!! just kidding .. I like to look for new useful website and check my E-mail... and I also own a website so I will check stat every 1 minute ha ha.. Do you think that it is so often??? Well... If you have a website of your own , then you will know.....Buy

ผู้แสดงความคิดเห็น

“ ผมยอมรับว่าผมติดอินเทอร์เน็ตเล่นวันละหลายชั่วโมงทีเดียว สัปดาห์ละ 50 ชั่วโมง ส่วนมากที่เข้าไปเล่นก็จะเป็นweb sanook ส่งอีเมล chat shopping หาความรู้สารบันเทิง มันทำให้ชีวิตของเราสะดวกสบายขึ้น โดยที่เราไม่ต้องออกไปไหน แค่มีcomputer + modem กับชั่วโมงอินเทอร์เน็ตก็สามารถท่องไปในโลกกว้าง ไปไหนก็ได้ที่อยากไป ”

ผู้แสดงความคิดเห็น

“ ผมว่า ผมติดแต่ติดระดับ ปานกลาง ส่วนมากที่ติดก็ติด พวก Shareware ไป download เล่น ที่ก็เกือบ 4 ชม. กว่าจะโหลดเสร็จ ก็เลยมาหาเพื่อนคุยแถวนี้ ไม่ก็ Anandtech หรือ TOM Shareware ไม่ก็ ผู้จัดการ ประชาชาติ หรือ ZD net หาข่าวบำรุงสมอง แล้วก็เลยไปต่อที่ เว็บ Billboard ไปเรื่อยเรื่อย บางทีก็หาเกมใหม่บางทีก็หาวิธีเทคนิคเล่นเกม เนี่ยแหละ วันหนึ่งก็เลยอยู่กับ Internet ซะ 5-6 ชม. อย่างนี้เรียกติดไหมเนี่ย ”

ผู้แสดงความคิดเห็น

“ ยอมรับค่ะว่าติด net มากเข้าช่วงเช้าและตอนดึกทุกวัน เพราะเป็นคนไม่มีเพื่อนเข้ามากี่ทำแต่งาน เมื่อเดือนที่แล้วใช้ net ไป 80 ชั่วโมง เดือนนี้ก็หมดไปแล้ว 20 กว่า ที่แรกที่เข้ามากี่ที่ สนุก นี่คะ เข้าห้องอาวโโส ”

ผู้แสดงความคิดเห็น

“ ไม่ทราบเหมือนกันนะคะ ว่าติดหรือเปล่า แต่ตอนนี้คิดว่าเรียนเป็นงานหลัก และเล่น net เป็นงานอดิเรก แค่นี้ก็ไม่มีเวลาเหลือ ให้กับอย่างอื่นแล้วล่ะค่ะ ”

ผู้แสดงความคิดเห็น

“ ผมเคยหยุดเล่น net มาพักหนึ่ง พอกลับมา ก็รู้สึกว่ net เปลี่ยนไปมาก ทำให้ตอนนี้ผมเริ่มหลงใหลใน internet มาก เล่นตอน 20:00 - 22:00 ทุกวันเลยก็ว่าได้ ”

ผู้แสดงความคิดเห็น

“ สำหรับผมเองคิดว่าถ้าได้เล่น IRC รู้ว่าตัวเองมีความสุขมากถ้าได้เจอเพื่อนที่ดีและรู้จัก มีเพื่อนคุยมากมายแล้วที่เซ็งสุดๆ ก้อเรื่องการหลอกลวงสิ่งที่อยากเตือนพวกน้องๆ นะคร๊าบ ”

ผู้แสดงความคิดเห็น

“ Yes, I think that I'm really addicted to internet. But I'm glad that I have unlimited access. I go on line more when i found out that there are so many interesting Thai websites. I live in US, and I really miss Thailand mak mak. Well, internet really takes my life away from school. But I'm really happy every time I'm online na. Sawas D Krub.”

ผู้แสดงความคิดเห็น

" ผมเป็นคนหนึ่ง ที่ต้องใช้ Internet วันละ 6-8 ชั่วโมงทีเดียว
 เพราะผมต้องทำงานมากกว่าเล่น และรู้สึกสนุกกับมัน
 เพราะทำงานวิจัย ต้องมีการค้นหาข้อมูลมากมาย
 ผมเห็นว่า internet มีประโยชน์มากๆๆ ถ้าใช้ในทางที่สร้างสรรค์ "

ผู้แสดงความคิดเห็น

" ติดเธอ ก็อาจเป็นได้นะ เพราะเล่นเน็ททั้งที่ทำงานแล้วก็ที่บ้าน ก็เล่นวันละประมาณ 5 ชม.ที่เข้าเน็ตส่วนมากเลยก็ เช็คเมลล์ แล้วก็ดูเว็บที่น่าสนใจไปเรื่อยๆ เล่น icq ก็มีบ้าง วันละไม่เกิน 2 ชม. ถือเป็นการคลายเครียดจากชีวิตประจำวันนะ ก็ต้องทำงานด้วย แล้วก็เรียนด้วย เลยไม่มีโอกาสที่จะไปสมาคมกับใครๆ ติดอยู่ในชีวิตประจำวันที่ซ้ำซากมา 4 ปีแล้ว พอมาเริ่มเล่นเน็ตเมื่อประมาณ 5 เดือนที่ผ่านมา ก็รู้สึกว่าโลกนี้มีอะไรให้เรียนรู้อีกเยอะ และที่สำคัญทำให้เวลาแต่ละวันหมดไปอย่างมีค่ามากกว่าที่เคยเป็น "

ผู้แสดงความคิดเห็น

" เราเป็นคนหนึ่งที่ติดเหมือนกัน ไม่รู้เป็นอารายนักหนา ต้องเล่นทุกวัน แต่ก็ดีนะ ที่มี net ไม่อย่างงั้น คงไป สัศจรรย์กับเพื่อนอยู่ทุกวัน "

ผู้แสดงความคิดเห็น

3. กรณีประเด็นที่มีผู้ใช้ระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตในทางที่มีขอบด้วยกฎหมาย หรือใช้ในการโกหก หลอกลวง รวมถึงการกลั่นแกล้งผู้อื่นมีผู้ตั้งประเด็นคำถามไว้บนกระดานข่าวของ สนุกดอทคอม (www.sanook.com) ดังนี้

" คิดยังไ้กับพวกโรคจิตบนอินเทอร์เน็ต "

" มีเรื่องราวมากมายบนอินเทอร์เน็ตที่เราได้ยินได้ฟัง ซึ่งมีทั้งเรื่องดีและไม่ดี และเป็นก๊กล่าขานกันอยู่ในขณะนี้ก็คือพวกโรคจิตบนอินเทอร์เน็ต ซึ่งแต่ละคนก็จะมีวิธีการแปลกๆ ต่างกันไปด้วยกัน คุณเคยเจอบ้างหรือเปล่าหากวันหนึ่งขณะที่คุณเล่นอินเทอร์เน็ตอยู่เจอพวกโรคจิตเข้าแล้วคุณจะทำอย่างไร "

ผู้นำเสนอข้อมูล.

" บางที่เค้าก็ อยากหาที่ระบายอารมณ์อะนะ "

ผู้แสดงความคิดเห็น

“ รวบรวม e-mail แล้ว serch white page ดู แล้วส่ง message ref e-mail address ไปที่ white page lady online 18-22 years ได้ผลซัด สอยมาออกจาก cyber space หายไปเลย อย่าลืม copy ip ไว้ก่อน และอย่า add กับคนที่ไม่ลง primary e-mail / serch white page ref e-mail address ถ้าเจอมีหลายชื่อ รวบรวมแล้วส่งต่อไปจะ ....อิอิ ได้ผลซัดแล้วส่ง messages ไปที่ icq center delete ref e-mail address ของ uin ที่ใช้มาก เขาจะลบออกแล้ว register ที่เครื่องตัวเองไม่ได้ด้วยจะ :)) ”

ผู้แสดงความคิดเห็น

“ ควรระวังก่อนโดย 1 set security เป็น high level และไม่รับข้อความใดๆจากบุคคลนอก list ยกเว้นเป็นความสนใจของคุณเองที่จะปล่อยให้เขา add มาตามที่ใจคุณปรารถนาแบบ ลึกๆๆ ละ ..คิดเอาเอง.. 2 เวลามีการ request authorize มา ให้ ดู info แล้ว copy IP ไว้ก่อน ดูว่า มี primary E-Mail address หรือไม่ ถ้าไม่มี อย่าให้ add มาเด็ดขาดเพราะพวกนี้ เวียนจะ serch white page โดยเอา E-Mail Address ถ้าเห็นมี register ไว้หลายเบอร์ อย่า add จำ Quite Dangerous ค่า IP หาดันตอได้และ แจ้งตำรวจจัดการได้เลยจะ....”

ผู้แสดงความคิดเห็น

“ พวกนี้ชอบทำอะไรที่ท้าทายแบบได้ความมัน แต่ไม่ค่อยคิดว่าไม่สนุกสำหรับผู้อื่น ที่สำคัญ ไร้ ความคิดสร้างสรรค์ ไม่มีอะไรใหม่ หรือที่ฝรั่งเรียกว่าไร้ innovation นะ คนพวกนี้ มีพลังสูงในการนึกทำอะไรที่ตนชอบ แต่อย่าเพ่งว่าเขอย่างเดียว เพราะว่าถ้าคนพวกนี้กลับตัวมาช่วยสังคมเขาจะกัดไม่ปล่อยแบบสุนัขที่พิทักษ์เจ้าของ ผมขอเชิญพวกคุณนะที่เขาว่าคุณเป็นโรคจิตนี้ติดต่อมาที่ผม icq12102120 ผมมีงานเพื่อสังคมnetไทยให้คุณได้ show off ได้แบบไม่รบกวนใคร แต่มันขึ้นอยู่กับว่าคุณกล้าหรือเปล่านั้น แต่ผู้เดียวดายทั้งหลาย ผู้มีสังคมเล็กๆในโลก internetไทย ”

ผู้แสดงความคิดเห็น

“ อย่าไปสนใจเลย พวกไร้สาระพวกนี้ชักวันกรรมก็ตามสนองเองแหละ”

ผู้แสดงความคิดเห็น

4. กรณีพฤติกรรมจริยธรรมบนระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต ผู้วิจัยได้ตั้งประเด็นคำถามไว้ในห้องสนทนาของ พันทิพย์ดอทคอม (www.pantip.com) ดังนี้

“ การสอนจริยธรรมในการใช้อินเทอร์เน็ตกันดีไหม ”

“ อินเทอร์เน็ตมีใช้กันแพร่หลายในปัจจุบัน อาชญากรรมจากอินเทอร์เน็ตก็เพิ่มมากขึ้น เราจะสอนจริยธรรมในการใช้อินเทอร์เน็ตกันอย่างไรดี ”

ผู้นำเสนอข้อมูล

“ เห็นด้วยครับกับการสอนจริยธรรมในการใช้อินเทอร์เน็ต แต่ผมคิดว่านำไปสอนตั้งแต่ออยู่ในห้องเรียนเลยดีกว่า ไม่ว่าระดับไหน คนเราเมื่อมีจริยธรรมอยู่ในใจแล้ว จะคิดจะทำอะไรก็จะอยู่ในกรอบของจริยธรรม การที่มีอาชญากรรม หรือการใช้วาจาที่ไม่เหมาะสมก็มาจากการที่บางคนนั้น ไม่มีจริยธรรมอยู่ในพื้นฐานของจิตใจเขาเลย การสร้างจิตสำนึกใหม่ก็ถือว่าเป็นเรื่องยาก วิธีนี้ก็อาจจะใช้ได้กับคนที่ไม่มีจริยธรรม (ปลูกจิตสำนึกใหม่ ๆ) ”

ผู้แสดงความคิดเห็น

“ เราไม่คิดว่าการมาสอนจริยธรรมกับคนโต ๆ จะทำให้มีการเปลี่ยนแปลงอะไรมากมาย (เรียกว่าแทบไม่มีดีกว่า) ไม่ค่อยหวังอะไรกับไม้แก็ดดยากค่ะ ของแบบนี้ต้องปลูกฝังกันตั้งแต่เด็กเลย ครอบครัวสำคัญที่สุด สถาบันอื่นๆเป็นแค่ตัวเสริมเท่านั้น ไม่ว่าจะโรงเรียน สังคม ฯลฯ แต่ถ้ามีกำลังพอจะทำได้ทั้ง 2 ทาง (หมายถึงไม้แก็ด กับ ไม้อ่อน) ก็ดีค่ะ แต่เราเน้นปลูกฝังในวัยเด็กจะได้ผลกว่านะคะ ”

ผู้แสดงความคิดเห็น

5. กรณีเว็บไซต์ที่มีรูปภาพ หรือ เนื้อหาที่ไม่เหมาะสม มีผู้ตั้งประเด็นคำถามไว้ในกระดานข่าวของ เว็บบาสเตอร์ ดอท โออาร์ ดอท ทีเอส (www.webmaster.or.th) ดังนี้

“เรื่อง Web รูปโป๊ ”

“ ผมว่าน่าจะมีการกำหนดนโยบาย เรื่องเกี่ยวกับสื่อ electronic ที่เป็นภาพโป๊เปลือยของเมืองไทยในลักษณะของการตัดต่อภาพดารา การลงโทษตอนนี้ได้เพียงแค่ฟ้องหมิ่นประมาท ท่านอื่นเห็นว่าจะเป็นอย่างไร หรือการปราบปรามจะดำเนินการอย่างไรดีครับ ”

ผู้นำเสนอข้อมูล

“ ไม่ทราบจะปราบอย่างไรคะ ในเมื่อคนอยากดูยังมีอีกเยอะ ต้องห้าม demand ให้ได้ supply มันก็ลดลงไปเอง ยิ่งไปบีบคั้นเขามาก เขาก็ทำปกปิดให้มิดชิด หรือทำรูปแถมมากขึ้นมัน ก็ยิ่งไปกันใหญ่ น่าจะมีการประนีประนอมให้ดีกว่านี้นะคะ ”

ผู้แสดงความคิดเห็น

“ ประสิทธิภาพของคนไทยเป็นไง ในอินเทอร์เน็ตก็เป็นอย่างนั้น ผู้ใหญ่ควรจะเป็นตัวอย่างที่ดีๆ ของเด็ก แต่นี่กลับมาทำแฉๆบนเน็ต เด็กอย่างผมโตขึ้นคงแฉตามสภาพแวดล้อมที่มันเป็นไป พี่ ๆ ทุกคนช่วยกันสนใจ และช่วยกันแก้ไข หาบทลงโทษที่สาสมเถอะครับ พวกเว็บโป๊จะได้น้อยลง อย่าว่าแต่เว็บโป๊อย่างเดียว หรือตัดต่อภาพเลย หนังสือ ทวี หรืออะไรก็ตามที่เด็กรู้ได้ อย่าเอาสิ่งเหล่านี้มาลงเลย มันไม่ใช่ศิลปะอย่างที่ผู้ใหญ่เข้าใจหรอก ผมดูแล้วยังไงมันก็คือ รูปโป๊ ที่เด็กดูแล้วเพ้อเจ้ออยู่ดี มันคือสิ่งที่ทำให้เด็ก (วัยรุ่น) เปลี่ยนอารมณ์ไปได้เร็วที่สุด ”

ผู้แสดงความคิดเห็น

ประวัติย่อผู้วิจัย

ประวัติย่อผู้วิจัย

ชื่อ ชื่อสกุล นางสาวนารีรัตน์ สุวรรณวารี
 วันเดือนปีเกิด 27 กุมภาพันธ์ 2508
 สถานที่เกิด อำเภอเมือง จังหวัดนครนายก
 สถานที่อยู่ปัจจุบัน 18/1 หมู่ 11 ต.สาริกา อ.เมือง จ.นครนายก 26000
 ตำแหน่งหน้าที่การงานในปัจจุบัน อาจารย์ 1 ระดับ 5
 สถานที่ทำงานปัจจุบัน โรงเรียนวัดพลอยกระจำศรี อ. องครักษ์ จ. นครนายก
 ประวัติการศึกษา

พ.ศ. 2525 มัธยมศึกษาปีที่ 5
 พ.ศ. 2529 การศึกษาระดับบัณฑิต (เทคโนโลยีทางการศึกษา)
 มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ บางแสน
 พ.ศ. 2535 ศีษาศาสตรมหาบัณฑิต (เทคโนโลยีการศึกษา)
 มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
 พ.ศ. 2543 การศึกษาดุษฎีบัณฑิต (เทคโนโลยีการศึกษา)
 มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร